

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2019

Zostavila Rozália Cenigová

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

13. medzinárodná konferencia

organizovaná pod záštitou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2019

<http://www.spgk.sk>

© Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2019

ISBN 978 – 80 – 972668 – 4 – 4

EAN 9788097266844

Ďakujeme Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky za prevzatie osobnej záštity nad 13. medzinárodnou konferenciou *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

Ďalej mu vyslovujeme úprimnú vd'aku za finančnú podporu 13. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

OBSAH

PROGRAM 13. MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE	6
ÚVOD	7
I. ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU	8
<i>Rozália Cenigová</i> Analýza stavu školských knižníc za rok 2018 a projekty na podporu čítania	9
II. PROJEKTY NA ROZVÍJANIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI	49
<i>Vít Richter</i> Čtenářství a prospěch ve škole u dětí a mládeže 9 až 19 let. Výsledky průzkumu „České děti a mládež jako čtenáři 2017“	50
<i>Vojtěch Hamerský</i> Jak na vzdělávání v digitálním prostředí	58
<i>Magdaléna Michталíková</i> Školská knižnice v primárním vzdělávání	63
<i>Pavλίna Lišovská</i> Projekt Den poezie na škole	71
<i>Lenka Horáková</i> So záložkou v knihe v ústrety novým česko-slovenským dobrodružstvám	79
<i>Jana Budzáková</i> Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom školskej knižnice	87
<i>Alžbeta Rišová</i> S knihou v ruke spoznáваме svet	96
Príloha č. 1 Vyhodnotenie 9. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá <i>Záložka do knihy spája školy</i>	102
Príloha č. 2 Hodnotenie 9. ročníka česko-slovenského projektu <i>Záložka do knihy spája školy</i> základnými školami a osemročnými gymnáziami	108
Príloha č. 3 Vyhodnotenie 7. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i>	186
Príloha č. 4 Hodnotenie 7. ročníka celoslovenského projektu <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i> strednými školami	191
Príloha č. 5 Vyhodnotenie 14. ročníka celoslovenského projektu <i>Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018</i>	232
Príloha č. 6 Fotogaléria z 13. medzinárodnej konferencie	251

13. medzinárodná konferencia

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

organizovaná pod záštitou
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

7. mája 2019 Univerzitná knižnica v Bratislave

09.30 – 10.00	Prezentácia
10.00 – 10.20	Otvorenie medzinárodnej konferencie
10.20 – 11.00	Analýza stavu školských knižníc za rok 2018 a projekty na podporu čítania <i>Rozália Cenigová, Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava</i>
11.00 – 11.20	Čtenářství a prospěch ve škole u dětí a mládeže 9 až 19 let. Výsledky průzkumu „České děti a mládež jako čtenáři 2017“ <i>Vít Richter, Národní knihovna České republiky, Praha, Česká republika</i>
11.20 – 11.40	Jak na vzdělávání v digitálním prostředí <i>Vojtěch Hamerský, Kabinet informačních studií a knihovnictví, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika</i>
11.40 – 12.00	Školská knižnica v primárnom vzdelávaní <i>Magdaléna Michtalíková, Základná škola s materskou školou SUT, Veľké Rovné</i>
12.00 – 12.30	Slávnostné ocenenie víťazov celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018
12.30 – 13.20	Obedňajšia prestávka
13.20 – 13.40	Projekt Den poezie na škole <i>Pavlna Lišovská, Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Česká republika</i>
13.40 – 14.00	So záložkou v knihe v ústrety novým česko-slovenským dobrodružstvám <i>Lenka Horáková, Spojená škola sv. Jána Pavla II., Poprad</i>
14.00 – 14.20	Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom školskej knižnice <i>Jana Budzáková, Spojená škola, Lendak</i>
14.20 – 14.40	S knihou v ruke spoznáваме svet <i>Alžbeta Rišová, Základná škola s materskou školou Jána Bakossa, Banská Bystrica</i>
14.40 – 15.00	Diskusia a ukončenie medzinárodnej konferencie

ÚVOD

Trinásty ročník medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 7. mája 2019 v prednáškovej sále Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Medzinárodnú konferenciu slávnostne otvorila štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Oľga Nachtmannová, ktorá zároveň ocenila dvanástich víťazov 13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*.

Na medzinárodnej konferencii sa zúčastnilo 108 zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky.

Texty uverejnené v tomto zborníku sú rozdelené do dvoch častí.

Časť *Analýza stavu školských knižníc na Slovensku* prináša podrobnú analýzu stavu školských knižníc v Slovenskej republike za rok 2018, informácie o realizovaných troch projektoch na podporu čítania metodickým centrom Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice a stručnú správu o činnosti uvedeného metodického centra. Súčasťou analýzy sú informácie o počte škôl a školských knižníc, knižničnom fonde, používateľoch, výpožičkách, podujatiach pre používateľov, informačných technológiách, personálnom zabezpečení a financovaní školských knižníc s doplňujúcim komentárom.

V časti *Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti* sú predstavené originálne, kreatívne a zároveň veľmi inšpirujúce podujatia a akcie zamerané na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl v Slovenskej republike a Českej republike, ktoré organizovali školské knižnice. Prvé tri ocenené školské knižnice v rámci 13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018 podrobne popisujú okrem svojho oceneného podujatia aj všetky aktivity, ktoré pravidelne organizujú počas školského roka na podporu čítania žiakov vo svojich školách. Súčasťou tejto časti je aj prezentácia poznatkov o celoštátnom reprezentatívnom prieskume detí a mládeže zameranom na čítanie kníh, čitateľské správanie, zvyčajne spôsoby trávenia voľného času, vplyv rodinného a školského prostredia na vzťah detí ku knihám a k čítaniu všeobecne, ktorý realizovala Národná knižnica ČR v roku 2017. Ďalej v tejto časti nájdete podrobné informácie o vzdelávaní žiakov v digitálnom prostredí a o možnostiach propagácie poézie prostredníctvom realizácie projektového dňa.

Obsah zborníka uzatvárajú prílohy, ako sú: vyhodnotenie troch projektov na podporu čítania metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (9. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*, 7. ročník celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*, 14. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*) a fotogaléria z 13. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*. Prvé dva projekty ešte doplňajú hodnotenia školských koordinátorov zo základných škôl, osemročných gymnázií a stredných škôl.

Rozália Cenigová

I. Analýza stavu školských knižníc na Slovensku

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2018 A PROJEKTY NA PODPORU ČÍTANIA

Rozália Cenigová

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov vykonáva každoročne štátne štatistické zisťovanie v oblasti školských knižníc. Štatistické zisťovanie sa riadi Programom štátnych štatistických zisťovaní, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvom školstva na obdobie troch rokov. Štátne štatistické zisťovanie za oblasť školských knižníc je realizované prostredníctvom ročného štatistického výkazu *Škol*. Škola (spravodajská jednotka), ktorej organizačným útvarom je školská knižnica, vyplňa štatistické údaje prostredníctvom elektronického štatistického zisťovania ministerstva školstva. Koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania je poverené Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (ďalej len „CVTI SR“). Zber štatistických údajov a ich schválenie vykonávajú odbory školstva okresných úradov v sídle kraja.

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc boli štatistické údaje, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 za rok 2018* (ďalej len „štatistický výkaz“). Školské knižnice pri vyplňovaní štatistických výkazov čerpali štatistické údaje z povinných odborných evidencií a z ďalších doplnujúcich podporných evidencií, ktoré priebežne viedli počas roka 2018. Pri vypracúvaní analýzy sa vychádzalo z platných všeobecne záväzných právnych predpisov a z metodických odporúčaní, interných správ a poznatkov metodického centra pre školské knižnice (aj z poskytnutých 316 odborných konzultácií počas zberu štatistických údajov v mesiacoch január až február 2019), ktoré je súčasťou úseku metodiky a rozvoja knižničného systému Slovenskej pedagogickej knižnice (ďalej len „metodické centrum pre školské knižnice“). Zdrojom informácií boli aj informácie z printových a elektronických médií, riadené telefonické rozhovory s vybranými zriaďovateľmi školských knižníc a školskými knihovníkmi a písomne vyžiadané informácie od spravodajských jednotiek.

Analýza je informačným zdrojom o aktuálnom stave najmä knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, informačných technológií, školských knihovníkov, hospodárení školských knižníc. Prináša aj informácie o projektoch metodického centra pre školské knižnice, ktoré boli zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Dopĺňa ju stručný prierez vybraných činností metodického centra pre školské knižnice za uvedené obdobie.

Analýza stavu školských knižníc za rok 2018 bola sťažená z dôvodu obmedzenej dostupnosti relevantných štatistických údajov a vysvetľujúcich informácií najmä k niektorým negatívnym štatistickým údajom. Takisto **rozdielny počet vykázaných školských knižníc za roky 2017 a 2018 neumožňoval dostupné štatistické údaje rovnocenne porovnávať**. Napríklad až od septembra 2018 začalo poskytovať knižnično-informačné služby 31 nových zriadených školských knižníc v základných školách, ktoré budú finančne podporené z **eurofondovej výzvy zameranej na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách** v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP-PO2-SC222-2016-13). Riadiacim orgánom uvedeného Integrovaného regionálneho operačného programu je

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo pôdohospodárstva“).

Ďalej je potrebné povedať, že počas zberu štatistických údajov pri náhodnej kontrole **714 štatistických výkazov** boli metodickým centrom pre školské knižnice zistené chyby, ktorým sa dalo predísť:

- pozorným naštudovaním metodického pokynu¹ pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu spravodajskými jednotkami a
- vykazovaním pravdivých štatistických údajov v štatistickom výkaze na základe priebežne vedenej základnej a pomocnej odbornej evidencie spravodajskou jednotkou².

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa celkového sumáru štatistického zisťovania bolo k 31. decembru 2018 evidovaných **1 543 školských knižníc**, ktoré boli **zriadené v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 (ďalej len „zákon o knižniciach“)**. Tieto školské knižnice boli ako **organizačné útvary** súčasťou 1 543 základných škôl, gymnázií, stredných odborných škôl, konzervatórií, škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zároveň slúžili na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb uvedených škôl (tabuľka 1).

Po ôsmykrát sa **uskutočnil adresný zber štatistických údajov o školských knižniciach**, a to na základe **webového registra**, ktorý bol vytvorený z identifikačných údajov o školských knižniciach, ktoré systematicky vedie metodické centrum pre školské knižnice v **Adresári školských knižníc v Slovenskej republike**. Do webového registra mali prístup len tie základné školy, stredné školy a špeciálne školy, ktoré mali od roku 2000 do roku 2018 zriadené školské knižnice v súlade s platnou legislatívou a zároveň boli aj zaevidované v **Zozname knižníc Slovenskej republiky**, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“). V súčasnosti existuje zhoda medzi evidovanými knižnicami v uvedenom zozname a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike.

V roku 2018 bolo zrušených **13 školských knižníc**. Zriaďovatelia 12 školských knižníc ako dôvod zrušenia školskej knižnice uviedli vyradenie školy ministerstvom školstva zo siete škôl a školských zariadení. V jednom prípade sa uskutočnilo zlúčenie školskej knižnice a verejnej knižnice do spoločnej obecnej knižnice.

---

¹ Metodický pokyn zaslalo metodické centrum pre školské knižnice 8. januára 2019 všetkým 1 543 spravodajským jednotkám a subjektom, ktoré vykonávali zber a spracovanie štatistických údajov.

² Metodické centrum pre školské knižnice kvôli skvalitneniu vedenia odborných evidencií knižničných dokumentov a ďalších povinných evidencií vypracovalo **metodické usmernenie č. 1/2018 k povinným evidenciám školskej knižnice**, ktoré upravovalo **postup pri odbornej evidencii knižničného fondu, evidencii používateľov, evidencii návštevníkov, evidencii výpožičiek, evidencii vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a zvlášť evidencii akcií informačnej výchovy**. Metodické usmernenie 9. februára 2018 zaslalo všetkým školským knižniciam, aby viedli evidencie v súlade s platnou legislatívou.

V sledovanom období bolo zriadených **31 nových školských knižníc**, ktoré budú finančne podporené zo spomínanej eurofondovej výzvy *na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách*³.

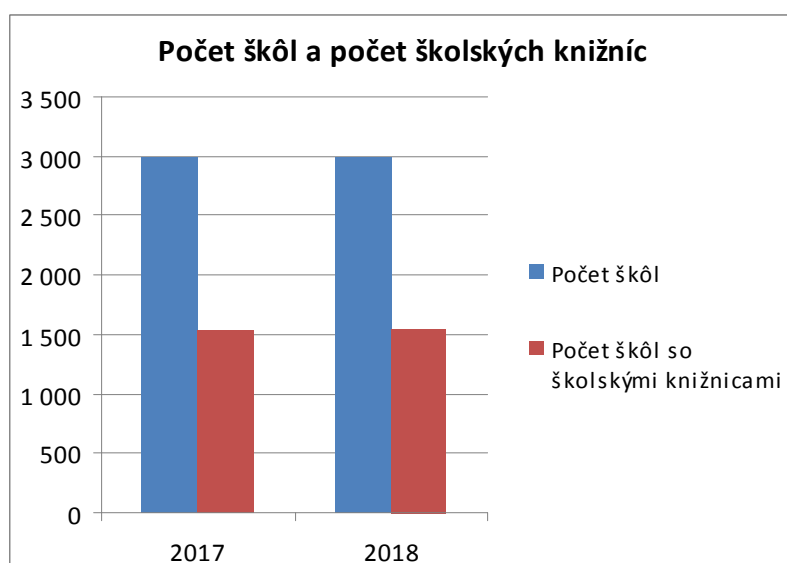
Je potrebné uviesť, že prioritnou osou uvedenej eurofondovej výzvy je *ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám*. Jej špecifickým cieľom je *zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl*. Celková alokácia na výzvu je **54 634 430 €**⁴

Pri školskej knižnici boli stanovené celkové oprávnené výdavky v sume **52 450 €**. Na technické a technologické vybavenie školskej knižnice bol stanovený limit 6 900 €, na knižničný fond bol stanovený limit 37 500 € a na nábytok 8050 €. V roku 2018 boli schválené finančné prostriedky **140 školským knižniciam**.

Tabuľka 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2017	2018	Nárast/pokles (%)
Počet škôl	2 999	3 000	+0,03
Počet škôl so školskými knižnicami	1 525	1 543	+1,18
z toho integrované s verejnou knižnicou	23	23	0,00

Graf 1 Počet škôl a počet školských knižníc

Z celkového počtu **3 000 základných škôl a stredných škôl** evidovaných v sieti škôl a školských zariadení ministerstva školstva v školskom roku 2018/2019 nemalo zriadenú školskú knižnicu **1 457 škôl**. Tieto školy využívali na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu kabinetné zbierky kníh, prípadne si zapožičali informačné zdroje z verejných knižníc. V tabuľke 2 je uvedený počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2018/2019 podľa údajov z okresných úradov v sídle kraja.

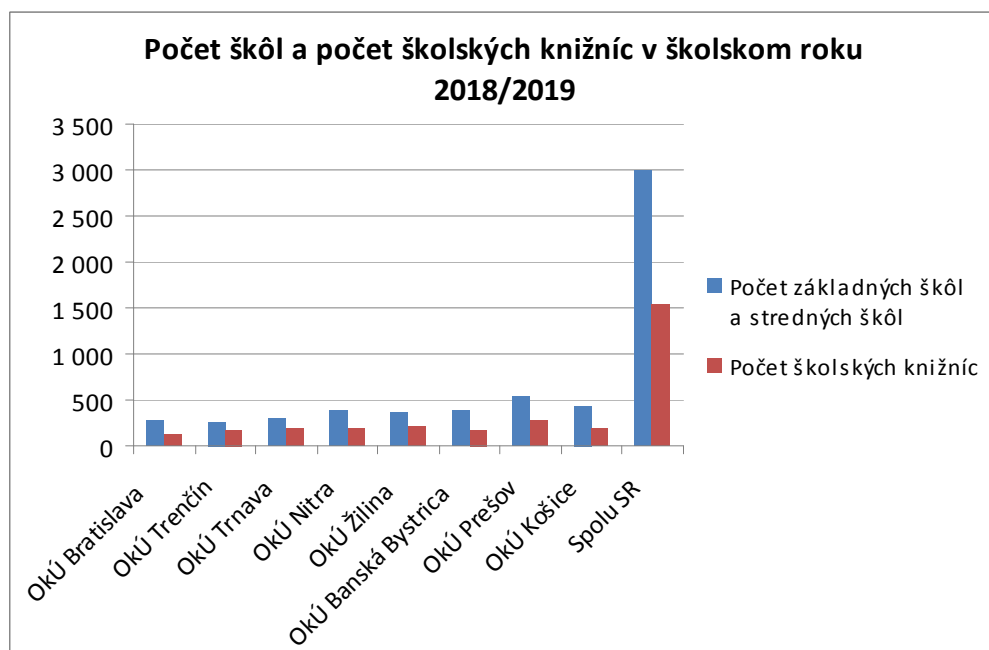
³ www.mpsr.sk

⁴ Oprávnenými prijímateľmi financií sú organizácie štátnej správy, obce, samosprávne kraje, mimovládne organizácie a subjekty súkromného sektora.

Tabuľka 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2018/2019

Ukazovateľ	Počet základných škôl, stredných škôl a spojených škôl	Počet školských knižníc	%
Okresný úrad Bratislava	285	131	50
Okresný úrad Trenčín	265	167	63
Okresný úrad Trnava	306	185	60
Okresný úrad Nitra	399	187	47
Okresný úrad Žilina	361	209	58
Okresný úrad Banská Bystrica	402	179	45
Okresný úrad Prešov	542	285	53
Okresný úrad Košice	440	200	45
Spolu Slovenská republika	3 000	1 543	51

Graf 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2018/2019

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. decembru 2018 školské knižnice evidovali vo svojich prírastkových zoznamoch **5 822 181 knižničných jednotiek** (tabuľka 3). Po prepočítaní uvedeného počtu knižničných jednotiek s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **3 773 knižničných jednotiek**, čo je o 48 knižničných jednotiek menej ako v roku 2017.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že z celkového počtu 1 543 školských knižníc **evidovalo vo svojom knižničnom fonde:**

- **14 školských knižníc** menej ako 200 knižničných jednotiek,
- **54 školských knižníc** menej ako 50 knižničných jednotiek z odbornej literatúry,

- **20 školských knižníc** menej ako 50 knižničných jednotiek z krásnej literatúry.

Počet knižničných jednotiek po prepočítaní s celkovým počtom registrovaných používateľov a potenciálnych používateľov vyzeral približne rovnako ako v predchádzajúcich štatistických obdobiach, a to: na **jedného registrovaného používateľa** pripadlo približne **20 zväzkov**, na **jedného potenciálneho používateľa** pripadlo **12 zväzkov**, na **jedného registrovaného používateľa z radov žiakov** pripadlo približne **23 zväzkov** a na **jedného potenciálneho používateľa z radov žiakov** pripadlo **14 zväzkov**.

Počet **titulov dochádzajúcich periodík** po prepočítaní na jednu školskú knižnicu predstavoval približne **0,90 titulu**. V porovnaní s rokom 2017, kedy na jednu školskú knižnicu pripadalo približne 5 titulov, by sa zdalo, že ide až o úbytok 4,10 titulu. Pritom v roku 2017 išlo o vážnu štatistickú chybu, ktorú postrehlo metodické centrum pre školské knižnice pri analýze vykázaných údajov za rok 2017. Na základe dodatočne vyžiadaných štatistických údajov z CVTI SR zistilo, že 10 školských knižníc uviedlo v tomto ukazovateli chybné údaje. Namiesto samotného počtu titulov dochádzajúcich periodík vykázalo celkový počet všetkých čísiel periodík nachádzajúcich sa v ich školských knižniciach, a to **5 661**. Následne metodické centrum pre školské knižnice zaslalo 19. apríla 2018 týmto 10 školským knižniciam **adresné metodické usmernenie k náprave evidencie a vykazovania nesprávneho počtu titulov dochádzajúcich periodík**.

Školské knižnice dopĺňali knižničné fondy najmä formou nákupu, darom, výmenou, bezodplatným prevodom a náhradou za stratený dokument. **Ročný prírastok** po prepočítaní na jedného registrovaného používateľa bol o niečo menší ako v roku 2017, a to **0,30 titulu**. Predtým bol 0,36 titulu. Uvedený ročný prírastok predstavuje približne **10 % z optimálneho ročného prírastku**. *Model školskej knižnice* totiž odporúča školským knižniciam, aby každý rok zakúpili 3 zväzky na jedného registrovaného používateľa.

Školské knižnice v roku 2018 mohli svoj ročný prírastok knižničných jednotiek zvýšiť aj vďaka finančným prostriedkom z **Fondu na podporu umenia**. V rámci neho bol vytvorený **Program 5 Pamäťové a fondové inštitúcie**, ktorý mal ďalší podprogram 5.1 Knižnice a 5.1.3 Akvizícia knižníc. Uvedený podprogram bol určený na dopĺňovanie knižničných fondov. Finančné prostriedky získalo **20 školských knižníc v celkovej sume 20 000 €** (každá školská knižnica získala 1 000 € na nákup kníh do svojej školskej knižnice).⁵

Je potrebné povedať **štyri dôležité informácie, ktoré sa viažu k nákupu kníh, respektíve nákupu knižničného fondu:**

- Školské knižnice sa v roku 2019 nemôžu uchádzať o finančné prostriedky na nákup knižničného fondu z Fondu na podporu umenia; sa stali neoprávnenými žiadateľmi pre uvedený dotačný program.
- V roku 2019 si bude môcť 140 podporených školských knižníc doplniť knižničný fond zo spomínanej eurofondovej výzvy **na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách**. Na nákup knižničného fondu mali stanovený limit 37 500 € pre jednu školskú knižnicu.

⁵ V uvedenom podprograme bolo podporených 266 knižníc z knižničného systému Slovenskej republiky, a to v celkovej výške finančnej podpory 800 000 €.

- Dňa 7. júna 2018 ministerstvo školstva ako sprostredkovateľský orgán pre prioritnú os **Vzdelávanie** operačného programu **Ludské zdroje** vyhlásilo dopytovo-orientovanú výzvu pod názvom **Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej škole** (v súčasnosti je výška alokácie 18 miliónov €)⁶. Hlavným cieľom výzvy bolo zvýšiť kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu a zlepšiť študijné výsledky v oblasti matematickej, čitateľskej a prírodovednej gramotnosti na základných školách, a to aj v nadväznosti na výsledky žiakov v Programe medzinárodného hodnotenia žiakov PISA. Projekty mohli byť zamerané na mimoškolskú činnosť, na zaradenie extra hodín či na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vrátane zakladania pedagogických klubov. V rámci výzvy sa mohli základné školy uchádzať aj o príspevok na pomôcky (napr. nákup kníh) previazané s predmetom výzvy.
- V novembri v roku 2018 ministerstvo školstva ako sprostredkovateľský orgán pre prioritnú os **Vzdelávanie** operačného programu **Ludské zdroje** vyhlásilo aj dopytovo-orientovanú výzvu s cieľom **zvýšiť kvalitu vzdelávania na gymnáziách v oblastiach čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti**. Gymnázia mohli čerpať finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu (plánovaná výška alokácie je 20 miliónov €). V rámci projektov môžu gymnázia podporiť realizáciu mimoškolskej činnosti, na ktorú sa neuplatňuje vzdelávací poukaz, a ktorá nie je realizovaná v rámci výchovného programu, zaradenie extra hodín, vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vrátane zakladania pedagogických klubov. Aj v rámci tejto výzvy sa mohli gymnázia uchádzať o príspevok na pomôcky (napr. nákup kníh) previazané s predmetom výzvy.

Školské knižnice vyradili zo svojich knižničných fondov **70 985 knižničných jednotiek**, a to najmä pre ich duplicitu, multiplicitu, obsahovú zastaranosť alebo fyzické poškodenie.

Počet knižničných jednotiek **spracovaných automatizovane** tvoril približne **34 %** z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek. Oproti roku 2017 je to nárast o **1 %**. Je potrebné uviesť, že po prvýkrát sa do tohto ukazovateľa zarátavali aj knižničné jednotky, ktoré boli spracované v elektronických programoch (napr. aScAgenda, eŠkola), ktoré umožňovali evidovať všetky povinné údaje v elektronickom prírastkovom zozname, ktoré predpisuje vyhláška ministerstva kultúry č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach.

Na základe kontroly metodického centra pre školské knižnice bolo zistené, že **393 školských knižníc**, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013, malo z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek k 31. 12. 2018 automatizovaným spôsobom spracovaných **97 % knižničných jednotiek** (tabuľka 4).

Ďalej je potrebné povedať, že v tomto ukazovateli sa počas štatistického zberu údajov zistilo, že čoraz viac školských knižníc prestáva spracovávať knižničné jednotky automatizovaným spôsobom v zakúpených automatizovaných knižnično-informačných systémoch.

Na základe riadeného rozhovoru so zriaďovateľmi školských knižníc a so školskými knihovníkmi boli zistené najčastejšie tieto **negatívne dôvody**:

⁶ www.minedu.sk

- nedostatok finančných prostriedkov na zaplatenie poplatku za ročné aktualizácie (update) alebo servis automatizovaného knižnično-informačného systému,
- zmena školského knihovníka, ktorý nevie pracovať s automatizovaným knižnično-informačným systémom alebo nemá ani záujem pracovať s ním,
- problémy v komunikácii zamestnancov školy (napr. nezáujem riaditeľa/riaditeľky školy o podporu prevádzky automatizovaného knižnično-informačného systému alebo dokonca o prevádzku a činnosť školskej knižnice).

Metodické centrum pre školské knižnice na **základe podrobného sledovania podporených školských knižníc** z uvedeného rozvojového projektu od roku 2013 do roku 2018 zistilo, že:

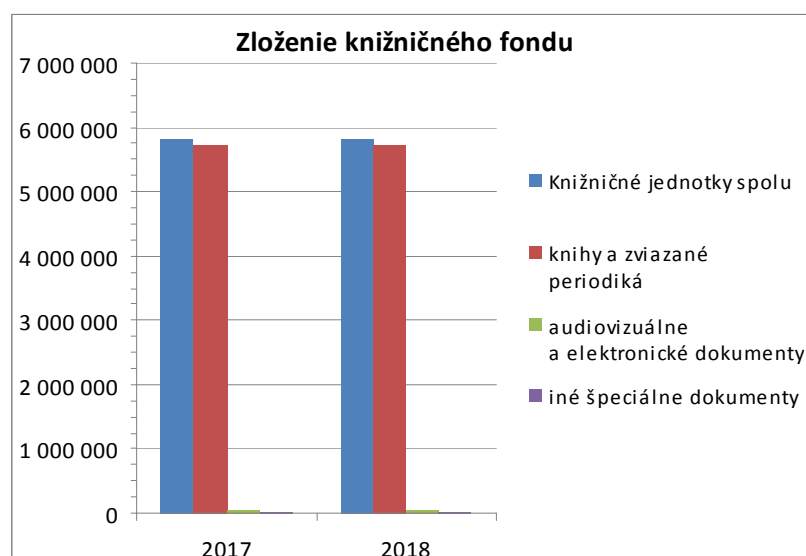
- 15 školských knižníc prestalo automatizovaným spôsobom spracovávať knižničné jednotky (niektoré v roku 2013, iné v roku 2014 alebo v roku 2015), pričom ich celkové počty evidovaných (nespracovaných) knižničných jednotiek boli veľmi vysoké,
- 15 školských knižníc od roku 2013 nezakúpilo alebo nezískalo žiaden knižničný dokument do svojej školskej knižnice (od roku 2013 stále vykazujú rovnaký celkový počet evidovaných i automatizovane spracovaných knižničných jednotiek),
- 38 školských knižníc od roku 2013 zakúpilo alebo získalo len nepatrný počet knižničných dokumentov do svojej školskej knižnice.

Na základe sumáru uvedených štatistických údajov sa zistilo, že z celkového počtu 1 543 školských knižníc malo **290 školských knižníc spracovaných k 31. decembru 2018 celý knižničný fond automatizovaným spôsobom**. Oproti roku 2017 je to **nárast** o 17 školských knižníc.

Tabuľka 3 Knižničný fond

Ukazovateľ		2017	2018	Nárast/pokles (%)
Knižničné jednotky spolu		5 822 523	5 822 181	-0,006
v tom	knihy a zviazané periodiká	5 726 251	5 736 080	+0,172
	audiovizuálne a elektronické dokumenty	67 232	56 843	-15,452
	iné špeciálne dokumenty	29 040	29 258	+0,750
Počet titulov dochádzajúcich periodík		6 964	1 394	-79,983
Ročný prírastok knižničných jednotiek		103 673	84 427	-18,564
Úbytky knižničných jednotiek		102 309	70 985	-30,617
Knižničné jednotky spracované automatizovane celkom		1 941 366	1 973 534	+1,657

Graf 3 Zloženie knižničného fondu

Tabuľka č. 4 Počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v školských knižniciach, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*

Ukazovateľ	Počet ŠK so zakúpenými KIS	KJ spolu k 31. 12. 2018	KJ spracované automatizovane k 31. 12. 2018	%
Okresný úrad Bratislava	36	151 324	137 227	91
Okresný úrad Trenčín	52	212 531	178 559	84
Okresný úrad Trnava	36	144 377	154 469	93
Okresný úrad Nitra	53	190 781	203 737	94
Okresný úrad Žilina	81	376 600	342 626	92
Okresný úrad Banská Bystrica	27	126 377	114 193	90
Okresný úrad Prešov	71	231 112	274 864	84
Okresný úrad Košice	37	206 742	191 832	93
Spolu	393	1 639 844	1 597 507	97

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe štatistických údajov (tabuľka 5) môžeme skonštatovať, že počet **registrovaných používateľov** tvoril približne **59 % z celkového počtu potenciálnych používateľov**. Percento registrovaných používateľov z radov potenciálnych pedagogických a odborných zamestnancov predstavovalo približne **70 %** a z radov potenciálnych žiakov predstavovalo približne **58 %**. Ide o dosiahnutie približne rovnakých štatistických údajov v oboch ukazovateľoch ako v roku 2017.

Z celkového počtu 1 543 školských knižníc vykázalo **rovnaký počet registrovaných i potenciálnych používateľov 423 školských knižníc**. To znamená, že všetci členovia školskej komunity využívali knižnično-informačné služby, ktoré im poskytovala ich školská knižnica. Oproti roku 2017 je to nárast o 8 školských knižníc.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že podobne ako v roku 2017 aj v roku 2018 **najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov** z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov žiakov** mali školské knižnice v **základných školách** (62 %). Druhé v poradí boli školské knižnice v **stredných školách** (50 %). Na treťom mieste sa umiestnili školské knižnice v **špeciálnych školách** (49 %). Na štvrtom mieste skončili školské knižnice v **spojených školách** (47%).

Takisto ako v roku 2017 aj v roku 2018 mali **najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov** z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov** školské knižnice v **základných školách** (75 %). O niečo menej mali školské knižnice v **stredných školách** (70 %). Najmenej mali školské knižnice v **špeciálnych školách** (65 %) a školské knižnice v **spojených školách** (62 %).

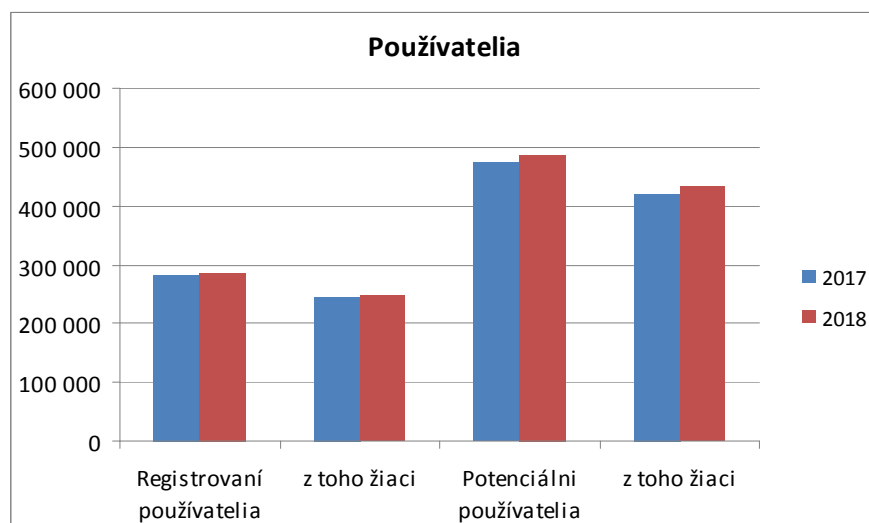
Školské knižnice poskytovali knižnično-informačné služby najmä pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom. V prípade integrovaných školských knižníc aj **verejnosti**. Zarážajúce je zistenie, že až v 8 integrovaných školských knižniciach z celkového počtu 23 školských integrovaných knižníc neprejavila záujem o ich knižnično-informačné služby široká verejnosť.

Celkový počet fyzických návštev všetkých návštevníkov školských knižníc bol **1 379 611**. Oproti roku 2017 je to pokles približne **o 1 %**. Ide o návštevníkov, ktorí počas celého kalendárneho roka 2018 využívali knižnično-informačné služby školskej knižnice (napr. absenčné výpožičky a prezenčné výpožičky knižničných dokumentov, prístup na internet, poskytovanie kópií informačných dokumentov, využitie multimedialného zariadenia) alebo sa zúčastnili vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré školská knižnica realizovala vo svojich priestoroch alebo mimo svojich priestorov (napr. v triede, aule školy, telocvični, kultúrnom dome alebo prírode). Priemerná ročná návštevnosť jednej školskej knižnice predstavovala približne **921** fyzických návštev. Najvyššia priemerná ročná návštevnosť bola v školských knižniciach **spojených škôl** (jedna školská knižnica/približne 978 návštevníkov). O niečo menšia bola návštevnosť v školských knižniciach **základných škôl** (jedna školská knižnica/približne 914 návštevníkov). Potom nasledovala návštevnosť v školských knižniciach **stredných škôl** (jedna školská knižnica/približne 839 návštevníkov). Najmenšia návštevnosť bola v školských knižniciach **špeciálnych škôl** (jedna školská knižnica/približne 496 návštevníkov).

Tabuľka 5 Používatelia

Ukazovateľ		2017	2018	Nárast/pokles (%)
Registrovaní používatelia		283 118	285 898	+0,98
z toho	pedagogickí/odborní zamestnanci	32 952	33 260	+0,94
	žiaci	246 594	249 579	+1,21
Potenciálni používatelia		475 810	485 979	+2,14
z toho	pedagogickí/odborní zamestnanci	45 493	47 289	+3,95
	žiaci	422 144	432 136	+2,37

Graf 4 Používatelia

VÝPOŽIČKY

Na základe spracovania štatistických údajov o počte poskytnutých výpožičiek (tabuľka 6) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na **jedného registrovaného používateľa**, ktorý bol **5 výpožičiek**, možno skonštatovať, že rovnaký výsledok bol dosiahnutý aj v roku 2017.

Na základe spracovaných súhrnných štatistických výkazov za jednotlivé druhy škôl (základné školy, špeciálne školy, stredné školy a spojené školy) a vykonania uvedeného prepočtu bolo zistené, že v rokoch 2017 a 2018 boli dosiahnuté približne **rovnaké počty výpožičiek na jedného registrovaného používateľa**. Za povšimnutie stojí fakt, že najväčší počet výpožičiek na jedného registrovaného používateľa pripadol v školských knižniciach **stredných škôl** (7 výpožičiek). O niečo menší bol v školských knižniciach **spojených škôl** (5 výpožičiek). Najmenší počet výpožičiek rovnako dosiahli školské knižnice **základných škôl** a školské knižnice **špeciálnych škôl** (4 výpožičky).

Kvôli objektívnosti musíme uviesť, že v skutočnosti školské knižnice poskytli oveľa väčší počet absenčných výpožičiek i prezenčných výpožičiek, ako vykázali vo svojich štatistických výkazoch za rok 2018. Problém pravdivého vykazovania výpožičiek spočíva predovšetkým v ich nedostačujúcej evidencii alebo dokonca aj chýbajúcej priebežnej evidencii počas celého kalendárneho roka.

Pri riadenom rozhovore so školskými knihovníkmi sa zistilo, že ich najväčšou slabinou je najmä evidencii prezenčných výpožičiek. Niektorí školskí knihovníci buď nevyžadovali, aby používatelia školských knižníc vykazovali prezenčné výpožičky kníh a periodík v evidencii prezenčných výpožičiek, alebo samotní používatelia z radov pedagogických a odborných zamestnancov ich odmietali zapisovať.

Za uvedené obdobie boli na základe sumáru štatistických údajov zistené tieto **negatívne skutočnosti**:

- **136 školských knižníc** vôbec neevidovalo alebo neposkytovalo prezenčné výpožičky (130 školských knižníc v roku 2017),

- **285 školských knižníc** neposkytovalo absenčné výpožičky (284 školských knižníc v roku 2017),
- **191 školských knižníc** poskytlo menej ako 10 výpožičiek odbornej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom (163 školských knižníc v roku 2017),
- **58 školských knižníc** poskytlo menej ako 10 výpožičiek krásnej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom (71 školských knižníc v roku 2017).

Môžeme predpokladať, že tieto negatívne zistenia sú dôsledkom toho, že niektoré školské knižnice svojim používateľom sprístupnili len časť knižničného fondu alebo poskytovali knižnično-informačné služby len v mimoriadnych prípadoch. Je potrebné povedať, že pre niektorých zriaďovateľov školských knižníc predstavujú ich školské knižnice „vecné bremeno“, ktorého by sa radi zbavili. Odrádza ich len zákonná povinnosť ponúknuť knižničný fond zrušenej školskej knižnice iným knižniciam⁷.

Školské knižnice neposkytli v rámci medziknižničnej výpožičnej služby iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky po prvýkrát **žiadnu knižničnú jednotku** a z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky si vypožičali **61 knižničných jednotiek** (podobne ako v roku 2017).

Po prepočítaní študijných a čitateľských miest s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu podobne ako v predchádzajúcich rokoch približne **12 študijných a čitateľských miest**.

Celková plocha školských knižníc sa oproti roku 2017 zmenšila **len minimálne**. Po prepočítaní celkovej plochy školských knižníc v m² s počtom školských knižníc sa zistilo, že celková plocha **jednej školskej knižnice je 44,25 m²**.

Podľa odporúčania *Modelu školskej knižnice* by mala plocha na poskytovanie knižnično-informačných služieb zaberat' 93 m² pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 249, 186 m² v škole s počtom žiakov od 250 do 500 žiakov a 279 m² v škole s počtom žiakov nad 500. Na základe uvedeného sa dá predpokladať, že len malý počet školských knižníc je umiestnených v optimálnych priestoroch.

Na základe prepočtu celkového počtu prevádzkových – výpožičných hodín pre používateľov za týždeň s počtom školských knižníc sa ukázalo, že jedna školská knižnica poskytovala knižnično-informačné služby v priemere **5 hodín a 29 minút** (v roku 2007 to bolo 5 hodín a 38 minút). Do týchto prevádzkových hodín už mnohé školské knižnice započítali časový priestor pre pravidelné vyučovacie hodiny v školskej knižnici, ktoré sa stali pevnou súčasťou prevádzkových hodín danej školskej knižnice. Je potrebné uviesť, že existuje ešte dosť veľké množstvo školských knižníc, ktoré majú otvorenú školskú knižnicu len v minimálnom čase. Napríklad až **276 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu len **1 hodinu týždenne** (v roku 2017 to bolo 265 školských knižníc) a **474 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu **2 hodiny týždenne** (v roku 2017 to bolo 461 školských knižníc).

⁷ § 4 ods. 2 písm. j) zákona o knižniciach

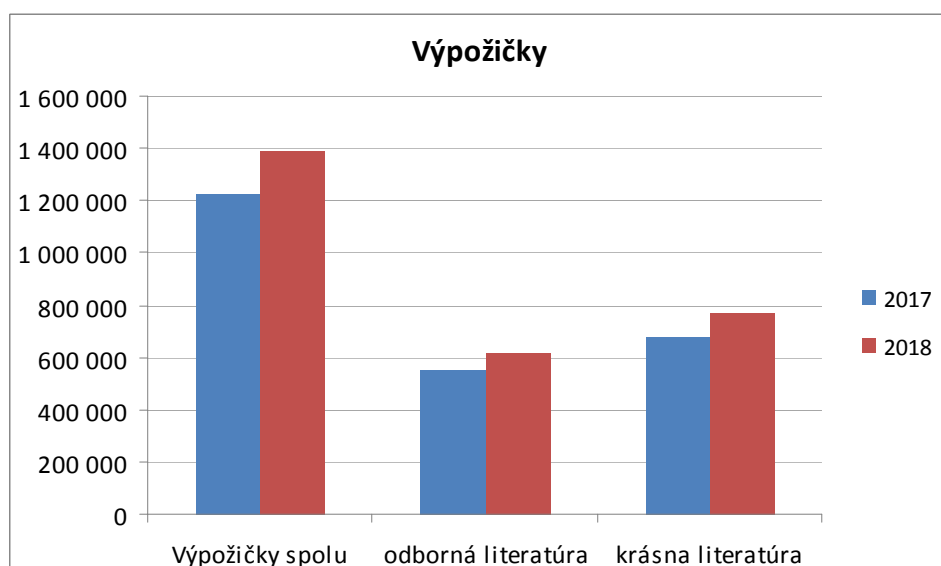
Uvedené zistenia sú v rozpore s odporúčaním *Modelu školskej knižnice* v oblasti počtu prevádzkových – výpožičných hodín pre používateľov za týždeň. Podľa odporúčania by bolo vhodné, ak by bola školská knižnica otvorená **25 hodín týždenne**, a to 5 hodín denne a minimálne dvakrát do týždňa aj v popoludňajších hodinách do 16. hodiny. V integrovaných knižniciach by sa mali knižnično-informačné služby poskytovať takisto najmenej dvakrát za týždeň, a to až do 18. hodiny.

Nad rámec odporúčania *Modelu školských knižníc* poskytovalo svoje knižnično-informačné služby **54 školských knižníc** (v roku 2007 to bolo 52 školských knižníc). Tieto školské knižnice boli otvorené v rozpätí od 25 do 40 hodín týždenne, čo možno pokladať za príklad dobrej knižničnej praxe.

Tabuľka 6 Výpožičky

Ukazovateľ	2017	2018	Nárast/Pokles (%)
Výpožičky spolu	1 448 164	1 393 693	-3,76
z toho odborná literatúra	548 957	564 150	+2,77
z toho krásna literatúra	679 395	687 190	+1,15
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam	15	0	-100
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc	61	61	0
Počet študijných a čitateľských miest	17 735	17 844	+0,62
Celková plocha knižnice v m ²	68 779	68 274	-0,73
Počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň	8 201	8 164	-0,45

Graf 5 Výpožičky

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

V roku 2018 školské knižnice so snahou motivovať žiakov k čítaniu a k pravidelnej návšteve školskej knižnice organizovali pre svojich používateľov moderné, kreatívne a originálne **vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** (tabuľka 7). Po prepočítaní počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí s počtom školských knižníc vychádza približne **16 zorganizovaných podujatí** na jednu školskú knižnicu. Oproti roku 2017 je to o 1 podujatie menej.

Školské knižnice v sledovanom období zorganizovali **10 930 akcií informačnej výchovy**. Po ich prepočítaní s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **7 akcií informačnej výchovy**. Oproti roku 2017 je to o 1 akciu informačnej výchovy menej.

Pretrvávajúcim negatívom je, že mnoho školských knižníc stále nemá záujem zorganizovať pre žiakov prvých ročníkov základných škôl alebo stredných škôl ani septembrové exkurzie, v rámci ktorých by ich zoznámili so skladbou knižničného fondu a škálou poskytovaných knižnično-informačných služieb. V roku 2018 to bolo až **659** školských knižníc.

S cieľom **podporiť rozvoj čitateľskej gramotnosti a vzbudiť záujem o vzdelávanie** realizovali najmä hodiny hlasného čítania, čitateľské dielne, čitateľské maratóny, literárne a recitačné súťaže, vedomostné kvízy, besedy so spisovateľmi či inými celoslovenskými, alebo regionálnymi významnými osobnosťami, žiacke besedy o prečítaných knihách, prezentácie knižničných noviniek, literárne pásma o spisovateľoch formou powerpointových prezentácií alebo literárnych medailónikov, dramatizácie rozprávok, rozprávkové dopoludnia alebo rozprávkové popoludnia, rozhlasové relácie, literárne karnevaly, či literárne exkurzie a vyrábali záložky do kníh.

Priestory školských knižníc, ich knižničné fondy, informačné a komunikačné technológie naďalej využívali redakčné tímy **školských časopisov**. Súčasťou týchto časopisov boli napríklad informácie o realizovaných aktivitách, podujatiach a projektoch, knižné novinky a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školskí knihovníci vykonávali len dohľad v oblasti jazykového a koncepčného poradenstva.

Školské knižnice sa pri príprave rôznych foriem a metód kolektívnej práce s knihou so svojimi používateľmi inšpirovali aj celoslovenskými či medzinárodnými projektmi určenými na podporu čítania. Napríklad sa zapojili do 19. ročníka **Týždňa slovenských knižníc**, do medzinárodného podujatia **Noc s Andersenom 2018**, do celoslovenskej kampane **Les ukrytý v knihe**, do celoslovenského projektu **Čítajme si**, do celoslovenskej súťaže **Čítajme s Osmijankom – pridaj sa aj ty!** alebo do rôznych literárnych súťaží, ako sú Detská rozprávková Žilina, Hviezdoslavov Kubín, Jašíkove Kysuce, Šaliansky Matko.

Ako **príklad ušľachtilého počinu**, kedy z **tradičnej školskej knižnice vznikla moderná multimediálna školská knižnica s čítárňou**, môžeme uviesť **Základnú školu s materskou školou v Brehoch** v okrese Žarnovica. Uvedená škola aj vďaka sponzorským darom od rodičov, priateľov školy či z viacerých grantov (napr. Nadácia VUB, Nadácia SLSP, Nadácia VW Slovakia, Reiffeisen Banka, VÚC Banská Bystrica) **zrekonštruovala priestor**, ktorý predtým patril uhoľnej kotolni, pre **školskú knižnicu** (<https://zsbrehy.edupage.org/album/>). Za uvedené finančné prostriedky taktiež zakúpila nové knižničné regály, sedacie súpravy, relaxačné vaky, stoly, stoličky, premietacie plátno, projektor a kopírku. Nové priestory školskej knižnice, ktoré v industriálnom štýle navrhli bratislavskí dizajnéri, aktívne využívajú

aj učiteľia na vzdelávaciu činnosť, žiaci pri práci na rôznych školských projektoch alebo na relax. Zároveň sa v nej organizujú rozmanité kolektívne podujatia a akcie (napr. besedy so zaujímavými ľuďmi, workshopy, školenia, tvorivé dielne). Školská knižnica sprístupnila svoje knižnično-informačné služby nielen všetkým členom školskej komunity, ale aj obyvateľom obce.

PROJEKTY METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE ZAMERANÉ NA ROZVÍJANIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI ŽIAKOV

Metodické centrum pre školské knižnice v mesiaci október 2018 zorganizovalo **tri projekty** zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Projektov sa zúčastnilo **1 483 slovenských a českých základných škôl a stredných škôl spolu s 180 787 žiakmi a ostatnými členmi školských komunit a vzácnymi hosťami.**

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*

Tradične ako prvý v poradí pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2018** zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne **9. ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy*** na tému ***Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice.*** Uvedený projekt bol určený pre základné školy a osemročné gymnáziá zo Slovenskej republiky a z Českej republiky. Jeho cieľom bolo zábavnou a hravou formou pomôcť slovenským a českým pedagógom a vychovávateľom získať žiakov pre čítanie, podporiť ich dobrý vzťah ku knihám a motivovať ich, aby si knihy vybrali podľa svojich čitateľských záujmov. Rovnako, aby vytvárali spoločenstvá, v ktorých by priateľsky spolupracovali, rozprávali sa o prečítanom a vzájomne by si odporúčali knihy. Taktiež, aby výmenu záložiek využili základné školy a osemročné gymnáziá aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, poznávaniu jazyka, literatúry, histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách. Výmenu záložiek mohli zúčastnené školy využiť aj v rámci prierezovej témy školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Do projektu sa prihlásilo **1 096 škôl s celkovým počtom 130 002 žiakov**, z toho bolo **320 českých škôl** s celkovým počtom 33 805 žiakov a **776 slovenských škôl** s celkovým počtom 96 197 žiakov.

Žiaci vyrábali záložky na vyhlásenú tému počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo v školskej knižnici podľa svojich schopností, zručností, možností a primerane k svojmu veku. Mladší žiaci stvárňovali na svojich záložkách väčšinou obľúbené rozprávkové postavy zo slovenských kníh, napríklad Červená čiapočka, Janko Hraško, Maťko a Kubko, Sedem kozliatok a vlk, Perníková chalúpka a Tri prasiatka. Viacerí z nich namalovali na svoje záložky aj očarujúcich hrdinov z českých kníh, ako boli napríklad Krtko, Ferdo Mravec, Pes a mačička a Mach a Šebestová. Starší žiaci a mladší gymnazisti sa pri výrobe záložiek inšpirovali bajkami od Ezopa, Krylova a La Fontaina a starými gréckymi bajkami. Mnohí žiaci hľadali inšpiráciu v obľúbených príbehoch o pirátoch, poníkoch, mimoňoch a takisto aj v povestiach a príbehoch zo svojho regiónu. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy či facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli žiacke besedy o obľúbených knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi (napr. s Ondrejom Nagajom, Braňom Jobusom), čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, čítanie obľúbených rozprávok učiteľkami prvákom alebo čítanie dobrodružných príbehov staršími žiakmi mladším žiakom, hodiny tichého alebo hlasného čítania, čitateľské maratóny, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka a kníh od najznámejších českých spisovateľov. Mnohé školy oživilo výrobu záložiek aj častými návštevami školskej knižnice, kde sa aktívne zúčastňovali rôznych akcií zameraných na podporu čítania (napr. Rýchly čitateľ, Trieda číta triede, Noc s rozprávkou, Týždeň hlasného čítania, Čítajú nám starí rodičia, Čítam svojmu dedkovi a babke).

Za dôležité považujeme osobitne predstaviť **originálne, kreatívne a inšpirujúce aktivity**, ktoré zrealizovali **slovenské školy s cieľom čo najlepšie podporiť čítanie na svojich školách**:

- Pedagógovia na **Základnej škole s materskou školou v Likavke** počas celého októbra aktívne pracovali na aktivitách, ktoré boli zamerané na podporu čítania. Napríklad zorganizovali *Najlepší čítateľ školy*, *Kubove dobrodružstvá*, *Čítam svojmu dedkovi a babke*.
- Učiteľky v **Základnej škole s materskou školou v Toryse** zorganizovali dve aktivity, a to *Týždeň hlasného čítania* a *Súťaž o kráľa školskej knižnice*. Samotnú výrobu záložiek oživilo aj zapojením členov detského folklórneho súboru Toryšanek, ktorí vyrábali záložky s folklórnou tematikou.
- Učitelia v **Základnej škole v Ľubici** spolu so svojimi žiakmi najskôr na začiatku realizácie projektu navštívili svoju školskú knižnicu, z ktorej si všetci požičali nové knihy. Návštevu školskej knižnice obohatili pútavým rozprávaním o obľúbených knihách. S vypožičanými knihami žiaci pracovali nielen na hodinách čítania, ale aj doma. Takisto sa zúčastnili besedy so spisovateľom Braňom Jobusom, ktorý svoje knihy predstavil vo forme zaspievaných pesničiek a rozprávaním zaujímavých príbehov. Na škole prebiehala aj akcia *Týždeň hlasného čítania*, v rámci ktorého žiaci čítali donesené knihy a popritom tvorili svoju knihu plnú kreatívnych úloh zameraných na podporu čítania.
- Koordinátorka česko-slovenského projektu v **Základnej škole s materskou školou v Kľačanoch** pripravila na hodinu čítania pre žiakov 3. ročníka ukážky dvoch českých filmových rozprávok, a to *Pyšná princezná* a *Princezná so zlatou hviezdou na čele*. Jej cieľom bolo priblížiť žiakom čo najviac český jazyk. Pri tvorbe záložiek sa žiaci inšpirovali svojimi čitateľskými zážitkami z prečítaných kníh zo školskej knižnice a z návštevy Mestskej knižnice v Hlohovci.
- V **Základnej škole na ulici Matice slovenskej v Prešove** zorganizovali mnoho originálnych a kreatívnych akcií na podporu čítania. Napríklad v rámci podujatia *Starší čítajú mladším* deviataci čítali rozprávky škôlkarom a prvákom. V tvorivej dielni, ktorú nazvali *Život a dielo Martina Benku – 130. výročie narodenia*, najskôr žiaci čítali slovenské rozprávky, ktoré Martin Benka ilustroval, a potom sa snažili maľovať podľa jeho ilustrácií. Najkrajšie záložky vystavili na paneloch vo vestibule školy, kde si ich mohli pozrieť okrem žiakov, učiteľov, rodičov žiakov aj iní návštevníci školy.

- Výrobu záložiek v **Základnej škole s materskou školou Štáfana Náhaluku v Liptovskej Tepličke** dopĺňovalo spoločné čítanie príbehov, rozprávanie o známych rozprávkach a obľúbených literárnych hrdinoch. Jej súčasťou boli aj pravidelné návštevy školskej knižnice a aktívna účasť na besede o knihe *Povesti a historky z Liptovskej Tepličky*.
- V **Základnej škole v Pukanci** sa žiaci výrobe záložiek venovali predovšetkým na hodinách čítania a na krúžku zameranom na podporu čitateľskej gramotnosti *Čítam si rád*, v rámci ktorého starší žiaci pomáhali pri tvorbe záložiek mladším žiakom.
- V **Základnej škole s materskou školou Hugolína Gavloviča v Pruskom** pripravili pre jednotlivé ročníky veľa kreatívnych aktivít, ktoré boli zamerané na podporu čítania. Napríklad pre prvákov boli pripravené rozprávkové kostýmy a dramatizácia niekoľkých slovenských rozprávok. Pre druhákov boli pripravené na čítanie rozprávky a rôzne zábavné hry a súťaže. Pre tretiakov bol pripravený výlet na Trenčiansky hrad, kde si mohli vypočuť aj povesť *Studňa lásky*. Okrem toho čítali českú rozpravku *Mach a Šebestová* a pozreli si jej filmovú verziu v origináli. Pre štvrtákov bolo pripravené čítanie rozprávok a zozbieranie všetkých povestí z regiónu Bielych Karpát.
- Už koncom júna 2018 pripravila školská koordinátorka v **Základnej škole v Rudlove** svojich žiakov na realizáciu česko-slovenského projektu. Najskôr vyhlásila čitateľskú súťaž *O najlepšieho čitateľa povestí*, ktorú následne vyhodnotila 10. októbra 2018 v rámci besedy s regionálnou autorkou Oľgou Švedovou. Potom žiaci spoločne s jej pomocou napísali scenár podľa rozprávky *Trinásta komnata* od Jána Milčáka. Scénku nazvali *O Filoméne, zázračnej babičke, ktorá naučila deti láske ku knihám*. Zahrali ju aj starým rodičom žiakov počas slávnostnej akadémie *Naším starkým*.
- Pri tvorbe záložiek sa žiaci v **Základnej škole s materskou školou v Turčianskych Tepličiach** inšpirovali ľudovou slovesnosťou, rozprávkami a bájkami. Škola, ktorá počas celého školského roka podporuje čítanie, zvlášť v októbri zorganizovala besedu so spisovateľom Ondrejom Nagajom, čitateľský maratón a podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc.
- Počas celého októbra 2018 v **Základnej škole J. A. Komenského v Čadci** prebiehala akcia *Čítajú nám starí rodičia*, v rámci ktorej jednotliví starí rodičia prichádzali žiakom, ktorí vyrábali záložky, čítať rozprávky.
- V **Základnej škole v Mučíne** najlepší čitatelia z radov starších žiakov spolu s vychovávateľkami z detského klubu detí čítali príbehy prvákom. Tí si na základe vypočutého kreslili ilustrácie a vytvorili si vlastnú rozprávkovú knihu. V rámci rozvoja prezentačných zručností učiteľky pre mladších žiakov usporiadali **súťaž v prednese prózy**. Na toto stretnutie boli pozvaní aj rodičia žiakov.
- Na podporu čítania a tvorby záložiek v mesiaci október 2018 v **Základnej škole na Nábřežnej ulici v Nových Zámkoch** zorganizovali učiteľky celý rad akcií v školskej knižnici *Trojruža*. Žiakom sa najviac páčilo stretnutie so starými rodičmi, na ktorom spoločne čítali svoje obľúbené knihy a príbehy. Mladších žiakov zaujala aj akcia *Týždeň s mojou obľúbenou knihou*, ktorú pre nich pripravili vychovávateľky

z detského klubu detí. Počas celého týždňa žiaci predstavovali svoje obľúbené knihy a hrali sa rôzne zábavné hry, ktoré boli takisto zamerané na podporu čítania.

- Pedagógovia zo **Špeciálnej základnej školy v Hlohovci** vytvorili v jednej triede kútik s boxami kníh, aby si žiaci pred vyučovaním a počas prestávok mohli vyberať knihu, ktorá ich zaujíma, a čítať si z nej. Tieto knihy zároveň požičiavajú aj rodičom žiakov zo sociálne slabšieho prostredia, aby boli príkladom pre svoje deti. Na posilnenie „rodinného“ čítania robia aj akciu *Číta celá rodina*. V mesiaci október 2018 realizovali aj ďalšie kreatívne akcie, ako boli *Velkí čítajú malým a Rozprávková truhlička*.
- V **Základnej škole s materskou školou v Hornej Kráľovej** školský koordinátor zorganizoval školský projekt *Trieda číta triede*, v rámci ktorého starší žiaci čítali príbehy z rôznych kníh mladším žiakom.
- Takisto v **Katolíckej spojenej škole sv. Vincenta de Paul v Leviciach** celá škola pracovala na tvorbe záložiek. Žiaci sa motivovali rozprávkami, bájkami, povestami a inými príbehmi, ktoré starší žiaci formou dramatizovaného čítania priblížili mladším žiakom v rámci jedného októbrového týždňa.
- Už v septembri 2018 sa začala **Špeciálna základná škola v Čiernom Balogu** pripravovať na realizáciu česko-slovenského projektu. V tomto mesiaci zrealizovala dve divadelné predstavenia, a to *Rozprávkový hrniec a Veselá rozprávka*. V októbri pri samotnej výrobe záložiek zase žiaci absolvovali *Týždeň hlasného čítania*.
- V **Základnej škole Radovana Kaufmana v Partizánskom** sa „odbornými garantmi“ realizácie česko-slovenského projektu stali práve členovia *Knížného klubu*, ktorí usmerňovali pri tvorbe záložiek ostatných žiakov. V októbri 2018 sa opakovane uskutočnil aj *Týždeň s knihou*, v rámci ktorého žiaci nielen propagovali a interpretovali svoje obľúbené rozprávkové knihy, príbehy a povesti, ale najmä veľa čítali. Navyše hodiny literatúry boli doplnené etudami, rétorickými vystúpeniami a prezentáciami obľúbených kníh.

Našu pozornosť si zaslúžia aj **originálne, kreatívne a inšpirujúce aktivity, ktoré zrealizovali české školy** v rámci česko-slovenského projektu:

- V **pražskej škole** (Materská škola, základná škola a Stredná odborná škola služieb, Praha 4) spojili tvorbu záložiek s čitateľskými dielňami, čitateľským klubom a aj s medzipredmetovým projektom, ktorý sa vzťahoval k 100. výročiu založenia Česko-Slovenskej republiky. Na záložkách boli zobrazené motívy z prečítaných príbehov a povestí, ktoré sa vzťahovali k histórii štátu alebo k významným historickým osobnostiam. Škole sa vďaka česko-slovenskému projektu podarilo prepojiť výtvarnú výchovu s českým jazykom, dejepisom, vlastivedou a informačnými technológiami. Na interaktívnej tabuli si žiaci pozerali webovú stránku svojej slovenskej partnerskej školy, jej okolie a dokonca sa intenzívne zaujímali o históriu obce Lozorno a regiónu Záhoria.
- Pedagógovia v **Základnej škole a materskej škole v Loučanoch** pripravili pre svojich žiakov čítanie rovnakých bájok v slovenskom jazyku a českom jazyku, pričom bájky v slovenskom jazyku čítala asistentka učiteľa, rodená Slovenka, zo svojej knihy bájok, ktorú dostala v detstve. Žiaci ešte na interaktívnej tabuli hľadali pešiu cestu

a cestu autom či na bicykli k svojim slovenským rovesníkom zo Základnej školy v Králi.

- Šiestaci zo **Základnej školy špeciálnej a Praktickej školy v Černoviciach** vyrábali záložky pre slovenských kamarátov na motívy rozprávky *O šípковой Ruženke*. Následne uvedenú rozprávku aj hudobne stvárnil v divadelnom predstavení v školskom krúžku *Pam Pam* a svojej slovenskej partnerskej škole dokonca zaslali odkaz na webové sídlo svojej školy, na ktorom zverejnili video z divadelného predstavenia.
- Žiaci zo **Základnej školy a materskej školy v Dlouhej Loučke** sa pri tvorbe priateľských záložiek inšpirovali svojim veľkým vlastnoručne vyrobeným súborom regionálnych povestí *Tu sme doma – povesti Moravskotřebovska a Jevíčka*. Účast' v česko-slovenskom projekte ukončili zorganizovaním projektového dňa na tému *Povesti nášho okolia*. V rámci podujatia čítali ľudové povesti a počúvali pesničky, ktoré im naspievali na cédečko žiaci zo slovenskej partnerskej školy. Českí žiaci dokonca požiadali slovenských kamarátov o zaslanie textov pesničiek, aby sa ich mohli naučiť a pri najbližšom priateľskom stretnutí si ich aj spoločne zaspievať.
- Žiaci zo **Základnej školy vo Vratimove** sa na vyučovaní zoznamovali so slovenským jazykom prostredníctvom čítania ukážok zo slovenského šlabikára a následným rozoberaním prečítaných textoch. K svojim záložkám pripojili aj listy, v ktorých sa stručne predstavili svojim slovenským rovesníkom a napísali do nich svoje kontaktné adresy.
- Žiaci v **Gymnázium Jana Blahoslava v Ivančiciach** už po piatykrát pracovali na záložkách čiastočne na hodinách literatúry a čiastočne doma. Na hodinách literatúry, ktoré boli odučené v školskej záhrade, žiaci čítali svojim spolužiakom úryvky zo svojich obľúbených kníh. Ako každý rok ukončili opäť výrobu záložiek živou besedou, na ktorej rovesníci rozprávali o knihách, ktoré čítali a ktoré sa im páčili. Škola výsledky česko-slovenského projektu opäť odprezentovala v rámci *Dňa otvorených dverí*, a to formou fotografií záložiek a darčiekov, ktoré dostali od svojej slovenskej partnerskej školy. Vystavené materiály mali u rodičov žiakov i ďalších návštevníkov gymnázia veľký ohlas. Česko-slovenský projekt je hodnotený veľmi pozitívne aj z toho dôvodu, že sa môžu do neho zapojiť aj žiaci z nižšieho stupňa gymnázia.

Trvalou súčasťou balíkov so záložkami boli školské a obecné časopisy, jubilejné publikácie, propagačné materiály o škole alebo o obci, či o meste, dévedečká s divadelnými predstaveniami žiakov, cédečká s piesňami žiakov alebo so slovenskými ľudovými rozprávkami, turistickí sprievodcovia z daného regiónu, rozprávkové knihy, darčkové predmety alebo aj sladkosti.

Veľké množstvo zúčastnených škôl si z priateľských záložiek urobilo výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili fotografie z priebehu tvorby záložiek alebo najkrajších záložiek a krátku správu o česko-slovenskom projekte. Články o priebehu realizácie česko-slovenského projektu, ktoré napísalo mnoho škôl, boli najčastejšie publikované v školských časopisoch a regionálnych novinách. Stručné informácie uverejňovali školskí koordinátori aj na webových sídlach svojich škôl. K týmto informáciám

pripájali bohaté kolekcie fotografií. Aj v tomto ročníku došlo v niekoľkých prípadoch k osobnému odovzdaniu záložiek. Napríklad zástupcovia **českej partnerskej školy zo Sivic** si prišli osobne prevziať záložky od štvrtákov zo **Základnej školy Andreja Bagara v Trenčianskych Tepliciach**. Zároveň štvrtákom odovzdali balík a srdečné pozdravy od českých priateľov.

Viacere partnerské školy sa dohodli na ďalšom vzájomnom udržiavaní priateľských kontaktov a na hľadaní nových foriem spolupráce, či už zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko. Ako skvelý príklad utužovania takýchto vzťahov môžeme uviesť slovenskú **Základnú školu z Hôrky** a českú **Základnú školu a materskú školu zo Starej Červenej Vody**. Žiaci z oboch škôl si už od roku 2015 dopisujú formou papierových alebo elektronických listov a vzájomne si vymieňajú drobné darčeky. V júni 2018 dokonca pricestovala na návštevu česká skupina dvanástich žiakov a štyroch dospelých. Spoločne strávili dva dni formou hier a kvízov v škole, návštevou na obecnom úrade, individuálnymi návštevami v rodinách detí, s ktorými si českí žiaci dopisovali, a výletom na Spišský hrad a do mesta Levoča.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku je zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz). Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku a výber z dobrovoľného hodnotenia 537 českými a slovenskými školami **spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk)** v časti Školské knižnice, link Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy.

Celoslovenský projekt *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Ako druhý v poradí pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2018** zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica **7. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy*** na tému ***Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov***. Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na určenú tému. Výmenu záložiek využili stredné školy aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska. Rovnako sa zážitkovým spôsobom oboznámili s históriou slovenského a českého národa.

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **174 stredných škôl s celkovým počtom 8 859 žiakov**.

Stredoškooláci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník najčastejšie v rámci vyučovania, na záujmových krúžkoch, praktických cvičeniach, triednických hodinách alebo v školskej knižnici. Záložky boli tematicky predovšetkým venované Milanovi Rastislavovi Štefánikovi a ďalším významným osobnostiam z politiky, ktoré spájajú Čechov a Slovákov, ako boli napríklad Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš, Milan Hodža, Alexander Dubček. Ďalej boli na záložkách často stvárnené osobnosti z literatúry (napr. Božena Němcová, Zdeněk Miller, J. A. Komenský) a z oblasti hudby (napr. kapela Elán, Miro Žbirka, Karel Gott). Poniectorí žiaci na zadnú stranu záložiek uvádzali citáty politických osobností alebo základné informácie o ich živote, prípadne svoje poštové alebo mailové

adresy či facebookové kontakty, aby mohli aj po skončení celoslovenského projektu medzi sebou navzájom komunikovať.

Školskí koordinátori v spolupráci so svojimi kolegami a zúčastnenými žiakmi výrobu záložiek oživilí organizovaním najmä rovesníckych diskusií o prečítaných knihách, ktoré sa viazali k obdobiu 20. storočia slovenských a českých dejín, predstavením najvýznamnejších politických osobností, a to formou krátkych referátov, slohových prác alebo powerpointových prezentácií, realizovaním jazykových a literárnych kvízov, spoločným pozeraním filmov o spoločnom štáte Čechov a Slovákov, výstavkami českej literatúry, besedami so spisovateľmi (napr. Blankou Kovarčíkovou a Vandou Rozenbergerovou) či školskými rozhlasovými reláciami o priebehu celoslovenského projektu. Niekoľko zapojených škôl pripravilo aj výstavy z dobových predmetov, kníh a fotografií spoločného Česko-Slovenského štátu a nástenky zobrazujúce život a dielo významných osobností z tohto obdobia.

Opäť sa našlo niekoľko škôl, ktoré si výrobu záložiek alebo ich prezentáciu spojilo aj s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2018, na ktorej si spoločne pripomenuli 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska. Ako príklad môžeme uviesť **Strednú odbornú školu obchodu a služieb v Trenčíne**. Jej žiaci okrem výroby záložiek zorganizovali konferenciu na tému *Veľký duel osobností 1918*, v ktorom sa venovali životu a dielu Tomáša Garrigue Masaryka a Milana Rastislava Štefánika.

Veľa žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich rovesníkov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Takisto je žiaduce priblížiť **originálny, kreatívny i inšpiratívny prístup** k realizácii celoslovenského projektu na nasledujúcich príkladoch:

- **Stredná odborná škola technická v Starej Ľubovni** inšpirovaná témou celoslovenského projektu pripravila vo forme školského výletu pre svojich žiakov návštevu Mohyly Milana Rastislava Štefánika na vrchu Bradlo a návštevu cintorínov padlých vojakov z 1. svetovej vojny v Poľskej republike. Žiaci okrem toho, že vytvorili v priestoroch školy aj dva literárno-historické kútiky s nástenkami, ktoré informovali o významných slovenských a českých osobnostiach, zorganizovali živú diskusiu o prečítaných literárnych dielach od slovenských a českých autorov.
- **Stredná odborná škola pre žiakov s telesným postihnutím na Mokrohájskej ulici v Bratislave** si pre tvorbu záložiek vybrala život Václava Havla a jeho umeleckú tvorbu. Pre hlbšie poznanie jeho hry *Protest* zabezpečila návštevu divadla Astorka, v ktorom uvedenú hru uviedlo hosťujúce Švandovo divadlo z Prahy. Text samotnej hry si žiaci prečítali aj v školskej knižnici, a to v rámci besedy, ktorá bola spojená s prednáškou o Václavovi Havlovi a s premietaním dokumentov o jeho živote.
- **Hotelová akadémia v Humennom** v rámci hodín dejepisu a občianskej náuky podrobnejšie priblížila svojim žiakom osobnosti, ako boli napríklad Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, Alexander Dubček. Žiaci okrem výroby záložiek, ktoré zobrazovali uvedené osobnosti, si pripravili aj referáty a powerpointové prezentácie o najvýznamnejších osobnostiach 20. storočia, ktoré spájali Čechov a Slovákov.

- **Stredná odborná škola technická v Humennom** v spolupráci so žiakmi a s vyučujúcimi dejepisu pripravila krátke video o významných českých a slovenských osobnostiach. Navyše každý žiak odprezentoval vybranú osobnosť prostredníctvom autobiografickej publikácie, ktorá sa venovala životu a dielu danej osobnosti a ktorú žiak aj sám prečítal.
- **Spojená škola na ulici Scota Viatora v Ružomberku** zorganizovala stretnutie, na ktorom vyučujúci pomocou učebníc z dejepisu a informácií z internetu priblížili žiakom Milana Rastislava Štefánika a iné významné osobnosti z 1. Československej republiky. Výsledkom ich stretnutia bolo aj vytvorenie relácie o vzniku Česko-Slovenska, ktorá odznela v školskom rozhlase. Ďalej zorganizovala akciu *Besiedka pri čaji s prečítanou knihou*, na ktorej každý z prítomných porozprával o knihe, ktorú prečítal alebo momentálne čítal.
- **Stredná odborná škola vo Vranove nad Topľou** v spolupráci so žiakmi pripravila záložky, na ktorých bola zobrazená predovšetkým osobnosť a život Milana Rastislava Štefánika, a vyhotovila v priestoroch školy k 100. výročiu založenia Česko-Slovenskej republiky nástenné noviny a zorganizovala besedu k tejto problematike.

Stredoškoláci svojim rovesníkom do balíka so záložkami často vložili propagačné materiály o škole, jej študijných odboroch a o regióne, školské časopisy, jubilejné publikácie, knihy, dévedecká zobrazujúce život školy a mesta, cédečká s nahrávkami piesní samotných žiakov školy, pozvánky na návštevu školy a rôzne darčekové predmety. Opäť si skoro všetky školy zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavy vo vestibule škôl, v triedach alebo v školských knižniciach. Niektoré školy urobili aj nástenky, na ktorých priniesli prehľad o najvýznamnejších osobnostiach takzvaných osmičkových rokov. Takisto často na svojich webových sídlach uverejňovali fotografie s najkrajšími záložkami alebo stručné informácie o uvedenom projekte. Veľa škôl uverejnilo aj články o priebehu výroby záložiek vo svojich školských časopisoch a dohodlo sa so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce napríklad vo forme výletu.

Vyhodnotenie i výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 153 strednými školami spolu s **fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami** je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave (www.spgk.sk) v časti Školské knižnice, link Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája slovenské školy.

Celoslovenský projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*

K **Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018** zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica **14. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*** na tému *Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska*. Záštitu nad celoslovenským projektom prevzalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového. Taktiež jeho poslaním bolo aj zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov, zriaďovateľov škôl a ostatných predstaviteľov miestnych komunít do prípravy osláv stého výročia vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov. Rovnako jeho snahou bolo vytvorenie príležitosti pre každého účastníka, aby mohol prispieť svojou

inšpiráciou k originálnemu priebehu podujatia a zároveň v ňom mohol prejaviť svoj osobný talent. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu malo byť vytváranie stálych živých spoločenstiev v školských knižniciach, v ktorých by všetci aj po skončení uvedených osláv navzájom spolupracovali, podporovali svoje čitateľské záujmy a zdokonaľovali svoje životné zručnosti.

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **213 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 41 926 účastníkov podujatí.**

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

V roku 2018 školské knižnice po prvýkrát získali **vecné ceny podľa ich vlastného výberu od šiestich partnerov celoslovenského projektu, a to v celkovej sume 3 758 €** Slovenská pedagogická knižnica venovala prvým siedmim oceneným **školským knižniciam zo Základnej školy s materskou školou SUT vo Veľkom Rovnom, Spojenej školy v Lendaku, Základnej školy s materskou školou Jána Bakossa v Banskej Bystrici, Základnej školy na ulici Ivana Bukovčana v Bratislave, Základnej školy v Podhorodi, Strednej odbornej školy obchodu a služieb na ulici P. Jilemnického v Trenčíne a Základnej školy na Spojovej ulici v Banskej Bystrici** knižné publikácie v hodnote 2 000 € na základe ich vlastného výberu.

Absolútnym víťazom celoslovenského projektu sa stala **Školská knižnica Základnej školy s materskou školou SUT vo Veľkom Rovnom**, ktorá zorganizovala podujatie pod názvom **Veľké Rovné v období 1. Česko-Slovenskej republiky** vo forme slávnostnej akadémie v sále Obecného domu vo Veľkom Rovnom, na ktorú pozvala všetkých obyvateľov obce. Akadémia bola zložená z dvoch častí. V prvej časti žiaci 9. ročníka prostredníctvom bohatej obrazovej prezentácie priblížili účastníkom podujatia dejiny, ktoré bezprostredne predchádzali vzniku Česko-Slovenska. Spomenuli 1. svetovú vojnu, Pittsburskú dohodu, Martinskú deklaráciu, česko-slovenské légie, Tomáša Garrigua Masaryka, Edvarda Beneša a zvlášť vyzdvihli osobnosť Milana Rastislava Štefánika. Následne si spoločne pozreli krátky film, ktorý priblížil obdobie Česko-Slovenskej republiky od roku 1918 do roku 1938. Túto časť programu uzatvorili žiaci 5. ročníka spevom vtedajšej česko-slovenskej hymny. Druhá časť akadémie bola venovaná životu obce Veľké Rovné počas 1. Česko-Slovenskej republiky a jej slávnym rodákom prostredníctvom čítania historických textov z archívov a školských, farských a obecných kroník. Prostredníctvom krátkej ukážky z filmu **Keby som mal pušku** si pripomenuli umeleckú tvorbu Milana a Vlada Ferkovcov. Akadémiu ukončili spoločným spievaním piesní rovnianskych predkov. Po skončení kultúrneho programu sa žiaci spolu s hosťami rozprávali o významných udalostiach spomínanej storočnice. Po návrate do školy sa žiaci ešte naďalej venovali prvorepublikovému obdobiu formou rôznych tvorivých aktivít, akými boli napríklad výroba vlajky, tvorba rodokmeňa či písanie slohovej práce na tému **Ako ovplyvnila 1. Česko-Slovenská republika môj život.**

Zvláštne ceny celoslovenského projektu

Spoločnosť Stiefel Eurocart (www.stiefel-eurocart.sk) venovala každej z ocenených dvanástich školských knižníc **knižné publikácie, mapy a náučné tabule v hodnote 100 € podľa vlastného výberu** do ich školských knižníc. Medzi ocenené školy patrili: Základná škola s materskou školou SUT, Veľké Rovné; Spojená škola, Lendak; Základná škola s materskou školou Jána Bakossa, Banská Bystrica; Základná škola, Ivana Bukovčana,

Bratislava; Základná škola, Podhorod'; Stredná odborná škola obchodu a služieb, P. Jilemnického, Trenčín; Základná škola, Spojová, Banská Bystrica; Základná škola s materskou školou, Pavlovce nad Uhom; Základná škola, Rohožník; Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana, Čadca; Základná škola, Bukovina, Turzovka; Stredná odborná škola služieb, Prešov.

Klub mladých čitateľov Albatros (www.kmc.sk) venoval **Základnej škole s materskou školou v Pavlovciach nad Uhom**, ktorá sa umiestnila ako prvá základná škola mimo poradia víťazov, **knihy v hodnote 150 €** do jej školskej knižnice.

Vydavateľstvo Tatran (www.slovtatran.sk) venovalo **Základnej škole v Rohožníku**, ktorá sa umiestnila ako druhá základná škola mimo poradia víťazov, **knihy v hodnote 150 €** do jej školskej knižnice.

ŠEVT, a. s., (www.sevt.sk/firstnews) venoval **Gymnázium J. M. Hurbana v Čadci**, ktoré sa umiestnilo ako prvá stredná škola mimo poradia víťazov, celoročné predplatné na **tri výtlačky anglických novín priamo z Veľkej Británie First News v hodnote 98 €** do jeho školskej knižnice.

Knižná edícia pre malých čitateľov Stonožka (www.stonozka.sk) venovala **Základnej škole v Turzovke**, ktorá sa umiestnila ako tretia základná škola mimo poradia víťazov, **knihy v hodnote 80 €** do jej školskej knižnice.

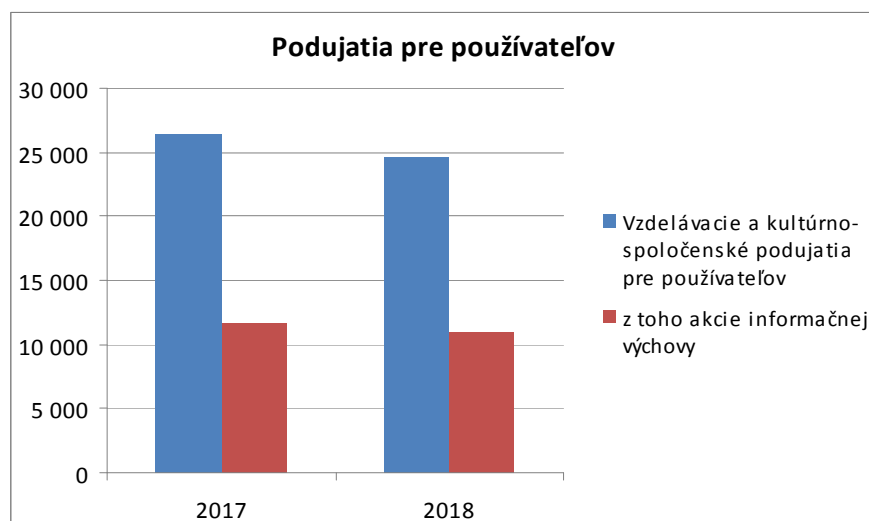
Knižná edícia pre mladých čitateľov YOLI (www.yoli.sk) venovala **Strednej odbornej škole služieb v Prešove**, ktorá sa umiestnila ako druhá stredná škola mimo poradia víťazov, **knihy v hodnote 80 €** do jej školskej knižnice.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu je dostupné na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk) v časti Školské knižnice, link Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Tabuľka 7 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2017	2018	Nárast/pokles (%)
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	26 370	24 628	-6,61
z toho akcie informačnej výchovy	11 618	10 930	-5,92

Graf 6 Podujatia pre používateľov

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Proces elektronizácie a internetizácie školských knižníc je číselne vyjadrený v tabuľke 8. Oproti roku 2017 **pováčšine sledované ukazovatele zaznamenali mierny pokles.**

Počet **počítačových staníc** v školských knižniciach sa znížil približne o **2 %** a počet **počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet** sa znížil približne o **1 %**.

Za sledované obdobie **515 školských knižníc** vo svojich štatistických výkazoch uviedlo, že **vlastnia automatizovaný knižnično-informačný systém**, čo je oproti roku 2017 nárast približne o **8 %**. Uvedený nárast vznikol v dôsledku zavedenia novej metodiky CVTI SR, ktoré začalo akceptovať elektronické programy (napr. aScAgenda, eŠkola), ktorých súčasťou bol modul Knižnica, ktorý umožňoval školským knižniciam evidovať všetky povinné údaje v súlade s platným právnym stavom. Ostatné elektronické programy, ktoré nespĺňali všetky zákonom stanovené podmienky napríklad pri vedení odbornej evidencie knižničných dokumentov, evidencii registrovaných používateľov, evidencii absenčných výpožičiek, vyradovaní knižničných dokumentov, nemohli školské knižnice v tomto ukazovateli vykazovať. V školských knižniciach sa využívajú najčastejšie automatizované knižnično-informačné systémy, ako sú Clavius, Knižničný systém pre malé a stredné knižnice, Proflib. Z finančných prostriedkov ministerstva školstva v rámci rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, ktorý sa realizoval v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013 (602 podporených školských knižníc v základných školách a v stredných školách celkovou finančnou sumou 1 899 277,35 €), ich má zakúpených 393 školských knižníc.

Informáciu o tom, že majú umiestnený **online katalóg na internete**, uviedlo **71 školských knižníc**. Oproti roku 2017 je to približne pokles o **15 %**. Paradoxne však vyznieva skutočnosť, že by ho malo svojim používateľom sprístupniť až **242 školských knižníc**, ktoré si ho zakúpili z uvedeného rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* a ktorý bol súčasťou modulov automatizovaných knižnično-informačných systémov. V apríli 2018 po dôkladnej kontrole 84 webových sídiel škôl metodickým centrom pre školské knižnice a s adresným zisťovaním webovej stránky online

katalógu v rámci webového sídla uvedenej školskej knižnice bolo napríklad zistené, že len **20** školských knižníc má verejne prístupný online katalóg. Spravodajské jednotky najčastejšie ako dôvod vykázania nesprávneho údajá uvádzali nesprávny výklad samotného termínu *online katalóg* alebo ako štatistický omyl.

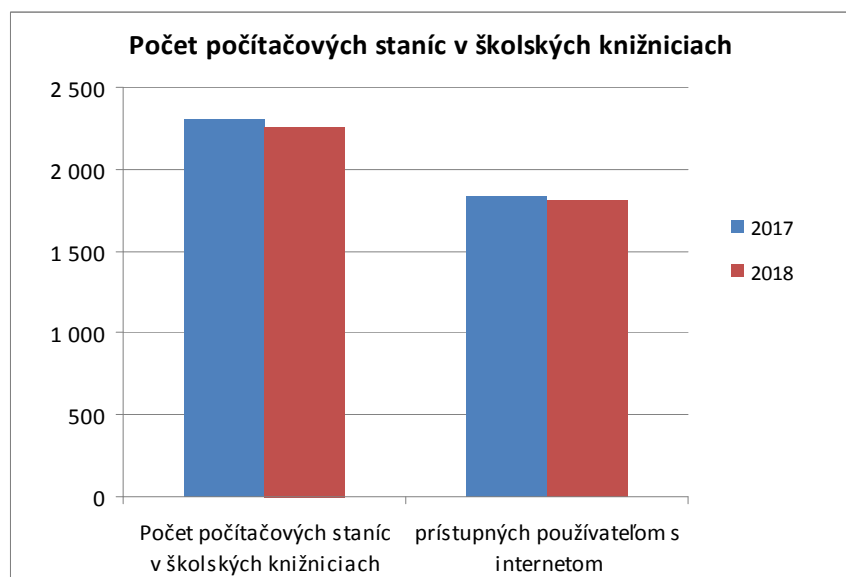
Je dôležité opäť sa zmieniť už o niekoľkokrát spomínanej eurofondovej výzve *na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách*. V rámci uvedenej výzvy mala školská knižnica stanovený limit 6 900 € na technické a technologické vybavenie. Oprávnenými položkami boli: 1 počítač pre školského knihovníka, 5 počítačov/notebookov pre používateľov školskej knižnice, 5 tabletov pre používateľov školskej knižnice, knižnično-informačný systém, čítačka čiarových kódov, tlačiareň, kopírovací stroj, skener, televízor, DVD prehrávač, dataprojektor a premietacie plátno. Môžeme predpokladať, že v súhrnnom štatistickom výkaze za rok 2019 budeme vidieť konkrétne zlepšenie vybavenia **140 školských knižníc**.

Vlastnenie (vytvorenie) webovej stránky, ktorá je súčasťou webového sídla materských inštitúcií školských knižníc, ako sú základné školy, stredné školy a špeciálne školy, alebo v prípade málotriedok webové sídla obecných úradov, vykázalo **143 školských knižníc**. Oproti roku 2017 je to úbytok približne **15 %**. Je potrebné opätovne uviesť, že v období od 14. júna do 4. júla 2017 metodické centrum pre školské knižnice v rámci **revízie platných údajov** v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike prezrelo 1 536 webových sídiel základných škôl, stredných škôl alebo obecných úradov v prípade málotriedok. Okrem iného zisťovalo zverejnenie **webových stránok** s označením *Knižnica* alebo *Školská knižnica* v rámci webových sídiel škôl alebo webových sídiel obecných úradov. Školské knižnice ako organizačné útvary môžu totiž bezplatne využívať informačné a komunikačné technológie svojich materských inštitúcií na zverejňovanie základných informácií o svojom zameraní, o škále poskytovaných knižnično-informačných služieb a podpore čítania. Po pozretí 1 532 webových sídiel škôl a obecných úradov bolo už vtedy zistené, že **webovú stránku** malo zriadenú až **326 školských knižníc**. Táto nezrovnalosť vo vykazovaní tohto ukazovateľa sa dá vysvetliť len neznalosťou tohto termínu osobou, ktorá štatistický výkaz vyplňala.

Tabuľka 8 Informačné technológie

Ukazovateľ	2017	2018	Nárast/pokles (%)
Počet počítačových staníc v školských knižniciach	2 306	2 262	-1,91
Počet počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet	1 830	1 816	-0,77
Automatizovaný knižnično-informačný systém	478	515	+7,74
Online katalóg školskej knižnice na internete	84	71	-15,48
Webová stránka školskej knižnice	152	143	-5,92

Graf 7 Počet počítačových staníc v školských knižniciach

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Kvantitatívne ukazovatele personálneho zabezpečenia školských knižníc (tabuľka 9) poukazujú na to, že podobne ako v predchádzajúcich rokoch naďalej prevláda počet zamestnancov bez odborného knihovníckeho vzdelania. Z celkového počtu zamestnancov školských knižníc bolo približne **97 % školských knihovníkov** bez knihovníckeho vzdelania a približne **3 %** s odborným knihovníckym vzdelaním.

Funkciu školského knihovníka vykonávali prevažne učitelia slovenského jazyka a literatúry popri vyučovaní ako činnosť súvisiacu s výchovno-vzdelávacou činnosťou učiteľa alebo vychovávateľa.

Zriaďovatelia školských knižníc mohli na **finančné odmeňovanie práce školského knihovníka** využívať dva **základné nástroje**, a to **osobný príplatok a/alebo odmenu v súlade so zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**. Na základe riadeného telefonického rozhovoru so zriaďovateľmi školských knižníc – riaditeľmi škôl – bolo zistené, že ak využili tieto základné nástroje, tak **v osobnom príplatku a/alebo odmene viacerí z nich bližšie nešpecifikovali, akú časť z osobného príplatku a/alebo odmeny vyčlenili školskému knihovníkovi za prácu v školskej knižnici**. Dokonca niektorí riaditelia namiesto priamej finančnej odmeny za prácu v školskej knižnici poskytli školským knihovníkom náhradné voľno.

Na základe uvedeného môžeme teda predpokladať, že v mnohých štatistických výkazoch neboli vyčíslené konkrétne mzdové náklady na školského knihovníka, a preto ani nemôžeme objektívne posúdiť, aký počet zriaďovateľov školských knižníc využil **finančné stimuly** na ocenenie práce školských knihovníkov a aký počet zriaďovateľov školských knižníc nevyužil finančné stimuly na oceňovanie iniciatívnej práce školských knihovníkov (prevažne učiteľov), ktorá súvisí s ich výchovno-vzdelávacou činnosťou.

Je všeobecne známe, že **funkciu školského knihovníka vykonáva stále veľké množstvo zaniatených, úžasných a inšpiratívnych učiteľov a vychovávateľov**, ktorým záleží na tom, aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu a aby sa vďaka čítaniu stávali z nich múdri, rozhladení, empatickí, dobrí a kultivovaní ľudia.

Vzdelávaniu školských knihovníkov sa venuje **Metodicko-pedagogické centrum v regionálnom pracovisku v Banskej Bystrici** v rámci akreditovaného aktualizáčného vzdelávacieho programu *Odborné vedenie školskej knižnice*. V roku 2018 absolvovalo vzdelávanie 26 školských knihovníkov.

Zriaďovatelia školských knižníc spolu so školskými knihovníkmi vo veľkej miere využívali **odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice**. Za uvedené štatistické obdobie im bolo poskytnutých **2 320 odborných konzultácií**, a to formou **elektronickej pošty, telefonicky** alebo **osobnej návštevy** v školských knižniciach alebo **návštevou školských knihovníkov** v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Odborné konzultácie boli zamerané najmä na **oblasť výkonu odborných knižničných činností**, a to:

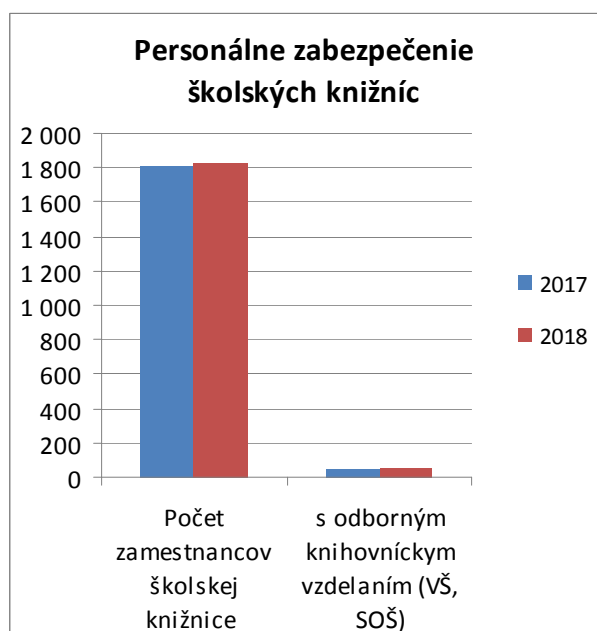
- vedenie základnej odbornej evidencie knižničného fondu (vedenie prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov),
- vedenie pomocnej odbornej evidencie (evidencia výpožičiek, evidencia došlých čísiel periodík a inej evidencie),
- vykonávanie revízie knižničného fondu,
- vyradovanie knižničných dokumentov,
- prípravu podujatí a akcií na rozvoj informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti,
- vyplňanie štatistických údajov o činnosti školskej knižnice za dané štatistické obdobie,
- postup pri zriadení školskej knižnice alebo pri jej zrušení, prípadne pri zlúčení školskej knižnice s obecnou knižnicou.

Počet zamestnancov školských knižníc prepočítaný na **plnú zamestnanosť** sa oproti roku 2017 znížil približne o **3 %**.

Tabuľka 9 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ		2017	2018	Nárast/pokles (%)
Počet zamestnancov školskej knižnice (fyzické osoby)		1 816	1 826	+0,55
z toho	zamestnanci s VŠ a so SŠ knihovníckym vzdelaním	46	57	+23,91
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plnú zamestnanosť)		263,9	255,7	-3,11

Graf 8 Personálne zabezpečenie školských knižníc

HOSPODÁRENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa **celkový objem finančných prostriedkov** na činnosť školských knižníc **znižil** približne o **10 %** (tabuľka 9). Znížili sa finančné prostriedky vynaložené napríklad na prevádzku školských knižníc, finančné náklady na vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia, nákup kancelárskych potrieb. Na druhej strane sa zvýšili **mzdové náklady na školských knihovníkov** o **6 %**, pričom až 1 213 zriaďovateľov školských knižníc nevykázalo v tomto ukazovateli žiadne mzdové náklady. Taktiež sa zvýšili **finančné náklady na nákup knižničného fondu** o **2 %**. V tomto ukazovateli **713** zriaďovateľov školských knižníc nevykázalo žiadne finančné náklady na nákup knižničného fondu.

Kvôli objektívnosti je potrebné uviesť, že **uvedené údaje je potrebné brať len ako orientačné údaje**, pretože veľké množstvo zriaďovateľov školských knižníc do celkového objemu finančných prostriedkov vynaložených na činnosť školských knižníc napríklad **nezapočítali všetky finančné prostriedky, ktoré vynaložili na činnosť svojej školskej knižnice zo všetkých dostupných finančných zdrojov** (napr. z rozpočtu školy, z finančných prostriedkov občianskych združení, nadácií alebo od Rady rodičov). Taktiež mnohí **opomenuli uvádzať finančné prostriedky vynaložené na nákup kancelárskych potrieb, finančné náklady na vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia, predplatné na tituly dochádzajúcich periodík, mzdové náklady na školských knihovníkov** vyplatené v rámci osobného príplatku a/alebo odmeny za prácu v školskej knižnici.

Po **prepočítaní vykázaných celkových finančných nákladov vynaložených na činnosť školských knižníc s počtom školských knižníc, mzdových nákladov s celkovým počtom školských knihovníkov, finančných nákladov na nákup knižničného fondu s počtom školských knižníc a s počtom registrovaných používateľov** boli zistené tieto údaje:

- Celkové finančné náklady na **činnosť jednej školskej knižnice** predstavovali **585,76 €**. Oproti roku 2017 je to **pokles o 71,66 €**. Najviac finančných prostriedkov na

činnosť svojich školských knižníc vyčlenili stredné školy (1 219,82 €), ďalej spojené školy (1 065,64 €), potom základné školy (358,88 €) a najmenej špeciálne školy (177,29 €).

- Finančné náklady na **jedného školského knihovníka** predstavovali **262,89 €** Oproti roku 2017 je to **nárast o 7,72 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu do jednej školskej knižnice** predstavovali **231,07 €** Oproti roku 2017 je to **nárast o 2,47 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa** predstavovali **1,25 €** Oproti roku 2017 je to **nárast o 0,02 €**

Je takisto potrebné uviesť, že až **588** zriaďovateľov školských knižníc buď **nevyčlenilo žiadne finančné prostriedky na činnosť svojej školskej knižnice**, alebo ich **opomenulo uviesť** vo svojich štatistických výkazoch (pre porovnanie v roku 2017 to bolo 568 zriaďovateľov školských knižníc). Taktiež **713** zriaďovateľov školských knižníc buď **nevyčlenilo žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu**, alebo ich **opomenulo uviesť** vo svojich štatistických výkazoch (v roku 2017 to bolo 689 zriaďovateľov školských knižníc).

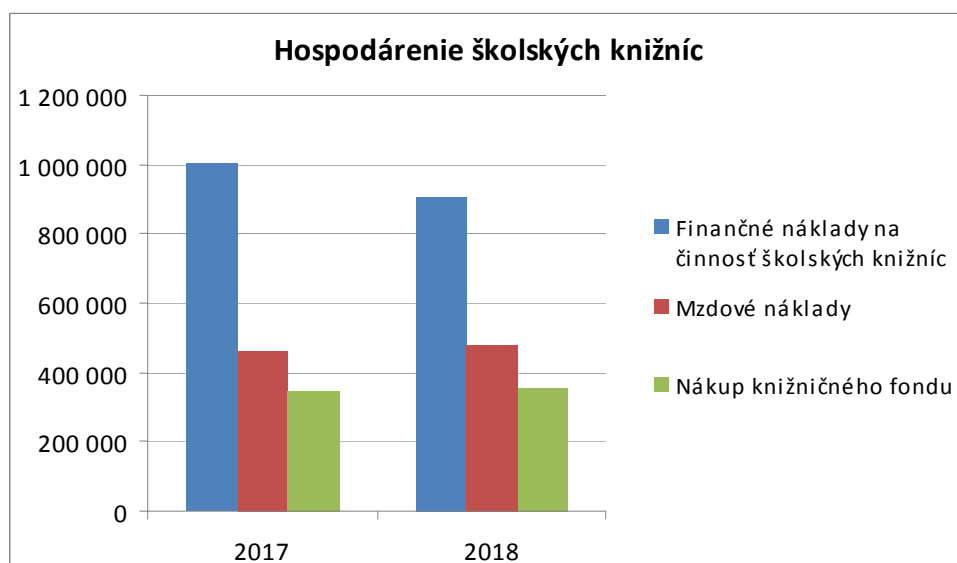
Na základe uvedených skutočností sa dá skonštatovať, že len približne **62 % zriaďovateľov školských knižníc** si v roku 2018 (v roku 2017 to bolo 63 %) splnilo svoje povinnosti v súlade s § 4 ods. 2 písm. e) zákona o knižniciach „*zabezpečiť činnosť knižnice finančne*“. Finančné prostriedky na činnosť svojej školskej knižnice vyčlenili napríklad zo svojich **rozpočtov škôl** alebo získali zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**, z **Fondu na podporu umenia**, od rôznych **občianskych združení a nadácií**, poprípade od **Rady rodičov**.

Môžeme opäť predpokladať, že v súhrnnom štatistickom výkaze za rok 2019 budeme vidieť konkrétne zlepšenie hospodárenia školských knižníc, a to najmä na základe realizácie spomínanej eurofondovej výzvy **na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách**. Pri školskej knižnici boli totiž stanovené celkové oprávnené výdavky v sume **52 450 €**

Tabuľka 10 Hospodárenie školských knižníc

Ukazovateľ		2017	2018	Nárast/pokles (%)
Finančné náklady na činnosť školských knižníc		1 002 575	903 826	-9,85
z toho	mzdové náklady	463 402	480 042	+5,59
	nákup knižničného fondu	348 615	356 551	+2,28

Graf 9 Hospodárenie školských knižníc

ČINNOSŤ METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a poskytovaním odborného poradenstva.

Činnosť **metodického centra pre školské knižnice zabezpečuje len jedna zamestnankyňa**, ústredná metodička pre školské knižnice.

Svoje **strategické poslanie plnilo** metodické centrum pre školské knižnice v roku 2018 viacerými **spôsobmi a formami**.

Odborné konzultácie pre školských knihovníkov

Odborná poradenská a konzultačná služba pre školských knihovníkov vo forme elektronickej pošty (1 780 konzultácií), telefonicky (537 konzultácií) a osobne (3 konzultácie), a to metodické návštevy v školských knižniciach.

Priebežná aktualizácia informácií a metodických dokumentov v časti Školské knižnice v rámci webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice

Webové rozhranie časti *Školské knižnice* obsahuje aktuálne informácie a metodické dokumenty, ktoré sú adekvátne pre činnosť školských knižníc a ktoré uľahčujú prácu školským knihovníkom (<http://www.spgk.sk/?aktuality>). Uvedené **webové rozhranie je rozdelené na kategórie**: *Aktuality*, *Štatistika školských knižníc*, *Zriadenie školskej knižnice*, *Pomôcky pre dopĺňovanie knižničného fondu*, *Príručka pre školského knihovníka*, *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, *Medzinárodná konferencia Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*, *Informačná výchova*, *Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti*, *Príklady dobrej praxe zo školských knižníc*, *Celoslovenský projekt pre stredné školy Záložka do knihy spája slovenské školy*, *Česko-slovenský projekt pre základné školy a osemročné gymnáziá Záložka do knihy spája školy*, *Celoslovenský projekt Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*, *Adresár školských knižníc v Slovenskej republike*, *Kontakty*. Jednotlivé **kategórie sa ďalej členia na podkategórie**. Napríklad kategória *Zriadenie školskej knižnice* sa člení na podkategórie: *Legislatíva*, *Koncepcia*

vybavenia školských knižníc, Metodické materiály, Medzinárodné odporúčania, Automatizované knižnično-informačné systémy.

Vypracovanie a aktualizácia metodických materiálov:

- **Metodické usmernenie č. 1/2018 k povinným evidenciám školskej knižnice**
Doplňa a upravuje postup pri povinných evidenciách školskej knižnice v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, ktorá bola zriadená v súlade so zákonom o knižniciach a upravuje rozsah požadovaných údajov pre štátne štatistické zisťovanie za rok 2018, ktoré je povinná škola ako spravodajská jednotka v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov poskytnúť ministerstvu školstva. Jeho súčasťou sú vzorové materiály na vedenie evidencie používateľov, absenčných výpožičiek, prezenčných výpožičiek, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a denného zápisu o činnosti školskej knižnice.
- **Metodické usmernenie č. 2/2018 pre školské knižnice k hmotnej zodpovednosti školských knihovníkov**
Obsahuje odporúčanie pre školských knihovníkov k uzatváraniu dohôd o hmotnej zodpovednosti za knižničný fond v školskej knižnici.
- **Metodické usmernenie k náprave vykazovania nesprávnych údajov vo výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVS SR) 10 – 01 za rok 2017**
Obsahuje podrobné pokyny pre vykazovanie pravdivých údajov v ukazovateľoch, ako sú zverejnenie online katalógu na internete, vykazovanie elektronického programu aScAgenda ako automatizovaného knižnično-informačného systému a počtu titulov dochádzajúcich periodík. Pokyny boli zaslané 77 školským knižniciam v apríli 2018 s cieľom urobiť nápravu vo vykazovaní pre štatistický rok 2018.
- **Metodický materiál Vzorový protokol o odovzdaní a prevzatí agendy Školskej knižnice**
Obsahuje postup pri odovzdaní a prevzatí agendy školskej knižnice pri zmene školského knihovníka. V protokole sú uvedené podrobnosti ohľadom odovzdania základných dokumentov školskej knižnice, povinnej evidencie školskej knižnice, štatistických výkazov školskej knižnice, iných dokumentov školskej knižnice, stavu knižničných dokumentov školskej knižnice, pomocných evidencií školskej knižnice, iných materiálov školskej knižnice, pokladničnej hotovosti školskej knižnice a informačných technológií školskej knižnice.
- **Metodický materiál Cenník služieb a sankčných poplatkov**
Obsahuje druhy poplatkov napríklad za poskytnutie medziknižničnej výpožičnej služby, rešeršných služieb a reprografických služieb z knižničného fondu, za uloženie rôznych sankcií, za zaplatenie náhrady za stratený knižničný dokument alebo za poškodený knižničný dokument. Školské knižnice si ho môžu podľa svojich potrieb a možností upravovať.
- **Metodický pokyn Oznam o štátnom štatistickom zisťovaní v oblasti školstva za rok 2017 – Výkaz o školskej a akademickej knižnici Škol (MSVVS SR) 10 – 01 a ďalšie doplňujúce informácie**

Obsahuje podrobnosti o zbere štatistických údajov o školskej knižnici a doplnujúce informácie k vykazovaniu štatistických údajov za oblasť knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, dopĺňajúcich ukazovateľov, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc.

- **Metodický pokyn k povinnému uzatvoreniu odbornej evidencie za rok 2018 a iné dôležité informácie**
Obsahuje podrobnosti pri uzatvorení povinných evidencií školskej knižnice v súlade s platnými právnymi predpismi za kalendárny rok 2018 a pri štátnom štatistickom zbere informácií ministerstvom školstva o školskej knižnici za rok 2018. Jeho súčasťou je *Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácií čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme*; *Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácií čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme*.
- **Metodický materiál *Webový register pre zber štatistických údajov o školskej knižnici za rok 2018***
Bol vypracovaný pre potreby CVTI SR, ktoré vykonávalo adresný zber štatistických údajov o 1 543 školských knižniciach za rok 2017.
- **Metodický materiál *Kalendár vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice***
Obsahuje prehľad o organizovaní národných a medzinárodných vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí určených na skvalitnenie činnosti školských knižníc a podporu čítania v základných školách, v stredných školách a v školských knižniciach v roku 2018.
- **Metodický materiál *Automatizované knižnično-informačné systémy*** – aktualizovaný
Obsahuje históriu, zloženie modulov, základné technické a komunikačné zabezpečenie, cenník pre školské knižnice a referencie o vhodných automatizovaných knižnično-informačných systémoch pre školské knižnice.
- **Metodický materiál *Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti*** – aktualizovaný
Obsahuje prehľad príkladov na realizáciu rôznych foriem a metód individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi školskej knižnice. Osobitne sú v ňom uvedené projekty metodického centra pre školské knižnice zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti a zvlášť projekty iných subjektov. Uvedený materiál je vhodný aj pre základné školy a stredné školy, ktoré majú len kabinetné zbierky, pretože účasť v niektorých projektoch nie je podmienená zriadením a činnosťou školskej knižnice.
- **Elektronická metodická báza podujatí *Príklady dobrej praxe zo školských knižníc***
Register slúži ako úložisko metodickej bázy podujatí zameraných na **podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania žiakov základných škôl a stredných škôl**, ktoré zorganizovali školské knižnice. Jeho cieľom je ponúknuť školským knihovníkom praktické námety a zdroj inšpirácie na zorganizovanie podobných alebo kreovaných podujatí. Metodická báza podujatí je priebežne dopĺňovaná **metodickými listami** podujatí, ktoré na princípe dobrovoľnosti vypracúvajú školské knižnice. V rámci nej sa zvlášť nachádzajú námety pre základné

školy, námety pre stredné školy a súťaže. K 31. 12. 2018 bolo zverejnených 31 metodických listov.

- **Propagačný leták Štruktúra webu časti Školské knižnice v rámci Slovenskej pedagogickej knižnice** – aktualizovaný
Obsahuje mapu webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice – časti *Školské knižnice*, a to rozdelenie od kategórií na najvyššej úrovni cez kategórie na nižších úrovniach až po konkrétne dokumenty.
- **Adresár školských knižníc v Slovenskej republike** – aktualizovaný
Obsahuje 19 identifikačných údajov (*kód školy, evidenčné číslo v Zozname knižníc Slovenskej republiky, názov školskej knižnice, názov školy, mesto/obec, ulica, PSČ, predvoľba, telefón, štatutárny orgán školy/ riaditeľ školy, email školy, vedúci školský knihovník, email vedúceho školského knihovníka, webové sídlo školy, názov knižnično-informačného systému, rozvojový projekt ministerstva školstva „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“, kód okresu, druh školy, forma zriaďovateľa*) o zriadených školských knižniciach v súlade s platnou legislatívou. V sledovanom období sa aktualizoval v mesačných intervaloch, a to na základe zaslaných formulárov (kópií) o zriadení školských knižníc a oznamov (kópií) o zrušení školských knižníc zákonným spôsobom. Na základe spolupráce so sekciou informatiky ministerstva školstva boli v mesiaci november 2018 z adresára vymazané školské knižnice tých základných škôl, ktoré boli k 31. 09. 2018 vyradené zo siete škôl a školských zariadení ministerstva školstva. Na základe spolupráce s ministerstvom kultúry bola v mesiacoch júl a september 2018 vykonaná vzájomná kontrola zaslaných písomností zriaďovateľmi školských knižníc do **Zoznamu knižníc Slovenskej republiky** a **Adresára školských knižníc v Slovenskej republike**, a to buď vo forme oznamu o zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou, alebo vo forme vyplneného formulára o zriadení školskej knižnice. Následne boli vykonané potrebné zmeny v oboch dokumentoch. Adresár školských knižníc v Slovenskej republike je prístupný verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti Školské knižnice, a na informačnom portáli InfoLib, takisto v časti Školské knižnice.

Príručka pre školského knihovníka

Cieľom doplnenej a prepracovanej príručky je pomôcť zriaďovateľom školských knižníc a školským knihovníkom zorientovať sa v právnych a odborných otázkach týkajúcich sa zriadenia, zrušenia, zlúčenia, riadenia, činnosti a prevádzky školskej knižnice. Odborný text v kapitolách – **Dokumenty upravujúce zriadenie, zrušenie, zlúčenie, činnosť a prevádzku školskej knižnice, Zriadenie a riadenie školskej knižnice, Knižničný fond, Knižnično-informačné služby, Informačná výchova a informačná gramotnosť, Elektronizácia školskej knižnice** – je štruktúrovaný do troch častí. V prvej časti, uvedenej pod názvom *V tejto kapitole sa dozviete*, je presne vymedzený obsah danej kapitoly. V druhej časti, pomenovanej *Budete schopní*, sú jasne stanovené ciele, ktoré môžete dosiahnuť na základe osvojenia si uvedeného textu. Tretia časť obsahuje samotný odborný text, ktorý je nielen prehľadne členený a ľahko čitateľný, ale aj logicky nadväzuje na získané predchádzajúce vedomosti. V texte sú umiestnené odkazy na dokumenty nachádzajúce sa na internete. Príručka okrem odborného textu obsahuje aj 21 príloh, ako sú právne predpisy, metodické pokyny a vzory knižničných dokumentov. Uvedené vzory nie sú záväzné – školské knižnice ich môžu ľubovoľne meniť, upravovať a dopĺňať podľa svojich podmienok.

CENIGOVÁ, Rozália: *Príručka pre školského knihovníka*. 2. doplnené a prepracované vydanie. Bratislava : Slovenská pedagogická knižnica, 2018. 231 s. Dostupné na: <http://www.spgk.sk/?prirucka-pre-skolskeho-knihovnika>.

Zorganizovanie 12. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*

12. medzinárodná konferencia *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* sa konala 3. mája 2018 pod záštitou **ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Martiny Lubyovej**. Zúčastnilo sa jej viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalších zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky (115 účastníkov). Hlavné témy medzinárodnej konferencie boli: školská knižnica ako čitateľské, študijné, informačné a internetové centrum školy, projekty na podporu rozvíjania čitateľskej gramotnosti a informačnej výchovy, prezentácia vzdelávacích programov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti a určených najmä pre pedagogických zamestnancov, prezentácia knižničných podujatí na podporu čítania žiakov v Slovenskej republike a Českej republike. Cieľom medzinárodnej konferencie bolo charakterizovať špecifiká a úskalia činnosti školských knižníc, odovzdávať si praxou overené dobré skúsenosti, vzájomne sa obohatiť o nové informácie a rozvinúť užšiu spoluprácu medzi slovenskými a českými odborníkmi z pedagogickej a knihovníckej oblasti.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 9. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

V októbri, v Medzinárodnom mesiaci školských knižníc 2018 sa **130 002 žiakov z 1 096 základných škôl a osemročných gymnázií zo Slovenskej republiky a z Českej republiky** zapojilo do 9. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy* na vyhlásenú tému ***Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice***. Česko-slovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne s cieľom podporiť rovesnícke čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami. Vyhodnotenie česko-slovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy.

Slovenská asociácia knižníc udelila Slovenskej pedagogickej knižnici 4. marca 2019 cenu **SAKAČIK 2018** (Cena Slovenskej Asociácie Knižníc za Aktívnu Činnosť Knižnice) za realizáciu **9. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice***.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 7. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

V októbri sa takisto pri príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2018 zapojilo **8 859 žiakov zo 174 stredných škôl** do 7. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* na vyhlásenú tému ***Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov***. Celoslovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica s cieľom podporiť rovesnícke čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi slovenskými strednými školami. Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája slovenské školy.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 14. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc
Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2018 sa **213 školských knižníc** v základných školách a stredných školách s celkovým počtom **41 926 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov a ostatných členov miestnych samospráv a vzácnych hostí zapojilo do 14. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* na vyhlásenú tému *Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska*. Záštitu nad celoslovenským projektom prevzalo **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky**. Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového. Siedmim víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v celkovej hodnote 2 000 €** Partnermi celoslovenského projektu boli: **Spoločnosť Stiefel Eocart** (www.stiefel-eocart.sk), **Klub mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk), **Vydavateľstvo Tatran** (www.slovtatran.sk), **ŠEVT, a. s.**, (www.sevt.sk/firstnews), **Knižná edícia pre malých čitateľov Stonožka** (www.stonozka.sk) a **Knižná edícia pre mladých čitateľov YOLI** (www.yoli.sk). Uvedení partneri spoločne darovali 12 oceneným školským knižniciam **knižničné publikácie** v celkovej hodnote **1 758 €** Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Príprava a realizácia celoslovenských odborných seminárov zameraných na vedenie odborných evidencií, elektronizáciu školskej knižnice a na vzdelávanie v informačnej gramotnosti

Prvý celoslovenský odborný seminár bol zorganizovaný v spolupráci s **Mestskou knižnicou mesta Piešťany** 15. marca 2018. Zúčastnilo sa ho **101 účastníkov** najmä z radov riaditeľov základných škôl a stredných škôl, školských knihovníkov a knihovníkov z verejných knižníc. Druhý celoslovenský odborný seminár bol zorganizovaný v spolupráci s **Krajskou knižnicou Ľudovíta Štúra vo Zvolene** 22. marca 2018 pre **77 účastníkov**, z ktorých najväčšie zastúpenie mali školskí knihovníci zo základných škôl a stredných škôl. V rámci doobedňajšieho programu na oboch seminároch odznela obširna prednáška ústrednej metodickej pre školské knižnice na tému *Povinné odborné evidencie a ďalšie evidencie školskej knižnice*. Doplnkom prvého seminára boli dve prednášky zamerané na vzdelávanie v informačnej gramotnosti a doplnkom druhého seminára boli prezentácie troch knižnično-informačných systémov vhodných na prácu v školskej knižnici.

Vyhodnotenie plnenia Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 620/2014 týkajúceho sa Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020: vyhodnotenie za rok 2017

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva a obsahoval vyhodnotenie plnenia strategických oblastí vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020 pre Slovenskú pedagogickú knižnicu za rok 2017 za sieť školských knižníc.

Prednášková činnosť

V rámci prednáškovej činnosti boli odprezentované ústrednou metodickej pre školské knižnice **4 prednášky**. Prednášky zamerané na činnosť školských knižníc a aktivity metodického centra pre školské knižnice odzneli na:

- dvoch celoslovenských odborných seminároch zameraných na vedenie odborných evidencií, elektronizáciu školskej knižnice a na vzdelávanie v informačnej gramotnosti

v Mestskej knižnici mesta Piešťany a v Krajskej knižnici Ľudovíta Šúra vo Zvolene na tému *Povinné odborné evidencie a ďalšie evidencie školskej knižnice*,

- 12. medzinárodnej konferencii *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* v Univerzitnej knižnici v Bratislave na tému *Analýza stavu školských knižníc za rok 2017 a projekty na podporu čítania*,
- odbornom seminári *Komunitná knižnica 2018* na tému *Originálne a kreatívne aktivity na podporu čítania v slovenských a českých školách*.

Publikačná činnosť

Informácie o činnosti školských knižníc, projektoch na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivitách metodického centra pre školské knižnice boli publikované v domácich elektronických periodikách (napr. *Knižnica*) a v elektronickom zborníku (napr. *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*). Celkovo bolo publikovaných **16 článkov**.

Propagačná činnosť

Činnosť školských knižníc, projekty na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivity metodického centra pre školské knižnice boli propagované v **slovenských printových a elektronických médiách** (napr. informačný portál ministerstva školstva, informačný portál *InfoLib*), v **zahranických printových a elektronických médiách** (napr. informačný portál Národnej knižnice Českej republiky, konkrétne elektronická konferencia *Drtina*) prostredníctvom tlačových správ a rôznych článkov.

Edičná činnosť

Edičná činnosť spočívala v zostavení a vydaní elektronického zborníka z **12. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*** v počte 150 kusov. V máji 2018 bol zborník distribuovaný štátnym inštitúciám v súlade s platnou legislatívou a všetkým účastníkom medzinárodnej konferencie. Zborník je sprístupnený vo formáte pdf aj širokej verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Medzinárodná konferencia Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl.

Členstvo v pracovnej komisii

Ústredná metódička pre školské knižnice bola členkou a zároveň aj predsedníčkou **odbornej komisie Fondu na podporu umenia pre hodnotenie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov z FPU pre Program 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity knižnice**.

ZHRNUTIE

Na základe analýzy vybraných štatistických ukazovateľov o 1 525 školských knižniciach za rok 2017 možno konštatovať nasledujúce **pozitívne zistenia**:

- **pretrvávajúci záujem o podporu rovesníckeho čítania, rozvíjanie informačných schopností, zručností a návykov a o podporu vzdelávania, kreativity a talentov žiakov** (zapojenie **1 483** slovenských a českých základných škôl a stredných škôl zo Slovenskej a z Českej republiky s celkovým počtom **180 787** žiakov, pedagogických a nepedagogických zamestnancov, rodičov žiakov, zriaďovateľov škôl a iných členov

miestnych komunit a vzácných hostí do projektov metodického centra pre školské knižnice organizovaných na podporu čítania),

- **pretrvávajúca angažovanosť samotných zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov na prevádzke a činnosti svojich školských knižníc**, ktorí si uvedomujú prínos živej školskej knižnice nielen pre zvýšenie úrovne vzdelania školskej komunity, ale aj pre dobro celej spoločnosti. Dôkazom je aktívne využívanie odborného poradenstva metodického centra pre školské knižnice s cieľom plniť všetky povinnosti v súlade s platnou knižničnou legislatívou a skvalitniť poskytovanie knižnično-informačných služieb so zameraním na potreby výchovy a vzdelávania, čítania a zmysluplného trávenia voľného času svojich používateľov (**2 320** písomne evidovaných odborných konzultácií),
- **rastúci záujem zriaďovateľov školských knižníc o vedenie školských knižníc v súlade s platným právnym stavom a o kvalitatívny rast svojich zamestnancov – školských knihovníkov**, a to získanie základných zručností pre vykonávanie odborných knižničných činností (účasť na **troch odborných vzdelávacích podujatiach**, ktoré organizovalo metodické centrum pre školské knižnice pre zriaďovateľov školských knižníc a pre školských knihovníkov, a taktiež záujem o absolvovanie **akreditovaného aktualizáčného vzdelávacieho programu Odborné vedenie školskej knižnice**, ktorý otvorilo Metodicko-pedagogické centrum v regionálnom pracovisku v Banskej Bystrici v októbri 2018,
- **aktívne využívanie rôznych možností financovania rozvoja školskej knižnice zriaďovateľmi školských knižníc** (zapojenie sa do výziev na predkladanie projektov financovaných zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**, z **Fondu na podporu umenia**, z rôznych **občianskych združení a nadácií**, poprípade financovaných **Radou rodičov**).

Analýza konštatuje aj **negatívne zistenia**, ktoré poukazujú na stále pretrvávajúce slabé miesta v činnosti školských knižníc. Ide napríklad o tieto zistenia:

- **nepresnosti pri vedení odbornej evidencie školskou knižnicou alebo chýbajúca odborná evidencia**,
- niektoré školské knižnice naďalej neposkytovali alebo priebežne počas kalendárneho roka neevidovali buď žiadne **prezenčné výpožičky** (8 % školských knižníc), alebo **absenčné výpožičky** (18 % školských knižníc),
- niektoré školské knižnice mali **výrazne znížené prevádzkové – výpožičné hodiny** (18 % školských knižníc malo otvorenú školskú knižnicu jednu hodinu týždenne a 31 % školských knižníc len dve hodiny týždenne),
- **neuspokojivé priestory školských knižníc**,
- niektoré školské knižnice nerealizovali počas sledovaného obdobia žiadnu akciu zameranú na **propagáciu svojej školskej knižnice alebo na prácu s informáciami** (43 % školských knižníc),
- prevláda **nižšia úroveň zabezpečenia odborných knižničných činností školských knižníc** (97 % školských knihovníkov je bez odborného vzdelania),

- **nezrovnalosti vo vykazovaní štatistických údajov** samotnou školskou knižnicou (niektoré školské knižnice sa buď nepridržiavali pri vyplňovaní štatistického výkazu príslušného metodického pokynu, alebo im chýbala priebežne vedená odborná evidencia).

OPATRENIA

Návrh opatrení na skvalitnenie úrovne zabezpečenia činnosti a prevádzky školských knižníc:

- realizovať rozvojový projekt ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*,
- propagovať ponuku aktualizačného vzdelávania školských knihovníkov formou akreditovaného vzdelávacieho programu *Odborné vedenie školskej knižnice*,
- v úzkej spolupráci s ministerstvom školstva, s CVTI SR, s odborními školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja a s metodickým centrom pre školské knižnice **zvýšiť relevantnosť zisťovaných štatistických údajov** za kalendárny rok 2019,
- využívať na **finančné odmeňovanie práce školského knihovníka dva základné nástroje**, a to **osobný príplatok a/alebo odmenu v súlade so zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**.
- využívať **viac zdroje financovania činnosti a prevádzky školských knižníc** s cieľom zvýšiť efektívnosť knižničných činností, kvalitu a rozsah poskytovania knižnično-informačných služieb, rozvíjať čitateľskú gramotnosť a realizovať informačnú výchovu žiakov základných škôl a stredných škôl.

ZÁVER

Na základe uvedených zistení je možné konštatovať, že školské knižnice sa usilujú čoraz viac poskytovať kvalitné a rozmanité knižnično-informačné služby, rozvíjať záujem o vzdelávanie, podporovať rovesnícke čítanie žiakov prostredníctvom individuálnej alebo kolektívnej práce s knihou a aktívne zapájať do organizovaných akcií na podporu čítania všetkých členov školskej komunity a širokú verejnosť. Ich cieľom je pomáhať pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a všetkým žiakom, teda aj žiakom s mentálnym postihnutím, žiakom pochádzajúcim zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh, rozvinúť ich tvorivosť, predstavivosť, talenty a umožniť im uspokojiť ich estetické cítenie, potrebu sebarealizácie a získať uznanie za svoju usilovnú prácu. V prípade žiakov dokonca zažiť úspech spolu so svojimi rovesníkmi. Na druhej strane ich cieľom je aj vytváranie pozitívnej klímy v škole a dobrých medziľudských vzťahov. Zvláštne uznanie si zaslúžia školské knižnice za propagáciu svojej činnosti, vzdelávacích aktivít, kultúrno-spoločenských podujatí a školských, národných či medzinárodných projektov zameraných na podporu čítania. Na účely propagácie využívali všetky dostupné efektívne nástroje, a to nástenky, plagáty, školské časopisy, webové sídla škôl alebo obcí, školské či obecné rozhlasové, regionálne a celoslovenské printové a elektronické médiá.

Veríme, že naplnením projektového zámeru *na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách*, ktorý vyhlásilo ministerstvo pôdohospodárstva a ktorý je v súčasnosti v etape realizácie, budú vytvorené predpoklady pre ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším knižnično-informačným službám a k zlepšeniu kľúčových kompetencií žiakov základných škôl. Takisto sa nádejame, že realizáciou dvoch spomínaných výziev ministerstva školstva sa zvýši kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu a zlepšia sa študijné výsledky v oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti na základných školách a v oblasti čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na gymnáziách.

LITERATÚRA

- CENIGOVÁ, Rozália: Prezentácia školských knižníc na webových sídlach základných a stredných škôl. In: *Knižnica*. Roč. 18, č. 3, (2017), s. 42 – 44. ISSN 1335-0965 [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné na: <http://www.snk.sk/sk/14-o-kniznici/1187-archiv-kniznica-2017.html>
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Pozvánka na odborné semináre pre školských knihovníkov. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-02-26]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/pozvanka-na-odborne-seminare-pre-skolskych-knihovnikov/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Celoslovenské odborné semináre pre školské knižnice. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/celoslovenske-odborne-seminare-pre-skolske-kniznice/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/skolske-kniznice-ako-informacne-a-kulturne-centra-skol/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: V Bratislave sa konala už 12. medzinárodná konferencia školských knižníc. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-05-07]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/v-bratislave-sa-konala-uz-12-medzinarodna-konferencia-skolskych-kniznic/>.
- *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl : 12. medzinárodná konferencia*. Zostavila Rozália Cenigová. Bratislava : Slovenská pedagogická knižnica, 2018. 316 s. [cédečko]. ISBN 978-80-972668-2-0.
- CENIGOVÁ, Rozália: Analýza stavu školských knižníc za rok 2017 a projekty na podporu čítania. In: *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl : 12. medzinárodná konferencia*. Bratislava, Slovenská pedagogická knižnica, 2018, s. 9 – 48. [cédečko]. ISBN 978-80-972668-2-0.
- CENIGOVÁ, Rozália: V poradí už 12. medzinárodná konferencia s názvom Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl. In: *Učiteľské noviny* [online]. [cit. 2018-05-31]. Dostupné na: <https://www.ucn.sk/z-domova/v-poradi-12-medzinarodna-konferencia-s-nazvom-skolske-kniznice-ako-informacne-a-kulturne-centra-skol>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Záložka do knihy zábavnou a hravou formou podporuje čítanie u slovenských a českých rovesníkov. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit.

2018-09-10]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/zalozka-do-knihy-zabavnou-a-hravou-formou-podporuje-citanie-u-slovenskych-a-ceskych-rovesnikov/>.

- [CENIGOVÁ, Rozália]: Národné oslavy vzniku Česko-Slovenska v školských knižniciach. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/narodne-oslavy-vzniku-cesko-slovenska-v-skolskych-knizniciach/>.
- CENIGOVÁ, Rozália: Aktivity školských knižníc v roku 2017 (Medzinárodný mesiac školských knižníc). In: *Knižnica*. Roč. 19, č. 2, (2018), s. 25 – 32. ISSN 1335-0965 [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné na: http://www.snk.sk/images/Edicna_cinnost/Casopis_Kniznica/2018/Kniznica_2018_02.pdf.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Záložku do knihy si pre svojho rovesníka pripravuje skoro 140-tisíc slovenských a českých žiakov. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/zalozku-do-knihy-si-pre-svojho-rovesnika-pripravuje-skoro-140-tisic-slovenskych-a-ceskych-ziakov/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Národné oslavy vzniku Česko-Slovenska v školských knižniciach. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-10-22]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/20721-sk/narodne-oslavy-vzniku-cesko-slovenska-v-skolskych-knizniciach/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Školské knižnice už poznajú víťaza osláv Medzinárodného dňa školských knižníc. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-11-27]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/skolske-kniznice-uz-poznaju-vitaza-oslav-medzinarodneho-dna-skolskych-kniznic/>.
- [CENIGOVÁ, Rozália]: Takmer 140-tisíc slovenských a českých rovesníkov si navzájom vymenilo záložku do knihy. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/takmer-140-tisic-slovenskych-a-ceskych-rovesnikov-si-navzajom-vymenilo-zalozku-do-knihy/>.
- CENIGOVÁ, Rozália: Príručka pre školského knihovníka. 2. doplnené a prepracované vyd. In: *Slovenská pedagogická knižnica*. Bratislava : Slovenská pedagogická knižnica, 2018. 229 s. ISBN 978-80-972668-3-7 [online]. [cit. 2018-12-18]. Dostupné na: <http://www.spgk.sk/?prirucka-pre-skolskeho-knihovnika>.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Rozália Cenigová
Slovenská pedagogická knižnica
Hálova 6
851 01 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

II. Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti

ČTENÁŘSTVÍ A PROSPĚCH VE ŠKOLE U DĚTÍ A MLÁDEŽE 9 AŽ 19 VÝSLEDKY PRŮZKUMU „ČESKÉ DĚTI A MLÁDEŽ JAKO ČTENÁŘI 2017

Vít Richter

V roce 2017 uskutečnila Národní knihovna ČR opakovaný **celostátní reprezentativní průzkum dětí a mládeže se zaměřením na četbu knih, čtenářské chování, obvyklé způsoby trávení volného času, vlivy rodinného a školního prostředí na vztah dětí ke knihám a čtení obecně**¹ (první průzkum proběhl v letech 2013/2014²). Předmětem zkoumání nebyla čtenářská gramotnost, tj. schopnost porozumění psanému či tištěnému textu. Výzkum byl realizován pomocí **kvantitativních a kvalitativních metod**, cílovou skupinou byly děti ve věku **6 až 8 let** (nejmladší školní děti), **9 až 14 let** (starší děti) a zcela nově byli zařazeni do výzkumu také mladí dospělí ve věku **15 až 19 let** (mládež). Předmětem průzkumu byli i **rodiče dětí z věkové kategorie dětí 6 až 8 let**. Výzkum byl realizován ve spolupráci s výzkumnou agenturou Nielsen Admosphere. Proběhl formou **rozhovorů pomocí strukturovaného dotazník přímo v rodinách** na reprezentativním vzorku 2 009 respondentů. Výběr respondentů byl proveden pomocí kvótního výběru v souladu se sociodemografickou strukturou populace ČR.

Pozitivním zjištěním bylo, že **vztah dětí ke čtení se mezi lety 2013 – 2017 nezhoršil**: čtení patří stále k zábavným činnostem trávení volného času pro 65 % nejmladších školních dětí (nárůst o 5 %) a pro 54 % starších dětí (nárůst o 8 %). U mládeže 15 až 19 let obliba čtení klesá na 46 %, v této kategorii je také 19 % těch, které čtení vůbec nebaví. Srovnání výsledků s minulým průzkumem také ukazuje, že **vzrostl počet dětí, které čtou knihy denně**. To se týká jak nejmladších školních dětí (růst z 14 % na 24 %), tak i starších dětí, kde zaznamenáváme růst denní četby z 13 % na 18 %. Ve skupině mládeže 15 – 19 let čte denně 12 % mladých a současně je v této skupině 14 % těch, kteří konstatují, že knihy nečtou vůbec.

Ve všech věkových skupinách existují výrazné genderové rozdíly. Chlapci mnohem častěji považují čtení za nudnou činnost, více než pětina chlapců (21 %) ve věku 15 – 19 let nečte vůbec, oproti dívkám, kde je pouze 7 % nečtenářek. Chlapci také méně navštěvují školní i veřejné knihovny.

ČTENÁŘSTVÍ A PROSPĚCH VE ŠKOLE

Průzkum se nově zaměřil na **vztah mezi prospěchem žáků, respektive jejich klasifikace při výuce ze strany učitelů a jejich čtenářským chováním**. V této souvislosti byla položena otázka „*Jakou nejhorší známku jsi měl/a na posledním vysvědčení*“? Je zřejmé, že použitá kategorizace respondentů je pouze orientační a opírá se o velmi zjednodušené pojetí úspěšnosti či neúspěšnosti žáka, vyjádřené nejhorší známkou na vysvědčení.

Z celkového počtu 1 505 dětí a mladých uvedlo pouze 15, že ve škole používají jiné známkování, než je běžná stupnice 1 (nejlepší) až 5 (nejhorší). Současně pouze 21 dětí ze všech věkových kategorií uvedlo, že na posledním vysvědčení měly známku 5, proto jsme

¹ FRIEDLANDEROVÁ, Hana, Hana LANDOVÁ, Irena PRÁZOVÁ and Vít RICHTER. 2018. *České děti a mládež jako čtenáři 2017*. 1. vyd. Brno: Host, 2018. 150 p. ISBN 978-80-7577-804-8.

² PRÁZOVÁ, Irena, Kateřina HOMOLOVÁ, Hana LANDOVÁ and Vít RICHTER. 2014. *České děti jako čtenáři*. 1. vyd. Brno: Host, 2014. 135 p. ISBN 978-80-7491-492-8.

odpovědi této skupiny připojili ke skupině, která měla nejhorší známku na stupni 4. V příspěvku uvádíme analýzu odpovědí dětí a mládeže pouze u věkové kategorie 9 – 19 let. Tuto věkovou skupinu jsme zvolili proto, že vycházíme z předpokladu, že každý respondent v tomto věku umí již číst, tj. zvládl základní čtenářskou gramotnost, disponuje určitými čtenářskými návyky a má do jisté míry vymezené své preference při trávení volného času.

Při hodnocení výsledků průzkumu je nezbytné vzít v úvahu, že **prospěch je v průběhu školní docházky velmi proměnlivou kategorií**. Zatímco v kategorii nejmladších dětí (9 – 10 let) uvedlo 35 % respondentů, že na posledním vysvědčení měli samé jedničky, u mládeže ve věku 17 – 19 let jsou to již jen 2 %. Obdobný, ale opačný trend zjišťujeme i u špatných známek. Zatímco známka pět je používána ve všech věkových kategoriích jako něco výjimečného, známku čtyři mělo již 35 % mladých ve věku 17 – 19 let, ale u žáků ve věku 9 – 10 let to byla pouze 2 %. Z tohoto hlediska se potom **kategorie pro hodnocení ve starším věku značně zužují**, tj. děti, které měly samé jedničky nebo nejhorší známku 2, hodnotíme jako respondenty s výborným prospěchem, a děti, které měly nejhorší známku 4, případně 5, zařazujeme mezi respondenty se špatným prospěchem.

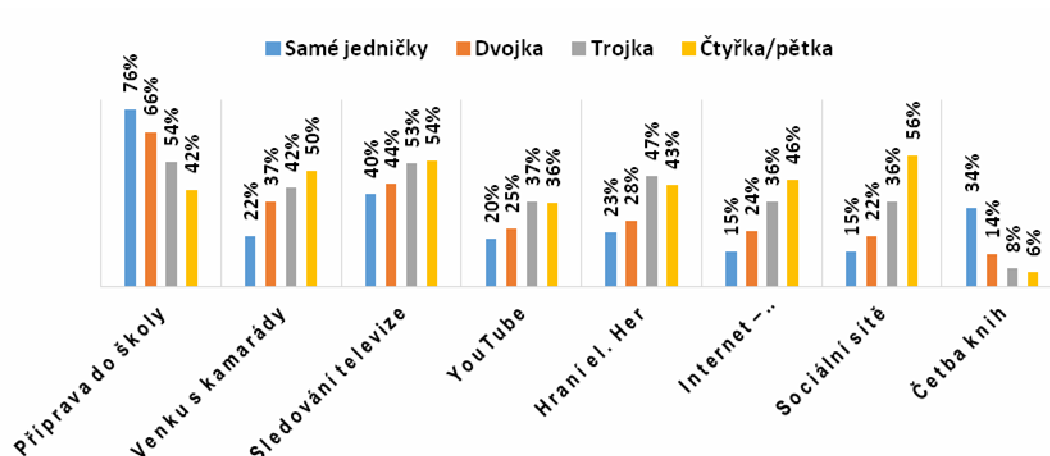
VOLNOČASOVÉ AKTIVITY A PROSPĚCH VE ŠKOLE

Velmi zajímavé poznatky byly zjištěny při **sledování volnočasových aktivit**, kterým se děti věnují denně. Pro děti a mládež s výborným prospěchem je typické, že se podstatně více (tj. denně) věnují přípravě do školy, četbě knih, více si hrají doma a také navštěvují kroužky a sportují. Obecně platí, že **žáci s výborným prospěchem se podstatně méně věnují mediálními aktivitám všeho druhu**, např. sociálními sítím, hraní elektronických her. Naopak **pro respondenty s nejhorším prospěchem je typické, že se podstatně méně věnují přípravě do školy, čtení knih a hraní si doma**. Naopak jsou mimořádně aktivní na sociálních sítích, v poslechu hudby, surfování na internetu, sledování živého vysílání televize a hraní elektronických her.

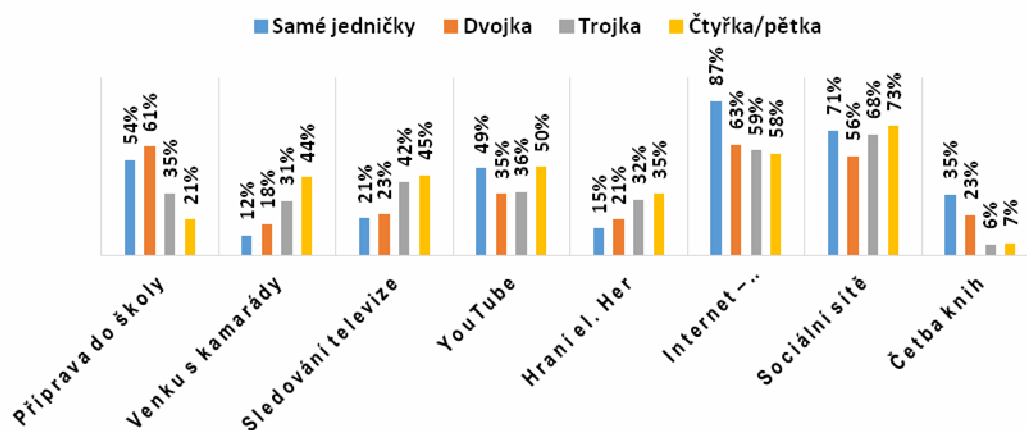
Podrobnější pohled umožňuje srovnání vybraných činností v kategorii mladších dětí (ve věku 9 – 14 let) a mládeže ve věku 15 – 19 let (grafy 1 a 2). U obou věkových kategorií se rovněž potvrzuje, že děti a mládež s výborným prospěchem (samé jedničky nebo dvojka) se výrazně častěji věnují přípravě do školy a více čtou knihy apod. **V mediálních aktivitách můžeme naopak zaznamenat některé významné rozdíly mezi věkovými skupinami**. Ve skupině výborných žáků ve věku 9 – 14 let se vyhledávání na internetu věnuje denně 15 % až 22 % z nich. Naopak ve skupině žáků s nejhorším prospěchem v této věkové kategorii využívá internet 46 % respondentů.

U vyšší věkové kategorie (15 – 19 let) je trend odlišný – **žáci s lepšími známkami jsou na internetu podstatně aktivnější a nejsou také příliš velké rozdíly v podílu výborných a horších žáků, kteří využívají sociální sítě**. S rostoucím věkem také u některých aktivit klesá podíl těch, kteří je vykonávají denně. Jedná se zejména o přípravu do školy, hraní venku s kamarády a sledování televize. Pokud jde o četbu knih, intenzita denní četby se s věkem podstatně nemění. Na druhé straně výrazně roste podíl každodenních mediálních aktivit, tj. sledování YouTube, hraní elektronických her, vyhledávání na internetu a využívání sociálních sítí.

Graf 1 Kterým činnostem se věnuješ denně? Děti 9 – 14 let, N=817

Graf 2 Kterým činnostem se věnuješ denně? Mládež 15 až 19 let, N=688

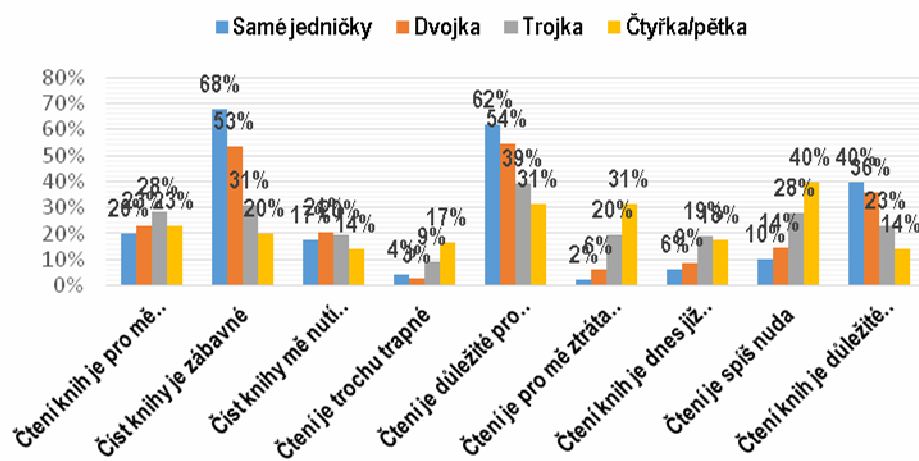

K obdobným výsledkům hodnocení se dostaneme, pokud **sledujeme dobu (minuty), kterou děti a mladí lidé případně věnují různým mediálním aktivitám**. Respondenti s výborným prospěchem věnují delší čas čtení knih; doba jejich četby se postupně prodlužuje až na hranici 54 až 58 minut denně ve věkové kategorii 17 – 19 let. Ve stejné věkové kategorii čtou žáci s nejhorším prospěchem pouze 30 minut denně. Ve všech ostatních mediálních aktivitách je časová dotace žáků s výborným prospěchem poloviční až třetinová oproti respondentům se špatným prospěchem. Skupina respondentů se špatným prospěchem tráví výrazně delší čas na sociálních sítích, delší čas věnuje sledování YouTube, sledování televize i hraní elektronických her. Nejmenší rozdíl zaznamenáváme opět u vyhledávání na internetu u nejstarší věkové kategorie 17 – 19 let.

MOTIVACE K ČETBĚ KNIH A PROSPĚCH VE ŠKOLE

Prospěch, respektive úspěšnost ve škole těsně souvisí s názory dětí a mladých lidí na význam čtení. Graf 3 ukazuje názory dětí v celém sledovaném věkovém spektru 9 až 19 let. Velmi malé rozdíly zaznamenáváme u konstatování *Čtení je pro mě povinnost* nebo *Číst knihy mě nutí hlavně rodiče*. Zde je patrná reakce na určitý tlak, který vytváří jak rodinné prostředí regulací volného času, tak i školní prostředí zadáváním povinné nebo doporučené četby. Naopak **výborní žáci výrazně více vnímají čtení knih jako zábavnou činnost** (68 %), oceňují význam čtení pro vzdělání (62 %) a chápou čtení také jako něco *důležitého pro svůj život* (40 %). Avšak pouze 20 % žáků se špatným prospěchem hodnotí čtení knih jako *zábavu* a naopak vnímají čtení jako *nudu* (40 %), *ztrátu času* (31 %) nebo *jako trapnou či nemoderní činnost* (17 – 18 %). Pouze 14 % respondentů této skupiny hodnotí čtení knih jako něco *důležitého pro život*.

Graf 3 Co si myslíš o čtení knih? Děti a mládež 9 až 19 let, N=1505

Pokud srovnáváme motivaci k četbě podle věkových kategorií, můžeme zaznamenat některé rozdíly a změny. Výborní žáci výrazně více vnímají čtení knih jako *zábavnou činnost*, v průběhu let toto hodnocení postupně roste z 55 % až na 73 %. Naopak **hodnocení četby jako zábavy u respondentů se špatným prospěchem klesá ve věkové kategorii 17 – 19 let na pouhých 12 %**. S rostoucím věkem můžeme sledovat růst podílu respondentů s výborným prospěchem, kteří oceňují *význam čtení pro vzdělání* (u nejstarší kategorie růst ze 70 % na 90 %), a také u chápání čtení jako něčeho *důležitého pro život* (u nejstarší kategorie růst z 53 % na 64 %).

Opačný trend zjišťujeme u respondentů se špatným prospěchem. Pouze 30 % respondentů věkové skupiny 17 – 19 let hodnotí čtení knih jako něco *důležitého pro vzdělání* a pouze 15 % konstatuje, že čtení knih je *důležité pro život*. Naopak 39 % mladých lidí této kategorie shledává, že čtení je pro ně *ztrátou času*.

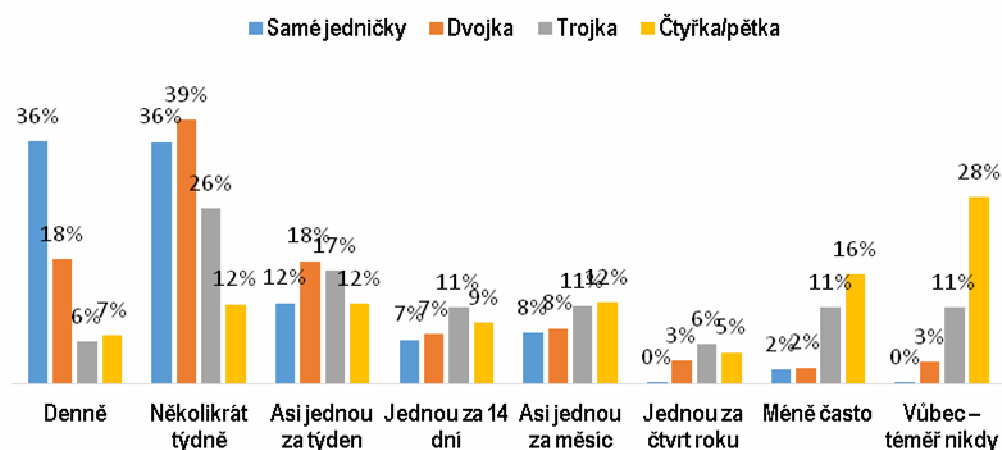
Obdobným způsobem diferencuje úspěšnost studia také odpověď na přímou otázku, zda četba knih respondenta baví, či nebaví. Pokud sledujeme například věkovou kategorii 17 – 19 let, více než tři čtvrtiny mládeže s výborným prospěchem (samé jedničky nebo dvojka) četba knih

baví, zatímco u respondentů se špatným prospěchem je to necelá pětina. Vedle toho tři čtvrtiny mladých se špatným prospěchem čtení knih příliš nebo vůbec nebaví.

FREKVENCE ČETBY A POČET PŘEČTENÝCH KNIH ZA ROK

Více než třetina (36 %) dětí a mladých lidí s **výborným prospěchem čte knihy denně a další třetina (36 %) několikrát týdně**. Denní čtení dětí se špatným prospěchem uvádí jen 7 % z nich. Naopak 28 % z této skupiny nečte knihy vůbec a 16 % z nich čte knihy přibližně jednou za rok (viz graf 4).

Graf 4 Jak často čteš knihy kromě školních učebnic? (děti a mládež 9 až 19 let)

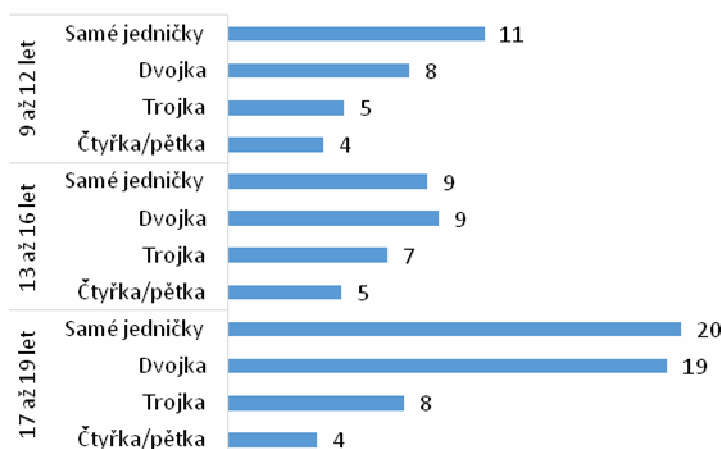

Při podrobnějším pohledu na jednotlivé věkové kategorie se potvrzuje **obecný trend postupného úbytku každodenní četby, případně četby několikrát týdně, s vazbou na stoupající věk**. U starších věkových kategorií současně dochází k výraznému růstu absolutního nečtenářství knih u skupiny dětí a mládeže se špatným prospěchem. Více než třetina mladých lidí se špatným prospěchem deklaruje, že knihy nečte vůbec.

V průzkumu bylo také zjišťováno, kolik knih respondenti přečetli během jednoho roku (viz graf 5). I v tomto případě je na první pohled zřejmé, že **intenzita četby, respektive počet přečtených knih, má těsnou vazbu na prospěch ve škole**.

Pozitivním trendem je, že u respondentů s výborným prospěchem se počet přečtených knih s rostoucím věkem zvyšuje. Například u věkové kategorie 9 – 16 let se počet přečtených knih za rok pohybuje v rozmezí 8 až 11 za rok, mladí lidé ve věku 17 – 19 let, kteří mají výborný prospěch (jedničky, dvojka), se proměňují ve vášnivé čtenáře, kteří přečtou za rok přibližně 20 knih. **Zvýšený počet přečtených knih u této kategorie lze také zdůvodnit přípravou na maturitní zkoušky**. Naproti tomu respondenti se špatným prospěchem ve všech sledovaných věkových kategoriích přečtou za rok 4 až 5 knih.

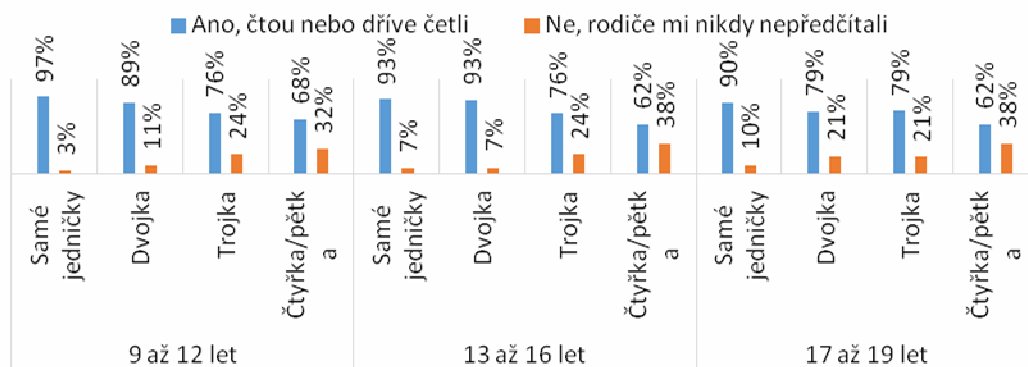
Graf 5 Kolik knih kromě školních učebnic jsi přečetl/a (nebo rozečetl/a) v uplynulém roce? Děti a mládež 9 – 19 let, N=1505

PŘEDČÍTÁNÍ ZE STRANY RODIČŮ A PROSPĚCH VE ŠKOLE

Rodinné prostředí a podpora dítěte při získávání čtenářských návyků mají **klíčový význam pro pozitivní vztah dítěte k četbě**. I v tomto případě nám mohou údaje zjištěné kvantitativním průzkumem ukázat zajímavé vazby mezi prospěchem a mírou podpory ze strany rodičů. Lze to dokumentovat na jedné ze základních forem podpory čtenářství v rodině, tj. předčítání ze strany rodičů nebo jiných členů rodiny, v době, kdy dítě ještě není čtenářem, nebo v období, kdy se dostává do školy, začíná číst a objevuje své oblíbené knihy (graf 6). **Respondenti s výborným prospěchem konstatují, že jim rodiče předčítají nebo jim dříve četli, totéž v převážné míře platí i pro respondenty s dvojkou na vysvědčení (rozmezí 79 % až 97 %)**. Naopak ve všech věkových kategoriích můžeme zaznamenat více než třetinu dětí (32 % až 38 %) se špatným prospěchem, kterým rodiče nikdy nečetli.

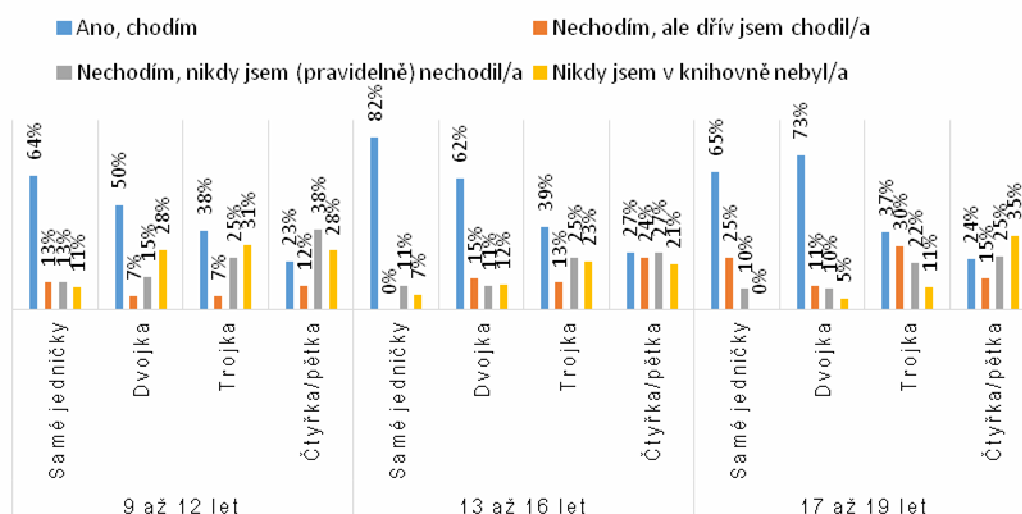
Graf 6 Čtou ti někdy rodiče? Děti a mládež 9–19 let, N=1505

VYUŽÍVÁNÍ VEŘEJNÝCH KNIHOVEN A PROSPĚCH VE ŠKOLE

Jako poslední téma pro hodnocení vazby mezi čtenářstvím a prospěchem ve škole jsme vybrali otázky související s **využíváním veřejné knihovny**. Dvě třetiny dětí a mladých lidí s výborným prospěchem či dvojkou na vysvědčení jsou pravidelnými návštěvníky knihoven, zatímco respondenti s horším prospěchem chodí do knihovny jen z jedné čtvrtiny a více než polovina z nich knihovny nevyužívá vůbec (viz graf 7).

Graf 7 Chodíš někdy do veřejné knihovny? Děti a mládež 9 – 19 let, N=1505

ZÁVĚRY

Průzkum čtenářství dětí a mládeže ve věku 9 – 19 let prokázal, že **existují podstatné rozdíly mezi žáky, kteří dosahují při studiu výborných výsledků (mají na vysvědčení samé jedničky a dvojky), a těmi, kteří jsou hodnoceni hůře**. Jedná se zejména o skupinu žáků, kteří na posledním vysvědčení měli jako nejhorší známku 4 nebo 5.

Rozdíly lze zaznamenat zejména v těchto oblastech:

- Žáci s horším či špatným prospěchem se přípravě do školy věnují omezeně a ve svém volném čase výrazně preferují různé formy mediálních aktivit, jako jsou sociální sítě, sledování YouTube, surfování na internetu, elektronické hry apod.
- Výborní žáci se přípravě do školy věnují pravidelně a této přípravě věnují více času. To platí i pro návštěvu zájmových a sportovních kroužků a také pro čtení knih. Jejich mediální aktivity jim zabírají podstatně méně času než žákům se špatným prospěchem a jsou udržovány v přiměřených proporcích.
- S rostoucím věkem se rozdíly v zájmu o mediální aktivity mezi skupinou žáků s výborným a špatným prospěchem vyrovnávají. Žáci s výborným prospěchem se více

věnují vyhledání na internetu než například počítačovým hrám, sledování YouTube apod.

- Většina výborných žáků hodnotí čtení knih jako zábavnou činnost a uvědomuje si důležitost četby pro vzdělávání a svůj další život.
- Žáci se špatným prospěchem považují četbu většinou za činnost spojenou s nudou, často vnímají četbu jako ztrátu času a také si jen velmi omezeně uvědomují význam četby pro vzdělání a svůj další život.
- Intenzita čtení knih je u výborných žáků přibližně třikrát vyšší než u žáků se špatným prospěchem. Necelá polovina žáků se špatným prospěchem knihy nečte vůbec.
- Pokud se z dítěte stane aktivní čtenář, je vysoká pravděpodobnost, že bude mít ve škole dobrý prospěch.
- Více než třetině žáků se špatným prospěchem chybí nebo chyběla základní podpora čtení ze strany rodičů formou předčítání.
- Více než polovina žáků se špatným prospěchem nenavštěvuje a nevyužívá veřejné knihovny. Knihovny hodnotí jako nemoderní a často i zbytečné.

Na základě kvantitativního průzkumu 1 505 dětí a mládeže ve věku od 9 – 19 let můžeme konstatovat, že zjištěné výsledky prokazují, že i při zjednodušené volbě kritérií pro hodnocení výsledků studia podle dosažených známek lze identifikovat podstatné vazby mezi prospěchem ve škole a čtenářstvím.³ Dobrá čtenářská gramotnost a aktivní čtenářství patří k výchozím podmínkám úspěšného zvládnutí studia na základní škole i na školách ostatních. Na druhé straně nelze příčiny neúspěšného studia⁴ redukovat pouze na čtenářství či čtenářskou gramotnost, protože prospěch a nepospěch, úspěch a neúspěch žáků závisí na mnoha činitelích a má komplexní charakter. Zjištěné údaje by měly být podnětem pro další podrobnější zkoumání, ale také impulzem pro rodiče, školy a knihovny, aby se více a intenzivněji věnovali podpoře dětí a mladých lidí při rozvoji motivace ke čtení a aktivnímu čtenářství.

ADRESA A E-MAIL

PhDr. Vít Richter
Národní knihovna České republiky
Klementinum 190
110 00 Praha 1
Česká republika
e-mail: vit.richter@nkp.cz

---

³Čtenářství vyjadřuje aktivní vztah k četbě a literatuře vůbec. Je vnímáno jako důležitý faktor kultivace a socializace jedince, a proto se dá předpokládat, že jeho úroveň do jisté míry ovlivňuje i celkovou vzdělanost národa. Viz WILDOVÁ, Radka. Rozvoj čtení a čtenářství v ČR a Společnost CzechRA [online]. 2010 [cit 2018-04-16]. Dostupný z: http://www.kritickemysleni.cz/klisty.php?co=klisty7_czechra.

⁴SVOBODOVÁ, Katrin. Neúspěšný žák – pohled žáků a učitelů: Bakalářská práce [online]. Brno: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009 [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: http://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/9612/svobodov%C3%A1_2009_bp.pdf?sequence=1.

JAK NA VZDĚLÁVÁNÍ V DIGITÁLNÍM PROSTŘEDÍ

Vojtěch Hamerský

Vzdělávání v digitálním prostředí je zejména v dnešní době nastupujících čím dál tím lepších technologií velmi důležité. Reflektovat tento trend v nějaké větší míře se však daří jen těžko. Jsou to pak právě základní školy, střední školy a knihovny, kde k práci s digitálními technologiemi v oblasti vzdělávání prakticky nedochází, nebo zcela minimálně. Přesto se jedná o instituce, které právě ve svém základu mají plnit roli jakýchsi inkubátorů a poskytovat vzdělávací půdu, která s příchodem digitálních technologií jde jistě ruku v ruce.

Vzdělávání v digitálním prostředí lze v samotném základu velmi snadno přirovnat ke klasickému frontálnímu stylu výuky. Pokud však půjdeme hlouběji, uvědomíme si, jak je vzdělávání s pomocí digitálních technologií specifické.

I pro digitální vzdělávání platí pojmy jako **gramotnost, schopnost nebo kompetence**. Nebo základní otázky, pomocí nichž si je třeba vymezit, pro jakou cílovou skupinu připravuji vzdělávací program, jak jej připravím a jakého chci s pomocí něho dosáhnout výsledku. Pomoci nám v tom může i Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů, která rozlišuje šest jednotlivých úrovní – od základního „pamatovat“ až po nejvyšší bod „vytvořit“.

Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů

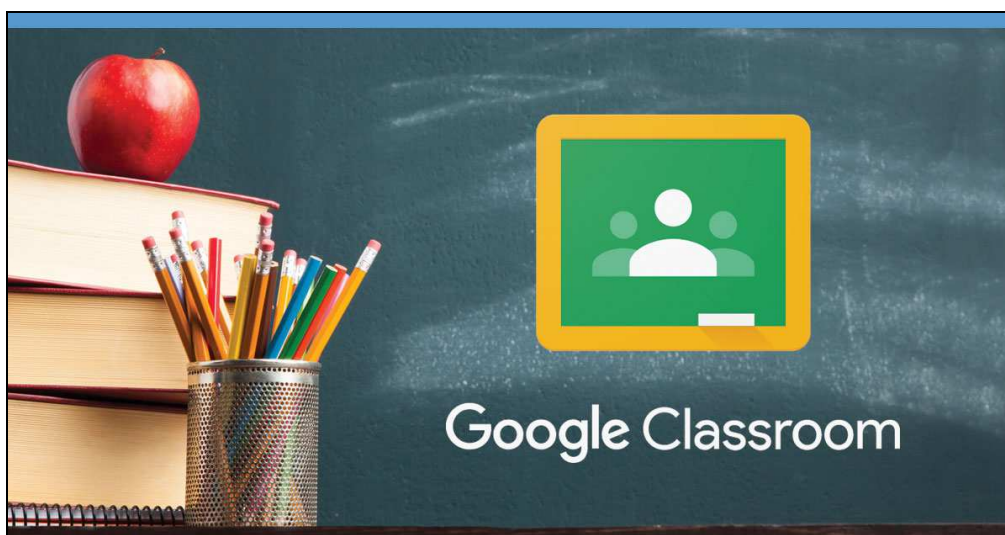
S úrovněmi „**pamatovat**“ a „**pochopit**“ se můžeme běžně setkat ve výuce na základních školách. Další tři úrovně – „**aplikovat**“ a „**analyzovat**“ a „**vyhodnotit**“ – již u žáků budíme potřebu detailněji pracovat s informacemi a rozpoznávat jejich skutečnou hodnotu v kontextu konkrétní potřeby. „**Vytvořit**“, tedy poslední úroveň, je tím nejvýše postaveným vzdělávacím cílem a lze jí aplikovat dosáhnutím předešlých úrovní.

Podle vytyčených cílů následně vybíráme vhodný digitální nástroj. **Na něm může být výuka zcela postavená nebo může plnit spíše doplňující roli.** Zároveň by měl reflektovat současné trendy v přístupu ke vzdělávání a dále je rozvíjet. Mezi ně patří například možnost týmová

práce a diskuse během vzdělávacího procesu, nebo využívání takového využívání rozsáhlé palety prostředků a metod při výuce. Představme si **tři základní oblasti**, které v pedagogickém či jinak vzdělávacím kontextu jsou s největší pravděpodobností nejdůležitější a zároveň i nejzajímavější.

LEARNING MANAGEMENT SYSTEMS

První oblast pokrývají takzvané **Learning Management Systems (LMS) neboli systémy pro řízení výuky**. Nejznámějším nástrojem je pravděpodobně Moodle, který se využívá zejména ve vysokoškolském prostředí. Lze v něm vytvářet on-line kurzy, které lze rozdělit do různých tematických částí a přidat jim velké množství funkcí. Na takřka stejném principu funguje i nástroj s názvem Chamilo. Nejefektivnějším LMS však v současnosti jistě zůstává Google Classroom, který je zároveň velmi intuitivní a manipulace s ním je po chvíli užívání dost jednoduchá. Součástí takového kurzu pak může být **textová část pro teoretický základ, multimediální přílohy pro zatraktivnění celé probírané látky a na závěr i evaluační test na zhodnocení získaných vědomostí**. V konečném důsledku se tak probíraná látka učí téměř stejně jako při frontálním stylu výuky, velmi podstatnou část však tvoří interaktivní obsah a možnost okamžité responze od samotných žáků.

Google Classroom

V případě Google Classroom tak lze například pro každou vzdělávací lekci vytvořit samostatnou virtuální třídu a sestavit ji s veškerým výukovým materiálem, který budou mít žáci i zpětně k dispozici. V opačném případě lze dát žákům přístup do virtuální třídy s již připravenými podklady dopředu s možností, aby se v případě zájmu do virtuální třídy podívali a zjistili, co je během naplánované vzdělávací lekce čeká.

TVORBA DIGITÁLNÍHO OBSAHU

Další oblastí je **tvorba digitálního obsahu**. V tomto případě nemusíme chodit moc daleko. Využít lze totiž i **sociální sítě**, na kterých žáci jistě denně tráví svůj čas. **Facebook, Twitter,**

Instagram nebo i YouTube tak můžeme velmi snadno představit jako prostor, který bude sloužit k vytvoření obsahu, jenž bude konečným výstupem vzdělávací lekce. Tvořit digitální obsah můžeme i prostřednictvím známých **kancelářských balíčků**, které v dnešní době disponují již velkou nabídkou programů. Využít lze placenou variantu **Office 365** od Microsoftu, méně známý balík **Zoho** nebo zdarma – a tudíž i hojně využívaný – **G Suite** od společnosti Google. S pomocí těchto kancelářských balíčků lze vytvářet textové dokumenty, formuláře, tabulky či prezentace. Takové typy dokumentů mohou být opět skvělým výstupem dané vzdělávací lekce.

Pokud by žáci měli v rámci vzdělávací lekce **vytvořit krátký text**, mohou jej publikovat na **blogové platformě s názvem Medium**. Ta uživateli umožňuje takový příspěvek ohodnotit, poznámkovat části textu nebo nad nimi přímo diskutovat s autorem. Medium je tak skvělým nástrojem pro rychlou zpětnou vazbu či pro práci s kritickým myšlením.

V případě grafiky je tím nejlepším řešením **Canva**, která umožňuje **vytvořit například velmi jednoduchý plakát nebo infografiku**. Tu mohou žáci stvořit v návaznosti na zadanou analýzu dané problematiky a pročtení relevantních zdrojů. Vytvořenou grafiku pak mohou kupříkladu vkládat jako hotový úkol do již výše zmíněné virtuální třídy v nástroji Google Classroom. Ke grafice se zároveň pojí **myšlenkové mapy**. Ty nabízejí možnost velmi jednoduchého, ale zároveň efektivního brainstormingu na konkrétní téma. Ze zástupců různých nástrojů lze zmínit například **Coggle**, který je na jednoduchou vizualizaci pomocí map opravdu ideální.

Canva

DIGITÁLNÍ INFORMAČNÍ KURÁTORSTVÍ

Třetí a poslední oblastí je pak **digitální informační kurátorství**, a to nejen na straně učitele, ale i žáka. Jedná se o soubor činností, které vedou k uchování digitálních materiálů a jejich zpřístupnění dalším uživatelům. Lze jej tedy chápat jako **metodickou správu obsahu za účelem jeho následného sdílení**.

Na podporu digitálního informačního kurátorství si na pomoc můžeme opět přizvat **sociální sítě**. Facebook a jeho facebookové skupiny nabízejí perfektní možnost, jak provádět

informační kurátorství v praxi a například s její pomocí **sdílet se skupinou žáků obsah na konkrétní téma**, ať už v návaznosti na chystanou nebo již proběhlou vzdělávací lekci. Obdobně lze i na YouTube vytvořit speciální seznam videí a sdílet jej žákům do skupiny na Facebooku nebo na něj přiložit odkaz ve virtuální třídě v Google Classroom.

Můžeme využít i nástrojů jako **digitálního zápisníku Evernote, diskusního fóra Reddit nebo aplikace Pocket**. Informační kurátorství lze definovat i jako proces udržování a přidávání hodnoty digitálních informací. Takovou definici naplňují například **služby Hypothes.is, Biblio nebo Scoop.it**. S veškerými těmito nástroji lze určitým způsobem vyhledávat, uchovávat a zejména pak poznámkovat digitální obsah. Celým tímto procesem s pomocí vybraného nástroje mohou projít i samotní žáci, například v kontextu vyhledávání relevantních informací a hodnocení fake news a dezinformací. Nebo uchovávat takový obsah, který žákům v souvislosti s probíraným tématem přijde zajímavý.

Pocket

Pedagog, knihovník, vyučující či obecně mentor může žáky vést k vytyčenému cíli i velmi specifickým způsobem, například s pomocí dalších nástrojů, které spíše vzdělávací lekci zajímavě doplní. K takovému účelu existují **nástroje jako Socrative, Kahoot nebo Quizlet**, jež v rámci lekce přinášejí gamifikační prvek. Žáci přímo na svých zařízeních mohou prostřednictvím internetu odpovídat na kvízové otázky a hnát se tak za co nejlepším výsledkem. Testové otázky mohou velmi jednoduše zastat úlohu jakési evaluace.

ZÁVĚR

Nabídka nástrojů, které lze pro vzdělávání v digitálním prostředí využít, je velmi široká a různorodá. Lze vybírat z nástrojů placených i neplacených, velmi úzce zaměřených i multifunkčních. Vysokého efektu pro dosažení cíle můžeme dosáhnout i kombinací několika nástrojů dohromady či alespoň jejich propojením tak, aby na sebe navazovaly. Digitální prostředí s sebou přináší vysoký potenciál a možnost otevřít k žákům novou cestu. Ta by je mohla nasměrovat správným směrem a dosáhnout kýženého efektu, kdy je takové vzdělávání bude bavit a budou na něm aktivně participovat.

ADRESA A E-MAIL

Vojtěch Hamerský, DiS.
Kabinet informačních studií a knihovnictví
Filozofická fakulta
Masarykova univerzita
Arna Nováka 1/1
602 00 Brno
Česká republika
e-mail: vojtech.hamersky@seznam.cz

ŠKOLSKÁ KNIŽNICA V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ

Magdaléna Michalíková

Obec Veľké Rovné s bohatou drotárskou tradíciou sa nachádza na severozápade Slovenska. V roku 1792 bol v obci ustanovený 1. stánok Slovenského učeného tovarišstva, ktorého úlohou bolo šíriť kultúru, umenie a vzdelanie. To je úlohou aj našej školy a školskej knižnice, preto je aj názov našej školy **Základná škola s materskou školou Slovenského učeného tovarišstva**. Školská knižnica na našej škole zatiaľ nemá samostatné priestory, no v súčasnosti sa buduje prístavba budovy, kde sa budú jej nové priestory nachádzať. Školská knižnica je oficiálne otvorená v pondelok, stredu a piatok od 12:30 do 13:30 hod. Keďže sa nachádza v triede, v ktorej vyučujem, som žiakom k dispozícii kedykoľvek to potrebujú. Dôležitú úlohu má naša školská knižnica práve v primárnom vzdelávaní.

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Primárne vzdelávanie žiakov má určité špecifiká, ktoré musí pri svojej činnosti zohľadňovať aj školská knižnica. Nielen pre učiteľa, ale aj pre školského knihovníka je dôležité si uvedomiť, že práve v tomto období si dieťa buduje svoj vzťah ku knihe, k vedomostiam, k čitateľským návykom, ktoré ich ovplyvnia v ich ďalšom vzdelávaní, v súkromnom a aj v profesionálnom živote. Jedným zo základných faktorov, ktoré ovplyvňujú prácu školskej knižnice pre žiakov prvého stupňa je práve ich vek. Deti vstupujú do školy ako harmonicky vyvinuté osobnosti po fyzickej a psychickej stránke. Sú aktívne, majú silnú potrebu prijímať nové poznatky. Dieťa na prvom stupni je zvedavé, má bohatú fantáziu. Toto všetko je živnou pôdou pre prácu školského knihovníka.

V prvom ročníku u detí prevláda **obdobie hry**, čo musí školský knihovník nielen rešpektovať, ale v budovaní vzťahu ku knihám a vzdelávaniu v čo najväčšej miere využívať. Žiak sa v školskej knižnici hrá, kreslí, tancuje, cvičí, počúva rozprávku, popisuje obrázky, zapája sa do interakcií. Hrou školský knihovník vplyva na emocionálnu stránku žiaka. Školský knihovník musí mať na pamäti, že žiak sa v tomto veku veľmi ľahko unaví, pozornosť je u neho krátkodobá, nestála. Preto je nutné neustále **striedanie rôznych aktivít**. Žiak sa dokáže sústrediť pomerne krátko (10 – 15 minút) a po čase sa prestane koncentrovať na danú činnosť. Preto ho treba zaujať niečím novým. Je dobré vystriedať pasívnu aktivitu inou aktivitou, ktorá potrebuje viac energie žiaka. Čítanie rozprávky či príbehu striedam s kreslením, vkladám rôzne hry. Žiaci majú napríklad nájsť v školskej knižnici predmety, ktoré boli spomenuté v rozprávke. Práca školského knihovníka je na prvom stupni náročná aj preto, lebo musí neustále vymýšľať pútavé aktivity, ktoré žiakov zaujmú. Akonáhle je žiak pohltý danou aktivitou, tým dlhšie sa dokáže sústrediť a tým aj efektívnejšie prijíma nové informácie.

Ďalšou významnou črtou žiakov na prvom stupni je ich **súťaživosť**. Žiaci tejto vekovej kategórie prežívajú všetko spontánne, do všetkého sa chcú zapojiť. Bol by hriech, aby toto školský knihovník pri plánovaní svojej práce nevyužil. Preto je dobré v školskej knižnici organizovať rôzne kvízy, súťaže kolektívov v rámci triedy, jednotlivých tried alebo jednotlivcov. V našej školskej knižnici ich zapájame ich do rôznych projektov, ako sú napríklad **Čítame s Osmijankom**, **česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy**, **Čitateľský maratón**. Na našej škole pravidelne prebieha celoročná súťaž **Najaktívnejší**

čitateľ školy, ktorá trvá od septembra do júna. Súťažia jednotlivci aj kolektívy. Zvlášť odmeňujeme prvý a zvlášť druhý stupeň. Na slávnostnom ukončení školského roku sú odmenení pani riaditeľkou a školskou knihovničkou peknými knihami. Tento rok lepíme na čitateľské stromy listy, na ktorých sú napísané mená žiakov a názov kníh, ktoré si vypožičali zo školskej knižnice a prečítali. Každá trieda má svoju farbu listov. Žiaci radi súťažia, ale pozor, neradi prehrávajú. Je na šikovnosti školského knihovníka ako docieľiť, aby sa každý žiak cítil víťazom. Nezabúdajme žiakov vždy odmeniť. Žiaci nie sú veľmi nároční. Potešia sa každej maličkosti, či už záložke do knihy alebo aj obrázku, ktorý si sami môžu vyfarbiť.

Žiaci tejto vekovej kategórie radi kreslia, maľujú, strihajú, lepia. Žiaci radi tvoria. Poverme ich napríklad ilustrovaním kníh. Tvorme s nimi leporelá, názorné učebné pomôcky, tematické slovníky. Podporujme ich v tvorbe ich vlastných kníh. Jedným zo spôsobov, ako rozvíjať tvorivé talenty žiakov, je aj vydávanie knižničného časopisu. V školskej knižnici rada organizujem tvorivé dielne. V našej školskej knižnici žiaci v máji vyrobili srdiečka pre mamičky, v novembri navrhli obálku k svojej najobľúbenejšej knihe. V decembri sme si zase vyrobili anjelika pre kamaráta.

V máji sme vyrobili pre mamičky srdiečka

Tvoríme obálku k najobľúbenejšej knihe

Usilovne pracujeme na vlastnom leporele

Anjelik šťastia pre kamaráta

Školská knižnica by mala byť miesto, kde si žiak môže prísť oddýchnuť, prísť sa zahrať, prečítať si peknú knihu, ale napríklad aj urobiť si domácu úlohu. Veľký vplyv na budovanie vzťahu k literatúre a ku knihám má **estetická úroveň** školskej knižnice. Žiak vníma všetkými zmyslami, preto je dôležité vyzdobiť ju nástenkami, plagátmi, knihami, časopismi a pre žiakov prvého ročníka aj hračkami. Toto všetko má u žiakov stimulovať osvojenie si správneho pozitívneho vzťahu ku knihám a ku knižniciam ako takým.

Každý žiak, ktorý navštívi školskú knižnicu je individualitou a každý sa ako osobnosť vyvíja inak. Školský knihovník na to nesmie zabúdať, ale naopak, je dôležité, aby **rozvíjal autonómiu každého jednotlivca**. Každý žiak má rád niečo iné. Nieкто číta rád rozprávky, iný príbehy o zvieratkách a ďalší príbehy zo života detí. Nie každému môžeme ponúknuť encyklopédiu. Je dôležité sa so žiakom nenútené rozprávať, zistiť jeho záujem, rešpektovať jeho individualitu. So žiakmi vytvárame čitateľské denníky či portfólia. Vďaka dobre zvoleným metódam môžeme u žiakov pozorovať nielenže vysokú kvalitu nadobudnutých vedomostí a zručností, ale čo je dôležitejšie, vysokú motiváciu a správny postoj ku knihám, literatúre a tým aj ku školskej knižnici ako takej.

Netreba zvlášť podotýkať, že školský knihovník pri organizovaní čitateľských aktivít spolupracuje s učiteľmi. Reaguje na ich podnety a potreby. Školský knihovník by mal vedieť, ktorých autorov majú žiaci jednotlivých ročníkoch v čítankách. Pomáha učiteľom pri výbere vhodnej mimočítankovej literatúry. S učiteľmi slovenského jazyka a literatúry spolupracujem pri organizovaní súťaží v prednese poézie a prózy **Hviezdoslavov Kubín** a **Šaliensky Matko**. Pomáham žiakom pri výbere vhodných ukážok na recitáciu.

Ako som už spomínala, **žiaci** na prvom stupni, najmä prváci a druháci milujú **rozprávky**. V našej školskej knižnici sa pravidelne stretávame pri rozprávkach. **Deň ľudovej rozprávky** sa už stal na našej škole tradíciou. Pri tejto príležitosti robíme kvízy, súťaže a čítame si naše krásne slovenské rozprávky, ktoré zozbieral Pavol Dobšinský. Školský knihovník musí ale dávať pozor, aby sa žiak pri počúvaní rýchlo neunavil a nestratil pozornosť. Žiaci nie sú radi len pasívnymi poslucháčmi rozprávok. Vhodné je využívať **inscenačné čítanie**, keď časti rozprávky hrajú samotní žiaci. Vťahovať ich tak do diania rozprávky, podnecovať ich k rozprávaniu. Táto **naratívna komunikatívna metóda prispieva k rozvoju komunikačných schopností žiakov prvých ročníkov**. Je dobré, ak počas čítania školského

knihovníka môžu aktívnejší žiaci aj kresliť. Pokojnejší žiaci môžu iba ležať na vankúšoch. Treba rešpektovať nielen vekové kategórie, ale aj individuálne potreby žiaka. Po prečítaní rozprávky môžeme vytvoriť rozprávkové leporelo. Žiaci v ňom môžu kresliť alebo lepiť školským knihovníkom vopred pripravené obrázky. Tí šikovnejší dopĺňajú obrázky textom. Na našej škole vediem divadelný krúžok. Mnohé rozprávky sme žiakom predviedli práve formou divadielok. Nehráme len ľudové rozprávky. Veľký úspechu u žiakov mala **Analfabeta Negramotná od Jána Uličianskeho, Čapkova rozprávka O psíčkovi a mačičke, Nevedkove dobrodružstvá, Pippi Dlhá Pančucha** a mnohé ďalšie. Žiaci si ihneď po predstavení prišli do školskej knižnice požičať knihy, ktorých príbehy boli zdramatizované.

Žiaci si dobre zapamätajú to, čo majú precítané, zažité, čas strávený v školskej knižnici musí byť pre nich zážitkom. Pri **zážitkovom učení** dochádza k posilneniu rozvoja osobnosti a sebazpoznaniu, rozvíja sa ich kreativita, predstavivosť.

Najprv sme si prečítali a potom aj zahrali rozprávku O repe

Na prvom stupni každoročne organizujeme **Andersenovú noc**, na ktorú si žiaci pripravujú svoje divadelné predstavenia, rozprávkové piesne a tance a predvedú ich svojim rodičom. Na žiakov čaká v tento deň mnoho rozprávkových úloh a skúšok. Táto akcia má u žiakov a ich rodičov veľký úspech. Tešia sa na ňu celý rok. Na našej škole má u žiakov úspech aj **Deň s Andersenom**. Pre žiakov pripravím mnoho hier, súťaží a stretnutí s Andersenovými rozprávkami.

Pri rozvoji čitateľských kompetencií žiakov majú veľký význam **besedy so spisovateľmi**. Vidieť naživo spisovateľa, ktorý napísal knihu a oni ju čítali, je pre žiakov zážitok. Žiaci milujú čítať knihy, keď vedú, kto ich napísal, čo ich viedlo k napísaniu kníh. Je pre nich podnetom k tvorbe ich vlastných knížiek. Poznaním, že spisovateľ je len obyčajný človek, je pre nich výzvou, že to dokážu aj oni. Tento rok sme vo februári mali besedu s **Gabrielou Futovou**, autorkou mnohých kníh pre deti. Jej diela naši žiaci veľmi radi čítajú. Beseda bola pre nich veľkým zážitkom. V marci k nám zavítala **Kristína Mišovičová** so svojou knihou **Chlapci z mesta sa (ne)vedia bit'**. Pri organizovaní besied spolupracujeme aj s Krajskou

knižnicou v Žiline, ktorá nás pozýva na ich podujatia. Minulý rok sme boli na besede s **Petrom Glockom** a jeho dvorným výtvarníkom **Martinom Kellenbergerom**.

Beseda s Petrom Glockom, výtvarníkom Martinom Kellenbergerom a Gabrielou Futovou

Je veľa spôsobov a metód, ktoré môže školská knižnica vo svojej činnosti využívať. Všetky by mali viesť k tomu, že žiaci budú do školskej knižnice chodiť radi, budú knihy milovať a tešiť sa na ďalšie stretnutia v školskej knižnici. Školská knižnica má u žiaka na prvom stupni nezastupiteľné miesto. Často závisí práve od nej a školského knihovníka, aký vzťah bude mať žiak ku knihám v ich ďalšom živote. Snažme sa preto u žiakov vzbudzovať túžbu po krásne a múdrostiach, ktoré knihy ponúkajú. Nenásilne u nich pestujme správne čitateľské návyky. Prajme si teda, aby výsledkom našej práce bol žiak, ktorý bude knihy milovať a školská knižnica ako taká bude neoddeliteľnou súčasťou v jeho ďalšom živote.

CELOSLOVENSKÝ PROJEKT NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE

Už posledných desať rokov sa naša školská knižnica zapája do **celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice**. A v roku 2018 sa nám na našu veľkú radosť podarilo zvíťaziť. Názov nášho podujatia **Veľké Rovné v období 1. Česko-Slovenskej republiky** prezrádza spôsob, ako sme sa zhostili vyhlásenej témy **Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska**. Uvedomili sme si, že žiak najlepšie spozná dejiny našej republiky vtedy, ak bude dostatočne poznať dejiny svojej obce. Význam 1. republiky pre vývoj Slovenska najlepšie pochopí cez jej vplyv na históriu svojej obce.

Žiaci zhľadali obrazovú aj písomnú dokumentáciu tej doby vo svojich rodinách a u svojich známych. Oslovovali najmä staršie ročníky obyvateľov, taktiež bývalých starostov a tiež terajších aj niekdajších zamestnancov **Obecného úradu vo Veľkom Rovnom**. Študovali školské, obecné aj farské kroniky. V školskej knižnici a obecnej knižnici pracovali so všetkou dostupnou literatúrou, ktorá bola o Veľkom Rovnom napísaná alebo ju napísali rovňanci. Taktiež sa snažili dopátrať k informáciám cez internet.. Výsledky tejto svojej práce chceli priblížiť aj ostatným žiakom. Za najlepšiu alternatívu považovali uskutočniť akadémiu pre celú školu. Slávnostná akadémia sa konala v sále **Obecného domu vo Veľkom Rovnom** a bola zložená z dvoch častí.

V prvej časti, ktorá sa začala básňou o domovine, nám žiaci 9. ročníka priblížili dejiny, ktoré bezprostredne predchádzali vzniku Česko-Slovenska. Spomenuli **prvú svetovú vojnu, Pittsburskú dohodu, Martinskú deklaráciu, mená Tomáša Gariqua Masaryka, vyzdvihli osobnosť M. R. Štefánika, spomenuli Eduarda Beneša, Československú národnú radu v Paríži 1916, najvyšší orgán za vznik ČSR, československé légie** a pod. Ich rozprávanie bolo sprevádzané bohatou obrazovou prezentáciou. Prezentáciu vytvorili na hodinách informatickej výchovy pod vedením vyučujúcej. Na záver tejto časti všetci prítomní povstali pri tónoch vtedajšej spoločnej česko-slovenskej hymny na znak úcty a spomienky na 1. Česko-Slovenskú republiku. Hymnu na pódiu hrala žiačka školy na klavíri, ktorá sprevádzala spev svojich spolužiakov piatakov. Na youtube sme so žiakmi našli vynikajúci dokument, ktorý za dvadsať minút objektívne a hlavne veľmi zrozumiteľne približuje 20 rokov 1. Česko-Slovenskej republiky od jej vzniku v roku 1918 až po rok 1938 (Film *Prvá Česko-slovenská republika 1918 – 1938*, dostupné na: <https://youtu.be/NGyyoSfShlo>). Tento dokument žiakov, ale aj ostatných prítomných veľmi zaujal. Vo filme boli spomenuté aj československé légie a meno Milana Rastislava Štefánika. Jeden náš žiak **prečítal list tohto veľikána adresovaný jeho pradedkovi Jozefovi Džavíkovi, slávnemu drotárovi**. Štefánik v ňom ďakoval za pomoc našim drotárom, ktorí finančne prispeli na budovanie republiky a pôsobili aj v československých légiách. List získal od svojej babky. Bolo to veľmi dojemné. Myslím si, že mnohí rovnanci ani netušili, že takýto list vôbec existuje.

Druhá časť akadémie bola **venovaná našej dedine a životu v nej počas 1. Česko-Slovenskej republiky**. Naša obec má bohatú drotársku históriu, drotári z Rovného sa dostali takmer do celého sveta. Koniec Rakúsko-Uhorska a vznik republiky nemalou mierou ovplyvnil život našej obce. Mnohých prinútil vrátiť sa do svojej rodnej dediny. Najmä drotárov z Ruska, kde sa im po VOSR zatvorili možnosti podnikania. Po mene rubľa prišli aj o svoje nemalé úspory. Drotári sa však nevzdali, založili v obci drotársky a plechársky podnik, v ktorom zúročili svoje skúsenosti zo sveta. Niektorí si založili živnosti a podnikali iným spôsobom, mali tehelne, pílu, krčmu, vlastnili obchody.

Zaujímavé bolo prezerať si **školské kroniky**. Opäť na histórii svojej obce mohli pochopiť vtedajšiu dobu. Nedostatok slovenskej inteligencie, českí učitelia na našich školách, vysoké počty žiakov v triedach. Zaujímavým spôsobom sme sa žiakom snažili ukázať, že pred vznikom Česko-Slovenska sa deti museli učiť po maďarsky. Na túto skutočnosť sa podľa mňa veľmi zabúda. Jedna pani učiteľka veľmi autenticky zahrála maďarského pedagóga. Žiaci tak pochopili, že deti v škole často vôbec nerozumeli, čo od nich učitelia chceli. Práve vznik **Česko-slovenskej republiky** umožnil našim deťom učiť sa v škole po slovensky.

Ukážka vyučovania po maďarsky

Časť akadémie bola venovaná aj naším rodákom, **spisovateľom Milanovi a Vladovi Ferkovcom**, ktorí sa narodili práve v 1. republike. Žiaci si spolu s prítomnými hosťami pozreli úryvok sfilmovanej knihy **Keby som mal pušku** (dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=RBjFjExTnNs>), ktorý zachytáva Milanove detstvo počas druhej svetovej vojny. Ďalší dokument priblížil život v slovenských mestách a dedinách v dvadsiatych a tridsiatych rokoch minulého storočia. Bol podfarbený hlasom Františka Krištofa Veselého. Ten režíroval operetu, ktorú napísal práve Milan Ferko. Dve piesne tohto elegána svojej doby zaspievali naši piataci. Všetci účinkujúci boli vynikajúci, bravúrne si poradili aj moderátori programu, žiačka 6. a žiak 9. triedy. Moderátorom pomáhali ešte dvaja žiaci zo 6. triedy, ktorí dopĺňali moderátorov čítaním priamo z kroník. Ich slovo bolo doplnené obrázkami a fotografiami premietnuté formou prezentácie. Program bol obohatený aj rovňanskými ľudovými piesňami, ktoré zaspievali a na harmonike zahrli žiaci našej školy. Naše piesne sú skutočne krásne. Odzrkadľujú ťažký údel drotárov a ich rodín.

Akadémia zaujala veľkých aj malých divákov

Po návrate do škôl žiaci na prvom stupni vyrábali vlajku 1. Česko-Slovenskej republiky. Väčší žiaci viedli so svojimi triednymi diskusiu o tej dobe. U mnohých program vyvolal záujem zistiť svojich predkov, ktorí v tom období žili, preto sa rozhodli urobiť si **Rodokmeň ich rodiny až do obdobia 1. republiky**. Písali aj dobrovoľné slohové práce na tému **Ako ovplyvnila 1. Česko-Slovenská republika môj život**.

Prváci a druháci vyrábali štátne vlajky 1. Česko-Slovenskej republiky

Žiaci v prácach, ktoré písali po skončení akadémie v svojich triedach, vystihli svoje bohaté dojmy. Keď sme čítali ich vyjadrenia, boli sme veľmi milo prekvapení, koľko si toho zapamätali. A to bolo vlastne aj podstatou tohto dňa. Aby žiaci pochopili význam prvej republiky. Môžem smelo povedať, že sa nám to slávnostnou akadémiou naozaj podarilo. Obdobie 1. Česko-Slovenskej republiky pochopili nielen rozumom, ale hlavne srdcom. **Cez život ich rodnej dediny sme im priblížili vtedajší život na celom Slovensku.** Eufóriu zo vzniku republiky, sklamanie z Pražského centralizmu, krízu tridsiatych rokov, nezamestnanosť, vyst'ahovalectvo, problémy s nedostatkom slovenskej inteligencie vo všetkých sférach života, zakladanie a činnosť vzdelávacích, ochotníckych divadelných a športových spolkov, činnosť hasičského zboru, Červeného kríža, obavy z rozpadu 1. Česko-Slovenskej republiky, ale aj nádej ľuďí na lepší život.

Akadémia mala veľký úspech aj u ostatných prítomných. Vyjadrovali sa o vysokej úrovni akadémie. Ďakovali nám za krásny zážitok. Pre žiakov a vyučujúcich, ktorí sa na tvorbe akadémie zúčastnili, chvála a vďaka znamenala veľmi veľa. Ich práca mala zmysel.

Bratia Sedlákovci zahrali a zaspievali drotárske piesne

Akadémia mala aj svoju reprízu dňa v popoludňajších hodinách pre širokú verejnosť obce. Ich reakcie predbehli naše očakávania. Účinkujúci boli odmenení neutíchajúcim potleskom. A to nielen za kultúrny zážitok. Všetci prítomní so záujmom sledovali historické udalosti, ktoré priniesol vznik Česko-Slovenskej republiky. Na záver akadémie vystúpili aj naše staršie ľudové speváčky spolu s heligonkármi. K ich krásnemu spevu sa pridala takmer celá sála. Prítomní boli dojatí. V sále bolo cítiť lásku k rodnej obci, hrdosť na svojich predkov ale aj na svoje deti či vnukov, ktorí pre nich pripravili toto krásne podujatie.

ADRESA A EMAIL:

PaedDr. Magdaléna Michtalíková
Základná škola s materskou školou Slovenského učeného tovaríšstva
Veľké Rovné 302
013 62 Veľké Rovné
Slovenská republika
email: michtalikovam@gmail.com

PROJEKT DEN POEZIE NA ŠKOLÁCH

Pavlaína Lišovská

Na začátku všeho je vždy... náhoda, nebo nápad, jak budete chtít... Příslowecně se říká, že na začátku všeho musí stát nějaký nápad, někdo říká, že tam musí stát nějaká náhoda, díky níž se stane, že začnete o věcech uvažovat jinak. Během svého studia učitelství jsem měla možnost zúčastnit se několika praxí na své bývalé střední škole – osmiletém gymnáziu, kde bylo (a doposud je) skvělé vedení, jež je otevřeno nápadům tzv. zvenčí. Hledala jsem nějakou inspiraci pro akci, kterou bych mohla se studenty na podzimní praxi uspořádat. A úplnou náhodou jsem při procházení internetu narazila na stránku www.denpoezie.cz, kde byl právě vyhlášen nový ročník akce **Den poezie**, do nějž bylo možné se zapojit. Po prostudování myšlenky a uvážení, zda by to mohlo být vhodné pro studenty, jsem vše konzultovala s vedením školy, které moji myšlenku přijalo, stejně jako posléze učitelé. V následujících částech se proto zaměřím na to, jak vypadal první a druhý ročník pod mým vedením, a v závěrečné části představím jakousi metodickou kuchařku, jak k akci přistupovat na co myslet při organizaci akce jako celku, a krátce popíši také současnou podobu tohoto projektu po zužitkování již letitých zkušeností.

DEN POEZIE – HISTORIE PROJEKTU

Samotná myšlenka toho prapůvodního projektu Den poezie vznikla v literárním a kulturním Klubu 8. Tehdy, v roce 1999, se rozjela básnická akce **Poetry for Travellers**, která umísťovala básně a poetické texty v prostorách pražského metra. Tehdejší ročník nesl pouze základní název **Den poezie 1999**.¹ V dalších ročnících se postupně rozšiřoval okruh míst, kde se básně objevovaly, popř. kde se vyloženě recitovalo, a každý ročník získal své téma, na něž byla prezentovaná tvorba zaměřená.

Jednalo se o tato témata: **Den poezie 2000 – Poezie v prostoru** (poezie na místech, kde byste ji obvykle nehledali); **Den poezie 2001 – Poezie vedle nás** (poprvé se na webu objevuje informace, že se konají akce v tomto projektu také mimo Prahu); **Den poezie 2002 – Poezie místa/Místa poezie** (zde se hledal vztah mezi poezií a místem; poprvé se akce konají také mimo území ČR – v Athénách, Berlíně, Kyjevě apod.); **Den poezie 2003 – Karneval poezie** („přehlídka“ básnických textů); **Den poezie 2004 – Poezie z ptačí perspektivy** (nahlíželo se na poezii z neobvyklých úhlů pohledu, původně jednodenní akce se rozrostla na 10denní festival); **Den poezie 2005 – Poezie v sedmém nebi** (odraz kulturní rozmanitosti, snaha o vyjádření a přetvoření reality našeho života do podoby básní, nyní má festival již dobu trvání celých 14 dnů); **Den poezie 2006 – Kde domov můj** (oslava básní našeho života, naší kulturní tradice); **Den poezie 2007 – Poezie na drátě** (festival se stal součástí Mezinárodních dnů poezie v Praze, festival se koná poezie v rámci jednoho týdne); **Den poezie 2008 – V zrnku písku vidět svět** (ročník inspirovaný citátem W. Blakea, festival se vrací k předešlému modelu 14denní akce); **Den poezie 2009 – Virtuální svět** (propojení reálného světa s virtuálním, přenesení poezie do jiné perspektivy; účast českých i zahraničních hostů); **Den poezie 2010 – Nekonečný kraj** (při příležitosti 200. výročí narození K. H. Máchy, inspirace jeho nezkrocenou tvůrčí duší, nekonečností krajiny); **Den poezie 2011 – Poezie na volné noze** (myšlenka toho, že poezie je volnomyšlenkářská a je možné ji nalézt v mnoha

¹ Den poezie 1999. *Denpoezie.cz* [online]. [cit 2019-01-21]. Dostupné z: <<http://www.denpoezie.cz/1999/index.html>>.

podobách); **Den poezie 2012 – Pře-stup** (informace o tomto ročníku nelze dohledat); **Den poezie 2013 – Vášeň a popel** (koordinátorem festivalu je Společnost poezie, o. s.); **Den poezie 2014 – Řezaná poezie** (v tomto ročníku je oficiálně zapojeno již několik desítek českých měst a je to jednoznačně nejrozsáhlejší akce oslavující poezii); **Den poezie 2015 – Poezie pod proudem** (lze vyložit jako nekonečné básně, nekonečné možnosti jejich interpretací, proud vědomí); **Den poezie 2016 – Žádný člověk není ostrov** (inspirací byl citát renesančního básníka Johna Donne, myšlenkou je, že každý jsme něčeho součástí); **Den poezie 2017 – Labyrint světa** (inspirováno prací humanisty Jana Ámose Komenského); **Den poezie 2018 – Nebát se...** (strach, ať už to vnímáme či ne, s poezií souvisí v mnoha ohledech, proto se promítl jako téma festivalu).²

Den poezie – Žádný člověk není ostrov – emocionální mapy

Den poezie – Labyrint světa – závěrečná prezentace

² Témata a bližší informace o jednotlivých ročnících čerpány ze zdroje: Den poezie. *Denpoezie.cz* [online]. [cit 2019-04-05]. Dostupné z: <<http://www.denpoezie.cz/>>.

Jak je patrné z předcházejícího přehledu, akce, která původně neměla evidentně megalomanské ambice, se stala jednou z vážených a ceněných akcí v České republice, zapojuje se do ní stále více českých i zahraničních měst, vystupují v jejím rámci čeští i zahraniční hosté. Každá organizace a společnost, škola či knihovna si akci pojímá po svém, vnáší do ní kus sebe.

PROJEKT KROK ZA KROKEM – METODICKÁ ČÁST

Gymnázium se poprvé zapojilo do akce **Den poezie** v roce, kdy K. H. Máchu slavil 200. výročí narození, tj. v roce 2010, kdy byl tématem *Nekonečný kraj*. Celý koncept akce byl tehdy vytvořen pouze na základě myšlenky zpřístupnění poezie studentům, jelikož se jedná o žánr dlouhodobě uváděný na samém chvostu oblíbenosti u žáků.

„V rámci úvodní hodiny byli studenti seznámeni s filosofií celé akce, s neznámějšími typy básnických útvarů a prostřednictvím imaginace (pozn. čtení sugestivního textu, během něhož hrála v podkresu příjemná hudba – zvuky lesa propojené s klavírem) [byli] naladěni na vlastní tvoření do jednotlivých workshopů. Jednotlivých workshopů se ujali všichni učitelé českého jazyka a literatury na škole. K jednotlivým učitelům bylo možné se předem zapsat na přihlašovacích listech. Do seminářů měli učitelé připraveny dvě prezentace – první prezentace byla vytvořena na dotvoření atmosféry – studenti měli na základě zhlédnutých obrazů vytvářet volné asociace, které je napadaly při prohlížení těchto obrazů. Tím se měli naladit na další práci. Dále je učitelé vedli k básnickému tvoření prostřednictvím jimi zvolených metod. V některých skupinách pracovali jako jednotlivci, ve skupinách dvou vytvořili dílka společně. Jako podkres pro tvůrčí práci byla určena prezentace druhá, kde byly další obrazy evokující nekonečnost, v pozadí hrála uklidňující klavírní hudba. V závěrečné fázi proběhlo společné setkání v aule školy, kde studenti prezentovali své výtvary a proběhla zde evaluace celého projektového dne, který v tomto ročníku trval 4 vyučovací hodiny.“³

V následujícím školním roce 2011/2012 proběhl druhý ročník projektu na této škole, tématem byla *Poezie na volné noze*, kde se tentokrát pracovalo s poezií v propojení s dalšími uměleckými odvětvími. Na tomto základě vzniklo 6 workshopů: *Poezie a próza, Poezie a hudba, Poezie a divadlo, Poezie a recitace, Poezie a výtvarno, Poezie autorská*. V roce 2012/2013, kdy byl oficiálním tématem *PŘE-STUP* bylo na škole dohodnuto, že po loňském úspěchu s workshopovými skupinami zůstane tento koncept ponechán, jen si každý z organizátorů připraví téma dle vlastní preference bez nutné vazby na konkrétní umělecký obor, jedinou podmínkou bylo dodržení oficiálního tématu ročníku. Vznikly tak workshopy s tématy *Fyzické básnictví, Poezie a hudba, Proklínám tě, ač láskou k tobě zmirám, PROMĚNY v proměnách, Ch. Morgenstern – nonsensová poezie, Elce, pelce, kotrmelce a Poezie a výtvarno*.

V následujících ročnících, kdy jsem již nepůsobila jako student pedagogické fakulty na této škole na praxi, jsem vzhledem k nedostatečné časové kapacitě předala celou akci do organizace samotných učitelů českého jazyka na této škole, kteří se základního konceptu drží dodnes a každý rok akci pořádají, čehož si nesmírně vážím. V současné době se však škola při organizaci neomezuje pouze na vlastní zdroje lektorů workshopů, ale zve i externisty zvenčí, proto jsem měla v posledních letech opět možnost se do projektu aktivně zapojit, a to v roce 2015 s workshopem *Básník ticha*, který byl zaměřen na **Jana Skácela**, skvělého moravského

³ LIŠOVSKÁ, Pavlína. *Realizace projektu Den poezie na střední škole*. Olomouc, 2014. Závěrečná absolventská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Milan POLÁK.

básníka pro děti i dospělé, v roce 2016 pak spolu s Vojtěchem Hamerským, kdy jsme připravili workshop *Poezie do ucha*, kde jsme propojili výrazové předčítání, recitaci básní s moderními technologiemi a natočili jsme společně s účastníky workshopu Krále Lávrů jako mini audioknihu.

Den poezie – Nebát se – Závěrečná prezentace

A konečně také v roce 2018, kdy jsme opět s Vojtěchem Hamerským přichystali pro studenty druhých ročníků workshop s názvem *New Generation Poetry*, v němž jsme v duchu ročníkového hesla *Nebát se...* odhodili všichni svůj strach a vytvořili jsme vlastní básně na téma strach, které jsme posléze propojili s fotografiemi a na vytvořený společný instagramový účet jsme je vkládali spolu s tematickými fotografiemi, jež jsme rovněž nafotili, nebo je získali z fotobanky. Na konci tohoto setkání jsme pak ještě vytvořili společné video, kde jsme všichni zarecitovali vybraný verš ze své básně, a vzniklo jedinečné dílo nás všech.⁴ Právě toto propojení s moderními technologiemi je jakýmsi zpřístupňujícím prvkem, který činí poezii rázem skousnutelnou i pro zaryté odpůrce. Z řad dalších externistů, kteří se zapojují do této akce se svými workshopy, zde bývají zástupci z místní veřejné knihovny, bývalí studenti, kteří dle svého současného zaměstnání či zálib připravují svou verzi tématu, tudíž se tu objevují pojetí např. poezie propojené s psychologií, se slamovým básnictvím, s arteterapií apod. A finální prezentace výtvorů je pak vskutku nesmírně pestrá.

„KUCHAŘKA“, PODLE NÍŽ LZE POSTUPOVAT PŘI ORGANIZACI AKCE

Příprava celé akce, která se odehrává v listopadu, započíná na škole již v přípravném týdnu na konci letních prázdnin, kdy se schází hlavní organizátor projektu s ostatními zapojenými učiteli (jsou-li pouze z dané školy, popř. jsou externisté osloveni prostřednictvím e-mailové pošty či jiných osobních kontaktů). Cílem tohoto setkání je doladit nastavení ročníkového

⁴ Video je dostupné na této adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=5RTHJLx8pc4>

tématu, podoby a možných uchopení daného tématu a zejména zavést akci **Den poezie** do vzdělávacího plánu na daný školní rok.

Další oblasti domlouvání shrnuji do následujícího přehledu:

NÁZEV PROJEKTU: Den poezie (rok)

Podtitul – dle celostátního zadání – bývá dodrženo každým lektorem, jen v jiném pojetí.

MÍSTO REALIZACE: Škola – učebny dle potřeb jednotlivých lektorů

Učebny s AV technikou, projektořem, dobře odhlučněné, prostorné, komorní... – dle potřeb daného workshopu a lektora.

KDY SE UČEBNY ROZDĚLÍ MEZI LEKTORY: 2-3 týdny před vlastním konáním akce
Svou roli zde hrají požadavky lektorů, které v době 14-21 dnů před akcí již budou všechny známé → navíc je v tu dobu potřeba dát vědět studentům o akci, aby se mohli přihlásit do jednotlivých workshopů.

PŘEDPOKLÁDANÁ DOBA REALIZACE: Listopad daného roku

Obvykle bývá vymezen celostátně 14denní festival, kdy akce probíhají, lze však postupovat individuálně dle potřeb a dalších aktivit školy, obvykle bývá jeden školní projektový den.

ČASOVÁ DOTACE NA AKCI: 1 školní den – cca 5-6 vyučovacích hodin

Začínáme obvykle v 8.00 hod. v aule školy, zde jsme cca půl hodiny, poté se rozcházíme do workshopů, kde máme 3 hodiny čistého času (+ přestávky) na práci. V 12.30 hod. se scházíme opět v aule, kde probíhá cca 1 hodinu prezentace všech workshopových týmů a jejich výstupů z aktivit.

CÍLOVÁ SKUPINA ÚČASTNÍKŮ: Libovolná, dle uvážení školy/lektorů

My jsme vždy pracovali se žáky 2. roč. střední školy (a odpovídajícího roč. osmiletého gymnázia), protože v tomto ročníku je K. H. Mácha, k němuž je akce vztažena, probírán v rámci literatury, lze však uzpůsobit i pro žáky základní školy apod. – záleží na počtu zapojených učitelů a externích lektorů, zda je zvládnutelné mít pokrytou celou školu najednou, v případě nouze lze dělat na etapy.

SOUBOR ÚČASTNÍKŮ: Libovolně

Viz výše.

POČET ÚČASTNÍKŮ V JEDNOTLIVÝCH WORKSHOPECH: Do 15 osob

My jsme pracovali s počtem cca 90 žáků a 6 lektorů, tudíž skupiny měly max. 15 osob. Zde záleží na personálních a prostorových možnostech školy.

REALIZAČNÍ TÝM: Organizátor akce, učitelé českého jazyka a literatury, pomocný organizační tým 4 studentů z nezapojených tříd a externí spolupracovníci

Vzhledem k počtu zapojených žáků je třeba, aby byli zapojeni všichni učitelé českého jazyka a literatury. Zvýšení počtu lektorů (a zpestření) zajistí externisté.

Pomocný organizační tým zajišťuje organizaci před projektem – pomůcky, přichystání prostoru, focení a nahrávání během akce, úklid po projektu.

MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ – TŘÍDY: Dle požadavků lektorů

Hlásí se nejpozději 15-30 dnů před akcí, aby bylo možno je ze strany školy zajistit.

Jedná se o požadavky na techniku, prostory, nábytkové požadavky...

MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ – POMŮCKY: Dle požadavků lektorů

Hlásí se nejpozději 14 dnů před akcí, aby bylo možno je ze strany školy zajistit.

Nutno pamatovat nejen na pomůcky na samotné workshopy, ale také na fotoaparát, dataprojektor, notebook (pokud se nebude promítat v místnosti, kde je AV technika), prodlužovací a nabíjecí kabely, kopírku a tiskárnu. Popř. kameru.

PROPAGAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ AKCE: Plakátky na školní a třídní nástěnky, přihlašovací tabulky na centrální nástěnku či dle zvyklosti, článek ve školním časopisu – má-li škola, e-mail – používá-li škola ke komunikaci se studenty, školní Facebook/Instagram

Plakáty se tisknou cca 3 týdny před akcí, aby upozornily studenty na připravovanou akci, stejně tak zveřejnění příspěvku o chystané akci na sociálních sítích.

Přihlašovací tabulky se vyvěšují cca 3-7 dnů před akcí a žáci se rozmyslí, na který z připravených workshopů se zapíší. Obvykle už jejich volbu nelze změnit.

Materiály do workshopů se připravují dle časových možností lektorů svépomocí, popř. pokud škola disponuje centrem, kde je možné tyto úkoly zadat k vytvoření, pomáhá i toto centrum (v našem případě vždy velmi pomáhá školní knihovna – tisk, kopírování, vyhledání knih aj.).

ANOTACE, NÁZVY WORKSHOPŮ A JEJICH NÁPLŇ: Zadávají autoři workshopů, posílají organizátorovi akce

Náplň workshopů by měla být známa cca 1 měsíc před akcí, na přípravu a vymýšlení mají lektori čas od přípravného týdne v srpnu až do října, názvy a anotace se posílají v tutéž dobu kvůli přípravě plakátů a zápisových tabulek.

VÝSTUPY Z PROJEKTU: Prezentace výstupů i práce ve workshopech je průběžně dokumentována fotografiemi, vzniklé práce (jsou-li materiální povahy) jsou posléze vystaveny v prostorách školy, popř. jsou uloženy k dalšímu použití (video, audionahrávky aj.).

Fotky a videozáznamy pořizují členové organizačního týmu z řad studentů z nezúčastněných tříd – obvykle 4-6 lidí (v současnosti jeden student na každý workshop).

Prezentace konečných výstupů se řídí potřebami jednotlivých skupin, moderuje ji hlavní organizátor.

Výstava obrazů/plakátů na panelech v ateliéru školy/na nástěnkách ve škole apod.

VÝUKOVÉ METODY: Projektová výuka, diskuze, práce ve skupinách, práce s literárním textem, metody kritického myšlení, recitace aj.

MOTIVACE: Pozvánky ve třídách, na nástěnkách, ve školním rozhlase, časopisu, sociálních sítích.

Možnost zažít neobvyklý den je lákavá, ovšem pravděpodobně bude odrazovat téma poezie. Pokud je to však podáno přitažlivou formou, jsou sepsány lákavé anotace k workshopům a je udělána dobrá propagace, je snazší pozornost žáků upoutat.

Pozvánky zařizují učitelé, resp. hlavní organizátor po sesbírání veškerých podkladů.

NÁVRH ČASOVÉHO HARMONOGRAMU:

Přípravný týden – první setkání projektového týmu a oslovení externích spolupracovníků, zařazení akce do časového plánu školy po svolení ředitele školy.

Září – příprava workshopů.

Říjen – sběr prvních informací o workshopech (polovina měsíce), anotace a název (konec měsíce), hlášení požadavků na workshopy – materiál a prostory (konec měsíce), zablokování učeben pro potřeby projektu (konec měsíce).

Listopad – tisk a distribuce propagačních materiálů (první týden v listopadu), hlášení se do jednotlivých workshopových skupin (týden před akcí), zajištění technické podpory pro případ potřeby a příprava materiálu do projektových učeben (den před akcí), vlastní realizace projektu a evaluace (neformální setkání projektového týmu dle dohody a formální výstup v podobě hlášení do výroční zprávy – zajišťuje hlavní organizátor).

MOŽNÉ NÁVRHY NA UCHOPENÍ TÉMATU POEZIE

Zpracování se vždy odvíjí od zadaného tématu, ale obecné uchopení bez přílišného se svazování tématem může být osvobozující. Z realizovaných aktivit je možné doporučit: práci s dětskou poezií a její recitace, tvorba vlastních básniček pro děti či dospělé, fyzické básnictví (poezie Petra Váši a její realizace, propojení divadla, hudby a poezie), poezie a hudba (písničkáři a jejich poetika, zhudebňování básní aj.), práce s Shakespearovými sonety (jejich výklad a vztahení k jeho životu), nonsensová poezie (hravá práce s verši), poezie a divadlo (vytvoření veršované divadelní scénky), slamová poezie (výklad o tomto typu poezie a vytvoření vlastní básně i s přednesem), poezie a próza (přetvoření prozaického textu do básně, popř. opačný postup), poezie a výtvarno (kresba ilustrací k básním, abstraktní zachycení pocitů z básní aj.), propojení poezie a nových technologií (nahrání vlastní audioknihy na motivy nějakého veršovaného díla, instagramová poezie, videonahrávka recitace aj.), dadaistická báseň (stříhání novin a skládání do básní), emocionální mapy básní (výtvarné tvoření psychických prožitků z četby básní či básnických pásem), dopisy písničkářům (poděkování za jejich tvorbu) aj.

ZÁVĚR

Jak jsem naznačovala v úvodu tohoto příspěvku, jde o neobvyklý způsob zprostředkování poezie studentům základních a středních škol. Poezie nepatří k právě oblíbeným žánrům u starších školních dětí a adolescentů, neboť v ni ztrácí důvěru a nerozumí jí. **Den poezie** je projekt, který může být příležitostí, jak děti opět nalákat zpět ke čtení poezie a práci s ní. V příspěvku jsem se snažila co nejlépe popsat jednotlivé oblasti, o nichž je třeba uvažovat, když se akce připravuje, aby byla co nejlépe podchycená. Věřím, že každý učitel se snaží svým žákům poezii předkládat, ale pouhá interpretace básní v hodině někdy nezaúčinkuje zamýšleným způsobem. Den poezie je možné samozřejmě zrealizovat i v jiných obdobích, nejen v době, kdy je oficiální projekt vyhlášen, ale je samozřejmě dobré toto použít jako motivaci k práci žáků. Přeji hodně štěstí s realizací projektu.

Fotografie získány z archivu na webu školy: www.gbv.cz

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Pavlína Lišovská
Knihovna Jiřího Mahena v Brně
Centrum dětského čtenářství
Kobližná 4

601 50 Brno
Česká republika
E-mail: cdc@kjm.cz

SO ZÁLOŽKOU V KNIHE V ÚSTRETY NOVÝM ČESKO-SLOVENSKÝM DOBRODRUŽSTVÁM

Lenka Horáková

Vyučujem na **Spojenej škole sv. Jána Pavla II. v Poprade**. Je to jediná cirkevná škola v popradskom okrese. Zahŕňa tri zložky: základnú školu, gymnázium a základnú umeleckú školu. Okrem formácie rozumu ponúkame našim žiakom aj formáciu srdca. Vedíme ich k pozitívnym ľudským hodnotám, motivujeme ich ku konaniu dobra, usilujeme sa, aby nachádzali zmysel života v pomoci a službe druhým. Naším cieľom je, aby po skončení základnej školy získali nielen vedomosti, ktoré im deväť rokov odovzdávame, ale aj správny vzťah k Bohu, k ľuďom i k sebe samým. Záleží nám na tom, aby z nich boli dobrí ľudia. Nakoľko v našej škole máme v každom ročníku otvorenú len jednu triedu na základnej škole aj na gymnáziu, vládne v nej rodinná atmosféra, ktorá pozitívne vplýva na žiakov a pomáha im pri dosahovaní dobrých študijných výsledkov. Vyučovanie v základnej umeleckej škole prebieha v tej istej budove v popoludňajších hodinách, a to v hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore. Veľkou výhodou menšieho počtu žiakov je, že sa všetci navzájom poznajú. To isté platí aj o rodičoch. Mnohé rodiny majú medzi sebou vytvorené veľmi pekné priateľské vzťahy a sú nápomocné vedeniu školy pri realizácii rôznych podujatí.

Spojená škola sv. Jána Pavla II., v pozadí majestátna Vysoké Tatry

Vyučujem na základnej škole, preto aj môj príspevok bude zameraný na aktivity, ktoré prebiehajú len v tejto zložke našej spojenej školy. Žiaci, ktorí sem chodia, sú veľmi šikovní, snaživí, aktívni a radi sa zapájajú do rôznych súťaží, projektov i akcií organizovaných školou. Úspešne reprezentujú školu na vedomostných súťažiach a olympiádach, tiež na umeleckých a športových súťažiach a taktiež sa prezentujú na vystúpeniach a príležitostných akadémiách. **Vedíme ich k tomu, aby ich prvotnou motiváciou nebola túžba poraziť ostatných a byť najlepšími, ale aby dali do prípravy všetko, prekonávali svoje hranice, získavali nové skúsenosti a vedeli sa radovať aj z úspechu druhých.** Nemôžem nespomenúť ani charitatívne podujatia, najmä v predvianočnom období. Vtedy nás vždy prekvapia a ukážu, že im osudy druhých ľudí nie sú ľahostajné. Tiež spolu chodievame na výlety, exkurzie, lyžiarske kurzy, divadelné predstavenia a duchovné obnovy. Na takýchto akciách budujeme nové priateľstvá a upevňujeme staré.

ZÁLOŽKA DO KNIHY NESPOJILA LEN ŠKOLY, ALE AJ ĽUDÍ

O česko-slovenskom projekte *Záložka do knihy spája školy* som prvýkrát počula v školskom roku 2015/2016. Hneď mi bolo jasné, že ide o výbornú príležitosť motivovať žiakov k čítaniu kníh a zároveň im ponúknuť možnosť nájsť si nových priateľov. Myšlienka projektu sa mi zapáčila a verila som, že reakcia žiakov bude pozitívna. A aj bola. **Spojili sme sa všetky vyučujúce slovenského jazyka, výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania a pustili sme sa do výroby záložiek.** Dohodli sme sa, že nakoľko sú určené žiakom z Českej republiky, stvárňime na nich známych knižných hrdinov od slovenských autorov.

Väčšinu záložiek žiaci vyrábali na vyučovaní, ale niektorí ich tvorili aj doma. Používali rôzne techniky – kreslili, maľovali, vytvárali koláže, niektorí dokonca vyšívali alebo vystrihovali všelijaké zvieratká, pracovali s látkami či s vlnou. Ich fantázia nepoznala hranice. Aby sme spojili príjemné s užitočným, **zrealizovali sme v triedach v rámci hodín literárnej výchovy besedy o knihách, ktoré boli na záložkách stvárnené. Každý si pripravil prezentáciu, v ktorej svoju knihu predstavil, vysvetlil spolužiakom jej posolstvo a zdôraznil, kvôli čomu by si ju určite mali prečítať.** Všimla som si, že na žiakov to veľmi zapôsobilo. Rovnakú spätnú väzbu som dostala aj od svojich kolegyň. Taktiež mi neušlo, že mnohých prezentácie oslovili natoľko, že **si knihu od spolužiaka hneď po hodine požičali, niektorí si ju dokonca kúpili. Vtedy som dostala nápad realizovať takéto besedy častejšie. Dohodli sme sa, že každý prečíta v priebehu školského roka päť kníh a prezentovať sa budú každé dva mesiace.** Myšlienka sa ujala. Nikdy žiakom nepredpisujem, čo majú čítať, pretože ich to často práve odradí. Na isté knižky treba dozrieť. Nechala som im slobodu výberu a musím povedať, že čítajú naozaj hodnotné diela. Z tejto aktivity mám radosť, pretože zo začiatku boli aj takí, ktorým čítanie nevoňalo. Teším sa, že mu prišli na chuť, že zistili, že táto činnosť im ponúka zažiť nevšedné dobrodružstvá. Naplánovali sme aj iné aktivity na podporu čítania a postupne sme ich rozvrhli na celý školský rok.

Popri týchto milých aktivitách sme s napätím očakávali mail, v ktorom nám malo byť oznámené meno našej partnerskej školy. Žiaci si veľmi želali, aby to bola česká škola, čo však nebolo isté, pretože slovenských škôl sa do projektu každoročne zapája viac. Nechcela som, aby boli sklamaní, a napriek všetkému som verila, že ich túžba sa naplní.

Žiaci s vyrobenými záložkami pre českých kamarátov

Radosť nenechala na seba dlho čakať. O pár dní prišla správa, že našou partnerskou školou bude **Základná škola v dedine Třeboňov, ktorá tvorí akúsi pomyselnú hranicu medzi**

Českom a Moravou. Po preklikaní niekoľkých webových stránok som sa dozvedela, že ide o obec s približne 900 obyvateľmi, s typickými moravskými domčekmi a krásnou školou doslova uprostred prírody. Hneď som vedela, že toto je pre nás tá správna škola. Keď sme už vedeli, kto naše záložky dostane, rozhodli sme sa k nim pripísať krátke listy a nechať v nich kontakty, aby žiaci z Třebařova mohli odpísať. Pamätám sa, že jedno dievčatko sa vtedy opýtalo: „Pani učiteľka, a pôjdeme do Česka?“ Priznám sa, že som sa s tou myšlienkou pohrávala už predtým, ale po tejto otázke som sa ňou začala zaoberať ešte viac. Povedala som si: „Prečo nie...“ A tu sa začalo písať naše veľké česko-slovenské dobrodružstvo. **Balík z Česka v škole spôsobil priam ošiaľ.** Dovtedy som netušila, akú radosť dokáže vyčarovať obyčajná záložka. Žiaci od toho dňa očakávali správu od nového kamaráta či kamarátky. Ja som bola stále v kontakte s Barborou Šrolovou, ktorá je koordinátorkou projektu v trebařovskej škole. Navrhla som jej vzájomné návštevy. **Nápad sa jej zapáčil, a tak sme postupne začali s prípravami výmenných pobytov.**

ZA VÝMENNÝM POBYTOM JE OBYČAJNÁ ZÁLOŽKA

Prvý výmenný pobyt sme pre českých kamarátov pripravili v školskom roku 2015/2016. Nakoľko to bol náš pilotný ročník, príprava bola náročná, ale zároveň nám veľa dala. **Najprv sme hľadali rodiny, ktoré by mohli deti ubytovať a postarať sa o ne. Mnohí rodičia boli ochotní nielen prijať dieťa, ale s čímkoľvek pomôcť, dokonca finančne prispieť.** Taktiež sa našla rodina so siedmimi deťmi, ktorá sa ponúkla, že ubytuje ďalších troch chlapcov. V ďalšej fáze sme sa pustili do organizácie programu. Opäť sa ukázalo, že sme zohraný učiteľský kolektív, ktorý dokáže spolupracovať. Práce bolo veľa, ale radosť žiakov nám dodávala silu a zároveň nádej, že všetko dobre dopadne. **Finálny verdikt znel, že Česi prídu k nám v máji a 20 žiakov druhého stupňa vycestuje v júni na návštevu do Třebařova.**

Pamätám sa, že keď nastal deň D. Žiaci už hodinu pred príchodom vlaku postávali pred školou a nemohli sa dočkať, kedy pôjdeme na stanicu. Keď ten čas konečne prišiel, ich radosť bola obrovská. Po milom zvitání sme kufre naložili do áut a išli sme do školy. Ten deň bol jasný a slnečný a pohľad na Tatry sa Čechom rátal. V škole na všetkých čakalo občerstvenie. Po vzájomnom zoznámení a oficiálnom privítaní sme našich hostí vzali do centra mesta, kde sme im ukázali historické pamiatky. Mnohí tento čas využili aj na nákup suvenírov. Potom si už žiakov prevzali rodičia. Zo spätných väzieb sme sa dozvedeli, že im pripravili bohatý program a príkladne sa o nich starali.

Na popradskom Námestí sv. Egídia

Na druhý deň sa zúčastnili na vyučovaní v našej škole a mali možnosť zoznámiť sa aj s ostatnými. V tento deň to naozaj v škole žilo. Po vyučovaní sme šli do popradského aquaparku. Žiaci si to tam užili naplno. V sobotu bol naplánovaný celodenný výlet do Tatier, na ktorý sa všetci najviac tešili. Česi hory milujú. Žiaľ, ráno nás privítalo upršaným a chladným počasím. Nič to však na situácii nezmenilo. Dážď a zima nikomu nepokazili radosť. Sobota bola pre všetkých krásnym dobrodružstvom. Pre učiteľky sme večer pripravili rozlúčkovú večeru a žiaci mali program v rodinách.

Návšteva popradského aquaparku

V nedeľu nastal čas lúčenia. Žiaci si vytvorili medzi sebou krásne vzťahy a v nejednom oku sa zaleskli i slzy. Rodičia sa vyjadrili, že prežili veľmi pekné dni a že ak bude aj o rok príležitosť, máme ísť určite do toho.

V júni 2016 sme s dvadsiatimi žiakmi a plní očakávania vycestovali do Česka. Keď sme sa blížili k cieľu, už z vlaku sme videli, že nás čaká celá delegácia, dokonca aj riaditeľ českej školy Petr Šrol. Prišli sme ku škole, ktorá sa nachádza v krásnej historickej budove uprostred malebnej prírody. Tam na nás čakalo privítanie a pohostenie. Žiaci sa potom rozišli do rodín, v ktorých bývali. V piatok sa zúčastnili na vyučovaní. Poobede bol na programe detský ples. Všetci sa na ňom vyšantili dosýta. Niektorí povyhrávali toľko cien v tombole, že išli domov s batožinou navyše. Veľmi sa im to rátalo. V sobotu bol naplánovaný celodenný výlet. Navštívili sme Moravskú Třebovú – jej krásne historické centrum aj zámok. Potom naše kroky smerovali na Bouzov, jeden z najkrajších hradov v Českej republike.

Na námestí v Moravskej Třebovej

Výlet na rozprávkami opradený hrad Bouzov

V Třebařove sa nachádza najstarší akvadukt v Českej republike

Čo sme v nedeľu veľmi ocenili, bola svätá omša, ktorú v obci zorganizovali kvôli nám. Nakoľko Třebařov je malá dedina, v ktorej je len zopár veriacich, kostol tam zívá prázdnotou. Vybavili nám však kňaza, ktorý svätú omšu v nedeľu s radosťou odslúžil. Bol šťastný, že po dlhom čase vidí kostol plný ľudí. Prišli dokonca aj rodiny, ktoré nie sú veriace. Boli sme za toto gesto veľmi vďační a myslím, že to bolo krásne svedectvo jednoty a lásky, ktorá sa za tých pár dní medzi nami vytvorila. Poďakovali sme sa učiteľom aj rodičom za starostlivosť a vydali sa na cestu domov na Slovensko. Vo vlaku som zistila, že žiaci majú nabalené jedlo nie na päť hodín, ale na päť dní. A takisto ďalšiu tašku s darčekom. Počasie bolo celé štyri dni priam ideálne. Prežili sme naozaj požehnané dni a zo spätnej väzby detí viem, že to bola najkrajšia akcia a najúžasnejší výlet, na akom kedy v rámci školy boli.

PRE VEĽKÝ ÚSPECH EŠTE ĎALŠÍ VÝMENNÝ POBYT

Po samých pozitívnych skúsenostiach a nezabudnuteľných zážitkoch nič nebránilo tomu, aby sme sa do česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy* zapojili aj v ďalšom školskom roku. Nakoľko sme mali so Základnou školou v Třebařove dobrú skúsenosť, dohodli sme sa, že do projektu pôjdeme opäť spoločne. V školskom roku 2016/2017 sme do výmenného pobytu zaradili pätnásť žiakov prvého stupňa. Výmena sa opäť uskutočnila v mesiacoch máj a jún a s prípravou pomohli mnohí rodičia i učitelia. Program bol podobný.

Aj žiaci prvého stupňa si užili popradský aquapark a takisto Vysoké Tatry. Za spomenutie stojí, že hoci sme boli na Štrbskom Plese 30. apríla, počasie bolo ako na Vianoce. Teplomer ráno ukazoval štyri stupne pod nulou a Tatry sa nekúpali v slnku, ale v snehu. Hory sú jednoducho nevyspytateľné. Deti si z domu nepriniesli zimnú obuv, vetrovky ani čiapky, ale rodičia našich žiakov sa o ne postarali a vypravili ich do hôr, ako sa patrí.

Výlet na Štrbské Pleso

My sme do Česka vycestovali opäť v mesiaci jún. Vystihli sme krásne počasie. Termín našej návštevy opäť nebol vybraný náhodne. V piatok v trebařovskej škole oslavovali 90. výročie jej založenia a chceli, aby sme boli prítomní na slávnosti. Zároveň nás požiadali, aby naši žiaci vystúpili v rámci programu. Nakoľko vieme, že Česi milujú slovenský folklór, rozhodli sme pripraviť pásmo slovenských ľudových piesní. Vedela som, že to nebude ťažké, pretože v našej škole vie takmer každé dieťa spievať. Podarilo sa nám pozháňať aj folklórne sukne, deviatok Lukáš Smetana hrá perfektne na akordeóne, dievčatá majú zmysel pre rytmus, preto aj jednokročku každý zvládol. Vystúpenie dopadlo na výbornú. Hostia ho ocenili mohutným potleskom. Bola som na deti hrdá. Sú naozaj úžasné, a to v každom smere. Vedia sa slušne správať, vedia byť vdáčné, dobre sa učia a navyše sú aj talentované. Som Bohu vdáčná, že môžem byť súčasťou ich života a mať účasť na ich úspechoch.

Popradskí žiaci pred folklórnym vystúpením

SPRIEVODNÉ AKTIVITY NA PODPORU ČÍTANIA

V rámci česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy v našej škole* prebiehajú aj ďalšie aktivity na podporu čítania. Veľmi nám záleží na tom, aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihám, pretože práve ony ich môžu formovať a pomôcť im stať sa lepšími ľuďmi. Za spomenutie stojí **spolupráca s Podtatranskou knižnicou v Poprade, ktorá nám každoročne posiela ponuku podujatí**, z ktorej vždy niečo pre jednotlivé ročníky vyberieme. Taktiež v mesiaci marec, ktorý je osobitne venovaný knihám, **mávame tzv. hodinu čítania v kníhkupectve Martinus**. Okrem čítania v pohodlných kreslách si žiaci aj kúpia nejakú knižku a obohatia tak svoju domácu knižnicu. V marci tiež robievame obľúbenú aktivitu **Starší čítajú mladším**. Každé ráno na začiatku prvej vyučovacej hodiny žiaci 8. a 9. ročníka čítajú na pokračovanie príbehy žiakom prvého stupňa. Ako som už spomínala, každé dva mesiace **mávame v rámci hodín literatúry prezentácie čítaných kníh**, ktoré sa veľmi osvedčili. V tomto školskom roku sme žiakom pripravili **súťaž Kráľ čitateľov**, v ktorej ide o to, ktorá trieda prečíta za rok najviac kníh. Knihy za jednotlivé mesiace sčítavame a víťaznú triedu odmeníme v júni. Samozrejme, oceníme aj jednotlivca, ktorý bude mať na svojom konte najviac prečítaných kníh. Súťaž sa teší popularite. Veríme, že to je síce jej prvý ročník, ale určite nie posledný.

ZMYSLOM ŽIVOTA JE ROBIŤ DRUHÝM RADOSŤ

Výmenný pobyt máme naplánovaný aj v tomto školskom roku. Vo štvrtok 9. mája 2019 cestujeme s pätnástimi žiakmi do Českej republiky a od 30. mája do 2. júna budeme Čechov hostiť v Poprade. Keď sa obzriem späť, prvé, čo mi príde na myseľ, je slovo vďaka. Ďakujem Bohu, svojim kolegom i rodičom žiakov za to, že sa oba ročníky výmenného pobytu zaobišli bez problémov, bez akýchkoľvek komplikácií, ba dokonca dopadli lepšie, než sme čakali.

Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy hodnotím veľmi pozitívne. Vyjadruje nádhernú myšlienku propagujúcu čítanie kníh a priateľstvo. A to sú hodnoty, ku ktorým žiakov vedieme. Knihy rozširujú ich obzory, pomáhajú im utvárať si vlastný názor, obohacujú ich slovnú zásobu a poznanie, vychovávajú ich, formujú ich srdce, učia ich hľadať vo svete dobro a postaviť sa zaň. Vďaka tomuto projektu si žiaci našli nových priateľov, s ktorými sú v kontakte dodnes. Priateľstvo, to je hodnota na nezaplatenie. Pretože nie ten je bohatý, kto má veľa peňazí, ale ten, kto má priateľov, kto má pre koho žiť a pre koho sa rozdávať. Žiť pre druhých a konať dobro, to je zmyslom každého ľudského bytia. A ja mám radosť, že aj vďaka tomuto projektu sa naši žiaci stávajú súčasťou tej dobrej stránky sveta, v ktorom žijeme. Dnes mnoho škôl preferuje projekty, ktoré im vynesú financie alebo aspoň publicitu. Tento projekt taký nie je. Ale nebojím sa povedať, že sme získali oveľa viac. Získali sme nových priateľov a zažili ozajstnú, nefalšovanú radosť. Nikdy by som to nevymenila za peniaze. Dnes je potrebné robiť veci len tak pre radosť, pretože súčasný svet jej má žalostne málo. A ak je možnosť urobiť aj prostredníctvom tohto projektu druhých ľudí šťastnými, tak pôjdeme do toho opäť. Pretože radosť rozdávaním rastie. Nikdy by som neverila, že na začiatku tohto všetkého bola len obyčajná záložka do knihy.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Lenka Horáková
Spojená škola sv. Jána Pavla II.
Dolné hony 3522/2
058 01 Poprad
Slovenská republika
e-mail: lhorakova@yahoo.com

ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI PROSREDNÍCTVOM ŠKOLKEJ KNIŽNICE

Jana Budzáková

Pojem čitateľská gramotnosť čoraz viac rezonuje v školskom prostredí. Je to spôsobilosť porozumieť písanému textu a využívať ho na ďalšie vzdelávanie. Nároky na čitateľskú zručnosť sa neustále zvyšujú, preto je nevyhnuté vytvárať v školskom prostredí podmienky pre jej rozvoj. **Nástrojom pre zvyšovanie úrovne čitateľskej gramotnosti sú aj školské knižnice, ich aktívne využívanie, revitalizácia, modernizácia, dopĺňanie knižničného fondu pre jednotlivé predmety a všetky stupne vzdelávania.** Vytvorenie atraktívneho priestoru pre čitateľa je dobrým predpokladom k aktivizácii čítania.

Aj školskú knižnicu, ktorá je súčasťou Spojenej školy Lendak, čaká asanácia priestorov a vybavenia, dodanie množstva nových knižničných titulov pre všetky vekové kategórie žiakov, ktoré získame v rámci projektu *Zriadenie školskej knižnice a odborných učební v ZŠ školská 535/5, Lendak* (podpora z eurofondovej výzvy *na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách* z Integrovaného regionálneho operačného programu). I keď je budovanie moderných priestorov ešte v zárodku, podpora na rozvoj čítania stále narastá, o čom svedčí veľký počet čitateľov, ich záujem siahnuť po novom titule, iniciatíva vyučujúcich vytvárať priestor pre rozvoj čitateľských aktivít prostredníctvom súťaží, podujatí, besied či čitateľských klubov.

V súčasnosti sa stretávame s množstvom nápadov, návodov či metodík, ako rozvíjať a podporovať čitateľskú gramotnosť žiakov. Radi sa inšpirujeme, mnohé z nich pravidelne realizujeme. V nasledujúcej časti by som chcela priblížiť niektoré aktivity a podujatia, ktoré majú na našej škole už svoju tradíciu a žiaci sa na nich s obľubou zúčastňujú.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Názov aktivity: ČIMO

Cieľová skupina: 2., 3., 4. ročník

Popis aktivity: Z každej triedy vyberieme rovnaký počet žiakov, spravidla päť. Žiaci dostanú text (umelecký alebo vecný) podľa ročníka. Nasleduje tiché čítanie. K textu sú zadávané úlohy, z toho prvú polovicu tvoria otázky na porozumenie textu a druhú polovicu otázky z gramatiky slovenského jazyka a literatúry.

Súťaž je individuálna – každý žiak bojuje za seba, meria sa mu čas na vypracovanie, ktorý je rozhodujúci pri rovnakom bodovom skóre. Žiaci dostávajú nielen body za nájdené informácie a za správne vyriešené úlohy, ale dostávajú aj bonusové body za nájdené informácie, o ktorých sa ešte neučili. Tie mnohokrát rozhodnú o víťazovi.

V závere sa sčítajú body všetkých žiakov za triedu a vyhodnotí sa aj najúspešnejšie trieda.

Názov aktivity: Čítanie pre piatok

Cieľová skupina: 5. ročník ZŠ

Popis aktivity: Súťaž je rozdelená do troch častí.

Prvá časť – žiaci čítajú text, počas ktorého im vyučujúci meria čas a ráta chyby v čítaní.

Druhá časť – žiaci pracujú s textom, riešia úlohy zamerané na porozumenie textu, ktoré z neho explicitne či implicitne vyplývajú.

Tretia časť – CLOZE TEST, v texte je vynechané každé piate slovo. Úlohou žiakov je doplniť vhodné slová tak, aby vytvorili súvislý text.

V každej časti žiaci získavajú body a po ich sčítaní sú najlepšie odmenení vecnými cenami.

Názov aktivity: *Štafetové čítanie*

Cieľová skupina: 6. ročník

Popis aktivity: Aktivita je určená pre žiakov 6. ročníka. Žiaci síce pracujú v skupinách, no k dobrému výsledku prispievajú jednotlivci vytvorenej skupiny, v každej skupine sa nachádzajú piati žiaci. Súťaž tvorí päť kôl, pracujeme s knihou **Ezopove bájky**. Máme vytvorené štyri skupiny.

Prvé kolo – každý člen skupiny prečíta nahlas jednu bájku, vyučujúci im počítajú chyby v čítaní. Skupina, ktorej všetci členovia majú najmenší počet chýb, získavajú najväčší počet bodov. Body sa zaznamenávajú po každom súťažnom kole na tabuľu.

Druhé kolo – žiaci priradujú hlavnú myšlienku k názvu bájky. V tejto úlohe sú použité všetky bájky, ktoré boli prečítané v prvom kole. Skupina, ktorá vyrieši úlohu najlepšie, má najviac správne priradených hlavných myšlienok k názvom bajok, dostane najväčší počet bodov.

Tretie kolo – reprodukcia textu. Žiaci si vyberú jednu bájku, s ktorou pracujú. V dohodnutom časovom limite si žiaci pripravujú reprodukciu vybranej bájky. Do reprodukcie musí byť zapojená celá skupina. Hodnotí sa plynulosť reprodukcie, vystihnutie podstaty bájky a úmerné rozdelenie reprodukcie medzi jednotlivých členov.

Štvrté kolo – žiaci si vyberú jedného zástupcu, ktorý dostane do rúk kartičky s názvami bajok. Vybraný žiak sa im bude snažiť vysvetliť, o akú bájku ide, avšak nesmie vo vysvetľovaní použiť slová obsiahnuté v názve bajok. Ostatní členovia skupiny hádajú názov bajky. Skupine, ktorej sa podarí v priebehu dvoch minút uhádnuť najviac bajok, získava najväčší počet bodov.

Piate kolo – žiaci tvoria veršovanú podobu vybranej bajky. Žiaci sa navzájom hodnotia a vyberú najkrajšiu veršovanú bajku, ktorá získava najväčší počet bodov.

Po sčítaní bodov, vyučujúci vyhlásia víťazov, ktorí sú ocenení vecnými cenami.

Názov aktivity: *Potulky literatúrou*

Cieľová skupina: 9. ročník

Popis aktivity: Aktivita sa skladá z piatich častí. Za každú triedu súťaží skupina troch vybraných žiakov triedy, ostatní tvoria obecenstvo. Máme vytvorené štyri skupiny. Každá skupina má jedného žolíka, ktorého môže použiť v ľubovoľnom kole.

Žolíky – spolužiak z našej triedy, spolužiak z inej triedy, celá trieda.

Prvé kolo – žiaci dostanú úryvky z textov, ku ktorým majú napísať názov diela a autora textu.

Druhé kolo – žiaci dostanú rozstrihanú báseň a ich úlohou je správne ju poskladať.

Tretie kolo – žiaci dostanú rôznych autorov a odpovedajú, či sa navzájom mohli stretnúť.

Štvrté kolo – žiaci hádajú mená jednotlivých autorov, ktorých portréty im vyučujúci postupne ukazuje.

Piate kolo – žiaci riešia tajničku z pojmov z literatúry.

Žiaci v každom kole získavajú určitý počet bodov, ktorý sa v závere sčíta, vyhodnotí sa najlepšia skupina.

ĎALŠIE PODUJATIA ORGANIZOVANÉ NA PODPORU ČÍTANIA

Recitačné súťaže

Okrem spomenutých aktivít Spojená škola Lendak vo vzájomnej spolupráci so školskou knižnicou vytvára priestor aj pre ďalšie podujatia, ktoré len v krátkosti spomenieme. Ide predovšetkým o **recitačné súťaže**: „... a Slovo bolo u Boha...“, „Slovenčina moja, krásne ty zvuky máš...“, Piráti krásy, Šaliansky Maľko, Hviezdoslavov Kubín.

Hviezdoslavov Kubín

Besedy so slovenskými spisovateľmi

Tiež organizujeme **besedy so slovenskými spisovateľmi**. Svojou návštevou nás už poctila nielen Gabriela Futová, Anton Marec, ale aj mnoho ďalších menej známych či miestnych spisovateľov.

Predajná výstava kníh

Počas marca sa v našej škole každoročne realizuje **predajná výstava kníh**, kde sú vybrané knižničné tituly pre všetky vekové kategórie. Žiaci, ale aj vyučujúci či nepedagogickí zamestnanci školy si môžu knihy prostredníctvom výstavy pozrieť a zakúpiť. Táto aktivita má v našej škole veľký úspech čomu sa teší aj kníhkupectvo Alter ego, ktoré s nami aktívne spolupracuje.

Čitateľské zóny

V priestoroch spojenej školy sú vytvorené tzv. **čitateľské zóny** s modernými policami plnými najnovších periodík, ktoré si môžu počas prestávok požičať a čítať. Ich súčasťou sú aj rôzne taburety, sedacie vaky, pohodlné kreslá. Vytvorené prostredie žiakov motivuje k čítaniu, pretože si radi oddýchnu v očarujúcom čitateľskom prostredí.

Noc s Andersenom

Podujatie **Noc s Andersenom** realizujeme v spolupráci s obecnou knižnicou. Do podujatia bolo tento školský rok zapojených 45 najaktívnejších čitateľov, deväť pomocníkov, deväť vyučujúcich a pracovníčky obecnej knižnice a školskej knižnice. Téma tohtoročnej noci bola **Andersen – známy, neznámy**, s dôrazom na neznámu tvorbu. Úvod tvoril program, v ktorom

nás navštívil pán Andersen a mohli sme si vypočuť interview, ktoré viedla moderátorka, žiačka našej školy. Následne žiaci riešili kvízové otázky, ktorých odpovede boli súčasťou dialógu. Nasledovala videoreportáž, ktorú nakrúcali žiaci školských novín pod vedením vyučujúcej v rôznych miestach obce. Pýtali sa náhodných okoloidúcich, či poznajú pána Andersena, čo všetko vedia o jeho osobnosti, či si doma alebo deťom čítajú. Prieskum žiakom priniesol nielen množstvo dômyselných, duchaplných, ale aj vtipných odpovedí. Po úvodnom programe boli rozdelení do deviatich skupín po piatich žiakov. Vyučujúci vytvorili v deviatich triedach rozprávkové komnaty, ktoré žiaci podľa harmonogramu navštevovali. V každej komnate sa stretli s novou rozprávkou, ktorú si najprv prečítali, vysvetlili a následne riešili úlohy súvisiace s obsahom rozprávky. Za správne vyriešené úlohy mohli získať maximálne päť bodov, ktoré im vyučujúci zapísal do preukazu spáča. Po absolvovaní všetkých komnát, žiaci preukazy odovzdali, vyučujúci sčítali body a vyhlásili víťaza Andersenovej noci. Víťazná skupina bola odmenená hodnotnými knihami od Hansa Christiana Andersena. V závere podujatia žiaci súťažili v ôsmich kolách o špeciálnu cenu **Andersenov poklad**. Po každom kole jedna skupina vypadla z hry. Súťažné disciplíny – napríklad zakričať Andersen na jeden dych, zoradiť knihy v abecednom poradí, poskladať Andersenov portrét, uhádnuť názov rozprávky –, neboli pre súťažiacich ľahké, keďže už svítalo a na žiakov doliehala únava. Po tomto podujatí pravidelne zaznamenávame výrazný nárast čitateľov, pretože podmienkou účasti na Noci s Andersenom je mať prečítaných čo najviac kníh.

Noc s Andersenom 2019

CELOSLOVENSKÝ PROJEKT NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE

Hádam k najväčšokolepejšiemu podujatiu našej školy patrí **celoslovenský projekt Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc štvrtý októbrový pondelok v danom kalendárnom roku**. Do tohto projektu sa zapája celá škola a celý tím vyučujúcich pracuje v plnom nasadení už niekoľko týždňov vopred. Každý rok sa snažíme o čo najlepší výsledok a tento školský rok 2018/2019 sa nám to konečne podarilo. Získali sme druhé miesto a sme veľmi radi, že naše úsilie ocenila odborná porota.

Keďže sme škola s veľkým počtom žiakov, náročnosť aktivít súvisiacich s realizáciou témy **14. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018 Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska** sme prispôbovali predovšetkým veku žiakov. V roku 2018 sa do podujatia zapojilo doposiaľ najväčší počet hostí. Okrem rodičov a priateľov školy k nám zavítal aj bratia kapucíni Anton a Jozef, páter Mário Anton Hrtus OPraem, pani Žofia Halčinová, Ing. Jozef Bachleda, Mrg. Ľubomír Mačko, majiteľka miestneho múzea Helena Galliková, kronikárka obce Anna Fudalyová. Ako darček sme si pre nich pripravili perá s logom podujatia.

Keďže sme oslavovali 100 rokov, snažili sme sa už samotným názvom **Všetko najlepšie, Československo!** našej republike zablahoželať k jej životnému jubileu, počas ktorého sa každým dňom naplňala túžba po slobode a demokracii. Nechýbala nezvyčajná trojposchodová torta, pozostávajúca z Encyklopédií a Dejín Slovenskej republiky. Žiaci prichádzali do školy buď v ľudovom oblečení, alebo v národných farbách – bielej, modrej alebo červenej. Zaznením československej hymny prostredníctvom školského rozhlasu sme oficiálne zahájili projektový deň. Úvodného slova sa ujala pani riaditeľka, **PaedDr. Mária Budzáková**, ktorá privítala a zároveň predstavila vzácných hostí, ktorí boli spätí s udalosťami histórie nášho štátu. Nasledovala báseň v podaní žiačky ôsmeho ročníka s názvom **Smelý Sokoliku**. Súčasťou otvorenia podujatia bolo slávnostné odovzdávanie pamätných mincí každej triede a hosťom, ktoré sme získali v rámci podpory nášho projektu od **Národnej pokladnice Slovenska** na pamiatku stého výročia vzniku Československa. Sprievodným programom bola výstava starožitných predmetov po roku 1918, do ktorej sa zapojili všetci žiaci a zamestnanci školy.

Vzácní hostia

V nasledujúcej časti uvádzame aktivity, ktoré vykonávali žiaci jednotlivých ročníkov primerané veku a náročnosti témy.

1. ročník – Oslava pri príležitosti vzniku Československa

Pre našich prvákov bol tento deň obzvlášť nezvyčajný, pretože prvýkrát zažili skutočné vyučovanie so svojimi rodičmi. Celé dopoludňajšie vyučovanie sa nieslo v znamení osláv

veľkej udalosti vzniku Československého štátu. Žiaci privítali svoje mamky tradičnou goralskou piesňou *Gorol' jo Jef gorol'*, krátkym tancom, úsmevnou básňou o rodnom Lendaku, ba i vrúcny *Vitajte* v goralskom nárečí. Pani učiteľky priblížili vznik Československa animovanou rozprávkou a prostredníctvom **Včielky** Peľky (maňuška zo šlabikára), ktorá počas víkendu navštívila obidva štáty. Žiaci si vyskúšali písanie kriedou na školských tabuľkách, podčiarkovali už známe písmenká a číslice v nadpise, skladali z písmen slová, vety a spolu s rodičmi vyrábali československé zástavy.

2. ročník – Rodina v rokoch 1918 – 2018

Žiaci 2. ročníka si priblížili život v rodinách v období Československa. Cez prezentácie, čítanie textov nahliadli do minulosti života rodiny a porovnávali so súčasnosťou, rozprávali, čo ostalo spoločné a čo pre nich rodina znamená. Žiaci vytvorili výstavu z historických hračiek svojich starých rodičov a prarodičov. Vyrábali vlastné hračky (handrové bábiky a koníky), s ktorými sa zahrali. Pokračovali zážitkovým učením, kde žiaci zakúsili život v prostej rodine ráno (ochutnávka tradičného jedla *džatky*), počas dňa (pasenie husí, tkanie kobercov) i večer (páranie peria, tajomný príbeh pri petrolejovej lampe).

Rodina v období Československa

3. ročník – Československá rozprávka

Detstvo bez rozprávok nie je detstvom, a preto sa tretiaci v rámci projektového dňa venovali československým rozprávkam. Žiaci počas projektového vyučovania skladali puzzle, lúštili krížovky, vymýšľali básne, hrali bábkové divadielko, vyrábali leporelo. V školskej knižnici čítali z obľúbenej knihy, ktorú pozná asi každé dieťa z Čiech aj zo Slovenska, **O psíčkovi a mačičke**. Sprievodnou aktivitou bolo vyrábanie pozdravov a písanie listov do Čiech a na Moravu.

4. ročník – Dva národy = jeden štát

Žiaci pracovali s historickou literatúrou, encyklopédiami, slovníkmi a webovými prehliadačmi pomocou tabletov, tvorili projekty, Česko-slovenský slovník štvrtáka. Ďalej zisťovali informácie o Česku a Slovensku, porovnávali hlavné mestá, erby, reč, hymny, štátne znaky, zástavy. Čítaním česko-slovenských vtipov si žiaci uvedomili, že Slováci a Česi majú k sebe veľmi blízko, sú veselými národmi. Zároveň sa všetci zhodli a prejavili radosť, že sú

Slováci. Žiaci prvého stupňa sa venovali aj tvorbe školského časopisu *Československo očami detí*, ktorým si budú túto významnú udalosť stále pripomínať.

5. ročník – Život na dedine po roku 1918

Piataci sa na druhej a tretej vyučovacej hodine zaoberali históriou našej obce Lendak. Pani Helena Galliková, majiteľka **Múzea ľudovej kultúry v Lendaku**, žiakov oboznámila s dôležitými udalosťami obce Lendak. Tieto informácie si žiaci mohli overiť, pretože pozvanie prijala aj pani Anna Fudalyová, **kronikárka obce**, a tak si o už spomínaných udalostiach mohli prečítať z kroniky. Z historických kníh sa žiaci dozvedeli aj o vojne o Spiš, ktorej dôsledkom bolo priradenie slovenských obcí Poľskej republike. Ďalej žiaci 5. ročníka dostali rozmedzie rokov 2018 – 1998, ich úlohou bolo nájsť v rôznych historických knihách, novinách a časopisoch najdôležitejšie udalosti roka, ktoré následne ilustrovali do filmového pásu.

6. ročník – Karol Plicka

V 6. ročníku sa na druhej a tretej vyučovacej hodine venovali osobnosti Karola Plicku. Pozvanie prijal pán Ing. Jozef Bachleda (Plickovec) zo Ždiaru, kde sa pán profesor Plicka rád vracal celé polstoročie. Pán Ing. Bachleda sa aktívne venuje jeho odkazu a šíri Plickovo umenie v celom regióne. Žiakom nielen priblížil jeho osobnosť, ale priniesol so sebou aj knihy, s ktorými žiaci mohli pracovať, predstavil im folklór obce Ždiar a poukázal na dôležitosť dokumentácie a zachovávanie si tradícií nášho regiónu. Čerešničkou boli husle profesora Plicku, ktoré dostal do vlastníctva od rodiny Zachvejovcov, kde pán profesor býval počas návštev a ktoré im na pamiatku daroval. Túto tému sme si zvolili aj preto, lebo štvrtá a piata hodina bola venovaná folklórnej súťaži **Zem spieva** – na motívy prvého československého dokumentárneho filmu. A keďže sme oslavovali storočnicu, tak k nej neodmysliteľne patrí aj hudba, spev a tanec. Žiaci 6. ročníka sa venovali aj udalostiam z rokov 1978 – 1998.

7. ročník – Školstvo na Slovensku po roku 1918

Siedmakov na druhej a tretej vyučovacej hodine poctil svojou návštevou bývalý riaditeľ Základnej školy Lendak, pán Mgr. Ľubomír Mačko. V škole pôsobil viac ako 40 rokov, preto má **množstvo vedomostí z histórie školy**, ktorú má aj zdokumentovanú v portfóliu, ktoré nám na pamiatku daroval. Svoju prednášku začal históriou školstva v období Československa, následne pokračoval podrobnými zaujímavosťami o Základnej škole Lendak, ktoré dokladoval fotografiami a kronikou školy. Žiaci 7. ročníka následne spracovávali dôležité udalosti jednotlivých rokov do filmového pásu z obdobia 1958 – 1978

8. ročník – Vpád vojsk Varšavskej zmluvy (50. výročie)

Šesťdesiate roky 20. storočia boli poznačené vpádom vojsk Varšavskej zmluvy na územie Československa. Táto udalosť mala za následok nástup socializmu, čo veľmi ovplyvnilo život v spoločnosti. Nastúpila prísna cenzúra kníh, a preto bolo veľmi náročné a nebezpečné získať aj náboženskú literatúru. Priamym aktérom pašovania kníh cez Lendak bol páter Mário Anton Hrtus OPraem (miestny farár). Práve on sa venoval našim ôsmakom na druhej a tretej vyučovacej hodine, aby im o týchto skutočnostiach porozprával. Priniesol **rôzne vzácne knihy, z ktorých si žiaci mali možnosť čítať, boli to práve tie „pašované“ a priblížil žiakom konkrétne trasy putovania kníh z Ríma cez Lendaku až do socialistického bloku**. Žiaci 8. ročníka tiež spracovávali z rôznych historických zdrojov udalosti rokov 1938 – 1958, ktoré ilustračne znázornili vo filmovom páse.

Filmový pás – Udalosti z rokov 1918 – 1938

9. ročník – Sviečková manifestácia (30. výročie)

Poslednou udalosťou, ktorou sme sa zaoberali na druhej a tretej vyučovacej hodine bola **Sviečková manifestácia z roku 1988**. Aj v obci Lendak sa našli ľudia, ktorí boli jej priamymi účastníkmi. Pani Žofia Halčinová podala žiakom autentické svedectvo o priebehu celej manifestácie. Bratia kapucíni, tiež účastníci manifestácie, poukázali na dôsledky spojené s prítomnosťou na manifestácii, vypočúvanie ŠTB, problémy pri vzdelávaní, ťažkosti s prijatím na teologickú fakultu. Žiaci 9. ročníka ilustračne spracovávali do filmového pásu udalosti z rokov 1918 – 1938, pričom využívali rôzne historické pramene.

Žiaci druhého stupňa na štvrtej a piatej vyučovacej hodine mali folklórnu súťaž **Zem spieva**, na ktorej sa prezentovali žiaci jednotlivých tried. Súťaž nám otvorili aktívni členovia folklórnych súborov nášho regiónu tromi piesňami, ktoré zneli v rovnomennom Plickovom dokumentárnom filme. Po úvodnom čísle pôsobili ako odborná porota, keďže sa aktívne venujú hudbe, spevu a tancu.

Po vyhlásení výsledkov súťaže sa žiaci presunuli na školské ihrisko, kde **vytvorili živú československú zástavu** a na záver sme vytvorili zo sto ilustrácií plynulý filmový dokument významných udalostí jednotlivých rokov na paraváne vo vestibule budovy školy.

Vytvorenie živej československej zástavy

ZÁVER

Veríme, že aj malými krokmi prispievame k budovaniu vzťahu žiakov ku knihám, k poznávaniu, chápaniu, objavovaniu, k hľadaniu odpovedí, pretože knihy nám otvárajú bránu k múdrosti, rozširujú naše obzory, menia naše myslenie, robia nás lepšími ľuďmi. Naším dlhodobým cieľom je vrátiť žiakov ku knihe, naučiť ich nielen plynule čítať, ale aj narábať s informáciami rôzneho typu, zlepšovať ich slovnú zásobu, ktorá je úzko spätá s dobrým výsledkom pri celoštátnych testovaniach, dosiahnuť vyšší stupeň komunikácie, rozvíjať schopnosť tolerancie a rešpektu. I keď stanovený cieľ nie je jednoduchý, snažíme sa svojou činnosťou o pozitívny výsledok.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Jana Budzáková
Spojená škola
Školská 535/5
059 07 Lendak
Slovenská republika
e-mail: jbudzakova@centrum.sk

S KNIHOU V RUKE SPOZNÁVAME SVET

Alžbeta Rišová

Túžba po objavovaní je prirodzenou črtou človeka. A práve u žiakov sa táto črta prejavuje najviac. Skúmanie, objavovanie, poznávanie nových a nových vecí ich doslova fascinuje. Vyzbrojení najmodernejšími IKT majú jednoduchý a okamžitý prístup k obrovskému množstvu informácií. Akú úlohu však na ceste k poznaniu zohráva kniha? Ako podnecovať žiakov k objavovaniu sveta a získavaniu vedomostí, zručností a postojov osobným bádáním a tvorivosťou? Tieto otázky v súčasnej dobe riešia nielen školy, ale aj mnohé školské knižnice.

Aj školská knižnica pri **Základnej škole s materskou školou Jána Bakossa v Banskej Bystrici** patrí k tým, ktoré podporujú u žiakov trvalý vzťah ku knihe a čítaniu, poznávaniu nového. **Vďaka rozvojovému projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc v roku 2007 sa jednoznačne zmenil charakter školskej knižnice.** Z obyčajných políc s knihami sa podarilo vytvoriť moderný efektívny priestor s výrazne rozšíreným knižničným fondom a pripojením na školský internet, aký zodpovedá potrebám dnešného mladého čitateľa. **V snahe zatriť svoj portfólio ponúka školská knižnica žiakom aktivity,** ktoré by ich mali presvedčiť o tom, že práca s knihou môže byť napínavá, hravá, plná napätia i dobrodružstva, že aj s knihou v ruke možno spoznávať svet.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Pri hľadaní foriem práce s knihou sa opierame predovšetkým **o aktivity, ktoré podporujú u žiakov záujem o čítanie, rozvíjajú čítanie s porozumením, kritické myslenie a kreativitu.** Rôznorodosť vidíme aj v situáciách, kedy a kde sa dá pracovať s knihou. Oblíbené sú aktivity s presahom do rôznych oblastí – sociálnych, environmentálnych, technologických, prírodovedných. V duchu myšlienky globálneho vzdelávania sa snažíme rozvíjať celkový profil čitateľov, pričom nám nejde len o čítanie ako také, ale aj o samotné vzdelávanie.

V tejto časti príspevku chcem ukázať, ako môžu netradičné predmety v školskej knižnici zmeniť postoj žiakov ku knihe a čítaniu. Rozhodli sme sa priniesť do školskej knižnice niekoľko „vychytávok“, ktoré by pritiahli ku knihe viacerých čitateľov. A podarilo sa. Na ilustráciu uvediem tie, ktoré sa nám osvedčili najviac.

Lietajúci koberec alebo dron?

Na mape zvolíme mesto, krajinu alebo svetadiel, nad ktorým by sme leteli na lietajúcom koberci. Spýtame sa žiakov – Čo mohol vidieť Aladin na lietajúcom koberci, keď letel ponad krajinu? Čo by si videl prostredníctvom drona ty? **Využíva sa tu čitateľská stratégia KWL** (Know – Want – Learned). Žiaci označujú, čo už o geografickom území vedia, čo by sa chceli dozvedieť, čo sa už dozvedeli (z knihy, encyklopédie, internetu). Túto stratégiu je vhodné dopĺňať **študijnými galériami** – jednotlivec, dvojica alebo skupina žiakov výsledok svojho bádania zaznamenáva na papieri, ktoré potom rozvešajú na viditeľnom mieste. Žiaci svoje prezentácie porovnávajú a dopĺňajú o údaje, ktoré vynechali alebo na ktoré zabudli. Mnohí zo žiakov ani nepoznajú postavu Aladina. Touto aktivitou ich nepriamo vtiahneme do príbehov hlavnej postavy a jeho zázračnej lampy. A žiaci automaticky siahajú aj po knihe. Na prvý

pohľad by sa mohlo zdať, že tu samotná práca s knihou končí. Opak je však pravdou. Aktivita podnecuje žiakov k ďalšiemu bádaniu a činnostiam – pomocou satelitnej mapy sa prechádzajú po uliciach svetových miest a predstavujú si rôzne komunikačné situácie, ktoré by riešili, realizujú dialógy v jazyku danej krajiny. Zároveň sa tu vytvára priestor pre ich kreativitu a možnosť overiť si svoje schopnosti aj v praktických sférach života – hrajú sa na turistických sprievodcov, zakladajú si fiktívne cestovné kancelárie, pripravujú jednoduché jedlá podľa svetových receptov. Zisťujú, ako sú jednotlivé mestá, nad ktorými „leteli“, od seba vzdialené, akým dopravným prostriedkom „okrem lietajúceho koberca“ a za aký čas sa dá do týchto miest dopraviť, akou rečou sa v nich možno dorozumieť, aké písmo sa v danej krajine používa. Čítajú príbehy, ktorými sú tieto mestá opradené, nahrávajú vlastnú audioknihu. Zbierajú zaujímavé predmety, suveníry a kuriozity svetových miest a inštalujú výstavy.

Žiaci sa učia čínske písmo

Literárna postava z 3D tlačiarne alebo vlastnoručne vyrobená?

Dnes už možno 3D tlačiarňou získať čokoľvek. Takto získané figúrky, postavičky z konkrétnych kníh, žiakov oslovia natoľko, že sa s nimi zabávajú, rozprávajú, hrajú divadielko... Chcú spoznať ich životné osudy a príbehy do takej miery, že inštinktívne siahajú po knihe. Potom spriadajú a vymýšľajú ich ďalšie osudy, porovnávajú ich. Pri tejto aktivite sa vhodne uplatňuje **čitateľská stratégia Porovnaj – rozlíš (Vennov diagram)**. Do ľavej a pravej strany diagramu sa vpisujú odlišné (špecifické) znaky a do stredu diagramu znaky spoločné. Veľmi praktické je túto stratégiu (najmä pri menších čitateľoch) spojiť s **vyplňaním rôznych typov záložiek do knihy – čo majú spoločné alebo odlišné 2 postavy, 2 prostredia, 2 texty, ty a postava**. Pre prácu s textom umeleckej alebo vecnej literatúry sa osvedčili aj rôzne predmety, rastliny, živočíchy, hrady, zámky či svetové stavby, ktoré si žiaci vytlačia pomocou 3D tlačiarne alebo nakreslia pomocou 3D pera na papier. Žiaci spoznávajú známe veci a zároveň čítajú príbehy, ktoré sú nimi opradené.

Multikešky s príbehom alebo skrýša?

Mobil s GPS má už dnes skoro každý žiak. Pripravíme sériu nadväzujúcich skrýš, ktoré obsahujú rôzne úlohy a hádanky súvisiace s knihou. Môžu byť vsadené do rôznych príbehov. Aby žiaci mohli získať polohu nasledujúcej skrýše – geokešky, musia pomocou knihy správne vyriešiť zadanú úlohu – odkryť meno literárnej postavy, zistiť, čo sa skrýva v múzeu, v akej

dobe žil Svätopluk atď. Zážitok z objavovania ich poháňa hľadať nové a nové skrýše. Žiaci si to ani neuvedomujú a prečítajú tak celú knihu. Spolu postupným odkrývaním geokešiek „objavitelia“ súčasne spoznávajú prírodné krásy a architektonické pamiatky svojho okolia.

CELOSLOVENSKÝ PROJEKT NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE K MEDZINÁRODNÉMU DŇU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Medzinárodný deň školských knižníc oslavuje naša škola pravidelne už niekoľko rokov, ale po celý ten čas sa nám nepodarilo pritiahnúť do školskej knižnice toľko „čitateľov“, ako to bolo práve 22. októbra 2018. Tých starších preto, aby si zaspomínali na roky prežité v spoločnom štáte našich národov, no a tých mladších preto, aby sa o tejto dobe dozvedeli čo najviac. Nevieme, či to bolo práve tým, že téma **14. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018 Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska** už sama o sebe bola lákavá, alebo tým, že si čoraz viac uvedomujeme neodmysliteľnú spätosť človeka s knihou, a teda aj so školskou knižnicou. Jedno je však isté – názov nášho podujatia ***Dotkni sa histórie*** mal asi čarovnú moc, pretože všetkých naokolo lákala predstava prísť a „dotknúť“ sa histórie. Na začiatku sme si stanovili jasný cieľ – spoznať život oboch národov v Československu so všetkým, čo s tým súvisí. Preto sme k tomu prispôsobili aj názov, aj formu podujatia.

Pre naše podujatie sme si zvolili názov *Dotkni sa histórie*, pretože sme chceli, aby sa žiaci doslova „dotýkali“ histórie – porcelánových bábik, drevených koníkov, „zaprášených“ kníh a novín, starých obrazov, bankoviek a mincí, dedkových vysvedčení a zabudnutých predmetov zo starej truhlice, akými bol napríklad mlynček na kávu, starý gramofón, písací stroj.

Pre realizáciu nášho podujatia sme si zvolili formu besedy. Pozvali sme medzi seba ľudí, ktorí túto dobu nielen dobre poznali, ale v nej aj čosi dokázali a zanechali na mape histórie svoju stopu. Živé vstupy besedujúcich a vhodné knihy postupne odkrývali obraz bežného života v prvej republike a žiaci ho postupne skladali ako mozaiku. Následné workshopy, ktorých výsledok vyústil do spoločných prezentácií, kde si žiaci osvojené vedomosti ešte viac prehľbovali, boli skutočne produktívne. Získané vedomosti si žiaci overovali v tematických kvízoch po skončení každého bloku. Odpovede na otázky vyhľadávali v odbornej literatúre, učili sa pracovať s encyklopédiou a wikipédiou. Niekedy im našepkávali aj starí rodičia. Počas celého dňa si mohli účastníci podujatia pozrieť výstavu predmetov z prvej republiky a prečítať jednotlivé informácie k nim.

V bloku ***Rozprávky a pohádky*** úvod patrilo tým najmenším – škôlkarom, ktorí detskými leporelami doslova zasypali školskú knižnicu. Starší žiaci im čítali rozprávky zo „zaprášených kníh“ a spoločne sa smiali na tom, že Smelý Zajko je už 88-ročný starček a Budkáčik a Dubkáčik sú jeho o dva roky mladší kamaráti. Potom sa k nim pridali aj žiaci z 1. stupňa, ktorí spolu so starými rodičmi čítali Pohádku o kúzliatkach a kozliatkach a pokračovali ešte čítaním úryvkov z knihy O psíčkovi a mačičke. **A tak v školskej knižnici znela aj čeština.** Žiaci nemali problém porozumieť českým textom, pretože často pozerajú rozprávky a filmy s českým dabingom.

V bloku ***Hračka kedysi a dnes*** žiaci živo besedovali so starými a prastarými mamami. Z ich úst sa dozvedeli o tom, že ich prvé bábiky boli z polienka dreva alebo z drevenej varešky, ktorú si obkrúcali do handričiek. Vzácnosťou boli porcelánové bábiky, ktoré si mohli dovoliť iba deti z bohatších rodín. Aj žiaci si priniesli svoje vlastné hračky, a tak sa tu stretli akoby

dva svety – na jednej strane drevené hračky a porcelánové bábiky a na druhej strane Barbiny a draci z Lega. **Zaujímavosťou bolo, že sa tu zachovala tradícia ústneho podania z pokolenia na pokolenie.** Verme, že žiaci rozprávanie svojich starých a prastarých rodičov budú podľa tradície šíriť ďalej.

Hračka kedysi a dnes

V bloku *Stroj času* žiaci putovali históriou a „dotýkali“ sa jej. Poslúžil im na to **stroj času zložený z ôsmich ozubených koliesok, ktoré symbolizovali jednotlivé medzníky, zastavenia v histórii Československa.** Počet koliesok „osem“ nebol náhodný, mal symbolizovať osmičkové roky. Keďže téma vzniku 1. republiky je pre žiakov **základnej školy** dosť náročná, na besedu sme si pozvali dlhoročnú **pracovníčku Matice slovenskej v Banskej Bystrici.** Od nej sa žiaci dozvedeli o dejinných udalostiach vo svete i doma, ktoré viedli k vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov, zrodu Československej republiky i udalosti bezprostredne po jej vzniku. **Žiaci krútili ozubenými kolieskami stroja času a cestovali v priestore a čase v rozmedzí celých 100 rokov.** Ozubené kolieska symbolizovali jednotlivé medzníky v histórii, ktoré postupne vyhľadávali v starých dejepisných knihách a encyklopédiách. Získané informácie pripevňovali na jednotlivé ozubené kolesá dejín. Zisťovali, že presne tak, ako zapadajú kolieska na ich stroji času, tak do seba zapadajú aj dejinné udalosti. Žiaci mali k dispozícii aj kópie niekoľkých dokumentov, v ktorých Slováci a Česi prijali myšlienku spoločného štátu, medzi nimi aj kópiu **Martinskej deklarácie.** Spoločne spoznávali dôležité osobnosti, akými bol **Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk a Edvard Beneš.** S hrdosťou počúvali, že prvým slovenským premiérom bol Milan Hodža, ako dôkaz toho, že aj Slováci sa mohli prepracovať v republike do najvyšších pozícií. Obdiv našich žiakov opäť tak, ako aj v minulom roku, patril Milanovi Rastislavovi Štefánikovi. Žiaci mali možnosť listovať v starých novinách a časopisoch, ktoré vychádzali už v novom Československu, mali možnosť sa dotknúť starých bankoviek a mincí.

Stroj času

V bloku *Ako divé husi* žiaci pátrali po úspešných Slovákoch žijúcich v zahraničí, pretože **aj to bol obraz života v 1. republike – vyst'ahovalectvo**. Dostali indície, ktoré vystihovali našich slávnych rodákov a žiaci pomocou kníh a internetu odhaľovali ich mená. Čítali ukážky z denníka Jozefa Murgaša, rodáka z Tajova. Deviataci prezentovali projekt o vynálezoch nášho slávneho krajana a dozvedeli sa aj peripetie zo života tohto slávneho Tajovčana.

V bloku *Zaprášené knihy* starší žiaci „sfúkli“ prach z takých kníh, akými boli **Kukučínove Mladé letá, Jesenského zbierka básní Zo zajatia, Čapkova hra R.U.R., Haškove Osudy dobrého vojaka Švejka, Hrušovského Jánošík, Kráľov Jano a Čenkovej deti**. Úryvky z českých kníh čítali v origináli a opäť tu znela čeština. Mladší žiaci listovali v starých knihách **Ludmily Podjavorinskej, Jozefa Cígera Hronského, bratov Čapkovcov, Ondreja Sekoru**. Knihu **Ferdo Mravec** si priniesol so sebou pod pazuchu skoro každý druhý žiak ako „dedičstvo“ od svojich starých rodičov.

V bloku **Šport v ČSR** žiaci privítali olympionika, úspešného reprezentanta a držiteľa zlatej medaily na majstrovstvách Európy v chôdzi na 20 km v Splete **Pavla Blažeka**. Zo záznamu si žiaci mali možnosť pozrieť posledné metre nášho hosťa do cieľa, ako aj odovzdávanie zlatej medaily. Školskou knižnicou sa rozliehali tóny československej hymny a na plátne sa z pódia na nás usmieval náš hosť, ako je oceňovaný zlatou medailou. Okrem svojich spomienok a maskotov z olympijských hier, na ktorých bol, **priniesol žiakom aj 50-ročnú kroniku Dukly Banská Bystrica ako aj množstvo kníh so športovou tematikou, z ktorých žiaci vyhľadávali úspešných reprezentantov ČSR** aj v iných druhoch športu, akými bol Zátopek, Čáslavská, Nepela, Dzurila. Spoločne si potom vytvorili malú sieň slávnych športovcov.

Vzácnosťou našej školy je, že aj jeho dcéra Zuzana Jamrichová, rodená Blažeková, ktorá sa zúčastnila v roku 2000 letných olympijských hier v austrálskom Sydney a ako členku slovenskej reprezentácie ju mali možnosť žiaci nájsť v knihe **Sydney 2000**. Mnohí žiaci boli zaskočení, pretože do tej chvíle ju považovali iba za svoju obyčajnú pani učiteľku – telocvikárku a odrazu sa v ich očiach zmenila na slávnu športovkyňu, na ktorú sú hrdí.

Beseda s olympionikom Pavlom Blažekom

V bloku **Móda v ČSR** sa žiaci dozvedeli o tom, ako chodili ľudia oblečení v období prvej republiky. Pomocou pripravených skíc módy v ČSR si každý žiak mohol nakresliť jeden druh oblečenia podľa vlastného výberu.

V bloku **Zem spieva** žiaci besedovali o knihe **Karla Plicku Slovensko**. Beseda bola realizovaná interaktívnymi vstupmi zo spomienok Plickovho syna Ivana. Český umelec našim žiakom učaroval nielen ako umelecký fotograf a etnograf, ale aj ako filmár. Obdivovali jeho čiernobiele fotografie a film Zem spieva. Knihu Slovensko, ktorú naša škola drží v školskej knižnici ako klenot, si žiaci prezerali v bielych rukaviciach, aby ju nepoškodili. Ôsmaci ju nafotili, a tak si ju podrobne mohli všetci prezerať cez dataprojektor. V závere tohto bloku vystúpil detský folklórny súbor, kde mali žiaci možnosť obdivovať krásy ľudových krojov aj vo farbe. Žiaci z divadelného krúžku sa predstavili malým divadielkom **O Budkáčikovi a Dubkáčikovi**. Spríjemnili deň nielen malým škôlkarom, ale aj všetkým prítomným.

ZÁVER

V príspevku som sa snažila ukázať, že školská knižnica otvára mladému človeku priestor pre vzdelávanie vo všetkých oblastiach. Žiaci sa okrem nadobudnutia vedomostí zdokonaľujú v čítaní s porozumením, učia sa pravidlám správnej diskusie, adekvátne komunikovať, verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor, a to sa v súčasnej dobe moderného vzdelávania považuje za dôležitú vstupenku do života.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Alžbeta Rišová
Základná škola s materskou školou Jána Bakossa
Bakossova 5
974 01 Banská Bystrica
Slovenská republika
e-mail: arisova@gmail.com

Príloha č. 1 Vyhodnotenie 9. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

Vyhodnotenie
9. ročníka česko-slovenského projektu
pre základné školy a osemročné gymnáziá

Záložka do knihy spája školy:
Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne vyhlásili pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2018** pre základné školy a osemročné gymnáziá 9. ročník česko-slovenského projektu ***Záložka do knihy spája školy: Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice***.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci vyrobili záložku do knihy, na ktorej ľubovoľnou technikou stvárnilí tému česko-slovenského projektu ***Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice*** a vymenili si ju s partnerskou školou z Českej republiky, respektíve zo Slovenskej republiky.

Výmenu záložiek využili školy taktiež k nadviazaniu spolupráce a k poznávaniu jazyka, literatúry, histórie, kultúry či života žiakov v Českej republike a v Slovenskej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské školy, ktoré sa chceli zúčastniť česko-slovenského projektu, vyplnili do 26. septembra 2018 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok z Českej republiky a zo Slovenskej republiky vytvorila Slovenská pedagogická knižnica **548 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na typ školy a druh školy (napr. základná škola, špeciálna škola, málotriedka, osemročné gymnázium), stupeň zapojenia žiakov zo základnej školy (napr. len 1. stupeň, len 2. stupeň, spolu 1. a 2. stupeň), počet prihlásených žiakov a vopred dohodnuté partnerstvo medzi dvoma školami. Z uvedeného počtu bolo 320 partnerských dvojíc vytvorených medzi českými a slovenskými školami a 228 partnerských dvojíc medzi samotnými slovenskými školami, a to z dôvodu menšieho počtu prihlásených českých škôl.

V dňoch 28. až 29. septembra 2018 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii česko-slovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2018.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku

Do projektu sa prihlásilo **1 096 škôl s celkovým počtom 130 002 žiakov**, z toho bolo **320 českých škôl** s celkovým počtom 33 805 žiakov a **776 slovenských škôl** s celkovým počtom 96 197 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poslala 19. októbra 2018 poďakovanie každej zúčastnenej českej i slovenskej škole za aktívnu účasť v projekte. Následne slovenské školy vyzvala na dobrovoľné vyhodnotenie česko-slovenského projektu a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku zverejní na webovom sídle Knižnica Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz).

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 537 českými a slovenskými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2018/Zalozka%20ZS%202018%20pdf.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na určenú tohoročnú tému *Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice* počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo v školskej knižnici podľa svojich schopností, zručností, možností a primerane k svojmu veku. Mladší žiaci stvárňovali na svojich záložkách väčšinou obľúbené rozprávkové postavy zo slovenských kníh, napríklad Červená čiapočka, Janko Hraško, Maľko a Kubko, Sedem kozliatok a vlk, Perníková chalúpka a Tri prasiatka. Viacerí z nich namalovali na svoje záložky aj očarujúcich hrdinov z českých kníh, ako boli napríklad Krtko, Ferdo Mravec, Pes a mačička a Mach a Šebestová. Starší žiaci a mladší gymnazisti sa pri výrobe záložiek inšpirovali bajkami od Ezopa, Krylova a La Fontaina a starými gréckymi bajkami. Mnohí žiaci hľadali inšpiráciu v obľúbených príbehoch o pirátoch, poníkoch, mimoňoch a takisto aj v povestiach a príbehoch zo svojho regiónu. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy či facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli žiacke besedy o obľúbených knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi (napr. s Ondrejom Nagajom a Braňom Jobusom), čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, čítanie obľúbených rozprávok učiteľkami prvákom alebo čítanie dobrodružných príbehov staršími žiakmi mladším žiakom, hodiny tichého alebo hlasného čítania, čitateľské maratóny, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej

školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka a kníh od najznámejších českých spisovateľov. Mnohé školy oživilo výrobu záložiek aj častými návštevami školskej knižnice, kde sa aktívne zúčastňovali rôznych akcií zameraných na podporu čítania (napr. Rýchly čitateľ, Trieda číta triede, Noc s rozprávkou, Týždeň hlasného čítania, Čítajú nám starí rodičia, Čítam svojmu dedkovi a babke).

Výmena záložiek

Väčšina škôl do balíka so záložkami najčastejšie pribalila školské a obecné časopisy, jubilejné publikácie, propagačné materiály o škole alebo o obci či o meste, dévedčka s divadelnými predstaveniami žiakov alebo o regionálnej prírodnej lokalite, cédečka s piesňami žiakov alebo so slovenskými ľudovými rozprávkami, turistických sprievodcov z daného regiónu, rozprávkové knihy, darčkové predmety alebo aj sladkosti. Niektoré školy k záložkám priložili aj fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov alebo od samotných žiakov. V niekoľkých prípadoch došlo aj k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy. Veľké množstvo zúčastnených škôl si z priateľských záložiek urobilo výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili fotografie z priebehu tvorby záložiek alebo najkrajších záložiek a krátku správu o česko-slovenskom projekte. Viaceré školy napísali aj články o priebehu česko-slovenského projektu na ich škole, ktoré boli najčastejšie uverejnené v školských časopisoch alebo v regionálnych novinách. Zopár škôl ocenilo diplomami a sladkosťami tvorcov najkrajších záložiek. Niekoľko desiatok škôl opäť darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2018.

Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú udržiavať živú komunikáciu medzi sebou prostredníctvom Skypu. Iné sa zase dohodli, že zorganizujú spoločné stretnutie napríklad v podobe vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov z Českej republiky a zo Slovenskej republiky

„... veľakrát ďakujeme za zaujímavý projekt, ktorého sa naše gymnázium zúčastňuje už piaty rok. Sme radi, že ste vytvorili medzinárodný projekt, na ktorom môžu pracovať žiačky i žiaci nižšieho stupňa gymnázia, pretože väčšina projektov, ktorých sa naša škola zúčastňuje, je určená pre stredoškolákov. Vami organizovaný projekt Záložka žiakov z nižšieho stupňa gymnázia oslovil. Mohli v ňom rozvinúť nielen svoje čitateľské a literárne vedomosti, ale tiež aj výtvarné schopnosti a kreativitu.“

Jana Chocholačová, Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice, Česká republika

„Celá myšlienka projektu spojiť žiakov zo Slovenskej a Českej republiky je úžasná a prináša žiakom pocit, že netvorí nič len tak, ale pre kamarátov, ktorým chcú i na diaľku urobiť radosť a tešiť sa na záložku, ktorá prekoná takú diaľku a urobí radosť zase im.“

Ilona Zapletalová, Základná škola, Kunratice, Česká republika

„Aj v tomto roku sme s radosťou prijali správu o tom, že projekt naďalej pokračuje. Je to vynikajúci projekt, ktorý nenásilnou cestou privádza žiakov ku knihe, k čítaniu. Žiaci sa baví, nadviažu nové kontakty, priateľstvá s vrstovníkmi z iných škôl, rozvinú nielen čitateľské kompetencie, ale aj svoju kreativitu.“

Renáta Juhásová, Gymnázium Františka Švantnera, Nová Baňa

„Výroba záložiek oživila náš vyučovací proces, pozitívne rozvíjala tvorivosť, fantáziu a manuálnu zručnosť žiakov. Prostredníctvom záložiek budeme pozitívne formovať vzťah k čítaniu.“

Andrea Mičíková, Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Dolný Kubín

„Tento projekt je naozaj výnimočný. Dokáže u žiakov naštartovať kreatívneho ducha, čitateľsky zvládnuť príbeh a urobiť radosť kamarátom, ktorí záložku dostanú. Rozvíjať u žiakov tvorivosť, zdokonaľovať techniku čítania, inšpirovať k štedrosti a láske k blížnemu – to je to, čo by mal učiteľ dosiahnuť.“

Lubomíra Valasová, Základná škola sv. Cyrila a Metoda, Spišská Nová Ves

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek pomohla českým a slovenským pedagógom a školským knihovníkom hravou a zábavnou formou získať žiakov pre čítanie, taktiež podporila ich dobrý vzťah ku knihám a k školskej knižnici a motivovala ich, aby rozvíjali svoje čitateľské záujmy a osobné talenty. Rovnako im pomohla vytvárať živé priateľské spoločenstvá, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom si odporúčali knihy od českých a slovenských spisovateľov.

Výroba záložiek, konkrétne je výtvarná činnosť, pomohla žiakom rozvinúť jemnú motoriku, tvorivosť, predstavivosť, emočnú inteligenciu a umožnila im uspokojiť ich estetické cítenie a potrebu seberealizácie. Vďaka vyrobenej záložke mohli všetci žiaci, teda aj žiaci s mentálnym postihnutím, žiaci pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh, na jednej strane zažiť zodpovednosť za svoje malé dielko a na druhej strane získať uznanie za svoju usilovnú prácu a svoj úspech zažiť spolu so svojimi spolužiakmi.

Pridanou hodnotou česko-slovenského projektu bolo oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetových vzťahov, rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, vlastivedy a geografie. Rovnako aj nadviazanie vzájomnej spolupráce medzi školami a spoznávanie jazyka, literatúry, histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách.

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do česko-slovenského projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení v Českej republike a v Slovenskej republike.

Ďalej ďakujeme **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom, nepedagogickým zamestnancom i školským knihovníkom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu výroby záložiek na svojej škole a úsilie, aby zobrazený motív na záložke bol v súlade s vyhlásenou témou, a za priateľskú komunikáciu so svojou partnerskou školou. Osobitne im ďakujeme za všetky originálne, tvorivé a inšpirujúce aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania v triedach alebo v školských knižniciach.

Oprávnene im patrí naša veľká vďaka, úprimný obdiv a hlboká úcta.

Špeciálne pod'akovanie

Naša úprimná vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl a osemročných gymnázií za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti a využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým sebazvedelávanie a vzdelávanie druhých je, a že vytvárali živé priateľstvá nielen v rámci svojich tried, ale aj medzi školami.

Zvláštne poďakovanie

Zvlášť chceme poďakovať všetkým **slovenským školám**, ktoré z dôvodu malého počtu prihlásených českých škôl s pokorou prijali za svojho partnera v tomto projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Srdečná vďaka patrí **zástupcom Knížnice Jiřího Mahena v Brne** za možnosť spoločne realizovať česko-slovenský projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke knižnice Ing. Libuši Nivnickej za jej veľkorysosť podporiť čítanie, vytváranie priateľských vzťahov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a poznávanie jazyka, literatúry, histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách. Ďakujeme aj garantke česko-slovenského projektu za Českú republiku Mgr. Pavlíne Lišovskej za jej profesionálny vklad do tohto česko-slovenského projektu.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (27. 11. 2018)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori

Príloha č. 2 Hodnotenie 9. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy základnými školami a osemročnými gymnáziami*

Hodnotenie
9. ročníka česko-slovenského projektu
Rozprávky, bájky, povesti a príbehy nepoznajú hranice
základnými školami a osemročnými gymnáziami

(výber z 537 dobrovol'ných hodnotení)

Čestní hostia z Českej republiky

„Již po třetí se naše škola zapojila do projektu. Do letošního 9. ročníku vyráběli záložky žáci 5., 6. a 7. ročníků se svými vyučujícími výtvarné výchovy a pracovních činností. Naše záložky putovaly do slovenské Základní školy v Uníně. Těšíme se na záložky od nich a věříme, že nezůstanou pouze u této korespondence.“

Lenka Konopková, Základní škola, Skálava, Turnov

„V říjnu, měsíci knihoven, jsme se už po osmé zapojili do projektu Záložka do knihy spojuje školy. V letošním roce je tento počín o to důležitější, protože slavíme sté výročí založení Československé republiky. Jako vždy jsme se seznámili s reáliemi a partnerskou školou. To vše pomocí internetu... Děti si na projekt zvykly, znají některá slovenská slova. Je pro ně určitě obohacující vědět, že jsme kdysi se Slováky tvořili jeden stát a pořád k sobě máme blízko.“

Irma Fendrichová, Základní škola, Obříství

„Jsme moc rádi, že jsme se zúčastnili česko-slovenského projektu. Písemně jsme se spojili s přidělenou školou Jozefa Hazulu v Liptovské Sliaci. Podívali jsme se i na jejich webové stránky. Záložky jsme vyrobili a zaslali jsme je do jejich školy. Přidali jsme nějaké drobnosti – propagační materiály. Máme připravenou nástěнку, kde si vystavíme záložky partnerské školy. Byli bychom rádi, kdyby nezůstalo pouze u výroby těchto záložek.“

Jitka, Lukášová, Základní škola a Mateřská škola, Lom u Mostu

“... mnohokrát děkujeme za zajímavý projekt, kterého se naše gymnázium účastní již pátým rokem. Jsme rádi, že jste vytvořili mezinárodní projekt, na kterém mohou pracovat studentky a studenti nižšího stupně gymnázia, protože většina projektů, kterých se naše škola účastní, je určena pro středoškoláky. Vámi organizovaný projekt Záložka děti z nižšího stupně gymnázia oslovil, mohly v něm rozvinout nejen svoje čtenářské a literární znalosti, ale také výtvarnou dovednost a kreativitu.“

Jana Chocholačová, Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice

„V letošním roce jsme se opět zapojili do projektu, který nás moc baví. S našimi žáky si vždy prohlížíme mapu Slovenska a obce, kam naše pozdravy budeme zasílat, ukážeme si webové stránky spřátelené slovenské školy... Bylo velkým potěšením pro některé, že obdrželi osobní dopis od někoho jiného. Některé děti čekal i dáreček. Všichni jsme se podělili o obdržené výborné čokolády. Moc děkujeme za příležitost poznávat nové lidi, místa, techniky tvoření.“

Lenka Vernerová, Základní škola a Mateřská škola, Krušovice

„Zadané téma letošního ročníku jsem zúžila na řeckou mytologii, konkrétně na řecké bohy, každý žák si vylosoval lístek se jménem boha, o němž si měl zjistit co nejvíce informací – čemu vládne, co k němu patří, jak je nejčastěji zobrazován... Ke každé záložce navíc pak museli žáci napsat osobní dopis kamarádovi na Slovensko, to se pro změnu promítlo a zúročilo v hodinách slohu, kde se tento slohový útvar dopisu probírá. Jeden odstavec měli věnovat představení své osoby, druhý pak představení boha na své záložce.“

Magdalena Musialová, Gymnázium, Fr. Hajdy, Ostrava

„Celá myšlenka projektu propojit děti ze Slovenské a České republiky je úžasná a přináší dětem pocit, že netvoří něco jen tak, ale pro kamarády, kterým chtějí i na dálku udělat radost a těšit se na záložku, která urazí takovou dálku a udělá radost zase jim.“

Ilona Zapletalová, Základní škola, Kunratice

„Projekt Záložka do knihy spojuje školy již na naší škole známe a i letos jsme se přihlásili. Někteří žáci tento projekt znali a jásalí, že jsme opět přihlášení, noví žáci se rádi zapojili. Záložky ze Slovenska, které nám dorazily, byly velmi krásné a rozmanité. O všechny jsme se spravedlivě podělili. Již nám dělají společnost ve školních knížkách. Projekt se nám i letos velmi líbil, těšíme se na další ročník.“

Lucie Miřátská, Základní škola, Chotusice

„... naše děti vyrábění záložek velmi bavilo. Téma bylo vybrané dobře. Partnerská škola nám poslala nádherné záložky, téma bylo splněné. V příloze posílám pár fotografií našich záložek. Děkuje..“

Marcela Beniačová, Základní škola a Mateřská škola

„Děkujeme za další ročník záložek. Bylo vybrané skutečně široké téma. My jsme uvažovali, jak spojit naše české osmičky do projektu a našli jsme rok 1938 – spojený s úmrtím Karla Čapka. A tak pro nás bylo téma jasné – pohádky o kočkách...“

Marie Toncrová, Mateřská škola a Základní škola, Dřísy

Slovenská republika

„Do projektu sa zapojili všetci žiaci našej školy, vyrábali ich na hodinách výtvarnej výchovy i v školskom klube detí. Naši žiaci boli motivovaní rozhovorom o svojich obľúbených knihách, o knihách, ktoré práve čítajú. Zruční čitatelia a zároveň šikovní výtvarníci vyrobili aj dve záložky kamarátom do priateľskej školy. Prostredníctvom internetu sa oboznámili s priateľskou školou.“

Adriana Poláková, Základná škola s materskou školou, Turá Lúka

„O projekte som písala aj do našej ročníkovej správy Naša škola...“

Silvia Kližanová, Základná škola R. Kaufmana, Partizánske

„Ako náhle učitelia oboznámili žiakov s témou projektu, pustili sa hneď do práce. Išli si do školskej knižnice vypožičať knihy a na hodinách výtvarnej výchovy, triednických hodinách, na krúžkoch i v družine čítali, plánovali formu a tému záložiek.“

Anasztázia Sárközi, Základná škola s materskou školou s VJM, Svätý Peter

„Prípravu výroby záložiek sprevádzali rôzne akcie, ktoré sa konali v školskej knižnici – diskusie a besedy o prečítaných knihách, o obľúbených autoroch, súťaže v písaní ľubovoľných príbehov, súťaže v rýchlom čítaní, súťaž o najlepšieho čitateľa v mesiaci. V našej škole je každý žiak zapísaný v školskej knižnici. Mnohí žiaci doma nemajú knihy, preto každú stredu je plná školská knižnica čitateľov... Ďakujeme za nádhernú akciu, ktorá je spojená s čítaním kníh a tvorbou záložiek. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do takej krásnej akcie. Je to veľmi potrebné hlavne v dnešnej dobe, ktorá je plná počítačov, tabletov a mobilov.“

Miroslava Hrabovská, Základná škola, Šumiac

„Tohtoročnej téme projektu sme sa venovali niekoľko týždňov najmä na slovenskom jazyku. Žiaci tvorivo pracovali aj na výtvarnej výchove či pracovnom vyučovaní. Inšpiráciou nám boli príbehy starých, tradičných rozprávok (Červená čiapočka, Rozprávka o rybárovi a zlatej rybke), bájok (Vrana a líška), ale aj príbehy, ktoré sú výsledkom dnešnej modernej doby (Mimoni). V rámci svojich možností chcel každý potešiť iného žiaka, na inej škole. Tento projekt bol od začiatku septembra na našej škole sprevádzaný aj inými akciami. V mesiaci september to boli dve divadelné predstavenia, Rozprávkový hrniec a Veselá rozprávka, ktoré majú naši žiaci obzvlášť radi, a v mesiaci október pri samotnej výrobe záložiek sme absolvovali aj Týždeň hlasného čítania, ktorý má pre našich žiakov nesmierny význam.“

Lucia Betková, Špeciálna základná škola, Čierny Balog

„Námety na záložky sme použili knihy z našej školskej knižnice. Prvákom učiteľky prečítali rozprávky z časopisu Vrabček. Druhákovi sa páčili rozprávky a príbehy Jozefa Pavloviča. Tretiaci dokončili Nekonečný príbeh, čítali krátke poučné príbehy z Ezopových bájok. Štvrtáci vyhľadávali povesti a príbehy z okolia našej obce. Žiaci piateho a šiesteho ročníka čítali mladším spolužiakom povesti a bájky. Zahrali sa na spisovateľov krátkych príbehov zo života zvierat. Siedmci, ôsmaci a deviataci čerpali námety z literatúry SJL a ANJ. O projekte sme verejnosť a rodičov oboznámili prostredníctvom webovej stránky školy.“

Hana Neoveská, Základná škola, Brodské

„Žiaci boli nadšení, že ich záložky poputujú do Českej republiky. Záložky vyrábali nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry, ale aj na hodinách informatiky a výtvarnej výchovy. Myslíme, že téma projektu bola úžasná. Preniesla nás aspoň na chvíľočku pri ich výrobe do sveta fantázie a výmyslov. A tak sa na záložkách objavovali draky, bosorky, škriatkovia, rytieri a iné fantastické bytosti. Z pripravených záložiek sme ako aj minulý rok pripravili malú výstavku, kde sa žiaci mohli pokochať svojimi výtvarmi. Veď právom mali byť na čo hrdí.“

Gabriela Kaštanová, Základná škola s materskou školou, Višňové

„Sme radi, že sme sa mohli zúčastniť tohto projektu. Práca s literatúrou – rozprávky, bájky a povesti, nielen na hodinách slovenského jazyka, ich veľmi tešila, čo sa odzrkadlilo na výsledkoch ich práce. Okrem záložiek do kníh sme žiakom tejto základnej školy poslali reklamné záložky od našich sponzorov, omalovánky, DVD a informačnú publikáciu o našej škole. Tento projekt hodnotíme veľmi kladne – ako podporu čitateľskej gramotnosti u školopovinných detí a nadviazanie spolupráce so žiakmi iných škôl.“

Mária Šimnová, Základná škola pri zdravotníckom zariadení, Limbová, Bratislava

„Tento rok sme mali pridelenú školu s podobným zameraním, ako je naša, čiže pre zdravotne znevýhodnené deti a deti s mentálnou retardáciou. Žiaci čerpali inšpiráciu z prečítaných diel od známych autorov a vytvorili krásne záložky... Po prevzatí záložiek sme sa s koordinátorkou z našej partnerskej školy dohodli na budúcej spolupráci nielen v oblasti čitateľskej gramotnosti, ale aj v oblasti iných predmetoch.“

Lucia Bučková, Spojená škola, Športovcov, Púchov

„Od začiatku októbra na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania a v školskom klube detí vyrábali záložky pre našich kamarátov zo Záhoria. Pri ich tvorbe už tradične zneli v triedach a oddeleniach ŠKD knižné príbehy, ktoré boli pre žiakov inšpiráciou. Mladší sa najčastejšie inšpirovali rozprávkami, tí starší zas povestami a fantastickými príbehmi... Vždy, keď záložky balíme a posielame partnerskej škole, sme plní očakávania. Budú sa našim kamarátom páčiť? Veríme, že tak ako tie ich priniesli radosť nám i naše potešili ich. Keď si záložky nájdú miesto v knižkách, ktoré budú čítať, možno si spomenú na kamarátov z východného Slovenska, ktorí tiež majú radi rozprávky, bájky, povesti i rôzne iné knižné príbehy.“

Eva Timárová, Základná škola Júlie Bilčíkovej, Budkovce

„Tak ako v minulých školských rokoch aj v tomto roku sa žiaci tešili na októbrové zhotovovanie záložiek. Využili skúsenosti z minulých rokov a rozšírili svoje pracovné postupy. Používali najviac techniky maľby, kresby a koláže. Na záložkách sa objavili krátke výroky o knihách, ba na niektorých aj postavy z literárnych ukážok. Všetci mali radosť, keď sme zo zhotovených prác pripravili malú výstavku. Bolo príjemné sledovať ich usmiate a spokojné tváre.“

Anna Čapistráková, Základná škola s materskou školou, Svinná

„Záložky boli vyrobené rôznymi technikami (napr. koláž, kresba, maľba). Žiaci z 2. stupňa dokonca použili na vyrobenie menovky na záložky aj PC s tlačiarňou. Na podporu čítania sme zrealizovali viacero aktivít v školskej knižnici (napr. výstava kníh, čítanie obľúbených príbehov svojim spolužiakom, starší čítajú mladším) a zapojili sme sa do 14. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.“

Jana Kocková, Základná škola, Ulica P. J. Šafárika, Prievidza

„Tvorbe záložiek predchádzalo čítanie rozprávkových kníh v školskej knižnici (slovenské ľudové rozprávky Pavla Dobšinského), bájok a slovenských povestí. Na základe prečítaných textov žiaci zhotovovali záložky, na ktorých sa objavovali obľúbené postavičky či ilustrácie deja. Starší žiaci pripojili aj citáty o knihách. Na zadnú stranu záložiek žiaci uvádzali svoje mená, adresu školy. Adresátom záložiek bola česká ZŠ Úpice-Lány. Komunikácia s koordinátorkou pridelenej školy sa niesla v priateľskom srdečnom duchu. Okrem záložiek sme si navzájom poslali aj spomienkové darčeky pozostávajúce z pohľadníc, magnetiek, prospektov o školách a mestách, v ktorých sa školy nachádzajú. Mnohí žiaci oboch škôl sa skontaktovali a komunikujú prostredníctvom internetu.“

Zuzana Timková, Základná škola s materskou školou, Podolíne

„Téma bola naozaj rozprávková a tak sme aj rozprávково tvorili. Najviac sme sa našli v bájkach. Pri ich čítaní a rozoberaní poučení z nich sa žiaci veľa naučili... Žiaci sa z vyrábania svojich záložiek veľmi tešili. Bratislavskej partnerskej škole sme poslali súbor Ezopových bajok, ktoré sme sami vyrobili. Naši noví kamaráti nás zase potešili knihou povestí o regióne Rača, v ktorom sa ich škola nachádza.“

Ingrid Kršjaková, Základná škola s materskou školou, Tajovského, Poprad

„Tento rok záložky pre českých kamarátov vyrábali na našej škole žiaci štvrtého, piateho a siedmeho ročníka. Štvrtáci spracovali najmä regionálne povesti o hradoch v našom okolí. Najčastejšie sa na ich záložkách objavuje dominanta nášho okresného mesta – Trenčiansky hrad, ktorý sa nachádza 18 km od Horného Srnia. Piataci a siedmci sa inšpirovali starými gréckymi bajkami, o ktorých sa učili aj na hodinách literatúry a dejepisu. K záložkám sme rovesníkom do Prahy poslali na ukážku aj slovenský detský literárny časopis Slniečko a pre mladších žiakov cédečko s nahrávkami slovenských rozprávok. Každý žiak dostal na pamiatku našej spolupráce pero s logom našej obce.“

Eva Šumichrastová, Základná škola s materskou školou Václava Mitúcha, Horné Srnie

„Do projektu sme sa prihlásili už tretíkrát. Každý raz to bola spolupráca s inou školou. Okrem vyrábania záložiek organizujeme na podporu čítania rôzne aktivity. Napríklad čitateľský maratón, Noc s rozprávkou, Rýchly čitateľ. Vďaka tomuto projektu sa naši žiaci mohli zoznámiť už s tromi českými mestečkami, spolupráca aj v tomto ročníku bola skvelá a svojimi darčekom nás partnerská škola prekvapila. My sme poslali okrem záložiek aj naše školské cédečko s detskými piesňami, ktoré sa im veľmi páčilo a chcú sa učiť slovenské texty, aby si mohli zaspievať.“

Renáta Maniková, Základná škola, Vyšné Hágy, Vysoké Tatry

„Žiaci sa motivovali rozprávkami a aj inými príbehmi, ktoré čítali starší žiaci mladším. Mali sme totiž jeden celý týždeň, kedy žiaci druhého stupňa dramatizovaným čítaním priblížili žiakom z prvého stupňa zaujímavé rozprávky, bájky, povesti, básničky. No nebolo to len obyčajné čítanie. Žiaci museli vedieť odpovedať na rôzne otázky týkajúce sa textov. K vyrobeným záložkám sme pripojili drobné darčkové predmety. Dúfame, že naše výrobky i darčeky potešili žiakov partnerskej školy. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do tohto zaujímavého projektu.“

Branislav Bányi, Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul, Levice

„Žiaci pri výrobe záložiek zapojili svoju fantáziu. Veľký úspech mali kresbičky rozprávkových postavičiek ako Červená Čiapočka, Janko Hraško, Maťko a Kubko, Sedem kozliatok a vlk a iné. Pri výrobe záložiek vládla veselá nálada. Žiaci boli šťastní, že môžu vyrábať záložky pre kamarátov z partnerskej školy. Pri zhotovovaní záložiek počúvali rozprávky, starší žiaci si doniesli svoje obľúbené knihy a inšpirovali sa aj ilustráciami z nich. Niektorí žiaci doniesli cédečko s rozprávkami, pozorne ich počúvali, a tak sa im lepšie pracovalo.“

Viera Tóthová, Základná škola, Haličská cesta, Lučenec

„Žiaci našej školy sa zapojili do tohto projektu s veľkou chuťou, radosťou, nadšením a tvorivosťou. Inšpirovali sa hlavne prečítanými knihami, rozprávkami z vyučovacej hodiny, ako aj z kníh požičaných zo školskej knižnice. Nápady boli hlavne postavičky z rozprávok O Kubkovi a Maťkovi, Mach a Šebestová, O Šípovej Ruženke, Popoluška... A tak ako sme sa my tešili z darčiekov a zo záložiek od našej partnerskej školy z Českých Budějovic, tak sme aj my potešili ich. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu s vybratou partnerskou školou do budúcnosti.“

Mária Poliačiková, Základná škola, Jánošovka, Čierny Balog

„Ako sprievodné podujatie k projektu sme si vytvorili čítanie v našej školskej knižnici, ktorú žiaci majú kedykoľvek k dispozícii... Záložky, ručne vyrobené darčeky, ktoré žiaci vytvárali v tvorivých dielňach, spomienkové suveníry s logom našej obce spolu s napísaným listom pre našich kamarátov sme zaslali do našej partnerskej školy v Oticiach. S našou partnerskou školou budeme udržiavať i naďalej mailové i facebookové kontakty. A už sa tešíme na ďalší ročník tohto projektu.“

Erika Brindzová, Základná škola, Čechynce

„V rámci projektu sme nadviazali nové priateľské kontakty s pridelenou českou základnou školou v Strašniciach, v Prahe, ktorú mohlo časť našich žiakov aj navštíviť a priamo tak odovzdať naše vyrobené záložky spolu s malými darčekmi, ktoré pripravili naši žiaci spolu so svojimi učiteľmi. Bolo nám veľkým potešením spolupracovať s touto partnerskou školou a veríme, že sa všetkým obdarovaným žiakom záložky aj samotné príbehy, ktoré im poslúžili k tvorbe záložiek, páčili.“

Lenka Hadbavná, Základná škola, Chminianske Jakubovany

„Naša škola sa zapojila do tohto projektu prvýkrát. Spolupráca s českou školou bola vynikajúca a naše záložky sa im veľmi páčili. Verím, že budúci rok sa znovu zapojíme do tohto úžasného projektu, ktorý nielen spája školy, ale zároveň upevňoval vzťahy aj našich žiakov pri výrobe záložiek. Ďakujem za Vašu príjemnú komunikáciu a stálu informovanosť.“
Michaela Maciková, Spojená škola, Pavlovce nad Uhom

„Naši žiaci veľmi radi čítajú a vytvoriť záložku pre nich nebol žiadny problém. Čítajú na vyučovacích hodinách, v školskej knižnici, ale najviac doma. V našej škole vždy máme rôzne akcie, ktoré sú zamerané na podporu čítania. V tomto roku sa snažíme našu školskú knižnicu zrekonštruovať, zmodernizovať a taktiež zakúpiť ďalšie knižné tituly.“
Sylvia Benčová, Základná škola s materskou školou, Lemešany

„Naši žiaci sa inšpirovali bájkou o zajacovi a korytnačke, starší vytvorili záložky s hádankou súvisiacou so znalosťou frazeologizmov z gréckych bájí. Z materiálov o partnerskej škole sme vytvorili nástenku. Tešíme sa na ďalší ročník.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Tvrdošín

“Žiaci našej školy sa pri tvorbe záložiek inšpirovali príbehmi a rozprávkami, ktoré buď prečítali, alebo ktoré práve čítali. Menším žiakom učiteľka počas tvorenia záložiek čítala rozprávky alebo im púšťala audio rozprávky... Žiakov zaujala možnosť výmeny záložky a následná možnosť komunikovať so žiakmi z inej školy. Dokonca sme mali i prípady, keď žiaci priniesli ďalšie záložky z domu, len aby mohli osloviť viac žiakov a získať tak viacerých nových priateľov.“

Jana Potočárová, Základná škola s materskou školou, Ošadnica

„Naši školáci – mladí čitatelia sa veľmi potešili, že sa opäť budú môcť realizovať a prostredníctvom záložky do knižky imaginárne spojiť s kamarátom z iného mesta. Tí najmenší, prváci, sa po prvýkrát stretli s touto formou kamarátstva. Žiaci mali z tvorby záložiek veľkú radosť. Veríme, že naše záložky potešili žiakov z partnerskej školy. Ďakujeme všetkým, hlavne učiteľom a žiakom Základnej školy sv. Ladislava v Topolčanoch, ktorí s nami na projekte spolupracovali a tešíme sa o rok na nové zážitky pri výmene záložiek.“

Slávka Zakuťanská, Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla, Belá nad Cirochou

„Naši žiaci tvorili záložky s veľkou radosťou a odhodlaním. Keďže väčšina z nich veľmi rada číta, mali aj mnoho nápadov čo a ako nakresliť. Vyrábali záložky rôznych tvarov a veľkostí... Spolu so žiakmi sme napísali list, v ktorom prajeme žiakom z partnerskej školy veľa úspechov a radosti zo záložiek. Dúfame, že aj budúci ročník projektu bude taký úspešný, ako bol tento.“
Dominika Konečná, Základná škola s materskou školou, Čataj

„Každý rok sa zapájame do tohto krásneho projektu, ktorý aspoň na malý čas spojí školy, privedie žiakov naspäť ku knihám a dá im záložku, ktorá ich vždy poteší, keď si knižku opäť otvorí. Veľmi pekne ďakujeme žiakom a učiteľom zo ZŠ Saratovskej z Levíc za ich priateľský prístup, pekné záložky a školské časopisy. Bolo nám čťou s nimi spolupracovať.“
Ivana Šugárová, Základná škola s materskou školou, Rosina

„... a napísali sme, že si čítame českú rozprávku O víle Amálce. Učiteľky z našej českej partnerskej školy sa potešili a napísali, že si tiež nejakú slovenskú rozprávku prečítajú. Pri

čítaní sme sa dozvedeli, že našim žiakom nerobí problém český text a rozprávkam rozumejú, lebo české rozprávky sledujú a majú v Českej republike rodiny. Niektorí už boli u nich na návšteve. Naši žiaci stále používajú darované záložky a tešia sa z nich.“

Jarmila Adamovská, Základná škola, Poľný Kesov

„S veľkým elánom a množstvom nápadov sa žiaci našej školy spolu s učiteľkami výtvarnej výchovy a vychovávateľkami už po tretíkrát zapojili do tohto projektu. Podnety a námety na záložky sme hľadali v múdrostiach ukrytých v bájkach i povestiach. Popri čítaní a počúvaní poučných príbehov žiaci tvorili najmä technikou kolorovanej kresby a koláže pútavé a oku lahodiace záložky... Keďže sa nám osvedčila minuloročná spolupráca so základnou školou v Karvinej a vytvorili sme s ňou v priebehu minulého školského roka i korešpondenčnú spoluprácu, naše záložky putoval k nim.“

Ľubomíra Gromová, Základná škola, Haniska

„... naši žiaci si záložky od svojich českých kamarátov vložili nielen do učebníc slovenského jazyka a do literárnej výchovy, ale aj do kníh, ktoré čítajú. Na hodinách literárnej výchovy sme si pozreli aj webovú stránku školy našich priateľov a získali sme tak ďalšie nové informácie o ich škole a aktivitách. Sprievodným podujatím tohto projektu bola čitateľská dielňa a čítanie knihy od Jána Uličianskeho Analphabet Negramotná.“

Kamila Komarová, Základná škola, Spišské Podhradie

„V školskej knižnici sme usporiadali čitateľský maratón, žiaci čítali a odmenou im bola záložka, ktorú si vybrali od našich nových kamarátov. Záujem o nádherné záložky bol veľkou motiváciou k úspechu. Nielen žiaci, ale aj učiteľky boli nádhernými záložkami očarené... Partnerstvo so ZŠ s MŠ Alexandra Vagača z Detvy budeme udržiavať. Čoskoro im zašleme vianočný pozdrav, ktorým obdarujeme každoročne našich najmilších.“

Marcela Timková, Základná škola, Vtáčkovce

„Tohtoročná téma bola pre žiakov veľmi vhodne vybraná, pretože tak ako rozprávky, bájky a povesti nemajú hranice, nemá hranice ani detská fantázia. A toho sa chytili naše učiteľky, vychovávateľky, no hlavne žiaci. Každý z nich chcel, aby bola jeho záložka čo najoriginálnejšia... Ak by ste očakávali, že sa tešili hlavne mladší žiaci, musím vás vyviest' z omylu. Očká pri záložkách zažiarili i tým starším, nevynímajúc našich deviatakov. Potvrdilo sa tým, že ešte stále má zmysel robiť takéto projekty, preto veľká vďaka patrí aj vám ako odbornej garantke tohto česko-slovenského projektu. Ďakujeme!“

Radoslav Sunitra, Základná škola s materskou školou Štefana Ďurovčíka, Palín

„Záložky sme si vymenili s čitateľmi z českej školy v Bojkoviciach a tak sme sa vzájomne obohatili o nápady aj ďalšie poznatky. My sme spracovali pri príležitosti 750. výročia našej obce povesť o kuruckých bitkách a o skale zbojníka Stana, na oplátku sme dostali krásne spracované bájky a iné rozprávky. Rozbalili sme si ich práve v deň, kedy by zbojník Stano oslavoval svoje meniny, teda 13. novembra, na Stanislava. Tešíme sa, že naši žiaci sa aj takouto formou učia a zdokonaľujú.“

Oľga Závacká, Základná škola s materskou školou S. Timona, Trenčianska Turná

„Pridelenej partnerskej škole som sa veľmi potešila, nakoľko som ako žiačka navštevovala práve túto školu v Nesluši. Do projektu sa zapojili všetci žiaci našej školy...“

Mária Sláviková, Základná škola, Nobelovo námestie, Bratislava

„Mladší žiaci pracovali na hodinách výtvarnej výchovy a doma. Inšpirovali sa svojimi obľúbenými rozprávkami a príbehmi, ako i slovenskými ľudovými rozprávkami od Pavla Dobšinského, ktoré im kolegyňa čítala počas hodín výtvarnej výchovy. Dúfame, že naše záložky iných žiakov potešili a budú im spríjemňovať čas strávený s knihou.“

Adriana Bobeničová, Gymnázium sv. Františka z Assisi, Hurbanova, Žilina

„Výrobu záložiek sme doplnili čítaním z kníh, a tak sme ešte viac umocnili tvorivú atmosféru v jednotlivých triedach. Výsledky práce našich žiakov každoročne vystavujeme v školskej knižnici a žiaci, ktorí sa podieľali na výrobe záložiek, si túto výstavku vždy prezrú ešte pred tým, než naše záložky pošleme partnerskej škole...“

Danica Mjartanová, Gymnázium Ladislava Novomeského, Bratislava

„Žiaci na hodinách literatúry, v popoludňajších hodinách i na zastupovaných hodinách navštevovali školskú knižnicu, kde s veľkým záujmom vyberali vhodné knihy, ktoré by ich inšpirovali pri tvorbe záložiek. Oslovili ich najmä rozprávkové knihy, knihy povestí a bájí, z ktorých čerpali inšpiráciu. Využili z nich nádherné ilustrácie, ktoré rôznymi výtvarnými technikami spracovali na samotných záložkách. Doplnkovými akciami boli hravé popoludnia s knihou, kedy sme si z vybraných kníh čítali, hrali divadielka, dotvárali príbehy...“

Katarína Sudárová, Súkromná základná škola s materskou školou DSA, Lučenec

„... opäť sme sa s radosťou a nadšením pustili do práce so záložkami. Použili sme obrázky rôznych zvieratiek z rozprávok, príbehov, lebo tie máme najradšej. Poniektorí sa tešíme z malých miláčikov i v domácom prostredí. Každú záložku sme doplnili citátom o knihách...“
Helena Mečárová, Spojená škola, Hradná, Komárno

„Naša škola sa už po siedmykrát zapojila do tohto projektu. V rámci neho spolupracujeme so ZŠ Zbiroh v Českej republike. Okrem záložiek na vyhlásenú tému žiaci robili aj záložky k stému výročiu založenia našej spoločnej republiky...“
Slavomíra Orlová, Základná škola, Vajanského, Skalica

„Našli sme si výborných kamarátov z Českej republiky, ktorí k nám boli veľmi priateľskí. S veľkou radosťou sme preto pre nich vyrábali záložky. Pri ich výrobe sme sa inšpirovali

knihou *Viktor v lese*. K záložkám sme našim českým kamarátom priložili priateľský list, v ktorom bol aj napísaný obsah prečítanej knihy a naše fotografie... Len čo naši žiaci dostali záložky a listy od českých kamarátov, hneď si sadli a písali odpovede... Ďakujeme za užitočný a prospešný projekt.“

Katarína Királyová, Základná škola s materskou školou, Rastislavice

„... poďakovali sa Vám za vytvorenie tak výnimočného projektu, do ktorého sa zapájame každoročne. Tento projekt nás zaujal svojou samotnou myšlienkou a poslaním. Naši žiaci sú kreatívni, s chuťou sa zapájajú do všetkých aktivít, kde môžu využiť svoju fantáziu a tvorivosť. Myšlienka nadviazať nové priateľské vzťahy a vzájomne sa obdariť lákavou záložkou, ktorá spríjemní čítanie, žiakov nadchla a s chuťou sa pustili do práce.“

Janka Lacková, Základná škola Dr. Daniela Fischera, Kežmarok

„Starší žiaci využili jednu stranu záložky na ilustrovanie a druhú stranu použili na písanie úryvku daného príbehu. Ilustrovali rozprávky, bájky a príbehy, ktoré čítali doma, v škole na hodinách slovenského jazyka a literatúry. V školskej knižnici si vyhľadali knihy, aby sa im ilustrácia čo najvernejšie podarila... Chceme veľmi pekne poďakovať za zaujímavý projekt, ktorý umožňuje kontaktovať sa so školou v susednom Česku. Zároveň sa pedagógovia obohacujú o zaujímavé postupy a metódy práce so žiakmi, s knihou, umocnení 100. výročím vzniku Československa.“

Jarmila Gondeková, Základná škola s materskou školou, Olcava

„Žiaci našej školy veľmi radi navštevujú školskú knižnicu. Najradšej čítajú rozprávky Pavla Dobšinského, bratov Grimmovcov, ale aj príbehy od Gabriely Futovej, Jána Uličianskeho... Knihu Ezopových bájok držal v ruke určite každý žiak našej školy. Výrobe záložiek sme sa venovali celý mesiac október. Zahrali sme sa na moderátorov, spisovateľov, básnikov, ilustrátorov. Zdramatizovali sme si rozprávky Červená čiapočka, Snehulienka, Janičko a Marienka, Koza a sedem kozliatok, Popoluška... Z čadčianskej partnerskej školy nám prišla očakávaná veľká obálka krásnych záložiek a propagačných materiálov o kultúrne bohatom regióne Kysúc. Zo záložiek sme si v školskej knižnici vytvorili nádhernú nástenku.“

Jana Urbanová, Základná škola, Čaklov

„Našu školu navštevujú rómski žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a tomu sa prispôsobila aj práca s knihami, rozprávkami a samotnými záložkami. Žiaci sa inšpirovali vyslovene klasickými rozprávkami. Rozprávočky sme čítali, počúvali, skladali sme dejové puzzle, vymýšľali závery. Na jednu stranu kreslili vlastnú ilustráciu rozprávky, ktorú si sami zvolili a na druhú stranu napísali svoje kontaktné údaje. Naši štvrtáci vlastnoručne napísali aj list.“

Martina Širgelová, Základná škola, Veľká nad Ipľom

„Výroba záložiek vyvoláva u žiakov aktivitu, súťaživosť a emotívne cítenie. Predstava, že to robia pre svojich nových kamarátov, vyvolala v nich veľkú zodpovednosť za svoje dielo. Sústredili sme sa na tvorivé nápady a dali sa do práce. Vyučovacie hodiny sa menili na malé tvorivé dielne, kde bolo cítiť srdečnosť, zodpovednosť, súťaživosť aj nevy povedané otázky. A záložky boli na svete.“

Viera Šuličová, Základná škola, Sečovská Polianka

„Našou partnerskou školou sa stala česká ZŠ Lanškroun. Spolupráca počas projektu bola výborná, odovzdali sme si navzájom priateľský zoznamovací list, kontaktné údaje, priebežne sme si podávali informácie e-mailom a nakoniec sme si odovzdali aj záložky, s práním objavenia krásy a múdrosti kníh. Žiaci z českej školy nám takisto poslali krásne originálne záložky, z ktorých naši žiaci mali veľkú radosť... Ďakujeme, že sme mohli byť knižnou rodinkou česko-slovenských kníh. Pri realizácii záložiek sme sa cítili ako postavičky v rozprávke.“

Janka Ferencová, Základná škola, Gemerská Poloma

„Ďakujeme za partnerskú českú školu ZŠ Tábor. Veľmi nás teší, že môžeme už niekoľko rokov spolupracovať s touto českou školou, pretože sa takto medzi nami vytvorilo krásne priateľstvo. Naším kamarátom sme poslali tie najkrajšie. Srdečne ďakujeme českým priateľom za balík krásnych záložiek a výbornú spoluprácu. Všetky záložky sme rozdali a pomáhajú nám pri čítaní v šlabikári a čítanke. Tešíme sa na ďalšie pokračovanie projektu.“

Zuzana Petíková, Základná škola, Nábřežná, Nové Zámky

„V piatok 26. 10. 2018 mali žiaci možnosť prezrieť si výstavku všetkých záložiek a každý ročník mal možnosť vybrať si jednu záložku ako cenu diváka.“

Emília Padušňáková, Základná škola s materskou školou, Mútne

„Keďže sme v čase realizácie projektu preberali na hodinách literárnej výchovy dojímavý vlastenecký príbeh od Sama Chalupku Turčín Poničan, žiaci siahli po tejto téme a s chuťou sa pustili do výroby najkrajšej záložky pre českých kamarátov. Na doplnenie sme českej strane poslali celé znenie básne, textovo-obrázkovú prezentáciu v PowerPointe (s dôrazom na krásnu myšlienku lásky k rodnej krajine), sprievodné materiály o autorovi, mapku miesta týkajúceho sa príbehu, vysvetlenie významu niektorých slovenských slov.“

Martina Šimanská, Základná škola s materskou školou, Bučany

„Žiaci sa radi hrajú, čítajú knihy, časopisy, kreslia, maľujú. Máme v triede knihy zo školskej knižnice a záložky často využívame nielen pri ich čítaní doma, počas prestávok, ale aj na vyučovacích hodinách. Mnohým z našich postihnutých detí pomáhajú nielen pri orientácii v texte, ale aj pri zlepšovaní techniky čítania. Čítanie nám zase pomáha rozvíjať slovnú zásobu, osvojovať si nové informácie. A to všetko súvisí s knihami a literatúrou... Chceme sa vám poďakovať za výbornú organizáciu a hlavne za všestrannú podporu pre účastníkov. Skutočne je vidieť veľký záujem, profesionalitu a lásku k tomu čo robíte.“

Iveta, Pikniková, Špeciálna základná škola s materskou školou, M. R. Štefánika, Hlohovec

„Dozvedeli sme sa veľa zaujímavostí o našej partnerskej škole. O tom, že žiaci radi čítajú a majú rôzny čitateľský vkus, svedčí aj to, že záložky sme pripravovali do rôznych druhov kníh. Žiaci 1. až 4. ročníka ich vyrábali s veľkou chuťou a nadšením. K záložkám žiaci pribalili aj darček. Nakreslené a zarámované slniečko s pozdravom...“

Eva Seitlerová, Základná škola, Krakovany

„Žiaci s veľkou chuťou vyrábali záložky pre svojich kamarátov. Do práce sa pustili žiaci 1. – 6. ročníka a vyrobili skutočne pekné záložky k prečítaným knihám, rozprávkam i bájkam... Počas októbra prebiehala na našej škole akcia Čítajú nám starí rodičia, ktorí prišli do školy a čítali našim deťom rozprávky.“

Simona Melicherová, Základná škola J. A. Komenského, Čadca

„Aj tento rok sa žiaci aktívne zapojili do projektu a vytvorili veľmi pekné a neobyčajné záložky pre českú školu. Na záložky napísali rôzne citáty a odkazy pre našich českých priateľov. Námety čerpali zo svojich obľúbených kníh alebo z kníh zo školskej knižnice. Pri odovzdávaní záložky žiaci reprodukovali prečítanú knihu a motivovali aj ostatných žiakov k prečítaniu. Najkrajšie záložky boli odmenené sladkou odmenou... Sme veľmi radi, že sme sa opäť zapojili a že sme tento rok nadviazali kontakt s českou školou.“

Nikola Kubíková, Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca

„Veľmi radi čítame, preto sme sa znova ako každý rok zapojili aj do tohto projektu. Na hodinách literatúry sme s piatakmi tvorili rôzne záložky, na ktorých boli zobrazené známe rozprávkové postavičky (krtko), ako aj slovenskú a českú vlajku... Na zadnej strane bol napísaný aj slovenský/český text – názov knihy, čo symbolizuje, že tieto rozprávky poznáme aj na Slovensku, aj v Čechách.“

Adriana Hlavinková, Spojená škola, Tilgnerova, Bratislava

„Rozprávky majú svoje čaro a nepoznajú hranice. Vedia o tom aj žiaci Prímy a Sekundy, pretože ich s radosťou výtvarne zobrazovali na záložkách, ktoré v tomto roku boli adresované do Česka – žiakom Gymnázia v Ostrave Hrabůvka. Vyberali prednostne české a slovenské rozprávky. Ďakujeme pani učiteľke Magdalenke Musialovej, ktorá inšpirovala žiakov k tvorbe záložiek s mytologickou tematikou a sprostredkovala osviežujúcu písomnú komunikáciu. Pevne verím, že z tohto projektu vznikne veľa srdečných priateľstiev.“

Eva Kubalová, Gymnázium J. M. Hurbana, Čadca

„Žiaci na našej škole vyrábali záložky na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania a v oddeleniach školského klubu detí. Použili rôzne spôsoby výroby – od kreslenia vlastnou rukou, vyfarbovania predlôh, vystrihovania, lepenia nálepiek až po skladanie do rôznych útvarov. Žiaci sa inšpirovali nielen klasickými rozprávkami o princeznách, zakliatom princovi, Malom princovi, ale aj novodobými o mimoňoch, pirátoch, poníkoch či korytnačkách a iných zvieratkách. Niektorí sa inšpirovali bájkami o levovi a myške či líške a havranovi.“

Miriam Šedová, Základná škola, Požiarnická, Košice

„Naša škola sa do projektu zapojila už po šiestykrát a som hrdá na našich žiakov a moje kolegyne, že našu školu úspešne reprezentujú krásnymi, svedomito vyrobenými záložkami, napísanými listami a básničkami na rôznych školách na Slovensku a Česku. Pod vedením triednych učiteliek sa žiaci opäť s radosťou ocitli v svete rozprávok, bájok, príbehov a s nadšením sa pustili do výroby záložiek. Práca ich bavila a pod ich rukami vznikli krásne záložky, ktorými sme podľa slov učiteľky z partnerskej školy všetkých žiakov milo potešili.“

Janka Ďurčová, Základná škola, Golianova, Banská Bystrica

„Záložky do knihy sme vyrábali na hodinách výtvarnej výchovy, no najviac času pri výrobe záložiek sme strávili v priestoroch školskej knižnice. Pri vytváraní záložiek sme použili rôzne materiály, farbičky, fiksi, lepidlá, látky, gombíky, farebné papiere. Námety žiaci čerpali najviac z rozprávok a povestí. Pri príležitosti osláv 50. výročia Základnej školy v Jaklovciach sme usporiadali podujatie Hodina čítania. Zúčastnili sa ho všetci žiaci z 1. stupňa a aj detičky z neďalekej materskej školy. Ako po iné roky aj v tomto roku sa žiaci tešia na nové záložky od svojich rovesníkov z pridelenej partnerskej školy a ďakujú žiakom a učiteľom nielen za záložky, ale aj za propagačné materiály.“

Anna Eliášová, Základná škola, Jaklovce

„Veľmi sme sa potešili, že nám bolo pridelené české Gymnázium v Chotěboři. O tomto meste sme toho veľa nevedeli, a preto sme si na hodinách hneď zisťovali, kde sa nachádza, aké je veľké, čo zaujímavé sa v ňom či v jeho blízkosti dá navštíviť. Žiaci využili na záložkách motívy českých, francúzskych, ruských či amerických rozprávok, bájok a povestí, ktoré patria medzi ich najobľúbenejšie.“

Ludmila Kónyová, Evanjelická spojená škola, Prešov

„Okrem záložiek si školy vymenili darčkové predmety a listy. Od nás boli zaslané magnetky školy, časopisy Ježko, erby ako voňavé dekoračné mydielka a aj list. Z ich školy boli doručené magnetky a pohľadnice súvisiace so 750. výročím založenia obce Harichovce. Vzájomná komunikácia koordinátorov bola rýchla, plná nadšenia a záložky boli krásnymi umeleckými dielkami. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k úspešnému priebehu projektu.“

Jana Hatványiová, Základná škola s materskou školou, Diviaky nad Nitricou

„Žiaci prejavili pri tvorbe záložiek originalitu v obsahu, uplatnili svoju predstavivosť a fantáziu a usilovali sa vyrobiť záložku podľa svojich možností a schopností. A snažili sa o to viac, že vedeli, že ide o darček pre zatiaľ neznámeho kamaráta z českej školy v Sudiciach. Prostredníctvom záložiek vyjadrili, aké príbehy ich oslovili a čo radi čítajú. Zároveň sa podelili o svoje čitateľské zážitky a tak odporučili knihy na čítanie rovesníkom z partnerskej školy.“

Renáta Kadlecová, Základná škola, Nacina Ves

„Projekt Záložka do knihy spája školy spojil nielen dve školy, ale aj učiteľa so školou, keďže som ako začínajúci učiteľ nemal príležitosť doposiaľ pracovať na podobnom projekte. Tento projekt ma priblížil k deťom, žiakom bližšie. Pracovali sme na hodinách výtvarnej výchovy a na výtvarnom krúžku. Usporiadali sme tiež malý školský projekt Trieda číta triede, kde starší žiaci čítali tým mladším príbehy z rôznych kníh. Počas tohto čítania žiaci vytvárali svoje jedinečné, originálne záložky... Taktiež chcem poďakovať organizátorom projektu a pani Rozálii Cenigovej za odbornosť a priateľskosť akou sa projektu zhostila.“

Patrik Šopor, Základná škola s materskou školou, Horná Kráľová

„Už niekoľko rokov sa tradične v októbri zapájame do tohto projektu. Tohoročná téma umožnila žiakom zamyslieť sa nad prečítaným a uvedomiť si, aké poslanstvo má každá kniha. A tak sme hlavne v rozprávkach hľadali lásku, dobro, odvahu, priateľstvo, dôvtip, a to nie v jednej, ale v 190 knihách, presne toľko záložiek sme poslali základnej škole v Žiline... Už teraz sa tešíme na nový ročník.“

Iveta Kečková, Základná škola s materskou školou, Poprad-Spišská Sobota

„Naši žiaci siahli po tvorbe domácich i zahraničných autorov a pred spolužiakmi odprezentovali prečítané knihy. Najviac našich žiakov zaujali rozprávky od P. Dobšinského či H. Ch. Andersena. Z bájkarov bodoval Ezop a Krylov (Lev a myš, Zajac a korytnačka, Líška a bocian). Z príbehov zasa očaril Malý princ od A. de Saint Exupéryho. Príťažlivou sa stala aj kniha Lewisa Carrola – Alenka v ríši divov. Zrealizovali sme návštevy školskej knižnice, uskutočnili besedu s mladou spisovateľkou, spoločne sme si nahlas čítali rôzne príbehy a zamerali sme sa na prípravu recitačných súťaží žánrovo zameraných na rozprávku a povesť.“

Erika Drozdová, Základná škola, Fábryho, Košice

„... na rub záložiek sme napísali názvy kníh, ktoré radi čítame. Do balíčka sme pribalili sprievodný list, brožúrky o našom okresnom meste Zvolen a o Pustom hrade. Naši štvrtáci napísali lhenickým štvrtákom listy a čakajú na odpovede... Ďakujeme“
Helena Prokayová, Základná škola Adely Ostrolúckej, Budča

„Žiaci sa inšpirovali knihami, ktoré už prečítali alebo ich čítali s učiteľkami na hodinách čítania a literatúry. Motivovali ich najmä bájky a príbehy o zvieratkách. Starší žiaci sa sústredili najmä na povesti a sci-fi príbehy. Záložky robili s láskou, s cieľom niekoho obdarovať. Potom sme usporiadali v školskej knižnici výstavku záložiek. Odborná porota vybrala zo 150 záložiek 15 najkrajších. Ich autori boli odmenení peknými diplomami a zaujímavými knihami... Veríme, že naša spolupráca so ZŠ v Ústí nad Labem bude pokračovať formou mailovej alebo písomnej komunikácie žiakov a učiteľov. Chceme si vymieňať skúsenosti najmä v oblasti výchovno-vzdelávacej práce. Všetko záleží len od nás.“
Miroslava Petříková, Základná škola s materskou školou, Dolná Trnovská

„Ďakujeme, že sme sa mohli zapojiť do tohto krásneho projektu. Naši žiaci vyrobili pre partnerskú školu tradičné aj netradičné záložky. Počas projektu sme so žiakmi čítali rozprávky a bájky v našej školskej knižnici vďaka čomu mali mnoho nápadov pri tvorení záložiek. So žiakmi sme veľa komunikovali o ich obľúbených knihách a postavách... Najdôležitejšie je, že žiaci s radosťou čítali a vyrábali záložky. V závere projektu sa nesmierne tešili, ako pošleme naše záložky do Čiech. Spolu s nimi sme poslali aj pár pamätných predmetov našej obce.“

Mária Pavlucíková, Základná škola, Žakovce

„Naši žiaci vyrábali záložky s motívom obľúbenej rozprávky a povesti, ktoré sa viažu k nášmu hradu. A žiaci z našej partnerskej školy pre nás vyrobili krásne záložky s obľúbenými postavičkami z rozprávok, z ktorých mali naši žiaci veľkú radosť.“

Eva Hrtánková, Základná škola s materskou školou, Lietavská Svinná-Babkov

„Do projektu sa zapojili žiaci 1. a 2. stupňa, ktorí vyrábali záložky na hodinách výtvarnej výchovy, na krúžkoch, v školskom klube a niektorí sa potrápili s ich výrobou aj doma. Inšpirovali sme sa knihami, ako sú: Najkrajšie bájky, Slovenské rozprávky a Povesti. K Medzinárodnému dňu školských knižníc sme v školskej knižnici uskutočnili výstavku kníh spojenú s predajom a zážitkové čítanie pod názvom Moja obľúbená rozprávka či kniha.“

Janka Ďuricová, Základná škola, Polomka

„Po prvom písomnom kontakte s partnerskou školou v Blatnom sme začali s organizovaním tvorivých dielní, ktorých sa zúčastňovali naše mimoriadne tvorivé deti školského klubu a záujmového útvaru Kamarátka kniha. Žiaci 5. a 6. ročníka pracovali na záložkách na hodinách výtvarnej výchovy. Sprievodnou aktivitou kreslenia bolo čítanie ľudových rozprávok. Starší školáci čítali a malí majstri kreslili, strihali a lepili. Deti deťom čítali a deti deťom vyrábali záložky.“

Alena Hanáková, Základná škola, P. Jilemnického, Zvolen

„Naša škola sa už po šiestykrát zapojila do tohto projektu. Najskôr sme si spoločne pripomenuli Medzinárodný mesiac školských knižníc. Potom začali žiaci čítať rozprávky, povestí, bájky a rôzne príbehy. Dokonca sme mali besedy o prečítaných rozprávkach, bajkách... Prečítaný text žiakov inšpiroval k tomu, aby s chuťou a nadšením vyrábali záložky rôznych tvarov, s rôznymi motívmi a s použitím najrozličnejších techník... Projekt je pre nás prínosom, vzbudzuje u našich žiakov záujem o knihu, ktorá je pre život stále dôležitá“

Anna Brezinová, Základná škola, Východná

„Do výroby záložiek sa zapojili aj naši telesne postihnutí žiaci. Do balíka sme okrem dohodnutého počtu záložiek vložili aj záložky navyše pre učiteľky a takisto propagačný materiál o regióne Nitra, papierové spoločenské hry Mesto Nitra, materiál z Nitrianskej galérie, z ktorého si môžu žiaci vytvoriť čiapku, alebo vrtuľku a taktiež omaľovánky Príbeh kráľa Svätopluka a Pribinov príbeh.“

Mária Gočárová, Spojená škola, Mudroňova, Nitra

"V každom ročníku žiaci do svojich záložiek vložili kus srdca, preto vznikli originálne záložky na ktorých sú zvieratká z rozprávok, rozprávkové postavičky, citáty o knihách a časti jednotlivých rozprávok. Inšpirovali sme sa mnohými rozprávkovými knihami v školskej knižnici, literatúrou v jednotlivých ročníkoch a rozprávkami, ktoré si pamätáme z televízie..."

Jana Kozová, Základná škola M. R. Štefánika, Lučenec

„... súčasťou balíčka bol aj list, v ktorom sme sa dozvedeli niečo viac o našej českej partnerskej škole. Celý projekt bol pre žiakov zaujímavý a inšpiratívny.“

Anna Šeniglová, Základná škola, Malé Leváre

„Výrobu záložiek sme si spríjemnili čítaním a počúvaním rozprávok, povestí a príbehov, ktoré nepoznajú hranice – čítali ich žiaci, učitelia, počúvali sme ich z CD či magnetofónovej kazety, prostredníctvom internetu, dramatisovali sme ich, spájali s hrou na telo, s tancom a spevom, vyfarbovali k nim pracovné listy. Autorov rozprávok, príbehov a povestí sme vybrali spomedzi slovenských a českých (Josef Čapek) spisovateľov, pretože sme na nich zamerali aj školský projekt čitateľskej gramotnosti a zároveň si pripomíname 100 rokov Československa...“

Katarína Gajdošová, Spojená škola, Nám. sv. Cyrila a Metoda, Vrbové

„Prváci vytvorili záložky na príbehy Gulka Bobulka od Márie Ďuríčkovej, druháci a tretiaci sa zamerali na rozprávky a štvrtáci čítali knihu Očko špehúň od Gabriely Futovej a na túto tému vyrobili záložky. Žiaci pracovali s nadšením a s radosťou a pod ich rukami vznikali zaujímavé dielka. Záložky od našej partnerskej školy z Torysy boli veľmi pekné a rôznorodé záložky. Okrem nich nás potešili aj milé propagačné materiály o ich dedine aj okolí. Z nich sme si vytvorili aj výstavku na chodbe školy...“

Margita Ferancová, Základná škola s materskou školou Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica

„V našej škole sa v tomto školskom roku do projektu zapojili žiaci 1. – 9. ročníka. V priebehu mesiaca september žiaci vybrali knižky a námety v školskej knižnici. V októbri na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, tvorivej dramatiky, výtvarného krúžku a v ŠKD vytvárali nápadité záložky. Uplatnili nielen tvorivosť, fantáziu, ale i poznatky z prečítanej rozprávky, povesti alebo príbehu...“

Anna Mrkvová, Základná škola s materskou školou, Makov

„Našich žiakov projekt zaujal, inšpirovali sme sa najmä ľudovými rozprávkami. Na podporu čítania sme zorganizovali besedu v priestoroch školského čitateľského kútika s autorom kníh pre deti Branislavom Jobusom. Okrem záložiek sme do balíka priložili knihu, pohľadnice o našej obci spolu s propagačnými materiálmi o našom krajskom meste. Tiež sme poslali obaly na knihy, ktoré žiaci vyrábali minulý rok. Niektorí žiaci poslali aj krátke listy, v ktorých sa stručne predstavili a mali záujem o dopisovanie si s kamarátom z partnerskej školy a o spoznanie pridelenej školy.“

Eva Milučká, Základná škola s materskou školou, Hrnčiarovce nad Parnou

„Motívy záložiek čerpali žiaci predovšetkým z rozprávok a povestí. Pre najmenších sme pripravili rozprávkový motív v podobe maľovaných ježibabiek a dráčikov. Podarené práce niesli podobu Pinokia, rytierov, morských víl či nešikovných majstrov Pata a Mata...“

Miriam Kasášová, Základná škola, J. Alexyho, Zvolen

„Tohtoročná téma nás veľmi potešila, pretože rozprávky a povesti sú u žiakov našej školy veľmi obľúbené. Tradične sa činnosť na projekte začala návštevou školskej knižnice. Žiaci si prezerali, aké knihy sa nachádzajú v našej školskej knižnici a vo dvojiciach si vybrali jednu knižku, ktorá sa im páčila. Postupne sme z každej knižky čítali nejaký úryvok a diskutovali o prečítanom. Samozrejmosťou bolo zhrnutie hlavných postáv, slovenských a českých spisovateľov a názvy detských rozprávkových knižiek a príbehov.“

Stanislava Zemanová, Základná škola s materskou školou Jozefa Murgaša, Šaľa

„Popri tvorbe záložiek starší žiaci čítali krátke bájky. Mladší žiaci sa viac zamerali na rozprávkové motívy, ktoré sú im zrejme bližšie. Všetci žiaci k tejto činnosti pristupovali maximálne zodpovedne a s vedomím, že okrem pekného obrázku na záložke posielajú neznámym kamarátom aj úprimné pozdravy a že i týmto spôsobom môžu rozdávať radosť, úsmev, vytvárať priateľstvo a pomáhať nájsť cestu ku knihe, k čítaniu.“

Milota Kelčíková, Základná škola Janka Matúšku, Dolný Kubín

„Do projektu sa zapájame už niekoľko rokov a žiaci sa vždy tešia na výrobu záložiek a na záložky, ktoré dostanú oni z partnerskej školy. V triedach sme mali besedy o knihách, ktoré žiaci čítajú doma... Vždy sme mali pridelenú inú školu, tento rok to bola ZŠ s MŠ Dřísy a chceli by sme s nimi spolupracovať aj naďalej. Dohodli sme sa, že si naši žiaci budú aj dopisovať a tak si priateľstvo budú ešte viac upevňovať. Ďakujeme vám za realizáciu tak krásneho projektu a tešíme sa opäť o rok.“

Lubica Šalagová, Základná škola, Žabokreky

Komunikácia s českou partnerskou školou bola príjemná a pošta, čo sme od nich dostali veľmi milá. Okrem záložiek nám zaslali i milé listy a dve knižky o nich. Tak sme sa mohli dozvedieť o ich kraji a meste viac a dokonca už poznáme aj nejaké povesti o nich. A dúfame, že sme i my spríjemnili školský rok ZŠ Bodkovice.“

Martina Sedláková, Základná škola, Jedľové Kostol'any

„Chcela by som poďakovať za tento skvelý projekt v mojom mene a v mene aj mojich kolegov. Naši žiaci si vychutnávali chvíle strávené na tomto projekte. Počas projektu sme mali čitateľský maratón. Žiaci čítali s radosťou. Okrem toho na hodinách čítania reprodukovali rozprávky a takto sme vhupli priamo do rozprávkových príbehov. Žiaci na záver projektu napísali list svojej vybranej škole, kde jej všetko opísali.“

Andrea Bajtošová, Základná škola s materskou školou, Hrabušice

„... spolupráca s našou partnerskou školou prebehla veľmi dobre. Naši kamaráti nám poslali milý sprievodný list a pekné záložky, z ktorých sme urobili na chodbe školy nástenku. Neskôr si ich žiaci rozdelia a vložia do svojich práve rozčítaných knižiek. Ďakujeme Vám za pekný projekt.“

Hana Blažeková, Základná škola, Školská, Holíč

„Doplňujúce akcie na podporu čítania realizujeme pravidelne. Napríklad 23. 10. 2018 bola v našej škole beseda so spisovateľom Ondrejom Nagajom. Oslávili sme aj Medzinárodný deň školských knižníc. Robievame čitateľský maratón. Špeciálne pri výrobe záložiek sme si vyučovacie hodiny presúvali do školskej knižnice, kde si žiaci mohli pripomenúť rozprávky a pri ich výrobe počúvali čítajúcu vyučujúcu.“

Magdaléna Zelienková, Základná škola s materskou školou, Turčianske Teplice

„Tohto roku sme sa zamerali hlavne na diela našich slovenských autorov. Celý tento školský rok máme totiž zameraný na Slovensko, na jeho históriu, osobnosti, prírodu a všetko, čo sa týka Slovenska.. V rámci Medzinárodného dňa školských knižníc sme usporiadali spoločné čítanie príbehov. Staršie deti čítali mladším a tiež učiteľky a vychovávateľky čítali deťom z kníh. Veríme, že takouto formou sme podporili u žiakov pekný vzťah ku knihe a k čítaniu.“

Agnesa Fuková, Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení, Nitra

„Pri výrobe záložiek sme sa často rozprávali o prečítaných knihách, o tom, či deti rady čítajú a čo čítajú, vyučujúci sa snažili deti prilákať k záujmu o čítanie a vlastne aj využitie záložiek, ktoré dostanú z partnerskej školy. Tohtoročná téma deti naozaj zaujala a záložky zhotovovali s radosťou a tiež sa tešili na záložky, ktoré dostanú od kamarátov z partnerskej školy.“

Lucia Holováčová, Základná škola s materskou školou, Dolná Strehová

„Zo záložiek a z listov z našej partnerskej školy sme si zhotovili nástenku... Bola som prekvapená, keď sa naši žiaci rozhodli potešiť choré deti z MŠ a ZŠ pri Fakultnej nemocnici v Brne nielen záložkami, ale aj našimi slovenskými knihami. Náš balíček teda obsahoval navyše aj knihy: *Lehota pod Vtáčnikom*, *Gúľalo sa jablčko*, *Slovenské ľudové riekanky*, *Letí, letí, všetko letí*.“

Erika Cipovová, Základná škola, Lehota pod Vtáčnikom

„Žiakom 1. ročníka učiteľka prečítala rozprávku a oni ju nakreslili na záložku. Žiaci 2. – 9. ročníka si sami vybrali obľúbený príbeh, bájku, či povesť. Svoje dojmy potom preniesli na záložku. Tvorba záložiek žiakov tak zaujala, že niektorí vyrobili aj dve záložky. Ďakujeme za úžasný a podnetný projekt a tešíme sa na ďalší ročník.“

Tatiana Solnicová, Základná škola, Lehota

„Žiakov inšpirovali knihy: *Povesti o slovenských hradoch, Tajomný gobelín, Winnetou, Matilda, More oblúd, Denník odvážneho bojka, Stopárov sprievodca galaxiou, Malý princ, Pán Prsteňov, Anna zo Zeleného domu, Papierové mestá a pod.* Záložky boli rôznych tvarov a spracované rôznou výtvarnou technikou. Vzájomná komunikácia prebiehala výborne a niektorí žiaci si vymenili kontakty. Projekt oživil hodiny literatúry a umenia.“

Radoslav Matejov, Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Bratislava

„Sprievodným programom pri výrobe záložiek na 1. stupni bolo čítanie detských rozprávkových knižiek, hodiny hlasného čítania a dramatizácie príbehov v školskej knižnici. Na 2. stupni sme si pre žiakov pripravili čitateľské súťaže, žiacke besedy o prečítaných knihách a návštevu školskej knižnice v priebehu hodín slovenského jazyka a literatúry alebo v poobedných hodinách.“

Martina Vrancová, Základná škola, Jelšava

„V minulom školskom roku sme sa odhodlali rozšíriť našu spoluprácu so žiakmi z partnerskej školy v Českej republike v Starej Červenej Vode osobnou návštevou. V mesiaci jún 2018 pricestovala vlakom skupinka 12 žiakov a 4 dospelých k nám pod Tatry. Strávili sme spolu dva dni. Prvé dopoludnie sme sa vzájomne spoznávali v škole formou hier a kvízov. Popoludní nás prijal na obecnom úrade pán starosta a obdaroval deti i dospelých balíčkami sladkostí, knihami a suvenírmí. Podvečer sme strávili opekačkou a individuálnymi návštevami v rodinách detí, s ktorými si české deti dopisovali. Na druhý deň sme kamarátov pozvali na výlet. Navštívili sme Spišský hrad a mesto Levoča.“

Zuzana Lazorová, Základná škola, Hôrka

„Tohtoročná téma projektu bola veľmi zaujímavá a žiaci si naozaj mohli vybrať zo širokej a pestrej škály kníh. Na hodinách čítania a literatúry sa so svojimi učiteľkami porozprávali o potrebe čítania, priniesli si do školy svoje obľúbené knihy, navštívili aj školskú knižnicu a výroba záložiek sa mohla začať...“

Kornélia Heinrichová, Základná škola, Československej armády, Moldava nad Bodvou

„So žiakmi sme sa aktívne usilovali získať čo najviac informácií o partnerskej škole. Ako formu sme využili internet. Žiaci v rámci práce v školskom klube merali na internetovej mape vzdialenosti medzi našimi školami a získavali čo najviac informácií o obci Domoušice formou kvízov a hádaniek...“

Jana Kováčová, Základná škola, Mučín

„Už po deviatykrát sa naša škola zapojila do tohto úžasného projektu. Vždy s napätím očakávame, odkiaľ budeme mať pridelenú partnerskú školu. Tento rok nám bola vybraná Základná škola s materskou školou Alexandra Duchoviča z Uliča. O tejto škole sme doposiaľ vôbec nepočuli, ani sme si nevedeli predstaviť, kde sa škola nachádza... Informačný materiál, ktorý nám poslala naša partnerská škola, budú naši žiaci študovať na hodine geografie.“

Andrea Tóthová, Základná škola s materskou školou, Dubník

„Tak ako každý rok, tak aj tento rok sme od začiatku školského roka na hodinách výtvarnej výchovy vyrábali záložky do kníh. Žiaci kreslili rozprávky, bájky a príbehy. Mladším žiakom sme pri výrobe záložiek čítali rozprávky, starším bájky a rôzne príbehy. Záložky sme si vymenili so ZŠ Komenského zo Svitú, ktorá v rámci exkurzie do Dolného Kubína navštívila našu školu. Na ich návštevu sa tešíme.“

Františka Stehurová, Základná škola Petra Škrabáka, Dolný Kubín

„Tento školský sme opäť komunikovali a vymieňali si záložky, propagačné materiály s partnerskou materskou a základnou školou v Lubotíne. Páči sa nám prostredie a okolie, v ktorom sa škola nachádza a tiež príjemní ľudia, s ktorými komunikujeme... Z propagačných materiálov a niektorých záložiek sme doplnili nástenku a reprezentačné materiály sme darovali najšikovnejším žiakom.“

Soňa Tomešová, Základná škola, Mlynská, Senec

„Na hodinách čítania a výtvarnej výchovy som čítala príbehy o lienke Školienke, ktorá začala chodiť do školy. Príbehy boli veľmi poučné aj pre súčasných žiakov. Iní žiaci sa inšpirovali tradičnými alebo modernými rozprávkami.“

Dominika Kellerová, Základná škola s materskou školou, Šalgovce

„Do projektu sa zapájame dlhé roky a máme ho veľmi radi. Baví našich žiakov, ktorí sa snažia podľa svojich možností a schopností namaľovať čo najkrajšiu záložku, nakoľko máme aj ťažko postihnutých. Na podporu čítania sme zorganizovali aj tento rok hodinu hlasného čítania a exkurziu do školskej knižnice.“

Andrea Malik, Spojená škola, Šaľa

„Žiakov sme oboznámili s projektom na hodinách SJL. Pre inšpiráciu sme navštívili školskú knižnicu, kde v rozprávkových knihách a knihách povestí našli námet na záložky. Tie žiaci robili nielen doma, ale aj na hodinách výtvarnej výchovy...“

Anna Hricovinyová, Gymnázium Martina Kukučína, Revúca

„Žiaci využívali rôzne kreatívne techniky na rôzne tvary a veľkosti záložiek. Mottom bola práca starovekých Sumerov, ktorí z hlíny, kameňov a rôznych prírodných materiálov vytvorili veľkolepé diela. Okrem tvorby záložiek sa žiaci podieľali i na rôznych ďalších dopĺňujúcich aktivitách na hodinách slovenského jazyka a literatúry, a to: Oprav literárneho škriatka, Tvorba a riešenie A-Z kvízov a podobne.“

Adriana Puchoňová, Spojená škola J. M. Hurbana, Žilina

„Žiaci pri výrobe záložiek zažili trojnásobnú radosť. Prvýkrát pri zhotovovaní záložiek, druhýkrát, keď sa dozvedeli správu, že kamaráti z partnerskej školy svoje záložky prinesú osobne. Pre problémy s cestovaním sa napokon návšteva žiakov zo Všetína nezrealizovala, ale naši žiaci sa úprimne tešili aspoň z balíka so záložkami, ktoré sme dostali poštou.“

Marta Krajancová, Základná škola pri LVS, Pri kaštieli, Nitra

„Žiaci čítali rozprávkové knihy, ktoré si doniesli z domu. Starší žiaci čítali na hodinách mladším spolužiakom. Po prečítaní príbehov si ťahali otázky, na ktoré museli odpovedať. Pracovali v skupinách, kde písali osnovy príbehov, rozprávali si rôzne príbehy a rozprávky...“

Andrea Ceklárová, Základná škola s materskou školou, Veľký Slavkov

„Z projektu boli naši žiaci nadšení. Každý sa snažil odvieť svoju prácu čo najlepšie. Hlavnou inšpiráciou pre žiakov 3. ročníka boli obľúbené rozprávkové postavy. Žiaci, ktorí sa učia anglický jazyk, na svoje záložky okrem rozprávkových postáv, pridali aj rôzne anglické slovíčka.“

Eva Lichá, Základná škola A. Sládkoviča, Sliač

„Osobne sa mi projekt páči svojou motiváciou, lebo svojou silou nenápadne vedie žiakov k aktívnemu čítaniu, k čitateľským zážitkom, k odhaľovaniu nepoznaného sveta nekonečných príbehov a oceňujem jeho výchovný aspekt – darovať radosť = záložku.“

Anna Sukubová, Základná škola, Mníchova Lehota

„Žiaci boli radi, že môžu svojou záložkou potešiť svojich rovesníkov, žiakov z inej školy. Na podporu tohto projektu sme zorganizovali aj podporné aktivity: Najkrajší zážitok z prázdnin, Hrady, zámky, jaskyne a netopiere.“

Eva Sabóová, Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca, Lučenec

„Použili sme knihu Slovenské obrázkové povesti od Ondreja Sliackeho a Mariána Čapku. Po prečítaní viacerých povestí sme si vybrali povesť, ktorá sa viaže k nášmu kraju, konkrétne k Smolenickému zámku, ktorý sa nachádza v našom blízkom okolí a žiakom je známy. Žiaci sa najviac vo svojich kresbách zamerali na zobrazenie Smolenického zámku a Bratislavského hradu...“

Dana Jamrichová, Základná škola s materskou školou, Osuské

„Mnohými aktivitami sa snažíme u žiakov rozvíjať kladný vzťah k čítaniu, ku knihám, v ktorých je ukrytá múdrosť, poučenie a zábava. Vyhodením záložiek do kníh sa u žiakov rozvíja kreativita, fantázia, estetické cítenie a buduje sa priateľstvo medzi deťmi z iných škôl.“

Darina Kučerová, Základná škola, Rozmarínová, Komárno

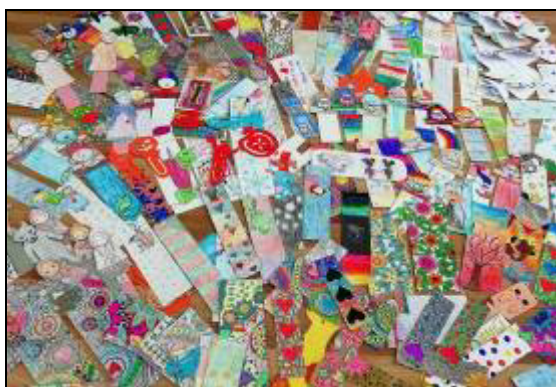
„... žiaci štvrtého ročníka sa jednoznačne zhodli na žltej postavičke Mimoňa, pretože sa s ňou zoznámili pri návšteve kina a v školskom klube detí. Niektorí žiaci vyrobili aj dve záložky, iní sa zase ťažko so svojou záložkou lúčili.“

Adriana Čechová, Základná škola s materskou školou, Dvorec

„Žiaci sa inšpirovali rôznymi knihami, ako boli napríklad Hľadá sa šteniatko, Harry Potter, Zasnežená Červienka, Denník malého bojka, Muflón Anciaš, Príbeh veľryby. Záložky spolu s listom, kde sme našim kamarátom z partnerskej škole napísali niečo o nás a našej škole a že sa budeme tešiť na ďalšiu spoluprácu, sme pekne zabalili do balíka a poslali...“

Zuzana Malyaková, Základná škola, Malinovo

„Každý rok nám práca na záložkách prináša nové a príjemné pocity, skvelé zážitky a veľa krásnych chvíľ. Tešíme sa, že naše záložky potešia kamarátov v Trstine a že sa objavia v rozčítaných knihách a pri čítaní kníh zažijú žiaci radostný pocit. Tým záložky splnia to, k čomu sú určené.“

Anna Murínová, Základná škola Jána Drdoša, Vígľaš

„S našou partnerskou školou sme sa skontaktovali v danom termíne a vymenili sme si základné údaje. So žiakmi sme si na internete vyhľadali údaje o českom mestečku, na interaktívnej tabuli sme si prezreli fotografie, polohu i rozlohu, erb, vyhľadali školu. Jeden žiak toto mestečko dokonca cez letné prázdniny i navštívil, tak sme si doplnili informácie z prvej ruky.“

Kristína Pániková, Základná škola s materskou školou, Ružindol

„Na záložkách sa objavili známe rozprávkové bytosti, s ktorými sa môže bežný čitateľ stretávať nielen v podobe knižnej, ale aj televíznej (napr. bosorky, čarodejnice, dobrí princovia, zakliate princezné, rozprávky bratov Grimmovcov, výber z tvorby Pavla Dobšinského).“

Veronika Ingotová, Základná škola Jozefa Horáka, Banská Štiavnica

„... ďakujeme za opätovnú možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý žiakov čoraz viac spája s knihou, umožňuje im prežívať rôzne dobrodružstvá, rozvíjať nové a možno aj dlhodobé priateľstvá. Žiakom našej partnerskej školy sme pripravili záložky s motívmi obľúbených hrdinov, ako sú napríklad Gulko Bombuľko, Tri prasiatka, Ferdo Mravec, Zlatá rybka, Včielka Maja, Žabiatko, Červená Čiapočka, Macko Pú či Mimoni.“

Ružená Kočišová, Základná škola, Bystrany

„Tohoročná téma ponúkla žiakom široký priestor využiť predstavu a fantáziu a sklbiť ju s vedomosťami a poznatkami o literárnych dielach. Pravidelne čítame doma i v škole. Vyrobené záložky našich žiakov ponúkali bohatú pestrosť príbehov. Mladší i starší žiaci stvárňovali radšej rozprávky.“

Lubica Karliková, Základná škola s materskou školou, Krajné

„Oblubujeme čítanie kníh a dramatizáciu príbehov. Našej partnerskej škole sme okrem záložiek poslali aj videoanimáciu, fotografie z výletu a výroby záložiek, jedno vydanie nášho školského časopisu, leták/brožúrku o našej škole, farbičky, balóny, nálepky pre žiakov a list. Táto spolupráca nám priniesla veľa zaujímavých poznatkov a nových priateľov.“

Helena Gaľová, Spojená škola, Matice slovenskej, Prešov

„Triedne učiteľky a vychovávateľky z ŠKD pripravili pre našich žiakov rôzne aktivity (napr. čítali rozprávky, kvízy, kreslili). Žiaci sami doniesli svoju obľúbenú rozprávkovú knižku a vzájomne sa inšpirovali, čo zaujímavé by sme si mohli prečítať a potom nakresliť. Takýmto spôsobom sme zároveň rozvíjali aj našu čitateľskú gramotnosť.“

Oľga Urbančíková, Základná škola, Abovská, Košice

„Výrobe záložiek predchádzali mnohé aktivity. Prvákom čítali rozprávky deviatáci. Prváci sa poobliekali do rozprávkových kostýmov a zahráli si niektoré rozprávky, najviac sa im páčila rozprávka Perníková chalúpka. Druháci okrem čítania rozprávok robili zábavné hry a súťaže, vždy na tému niektorej ľudovej rozprávky. Tretiaci boli na exkurzii na Trenčianskom hrade, kde si vypočuli povesť Studňa lásky, ktorá ich inšpirovala k výrobe záložiek. Tiež ich očarila česká rozprávka Mach a Šebestová, ktorú nielen čítali, ale si aj pozreli film, pričom im vôbec neprekážalo, že bol v českom jazyku. Štvrtáci čítali nielen rozprávky, ale aj zozbierali a prečítali všetky povesti z nášho okolia.“

Zuzana Valašíková, Základná škola s materskou školou Hugolína Gavloviča, Pruské

„Tento projekt je naozaj výnimočný. Dokáže u žiakov naštartovať kreatívneho ducha, čitateľsky zvládnuť príbeh a urobiť radosť kamarátom, ktorí záložku dostanú. Rozvíjať u žiakov tvorivosť, zdokonaľovať techniku čítania, inšpirovať k štedrosti a láske k blížnemu – to je to, čo by mal učiteľ dosiahnuť.“

Lubomíra Valasová, Základná škola sv. Cyrila a Metoda, Spišská Nová Ves

“Vďaka projektu sme prežili krásny čas, obklopení rozprávkami, bájkami a povestami. Výrobe záložiek sme sa venovali na hodinách čítania, výtvarnej výchovy a na krúžku zameranom na podporu čitateľskej gramotnosti s názvom Čítam si rád. Výrobu záložiek žiakom spríjemňovali učiteľky čítaním rozprávok. Tak isto si žiaci čítali rozprávky navzájom, v menších skupinách, v školskej knižnici a nosili si knižky aj zo svojej domácej knižnice.“

Martina Hudcová, Základná škola, Pukanec

„Projekt sme s nadšením uvítali. Pokladáme ho za zaujímavú výzvu ako upútať žiakov a inšpirovať ich k práci s knihou. Teší nás aj možnosť nadviazať priateľstvá so žiakmi z inej školy. Po vyhotovení záložiek sme ich zaslali našej kontaktnej škole v Čechách. K záložkám sme pribalili aj darčkové predmety – šálku s ručnou maľbou Budmerického kaštieľa, pero s erbom Budmeríc.“

Lenka Bacigalová, Základná škola s materskou školou, Budmerice

„Žiakom sa práca darila a veľmi ochotne pracovali. Tešili sa, že si svoje práce vymenia s kamarátmi z českej školy... Na škole robíme recitačné súťaže, pripravujeme kultúrne programy pre obce, pretože k nám chodia žiaci z troch obcí, a tiež navštevujeme obecnú knižnicu.“

Lenka Pechová, Základná škola, Veľké Uherce

„... každý žiak našej školy dostal list od kamaráta z Borovej Lady. Záložky sa niesli v duchu Čert a s ním spojené rozprávky. Naše záložky mali hlavnú postavičku Krtka. Verím, že spolupráca s našou českou partnerskou školou bude pokračovať aj v budúcnosti. Naši žiaci sa nevedeli dočkať a hneď aj kamarátom napísali. Vážená pani Cenigová, Váš projekt má krásnu myšlienku. Nielen žiaci, ale aj učitelia sme nadšení. Veľmi pekne Vám ďakujeme a tešíme sa, ako sa zapojíme do ďalšieho ročníka.“

Jana Poláčeková, Základná škola, Kráľová nad Váhom

„Tvorba záložky bola prispôsobená tak, aby sa každý žiak mohol realizovať, aj napriek svojmu zdravotnému znevýhodneniu. Pri tvorbe záložky žiaci najprv sledovali krátku rozprávku alebo im pedagóg prečítal krátky úryvok z rozprávky. Spoločnými silami boli vyrobené záložky, ktoré boli s láskou vytvorené a odoslané kamarátom zo Špeciálnej základnej školy v Detve... Z krásnych kamarátskych záložiek bola vytvorená výstavka v triede, aby sa žiaci mohli podeliť o radosť aj s ostatnými. Po výstavke si žiaci vyberú záložku, ktorú si zoberú na pamiatku domov. Žiaci sa tak naučili, že zdieľaná radosť je dvojnásobná radosť.“

Silvia Dziaková, Špeciálna základná škola sv. Anny, Stará Ľubovňa

„Sme radi, že sme sa opäť mohli zapojiť do tohto motivujúceho projektu na podporu čítania. V našej škole sme sa zamerali na výrobu záložiek, ktoré väčšinou niesli tému zvieracích, ľudových, autorských rozprávok a bájok. Zaujímavou aktivitou a spríjemnením bola beseda so žiakmi o knihe Povesti a historky z Liptovskej Tepličky a návšteva školskej knižnice. Projekt bol pre nás veľkým obohatením.“

Katarína Kupčová, Základná škola s MŠ Štefana Náhaluku, Liptovská Teplička

„... v balíku Vám zasielam záložky na znak priateľstva, ktoré vyrobili naši žiaci s láskou. Žiaci ich vyrábali na hodinách výtvarnej výchovy a v školskom klube. Vopred Vám ďakujem za Vami zaslané záložky a veľmi sa na ne tešíme.“

Marta Dzurišová, Základná škola, Pavlovce

„Do tohto skvelého projektu sa naša škola zapája od jeho vzniku. Do výroby záložiek sa ako každoročne zapojili žiaci ISCED1 aj ISCED2 našej základnej školy. Samotnej výrobe záložiek predchádzalo čítanie kníh rozprávok, poviedok J. G. Tajovského a povestí vypožičaných z našej školskej knižnice. Tvorba záložiek bola výborným oživením a spretrením vyučovacích hodín a čo je najpodstatnejšie – dôležitým motivačným prvkom pri zvyšovaní záujmu čítania u žiakov.“

Judita Juhászová, Základná škola, Saratovská, Levice

„Na záložkách sme sa snažili vyobrazit' rôzne rozprávkové postavičky... Spolu so záložkami sme im poslali srdečný list s našimi fotografiami a plno obrázkových materiálov o našom meste. Od kamarátov z pridelenej školy sme už dostali balíček krásnych záložiek, ktoré pre nás vyrobili. Zatiaľ sme z nich vyzdobili panel, aby sme ich mohli všetci poprezerat', ale už sa tešíme až nás budú sprevádzať pri čítaní rôznych príbehov.“

Renata Divácká, Špeciálna základná škola, Holíč

„Záložky sme tvorili na hodinách výtvarnej výchovy, ako aj na hodinách čítania, v školskom klube i v školskej knižnici. Inšpiráciou pre ich tvorbu boli naše obľúbené knihy. Do balíčka sme spolu so záložkami pribalili aj sprievodný list, v ktorom sme im priblížili našu obec i školu. Záložky, ktoré sme dostali, sme najskôr vystavili v školskej knižnici.“

Ludmila Kolenčíková, Základná škola s materskou školou, Oravská Lesná

„Inšpirovali sa prečítanými rozprávkami, bájkami, povestami a knižnými príbehmi. Kreslili svoje obľúbené postavy ako napríklad Popoluška, Červená čiapočka, Maťko a Kubko, Danka a Janka... Snažili sa, aby vlastnoručne zhotovený darček v podobe záložky do knihy rovesníkov z Čiech zaujal svojou farebnosťou či rôznym tvarom. Odporúčali im, aby si tie knihy vo voľnom čase prečítali. Sprievodnou aktivitou projektu bolo vytvorenie Knihy priateľstva. Skupina starších žiakov zostavila obrázkový slovník českých a slovenských slovíčok. K ilustráciám priradovali dvojjazyčné výrazy, ktoré vyhľadali na internete.“

Valentína Brudňaková, Spojená škola, Centrálna, Svidník

„10. 10. 2018 sme pozvali na besedu regionálnu autorku kníh Olgu Švedovú, ktorá práve dokončila príbehy a povesti pod názvom Kolovrátko. Niektoré z povestí nám prerozprávala... Podľa rozprávky Trinásť komnata od Jána Milčáka sme si napísali scenár a scénu sme nazvali O Filoméne, zázračnej babičke, ktorá naučila deti lásky ku knihám. Zahrali sme ju našim starým rodičom 25. 10. 2018. Naše aktivity sme zverejnili na nástenke a Vranovských novinkách a webovej stránke <https://zsrudlov.edupage.org/>.“

Elena Kladná, Základná škola, Rudlov

„Pri výbere motívu na záložky sa žiaci inšpirovali napríklad knihami od J. C. Hronského Slnovratka, L. Feldeka Modrá kniha rozprávok, Romana Brata Môj anjel sa vie biť, Carla Collodiho Pinocchio, Pavla Dobšinského Prostonárodné slovenské povesti. Stretnutia prebiehali formou hlasného čítania, čítali samotní žiaci, starší žiaci čítali mladším a niekedy som im čítala aj ja. Myslím si, že projekt splnil svoj účel, žiaci radi čítali, atmosféra bola príjemná, zábavná, priateľská.“

Patrícia Móriová, Základná škola s materskou školou, Horné Saliby

„Žiaci vyrábajú záložky radi a vopred sa tešia na tie, ktoré im vyrobia spolužiaci z pridelenej školy. Pred a počas samotnej výroby záložiek sa inšpirovali čítaním ľudových aj autorských rozprávok, tajuplných príbehov a povestí. Na záložkách sa ocitli postavy a postavičky z príbehov *Cesta do fantázie*, *Mestečko záhad*, *Máša a medveď*, *Posledný jednorožec*, *Srdce*, *Alica v krajine zázrakov*, *Snehová kráľovná*. Na niektoré napísali žiaci odkazy svojim budúcim kamarátom vo forme citátov z kníh. V tomto roku sme výrobu záložiek spojili s aktivitami v školskej knižnici organizovanými pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc.“

Judita Karáseková, Základná škola s materskou školou, Kalinovo

„Počas zhotovovania záložiek sa pedagógovia so žiakmi rozprávali, zamerali sa na poznávanie rozprávok, bajok, povestí a ich hlavných postáv. Inšpirovali sa najmä rozprávkami *O psíčkovi a mačičke*, *O Červenej Čiapočke*, *O krtkovi*, *Ezopove bajky*... Spoločne sme hádali, akú rozprávku, príbeh či bajku znázorňujú jednotlivé záložky od našich kamarátov z našej partnerskej školy.“

Andrea Mičíková, Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Dolný Kubín

„Zamerali sme sa na naše slovenské rozprávky (napr. Červená čiapočka, Tri prasiatka, O pampúšikovi) a na bájky (napr. O korytnačke a zajacovi). Taktiež sme do obálky priložili list pre družobnú školu so zaujímavosťami o našom regióne a kraji (informačné letáky). Tešíme sa na ďalší úspešný ročník.“

Elena Jamnická, Základná škola s materskou školou A. Vagača, Detva

„Aj v tomto roku sme s radosťou prijali správu o tom, že projekt naďalej pokračuje. Je to vynikajúci projekt, ktorý nenásilnou cestou privádza žiakov ku knihe, k čítaniu. Žiaci sa zabavia, nadviažu nové kontakty, priateľstvá s vrstovníkmi z iných škôl, rozvinú nielen čitateľské kompetencie, ale aj svoju kreativitu.“

Renáta Juhásová, Gymnázium Františka Švantnera, Nová Baňa

„K tvorbe záložiek žiaci pristupovali svojsky a kreatívne. Využívali rôzne materiály – papier, drevené špachtličky, listy, stužky... Najčastejšie spracované motívy – rozprávky, bájky, báje, kniha Malý princ od A. de Saint-Exupéry, Májka Tárarka od Márie Ďuričkovej, diela od

Gabriely Futovej. Záložky sme si s partnerskou školou po vzájomnej komunikácii vymenili v termínoch, ktoré umožnili odovzdávanie záložiek od spolužiakov zrealizovať priamo počas Medzinárodného dňa školských knižníc.“

Kristína Tirpáková, Základná škola s materskou školou, Lubotín

„Otvorili sme okienko s názvom fantázia a nechali sme sa unášať do sveta princezien, Tarzanov, čarovných mečov, malých princov, rozprávajúcich mackov, Ferdov Mravcov, čarodejníkov, víl, hradných pánov či nezbedných bojkov, do sveta bez hraníc, do sveta kúziel, čarov a ilúzií. Tento krásny svet knižných príbehov nám tvorbou záložiek otvoril aj svet nový – priateľský. A tak do každej knihy vkladáme farebnú záložku ako symbol priateľstva a porozumenia.“

Soňa Škulová, Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava

„Naši žiaci boli prácou na záložkách veľmi nadšení. Žiaci boli motivovaní návštevou školskej knižnice, kde pozerali obrázky v rozprávkových knihách, bájkach a listovali v časopisoch. Na hodinách literatúry najmenším žiakom – v prípravnom a prvom ročníku im učiteľky pripravili predstavenie, dramatizovali čítaný text, ktorý čítali na hodinách. Tí najmenší so záujmom a s úžasom sledovali rozprávanie učiteľiek.“

Ludmila Struňáková, Základná škola, Večec

„Pri výrobe záložiek sa mladší žiaci inšpirovali rozprávkovými knihami, bajkami, starší žiaci zase povestami. Sprievodnou akciou projektu bolo čítanie bajok. Každá trieda dostala za úlohu spoločne si prečítať jednu alebo viacero bajok a následne vypracovať pracovný list k danej bajke a vymalovať maľovanky. Knihy boli vypožičané zo školskej knižnice. Akcia žiakov zaujala, pracovali pozorne a so zaujatím.“

Silvia Latová, Spojená škola internátna, Komenského, Humenné

„Zrakovo postihnutí žiaci, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a mentálne postihnutí žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali rozprávkami. Pre ich motivovanie sme použili hlavne rozprávky slovenských a českých autorov... Zorganizovala som stretnutie v aule školy. Zúčastnili sa ho deti, ktoré sa podieľali na výrobe záložiek. Opäť sme si pripomenuli význam projektu, ale aj načo záložky používame.“

Eva Halášová, Spojená škola internátna, Levoča

„Naši žiaci sa s chuťou pustili nielen do výroby záložiek, ale i do písania – kreslenia listov pre nových kamarátov... Čítame spoločne knihy a tak nám výroba záložiek šla od ruky. S partnerskou školou sme sa skontaktovali, vymenili si kontakty, pozreli ich webovú stránku, poslali sme im fotky, kde sú žiaci pri výrobe záložiek i písaní listov. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý spája školy a vytvára nové priateľstvá.“

Anna Badíková, Základná škola s materskou školou, Gaštanová, Žilina

„Žiaci našej základnej školy projekt veľmi nadchol a s radosťou vyrábali záložky. Najväčšou motiváciou pre nich bolo, že môžu svoje záložky poslať ďalej a na oplátku aj im prídu originálne záložky. Inšpirovali sa knihami od rôznych autorov (napr. Krista Bendová, Jozef Pavlovič, Milan Rúfus, Pavol Dobšinský, Hans Christian Andersen, Charles Perrault, Antoine de Saint-Exupéry, Lewis Carroll). V rámci projektu sme navštívili školskú knižnicu. Žiaci si do školy priniesli svoje obľúbené knihy a navzájom o nich diskutovali.“

Nikola Opremcáková, Základná škola s materskou školou, Biele Vody, Mlynky

„Záložky pre svojich českých kamarátov sme pripravili v Medzinárodný deň školských knižníc. V tento deň žiaci pracovali s rozprávkou Cesta do Afriky a spoločne aj samostatne úspešne riešili rôzne aktivity. Naši prváci boli pasovaní za čitateľov školskej knižnice, nakoľko v tento deň splnili všetky podmienky, ktoré sa vyžadujú od nových čitateľov.“

Andrea Šimonová, Základná škola, Bešeňov

„Je naozaj pozitívne v dnešnej dobe vidieť žiakov, ktorí netúžia po novom mobile, tablete či notebooku, ale po knihe; ktoré nezabíjajú čas na internete, ale využívajú ho na rozširovanie svojho poznania a nechávajú sa vťahnuť do tajuplných príbehov skutočných či neskutočných hrdinov, ktorí im vedia dať do života veľa dobra. Ved' knihy sú bohatstvom každej ľudskej duše a dokážu formovať srdce človeka. A to je v dnešnej dobe dôležité. Preto aj tento projekt veľmi oceňujem a som vďačná všetkým, ktorí sa podieľajú na jeho príprave.“

Lenka Horáková, Spojená škola sv. Jána Pavla II., Poprad

„So starými rodičmi sme v školskej knižnici čítali a spoznávali tajomstvá knižných hrdinov, príbehy, bájky, povesti a rozprávky. A potom sme sa s chuťou pustili do práce a spoločne si vyrábali záložky pre kamarátov z družobnej školy na Sokolskej ulici v Třeboni. Prostredníctvom tohto projektu sme nenápadným spôsobom prepojili lásku, úctu k sebe, úctu k druhým a zodpovednosť.“

Daniela Novotná, Základná škola, Komenského, Smižany

„Žiaci radi prezentovali svoje obľúbené knihy, hlavné postavy svojim spolužiakom, aby ich motivovali k čítaniu. Pri prezentácii príbehov, hlavných postáv si žiaci oprášili svoje vedomosti aj o literárnych autoroch a ich tvorbe. Aj týmto projektom rozvíjame komunikačné zručnosti našich žiakov. Motivujeme žiakov k čítaniu kníh, k návšteve školskej knižnice...“

Dana Volčková, Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou

„... naše žiačky v krátkom čase urobili nástenku z doručenej pošty a záložiek, ktoré sa im veľmi páčili. Komunikácia s partnerskou školou prebehla v priateľskom duchu a bez problémov.“

Darina Jašková, Špeciálna základná škola, Trstín

„Skamarátili sme sa so žiakmi z jednej školy v Nitre. Niektorí prváci kreslili o rybičkách, tretiaci o zajkovi, siedmci o príbehu Z poľovníckej kapsy – podľa toho, z čoho im učiteľka čítala. Pridali sme aj nejaké fotky a náš časopis Lienka. Nezabudli sme sa pochváliť aj obecným občasníkom – Blavské noviny... Už sa tešíme na budúci rok.“

Zuzana Pecarová, Základná škola s materskou školou, Jaslovské Bohunice

„Žiaci sa inšpirovali prečítanými rozprávkami, bajkami, povestami. S družobnou školou sme si dohodli aj rozmery záložky. Na záložkách sa objavili deje postavičiek, rozprávkových bytostí, zvierat, hrdinov, o ktorých žiaci čítali. Najvydarenejšie záložky boli zverejnené na paneloch vo vestibule školy, kde si ich mohli pozrieť všetci žiaci, učitelia, aj rodičia a návštevníci školy. Do balíka sme priložili pexeso o regionálnych kultúrnych pamiatkach, maľovanku o Prešove, detské slovenské časopisy, zopár maškrt a žiaci napísali novým kamarátom pekný ilustrovaný list.“

Mária Režnická, Základná škola, Matice slovenskej, Prešov

„Naši prváci sa inšpirovali rozprávkami o princeznách, zvieratkách. Žiaci si priniesli knihy z domu, boli to väčšinou preklady zahraničných knižiek. Druhákom sa páčila kniha od Márie Ďuríčkovej – Danka a Janka, od J. C. Hronského – Smelý Zajko a aj Kniha o dinosauroch. Tretiakov zaujal Harry a Potter, Môj brat je super hrdina či Pipi dlhá pančucha... Ďakujeme Vám za ponuku a možnosť zapojiť sa do úžasného projektu.“

Martina Gašparovičová, Základná škola s materskou školou, Slovenský Grob

„O výrobu záložiek bol veľký záujem. Pod vedením pedagógov si žiaci vybrali spisovateľa a na jeho dielo vytvárali záložky. Pri prezentácii záložiek každá trieda prečítala zaujímavosti, ktoré sa dočítala o autorovi. Projekt sme realizovali na hodinách slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy a v záujmových krúžkoch.“

Tatiana Rohál'ová, Základná škola s materskou školou, Šarišské Michal'any

„Žiaci so svojimi učiteľmi navštívili školskú knižnicu, kde sa porozprávali o svojich obľúbených knihách a niektorí si našli zaujímavé knihy, ktoré si vypožičali. S knihami pracovali nielen doma, ale aj na hodinách čítania. Po zážitkoch s knihami sme zorganizovali besedu so spisovateľom Braňom Jobusom. Táto beseda sa niesla v hudobnom duchu. Knihy boli predstavené pesničkami a zaujímavými príbehmi. Žiaci si domov odniesli knihy, ktoré ich najviac upúťali.“

Katarína Belišová, Základná škola, Ľubica

„Zástupcovia českej partnerskej školy si prišli prevziať balík osobne do našej školskej knižnice. Balík im odovzdali žiaci 4. ročníka a zároveň prevzali balík a srdečné pozdravy od českých priateľov. Radosť zo záložiek bola obojstranná. Zaujímavé bolo aj prečítanie si textov povestí v oboch školách: české deti čítali jednu z povestí v slovenčine, ktorú sme im poslali v balíku, a naši žiaci si prečítali zase českú povesť v češtine. Túto aktivitu sme motivovali aj v rámci osláv 100. výročia založenia ČSR.“

Zuzana Šlepecká, Základná škola Andreja Bagara, Trenčianske Teplice

„Pred výrobou záložiek žiaci vyšších ročníkov prvého stupňa a nižších ročníkov druhého stupňa sa oboznámili v rámci učiva i mimočítankového čítania s rozprávkami klasickými a modernými, miestnymi a historickými povestami a bájkami od najznámejších svetových bájkarov. Podľa vlastného výberu prečítali niektoré rozprávky H. CH. Andersena, bratov

Grimmovcov, P. Dobšinského, ako aj Osmijankove rozprávky od K. Bendovej. Z povestí sa oboznámili s tvorbou M. Ďuríčkovej a prečítali knihy bájok Ezopa, Krylova a La Fontaina...“
Luba Hrušovská, Základná škola, Podzáhradná, Bratislava

„S cieľom rozvíjať aktívne počúvanie s porozumením si žiaci v rámci hodiny výtvarnej výchovy vypočuli jednu rozprávku, respektíve bájku či povesť. Následne o prečítanom príbehu viedli riadený rozhovor. Zámerom bolo aj poukázať na posolstvo dobra, spravodlivosti, krásy a mravných základov. Potom sa žiaci so zápalom a nadšením pustili do tvorby záložiek, ktoré výtvarne skrášlili peknou ilustráciou.“

Danka Sálusová, Základná škola s materskou školou, Liptovská Teplá

„Čítali sme zaujímavé a pútavé príbehy, rozprávky a povesti o našich hradoch, zámkoch, panovníkoch, ako aj o známych, či menej známych hrdinoch. Zamerali sme sa najmä na povesti a rozprávky z nášho Žilinského kraja. Čítali sme o hrade Strečno a dvoch krásaviciach Margita a Besná, ktoré sa premenili na skaly. Rovnako tu žila aj Žofia Bosniaková, o ktorej koluje tiež veľmi veľa povestí zahalených tajomstvom... Veríme, že Vás

naše záložky potešia a spríjemnia Vám chvíle strávené v spoločnosti obľúbených kníh a autorov. Vyrábali sme ich pre Vás s nadšením.“

Marcela Labudíková, Základná škola s materskou školou, Divinka

„Počas trvania projektu žiaci aktívne čítali rozprávkové knihy zo školskej knižnice. Navštívili aj Mestskú knižnicu v Šamoríne. Vypožičali si knižky a na hodine slovenského jazyka čítali rozprávky od Boženy Nemcovej, klasické rozprávky od H. Ch. Andersena, od Grimmovcov. Inšpirovali sa... Všetci sa veľmi tešili pri zhotovovaní záložiek do kníh pre vzdialených kamarátov.“

Henrieta Balheimová, Špeciálna základná škola, Šamorín

„Tento projekt je jedným z najobľúbenejších projektov na našej škole... Návšteva spisovateľa Petra Glocka na našej škole v tomto roku očarila žiakov a veľa záložiek vytvorili práve po prečítaní jeho kníh. Žiaci napríklad aj tvorili prezentácie kníh, robili interview s najznámejšími spisovateľmi počas hodín slovenského jazyka a literatúry, hrali sa na spisovateľov i ilustrátorov kníh, recitovali a prednášali rozprávky a povesti zo svojich obľúbených kníh. Dokonca sme si zahrali hru Kreslo spisovateľa a pripravili si výstavku najobľúbenejších kníh... Veľmi sa tešíme z vyrobených záložiek a ešte viac sa tešíme na záložky od partnerskej školy. Ďakujeme, že takýto projekt vznikol a hlavne Vám, ktorá nás každý rok osloví a príjemne motivuje.“

Ingrida Jakubičková, Základná škola, Tulipánová, Nitra

„Naši žiaci usilovne pracovali počas celého mesiaca na nových záložkách do kníh. Záložky sa im vydarili. preto sme ich odoslali viac, ako bolo dohodnuté. Tešíme sa na ďalší ročník tohto projektu.“

Miroslava Švehlová, Základná škola s materskou školou, Košeca

„Počas trvania projektu sme často navštevovali našu školskú knižnicu a oboznamovali sa s literatúrou, ktorá sa v nej nachádza... Pani starostka nám prispela malými upomienkovými predmetmi, ako sú rôzne brožúry a knihy, ktoré môžu žiakom priblížiť našu obec, naše okolie a kraj, ako aj malé darčeky, ako sú pohár či šité srdiečka.“

Marta Drajanová, Základná škola s materskou školou, Helcmanovce

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (28. 11. 2018)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 3 Vyhodnotenie 7. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Vyhodnotenie
7. ročníka celoslovenského projektu
pre stredné školy

***Záložka do knihy spája slovenské školy:
Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti,
ktoré spájajú Čechov a Slovákov***

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave vyhlásila pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2018** pre stredné školy **7. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov.***

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na určenú tému *Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov.* Výmenu záložiek využili stredné školy aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska. Rovnako sa zážitkovým spôsobom oboznámili s históriou slovenského a českého národa.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2018 elektronickú prihlášku, ktorá bola zverejnená na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. Dňa 1. októbra 2018 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o priebehu realizácie celoslovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice zároveň informovala, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2018.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **174 stredných škôl s celkovým počtom 8 859 žiakov.**

Slovenská pedagogická knižnica 19. októbra 2018 osobne poďakovala každej zúčastnenej strednej škole za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 153 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2018/Hodnotenie%20celoslovensky%20projekt.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník najčastejšie v rámci vyučovania (napr. na hodinách slovenského jazyka a literatúry, dejepisu, občianskej náuky), na záujmových krúžkoch, praktických cvičeniach, triednických hodinách alebo v školskej knižnici. Záložky boli tematicky predovšetkým venované Milanovi Rastislavovi Štefánikovi a ďalším významným osobnostiam z politiky, ktoré spájajú Čechov a Slovákov, ako boli napríklad Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš, Milan Hodža, Alexander Dubček. Ďalej boli na záložkách často stvárnené osobnosti z literatúry (napr. Božena Němcová, Zdeněk Miller, J. A. Komenský) a z oblasti hudby (napr. kapela Elán, Miro Žbirka, Karel Gott). Poniektorí žiaci na zadnú stranu záložiek uvádzali citáty politických osobností alebo základné informácie o ich živote, prípadne svoje poštové alebo mailové adresy či facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke diskusie o prečítaných knihách viažuce sa k obdobiu 20. storočia slovenských a českých historických dejín, prezentácie najvýznamnejších politických osobností formou krátkych referátov, slohových prác alebo powerpointových prezentácií, jazykové a literárne kvízy, spoločné pozieranie filmov o spoločnom štáte Čechov a Slovákov, výstavky českej literatúry, besedy so spisovateľmi (napr. Blankou Kovarčíkovou a Vandou Rozenbergerovou) či školské rozhlasové relácie o priebehu realizácie projektu. Niekoľko škôl pre členov svojej školskej komunity pripravilo aj výstavky z dobových predmetov, kníh a fotografií spoločného Česko-Slovenského štátu a nástenky zobrazujúce život a dielo významných osobností z tohto obdobia.

Zopár škôl si výrobu záložiek alebo ich prezentáciu spojilo aj s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2018, na ktorej si spoločne pripomenuli 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska. Opäť mnoho žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila propagačné materiály o škole, jej študijných odboroch a o regióne, školské časopisy, jubilejné publikácie, knihy, dedička zobrazujúce život školy a mesta, cédečka s nahrávkami piesní samotných žiakov školy, pozvánky na návštevu školy a darčkové predmety (napr. perá, kľúčenky). Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo

výstavy vo vestibule škôl, v triedach alebo v školských knižniciach. Niektoré školy urobili aj nástenky, na ktorých priniesli prehľad o najvýznamnejších osobnostiach takzvaných osmičkových rokov. Takisto často na svojich webových sídlach uverejňovali fotografie s najkrajšími záložkami alebo stručné informácie o uvedenom projekte. Veľa škôl uverejnilo aj články o priebehu výroby záložiek vo svojich školských časopisoch. Našli sa aj také školy, ktoré organizovali súťaž o najkrajšie záložky vyrobené pre svoju partnerskú školu a tvorcov záložiek odmenili diplomom, knižnými poukážkami a sladkosťami. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce napríklad vo forme výletu.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

„Projekt splnil svoj účel nielen tým, že žiaci uplatnili svoje manuálne zručnosti pri výrobe záložiek, ale najmä tým, že si osvojili aj množstvo vedomostí a pritom získali aj nových priateľov. Tešíme sa na nový ročník a na novú tému.“

Daniela Polníková, Stredná odborná škola, Púchov

„Opätovne Vám chcem poďakovať za tento podnetný projekt, ktorý pomáha prebúdzat lásku ku knihám.“

Eleonóra Kopecká, Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA, Nitra

„Uvedený projekt považujeme za vhodné spestrenie vzdelávacieho procesu v našej škole. Zároveň nám umožňuje nenásilnou formou vzdelávať žiakov v oblasti našej histórie, oboznámiť ich so skutočnými osobnosťami slovenského národa a tým vytvárať vhodné vzory pri formovaní čestných a krásnych mladých ľudí.“

Lubica Bašová, Stredná odborná škola potravinárska, Nitra

„Je dobré, ak učíme nezištnosti a dobrovoľníctvu v dobe, kedy sa všetko meria peniazmi a časom, a preto aj tento školský rok konštatujem, že tento projekt je správnou aktivitou, ktorá nie je samoučelná, ale zanechá v dušiach našich zverencov svetlú stopu.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

Okrem záložiek sme si vymenili taktiež informácie o našich školách, propagačné materiály, milé drobnosti a vzájomne sa spoznali ako kolegovia.“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Žilina

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek na jednej strane pomohla učiteľom zábavnou formou získať žiakov pre čítanie, na druhej strane podporila u žiakov ich dobrý vzťah ku knihám a k školskej knižnici. Rovnako prispela k vytváraniu živých spoločenstiev, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom rozvíjali svoje čitateľské záujmy a osobné talenty. Výroba záložiek, konkrétne je výtvarná činnosť, pomohla žiakom rozvinúť jemnú motoriku, tvorivosť, predstavivosť, emočnú inteligenciu a umožnila im uspokojiť ich estetické cítenie a potrebu sebarealizácie. Vďaka vyrobenej záložke mohli žiaci získať uznanie za svoju usilovnú prácu a svoj úspech zažiť spolu so svojimi spolužiakmi.

Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo oživenie vyučovacieho procesu, ďalej podpora štúdia národných dejín a vzbudenie väčšieho záujmu o Milana Rastislava Štefánika a o iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov. V neposlednom rade prispela aj k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami a rovesníkmi.

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do tohto projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení.

Ďalej ďakujeme všetkým **pedagogickým zamestnancom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Taktiež im ďakujeme za ich nadšenie, voľný čas a úsilie, ktoré venovali usmerňovaniu svojich žiakov v rámci projektu a úsilie, aby zobrazený motív na záložke bol v súlade s vyhlásenou témou. Osobitne im ďakujeme za všetky originálne, tvorivé a inšpirujúce aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania v triedach alebo v školských knižniciach.

Oprávnené im patrí naša veľká vďaka, úprimný obdiv a hlboká úcta.

Špeciálne pod'akovanie

Naša veľká vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti. Ďakujeme im aj za to, že využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým sebazvdelávanie a vzdelávanie druhých je, a že vytvárali živé priateľstva nielen v rámci svojich tried, ale aj medzi školami.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (28. 11. 2018)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori:

Príloha č. 4 Hodnotenie 7. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* strednými školami

Hodnotenie
7. ročníka celoslovenského projektu
Záložka do knihy spája slovenské školy: Milan Rastislav Štefánik alebo
iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov
strednými školami

(výber zo 153 dobrovoľných hodnotení)

„Problematiku vzniku Československa si pripomenuli aj žiaci 1. ročníka na hodinách dejepisu, počas ktorých vytvorili zaujímavé záložky do kníh. Pri ich výrobe sa inšpirovali dejinnými udalosťami z 28. októbra 1918, respektíve z 30. októbra 1918. Výtvarné stvárnenie historických osobností z československých dejín podporilo aktívnu prácu žiakov s informáciami a prispelo k rozvíjaniu ich kreativity a výtvarných zručností.“

Peter Majer, Súkromná stredná umelecká škola, Hálkova, Žilina

„Začiatok školského roka sa nám okrem iných vecí viaže aj s projektom Záložka do knihy spája slovenské školy. Aj tento rok sa Gymnázium, Varšavská cesta v Žiline zapojilo do tohto kreatívneho projektu. Na rozdiel od medzinárodného projektu, v ktorom tvoria záložky naši primáni väčšinou na hodinách výtvarnej výchovy, do slovenského už tradične zapájame druhý stupeň gymnázia. Pretože títo študenti nemajú žiaden predmet, na ktorom by mohli kresliť záložky, robia to dobrovoľne mimo vyučovania... Chcela by som poďakovať aj hlavnej koordinátorke projektu, pani Rozálii Cenigovej za jej profesionalitu, tolerantnosť a celkový prístup, ktorý má vo vzťahu k nám, školským koordinátorom ako aj za to, že to všetko zvláda s nadhľadom.“

Alica Virdzeková, Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina

„Téma tohtoročného projektu bola pre našich žiakov pútavá aj z toho dôvodu, že osobnosť T. G. Masaryka a jeho dcéry patria aj do histórie nášho regiónu. Využili sme preto možnosť, ktorú nám ponúka naša geografická poloha, a v rámci exkurzie sme navštívili šesť kilometrov vzdialené Topoľčianky – letné sídlo T. G. Masaryka v rokoch 1923 – 1933.“

Anna Havetová, Gymnázium Janka Kráľ'a, SNP, Zlaté Moravce

„Na úvod sme žiakov oboznámili s témou a priebehom projektu a motivovali sme ich rozhovorom na vybranú tému. Žiaci rozprávali o knihách, ktoré čítali..., a potom vyrábali záložky pre žiakov partnerskej školy. Záložky z partnerskej školy sme umiestnili na nástenku v našej školskej knižnici a odprezentovali sme ich pri príležitosti Dňa otvorených dverí nášho gymnázia. Pri príležitosti rozdávania záložiek sme usporiadali spoločné tiché čítanie v školskej knižnici s vytvorením čitateľskej reťaze. Projekt hodnotím ako veľmi úspešný. Veľmi radi sa zapojíme aj v budúcom školskom roku.“

Zuzana Kováčová, Gymnázium, Kukučínova, Poprad

„Zamerali sme sa jednotne na osobu M. R. Štefánika. Žiaci veľmi kreatívnym spôsobom pristúpili k tohtoročnej téme a daný projekt ich potešil. Naša partnerská škola bola Obchodná akadémia z Hlohovca. Komunikácia s touto školou bola veľmi dobrá a potešili nás aj ich záložky. Verím, že sa do projektu zapojíme aj o rok.“

Matúš Bartko, Hotelová akadémia, Prešov

„Naša škola sa do tohto celoslovenského projektu zapojila po prvýkrát. Ako partnerská škola nám bolo vybrané Gymnázium svätého Františka Assiského v Levoči. Záložky do knihy sme robili na vyučovacích hodinách umenia a kultúry v 1. a 2. ročníku. Projekt žiakov zaujal, čo dokumentuje i množstvo knižných záložiek – viaceré boli originálne, znesú i kritickejšie umelecké hodnotenie. Tešíme sa na ďalšie podobné projekty.“

Matej Starják Gymnázium Pavla Horova, Michalovce

„Naši žiaci sa inšpirovali powerpointovou prezentáciou o živote Milana Rastislava Štefánika, ktorú poskytla koordinátorka projektu. Pri výbere motívu vychádzali najmä z výrokov uvedenej osobnosti, jeho tragickej smrti, či prostredia, kde žil... Komunikácia s partnerskou školou bola efektívna, otvorená a príjemná. Ich záložky si naši žiaci podľa vkusu vybrali a niektorí sa rozhodli, že pošlú cez sociálne siete správu žiakovi, ktorý na záložku uviedol svoje meno.“

Klára Zorvanová, Katolícka stredná pedagogická škola sv. Cyrila a Metoda, Košice

„Projekt inšpiroval žiakov aj k ďalším aktivitám. Zaujala ich osobnosť slovenského architekta Dušana Jurkoviča, ktorý pôsobil aj na Morave a v Čechách. Preto sme sa rozhodli, že v rámci školských výletov a exkurzií navštívime aj Mohylu M. R. Štefánika na Bradle a cintoríny padlých vojakov z I. svetovej vojny, napríklad aj v susednom Poľsku, kde ich D. Jurkovič naprojektoval 30 (Grab, Rotunda, Smerkowiec...) hlavne v oblasti západnej Haliče. Vytvorili sme aj dva literárno-historické kútiky s nástenkami o významných osobnostiach, ktoré odkazujú na pretrvávajúcu kontinuitu vzťahov Slovákov a Čechov.“

Alica Malastová, Stredná odborná škola, technická, Stará Ľubovňa

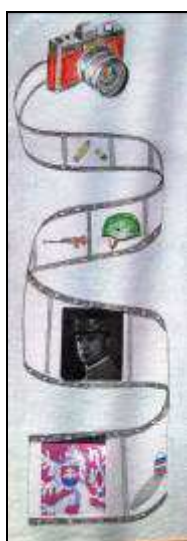
„Naši žiaci sa každoročne zapájajú do tohto skvelého projektu. Tohtoročná téma bola zaujímavá a aktuálna, najmä z dôvodu výročia Martinskej deklarácie. Bolo dostatočné množstvo materiálu na internete, v časopisoch, denníkoch aj v knihách. Žiaci sa opäť usilovne zapojili do zhotovovania záložiek. Naším partnerom sa stala SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline. Vzájomne sme si záložky vymenili a my sme pre našich priateľov do balíka pribalili pohľadnice nášho mesta, pohľadnicu drevených kostolíkov z nášho regiónu, prospekt o našej škole a tiež prospekty z NP Poloniny.“

Iveta Gičová, Stredná odborná škola, Sládkovičova, Snina

„Žiaci sa inšpirovali známymi a významnými osobnosťami, akými boli M. R. Štefánik a T. G. Masaryk, ktorí boli zakladateľmi Československej republiky. Na podporu čítania sme zorganizovali: priebežné čítanie ľubovoľných kníh a príbehov najznámejších prozaikov a básnikov, s ktorými sa žiaci stretnú na maturite, prerozprávanie príbehu, ktorý žiakov zaujal, aj s oboznámením sa s postavami, ktoré v príbehu vystupujú, a tiež sa zamyslíme aj nad básnickými textami...“

Janka Dzvóniková, Stredná odborná škola, Hlavná, Moldava nad Bodvou

„Vzhľadom na to, že považujeme myšlienku celoslovenského projektu Záložka do knihy spája slovenské školy za vhodný nástroj v nadväzovaní kontaktov medzi strednými školami na Slovensku, rozhodli sme sa aj tento rok v spolupráci so školským knihovníkom zapojiť do tohto projektu. Prostredníctvom neho naším hlavným zámerom bola podpora čitateľnosti, rozvoj čitateľskej gramotnosti a kreativity žiakov. Rozprávali sme sa o živote Milana Rastislava Štefánika a pokúsili sme sa hľadať symboly a znaky, ktoré boli použité v tohtoročných záložkách (mohyla, lietadlo, fotoaparát, vojak a vlajka). Týmto spôsobom bolo naším cieľom motivovať mladších žiakov do budúcnosti na spoluúčasti v projekte.“

Františka Fehérová, Gymnázium Štefana Moyses, Moldava nad Bodvou

„Výrobe záložiek sa venovali žiaci na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Žiaci používali rôzne techniky, výsledkom čoho boli záložky rôznych tvarov a farieb. Na záložkách sa nachádzal obrázok osobnosti (prípadne aj titulná strana knihy autora) a stručný text so životopisnými údajmi s dôrazom na aktuálnu tému. Následne žiaci vytvorili prezentáciu, ktorú po dokončení záložiek odprezentovali pred spolužiakmi. Podarilo sa im zachytiť vyše 30 osobností z politického a literárneho života, ktoré spájajú Čechov a Slovákov. Okrem M. R. Štefánika to boli napr.: T. G. Masaryk, E. Beneš, V. Šrobár, P. Blaho, I. Dérer, M. Hodža, A. Dubček, J. Gabčík a ďalší, alebo spisovatelia: J. Kollár, P. J. Šafárik, A. Heyduk, K. Kálal, F. V. Peřinka, J. Hašek, E. Bondy, V. Havel, I. Krasko, J. Jesenský, J. Smrek, P. Jilemnický, L. Mňačko, L. Feldek, M. Lasica a J. Satinský, či dokonca autori z nášho regiónu: P. Sula, B. Róna a J. Vladislav. Súčasťou našej zásielky boli okrem záložiek a sprievodného listu aj propagačné materiály o našom meste, ktoré obsahujú krátky dokument o Hlohovci a brožúrky mapujúce historické a prírodné lokality nášho regiónu. Touto cestou chceme poďakovať partnerskej škole – Hotelovej akadémii Prešov za krásne záložky pre našich študentov a samozrejme pani Mgr. Rozálii Cenigovej za to, že koordinuje a zastrešuje túto skvelú aktivitu, ktorá napomáha nadväzovať kontakty medzi školami a rozvíja u žiakov vzťah ku knihám a čítaniu.“

Stanislav Kamenčík, Obchodná akadémia, Hlohovec

„Téma záložiek nielen vyzdvihla veľkú osobnosť M. R. Štefánika, ale aj výstižne ilustrovala s ním súvisiace historické jubileum nášho i bratského českého národa, slávené v tomto kalendárnom roku. K spracovaniu záložiek na našej škole prispela aj propagácia v školskom rozhlase, ako aj nástenných novinách s fotografiami najkrajších z uplynulého roku. Pri hľadaní a určovaní jednotlivých autorov boli sme milo prekvapení, ako sa ich okruh neustále zväčšoval, a to ako o osobnosti z oblasti histórie, tak i z kultúrnej či športovej oblasti. Podobne i v tomto roku obsahom záložiek boli portréty autorov, autobiografické údaje s vyznačením, „spojivka“, prečo daný autor do určenej témy patrí. Na druhú stranu záložky žiaci najčastejšie vkladali citáty, úryvky z literárneho textu, piesne, či inú ilustráciu, vystihujúcu autora. Pred zaslaním záložiek sme spravili ich výstavku, v rámci ktorej prebehla malá súťaž o tie najkrajšie.“

Júlia Srnková, Stredná zdravotnícka škola, Považská Bystrica

„K tohtoročnej záložke sme pristúpili kreatívne. Ako osobnosť sme si vybrali Václava Havla. Zamerali sme sa najmä na Havlovu umeleckú tvorbu a okrajovo aj na dobu, ktorá jeho umeleckú tvorbu ovplyvnila. V rámci tejto aktivity sme navštívili divadlo Astorka, kde s jeho hrou *Protest/Rest* hosťovalo Švandovo divadlo z Prahy. Divadelné predstavenie s talentovanými českými hercami v českom jazyku nás veľmi zaujalo. Samotný text hry *Protest* sme si prečítali v rámci besedy v našej školskej knižnici, ktorá bola spojená s prednáškou o Havlovi a premietaním dokumentov o jeho živote. Pri následnej tvorbe záložiek sme ako ďalší inšpiračný zdroj počúvali československé hity z daného obdobia. Naša partnerská škola taktiež pristúpila kreatívne k výberu osobnosti a obdarovali nás nádhernými záložkami tvorenými technikou akvarelu. Určite sa u nich môžeme inšpirovať tým, že budúci rok tiež výsledné záložky zalaminujeme, aby žiakov tešili dlhšie. Cítíme, že máme vďaka záložke koho navštíviť, keď budeme v Žiline.“

Hanka Vorobjov, Stredná odborná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Mokrohájska, Bratislava

„Záložky žiaci vyrábali doma a na hodinách dejepisu. Partnerská škola Hotelová akadémia Otta Brucknera v Kežmarku bola veľmi usretová a spolupráca s ňou bezproblémová.”
Jana Kamasová, Hotelová akadémia Ľ. Wintera, Piešťany

„Ďakujeme, že sme sa mohli už po druhýkrát zapojiť do tohto zaujímavého projektu. Bola to opäť príležitosť, ako prostredníctvom osobností, ktoré stáli pri zrode našej prvej spoločnej republiky, rozvíjať u žiakov prácu s informáciami, ich tvorivosť, kreativitu a fantáziu. Záložky sme vyrábali na hodinách občianskej náuky. Naši žiaci sa pri ich výrobe inšpirovali osobnosťami, ktoré poznali najmä z hodín dejepisu. Tento projekt im poskytol priestor aj na prehĺbenie vedomostí o 1. Československej republike, o udalostiach súvisiacich s koncom 1. svetovej vojny, ako aj o Martinskej deklarácii.“

Zuzana Krišandová, Stredná odborná škola agropotravinárska a technická, Kežmarok

„Do tohtoročného ročníka projektu sa zapojili prváci a druháci. Téma Milan Rastislav Štefánik alebo iné významné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov je veľmi aktuálna a žiaci na ňu reagovali pozitívne. Národné dejiny mohli študovať aj takýmto spôsobom. Väčšina žiakov si zvolila osobnosť Štefánika a na záložkách uvádzali informácie z jeho života, citáty, fotografie, kresby.“

Tatiana Abrinková, Obchodná akadémia, Trebišov

„Mnohí žiaci čítajú knihy v českom jazyku a téma záložky priviedla ďalších k tomu, aby siahli aj po českej literatúre, a tak si obohatili slovnú zásobu z češtiny. Výrobu záložiek výrazne podporili vyučujúce slovenského jazyka, ktoré tomuto projektu venovali čas na svojich hodinách. Súčasťou vyučovania literatúry sú aj českí spisovatelia a ich diela žiaci čítajú s veľkým záujmom. Záložky vyrábali žiaci v rámci krúžkovej činnosti, triednických hodín, s odbornými učiteľkami na praktických cvičeniach PPK – výchovné zamestnanie – práca s papierom a vo svojom voľnom čase.“

Katarína Ružičková, Stredná zdravotnícka škola, Dolný Kubín

„Do projektu sa zapojili dievčatá a chlapci druhého ročníka, z odborov učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo a operátor tlače. Záložky vyrábali na vyučovaní. Spoločne sme vybrali vhodné osobnosti, ktoré spájajú Čechov a Slovákov – zároveň sme sa o nich porozprávali a oboznámil sa s nimi. Žiaci si okrem historických osobností vybrali spisovateľov – Božena Němcová, Zdeněk Miller, alebo hudobníkov – Miro Žbirka, Elán, Karel Gott... Na našej škole sme zorganizovali na podporu čítania napríklad tieto akcie: zakúpenie nových kníh do školskej knižnice (knižné tituly navrhovali žiaci, to čo by si oni radi prečítali), pri príležitosti 100. výročia vzniku Československa sme na hodiny SJL pripravili zábavný česko-slovenský jazykový kvíz Ako dobre si rozumieme.“

Lenka Filúšová, Stredná odborná škola Jozefa Čabelku, Holíč

„Tento rok sa niesol v duchu osláv Milana Rastislava Štefánika. Žiaci sa na viacerých predmetoch zaoberali osobnosťou nášho veľikána a možnosť kreatívne vyjadriť myšlienky na uvedenú tému im preto prišla vhod. Na hodinách metodiky výtvarnej výchovy sme hľadali zachované portrétna zobrazenia M. R. Štefánika, jeho nehynúce myšlienky a životné kréda, ktoré žiaci následne esteticky vhodne zakomponovali do záložiek.“

Katarína Goodspeed, Stredná odborná škola pedagogická, Lučenec

„Záložky vyrobené našimi žiakmi sme ešte pred odoslaním vystavili v priestoroch školskej knižnice a študenti mali možnosť zahlasovať o najkrajšiu záložku do knihy. Na základe tohto hlasovania sme súťaž o najkrajšiu záložku vyhodnotili. Dňa 24. 10. 2018 sme v priestoroch školskej knižnice tiež uskutočnili literárny kvíz pre žiakov 1. ročníka o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, zameraný na čítanie s porozumením. Dvaja vybraní zástupcovia triedy hľadali odpovede na otázky týkajúce sa rodinného zázemia a okolností tragického úmrtia jednej z najvýznamnejších osobností česko-slovenských dejín. Víťazov oboch súťaží sme odmenili knižnou poukážkou a sladkou odmenou.“

Zuzana Tóthová, Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Košice

„Znalosti o významných osobnostiach spoločných pre oba národy žiaci získali sledovaním filmu o dejinách spoločného štátu, tiež z výkladu na hodinách dejepisu, médií. Záložky vytvárali žiaci na hodinách slovenského jazyka.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Tvrdošín

„Téma žiakov veľmi zaujala. Zasa sa niečo nové naučili a objavili niektoré zaujímavosti, na ktoré si tí skôr narodení veľmi milo zaspomínali. Aj ostatní kolegovia sa u nás zapojili do projektu, lebo nám dávali nápady, čo a koho by sme mohli do záložiek zakomponovať. Preto padli aj také mená ako napríklad Tomáš Baťa, T. G. Masaryk, Albín Brunovský a Mária Medvecká, Alfons Mucha. A, samozrejme, M. R. Štefánik... Sme radi, že tento projekt existuje, že sme sa ho mohli zúčastniť a už sa tešíme na ďalší ročník budúci rok.“

Zuzana Dimová, Stredná odborná škola, Považská Bystrica

„Tohoročná téma bola pre našu školu veľmi inšpirujúca. Naša škola stojí v areáli, ktorý zdobí socha M. R. Štefánika. Prejav našej úcty k tomuto veľikánovi našich dejín sme mali možnosť vyjadriť i takýmto kreatívnym spôsobom. Žiaci našli v jeho odkaze, ktorý bol adresovaný vtedajšej spoločnosti, aktuálnosť i pre dnešnú dobu, jej smerovanie i odkaz venovaný nám všetkým.“

Mária Bujdaková, Obchodná akadémia, Šurany

„Ako prvé sme v spolupráci s vyučujúcimi dejepisu pripravili krátke video a prezentáciu na tému. Po prezentácii si mali žiaci vybrať osobnosť a priniesť si na výrobu záložky nielen potrebný materiál, ale aj zaujímavú publikáciu o osobnosti, ktorú si vybrali. Na stretnutie si žiaci priniesli aj spomínané knihy, ktoré si medzi sebou vzájomne vymenili a čítali pre celú skupinu o konkrétnej osobnosti, zvyšok žiakov si rôznou technikou vytváral záložku...“

Lucia Alexovičová, Stredná odborná škola technická, Humenné

„Žiaci na hodinách slovenského jazyka a literatúry, dejepisu, občianskej náuky a iných predmetoch, čítali a získavali nové poznatky o osobnostiach, ktoré nejakým spôsobom vplývali na život v Čechách a na Slovensku. Zisťovali, ako obohatili našu kultúru, históriu, ako a kde žili, aké mali zvyky, lásky, vzdelanie, záujmy a podobne. Poznatky čerpali z kníh, časopisov a internetu... Prínos tohto projektu vidím v tom, že žiaci sa inou formou vzdelávali, získavali nové poznatky, boli motivovaní k vyhľadávaniu informácií a k spolupráci, zároveň sa zabavili a nadviazali nové kontakty.“

Marcela Šimíčková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Trenčín

„Tento rok sa zapojili všetci žiaci prvých až tretích ročníkov do tohto projektu. Zapojili sa aj učitelia slovenského jazyka, umenia a kultúry a tiež aj dejepisu, keďže sa o M. R. Štefánikovi rozprávali aj na hodinách dejepisu a tvorili projekty, ktoré potom prezentovali pred ostatnými spolužiakmi. Chcem vyzdvihnúť prístup našej partnerskej školy z Humenného a to gymnázium sv. Jána Zlatoústeho. Veľmi dobre sa nám spolupracovalo, vymieňali sme si postrehy a informácie najprv o škole a potom o priebehu práce na záložkách. A nakoniec sme dostali nádherné záložky, dokonca aj cédečko s krásnou hudbou, ktoré naspievali ich žiaci.“

Zuzana Prachárová, Gymnázium, Pezinok

„... na hodinách dejepisu sme sa zamerali na minulosť, spoznali sme Čechov a Slovákov, ktorí stáli pri zrode Československej republiky. Žiakov zaujalo, čo všetko dosiahol M. R. Štefánik – najviac záložiek zobrazovalo práve tohto malého i veľkého Slováka. Prostredníctvom knihy Osmičky v našich dejinách žiaci spoznali dovtedy neznámych ľudí, ktorí spájali Čechov a Slovákov.“

Zuzana Kunsková, Stredná odborná škola technická, Lučenec

„Výborná téma, žiaci nemali problém s realizáciou. Tento rok vznikli kreatívne záložky, čo nás potešilo. Do projektu sa zapojilo zhruba rovnaké množstvo žiakov ako vlani. Potešili nás aj partnerské záložky z Hotelovej akadémie Liptovský Mikuláš.“

Jana Matejčíková, Obchodná akadémia, Tajovského, Banská Bystrica

„So žiakmi sme si urobili hodinu, na ktorej sme si pomocou dejepisných učebníc a internetu priblížili M. R. Štefánika a iné osobnosti 1. ČSR. Každý žiak sa tak mohol inšpirovať osobnosťami, ktoré ich nejakým spôsobom zaujali. Potom si premysleli techniku a zabezpečili materiál na výrobu jednotlivých záložiek.“

Martina Jadroňová, Spojená škola, Scota Viatora, Ružomberok

„Vážená pani Mgr. Rozália Cenigová, v prvom rade Vám ja a aj všetci moji žiaci ďakujú za možnosť zúčastniť sa takého krásneho projektu. Zároveň chcem vyzdvihnúť posolstvo tohto projektu, ktoré je oveľa dôležitejšie ako samotné záložky. Nezištné obdarovanie sa medzi ľuďmi vytráca. Každý začína pozerat' len sám na seba. Je krásne, že vďaka tomuto projektu tento nádherný skutok vstúpujeme našim žiakom. Práve deti sú základom našej budúcnosti, a na to nemôžeme zabúdať. Chcem vyzdvihnúť vašu komunikáciu a všetky potrebné inštrukcie, ktoré ste nám stále poskytovali s veľkým predstihom...“

Erika Popad'aková, Gymnázium, Sečovce

„Na výrobu sme použili rôzne techniky, ako práca so starými knihami, lepenie, maľovanie. Myslím, že záložky sa nám podarili a vystihli podstatu tohto projektu. Jasne a stručne priblížili osobnosti, ktoré sú nielen pre náš národ dôležité. Najviac zaujal žiačky Milan Rastislav Štefánik, ktoré poznajú aj z vyučovacích hodín... Ďakujeme za možnosť zúčastniť sa tohto projektu a tešíme sa na spoluprácu v ďalších ročníkoch.“

Róberta Vöröšová, Stredná odborná škola chovu koní a služieb, Šaľa

„Naši žiaci boli kreatívni, použili rôzne techniky pri spracovaní záložiek. Pracovali s chuťou a zameraním. Nepracovali len na záložkách, pripravili si portfólia, prezentácie, biografie Štefánika, Masaryka, Beneša, Hodžu, Stodolu, Šrobára, Rašina a ďalších. Tieto osobnosti boli inšpiráciou pri tvorbe záložiek. Žiaci sa inšpirovali výstavou, ktorú žiaci našej školy pripravili z dobových predmetov, novinovej tlače, fotografií a kníh o vzniku Česko-Slovenska.“

Mariana Klamárová, Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné

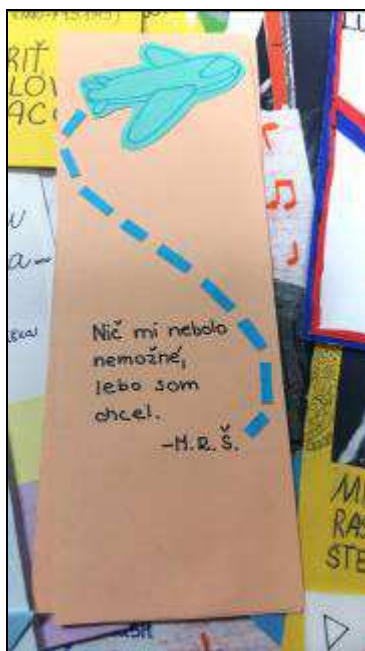

„Žiaci vytvorili záložky pomocou rôznych techník a s veľkou dávkou kreativity. Vytvorili záložky rozmanitých tvarov a okrem M. R. Štefánika si naši žiaci spomenuli aj na J. A. Komenského, či T. G. Masaryka... Už teraz sa tešíme na našu ďalšiu spoluprácu.“

Júlia Časová, Stredná odborná škola technická, Námestovo

„Žiaci našej školy s nadšením privítali už 7. ročník tohto projektu. Najskôr na chodbe urobili sedem nástieniek na osmičkové roky aj s významnými osobnosťami z týchto období. Záložky od našej partnerskej školy sme poukladali na stôl... a mnohé v priebehu týždňa už putovali do zošitov a učebníc našich žiakov. Ďakujeme za užitočný projekt a tešíme sa na ďalší ročník.“
Anna Krkošková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Čadca

„Téma ČSR a vzťahy medzi Čechmi a Slováckmi rezonujú v celej spoločnosti. Naše záložky odhaľovali osobnosť Milana Rastislava Štefánika a odrážali vzťah k osobnostiam oboch krajín, ktoré sú pre našich žiakov známe nielen z minulosti, ale aj zo súčasnosti. Pevne verím, že tvorivosť našich žiakov potešila aj adresátov z Gymnázia Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici.“

Eva Kubalová, Gymnázium J. M. Hurbana, Čadca

„Tohtoročná téma obľúbeného projektu oslovila našich žiakov gymnázia, ktorí sa v priebehu celého roka stretávali aj v školskej knižnici s témou osmičkových rokov. Záložky mohli vyrábať počas projektového týždňa zameraného na predmet umenie a kultúra. Nové priateľstvo sme nadviazali s Gymnázium Štefana Moysesa v Moldave nad Bodvou. Poďakovanie patrí ich školskej koordinátorke Františke Fehérovej, ktorá s nami príkladne spolupracovala. So záložkami sme do školy zaslali aj školskú ročenku.“

Ludmila Kónyová, Evanjelické kolegiálne gymnázium, Prešov

„Aj do aktuálneho ročníka projektu sme sa pustili s radosťou a odhodlaním. Dominantnou osobnosťou na záložkách sa stal Milan Rastislav Štefánik (žiaci si aspoň pripomenuli odkaz tohto zaujímavého a činorodého človeka), no spracovali aj T. G. Masaryka, M. Hodžu i mladšie osobnosti. Projekt sa takto stal jednou z aktivít, ktorou sme oslávili 100. výročie vzniku Československa. Oceňujeme výborný výber témy. Zároveň chceme poďakovať za stopercentnú organizáciu pani Cenigovej zo Slovenskej pedagogickej knižnice z Bratislavy. Máloktorý projekt je takto precízne zabezpečený.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Naša škola zorganizovala v týždni od 22. 10. 2018 do 26. 10. 2018 zaujímavé aktivity v priestoroch školskej knižnice pri príležitosti 100 rokov od vzniku Československa. Žiaci si prezreli prezentáciu o M. R. Štefánikovi, výstavku českej literatúry, čítali si z českých kníh, spoznávali rozdiely slovenčiny a češtiny, riešili zábavné kvízy, za symbolické ceny si kúpili knihy z burzy a dostali záložky od kamarátov.“

Slavomíra Gáborová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nová Baňa

„Naša škola sa po prvýkrát zapojila do tohto zaujímavého projektu. Ocenili sme tému, ktorá pomôže našim žiakom doplniť si vedomosti z našej histórie a zároveň upriami ich pozornosť na čítanie kníh. Tohtoročná sa zamerala na osobnosti spájajúce Čechov a Slovákov, čo sme využili a nakoniec nás najviac zaujala práve osobnosť M. R. Štefánika. Jeho myšlienky i citáty z kníh o ňom sa stali dominantnými na pestrých záložkách, ktoré sme zaslali partnerskej škole. Vďaka projektu sme si našli aj nových kamarátov a tešíme sa na naše spoločné akcie.“

Jarmila Berry, Stredná odborná škola, Pribeník

„Výchovno-vzdelávací proces pozostáva z dvoch navzájom prepojených častí, a preto nielen vzdelávame našich zverencov, ale ich aj vychovávame, ako robiť svet ľudskejším a krajším. Dnešná doba má tendenciu kopírovať, no mali by sme si uvedomiť, že svojimi myšlienkami tvoríme a formujeme svoj svet a v neposlednom rade aj svet druhých. Téma tohtoročného projektu pred náš zrak upriamila širokú plejádu osobností, ktoré nekopírovali, ale svojimi myšlienkami tvorili práve svet pre druhých, veď práve Milan Rastislav Štefánik sa spolupodieľal na vzniku novej Česko-Slovenskej republiky. Žiaci sa počas výroby záložiek oboznamovali s rôznymi citátmi, ktoré im bližšie dokreslili portréty osobností a tieto myšlienky umiestnili na svoje záložky. Ak niečo robím z úprimnej duše pre druhých, zlaté pravidlo hovorí, že sa mi to určite niekoľkonásobne vráti a to sa stalo aj cez partnerskú školu, ktorá vyčarila úsmevy na tvárach tých, ktorí obdarovali. Je dobré, ak učíme nezištnosti a dobrovoľníctvu v dobe, kedy sa všetko meria peniazmi a časom, a preto aj tento školský rok konštatujem, že tento projekt je správnou aktivitou, ktorá nie je samoúčelná, ale zanechá v dušiach našich zverencov svetlú stopu.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

„Žiaci tento projekt prijali ako príjemné spestrenie vyučovania a my veríme, že v nich podnietil nielen túžbu spoznávať osobnosti národných dejín, ale i chuť prečítať si ďalšiu knihu...“

Jana Semjonová, Stredná priemyselná škola, Snina

„Výroba záložiek bola pre žiakov nevšednou aktivitou realizovanou na podporu povedomia o výročí, ktoré sme si toho roku pripomenuli – 100. výročie vzniku ČSR. Záložky vytvárali žiaci na hodinách slovenského jazyka a v krúžku, no niektorí pokračovali v práci aj doma vo svojom voľnom čase. V rámci Medzinárodného dňa školských knižníc žiaci navštívili počas hodiny slovenského jazyka a literatúry školskú knižnicu. Práca na záložkách bola oživením vyučovacej hodiny a – čo je najpodstatnejšie – motivovala žiakov pri zvyšovaní čitateľskej a informačnej gramotnosti.“

Slavomíra Kurillová Hubinská, Súkromná spojená škola EDURAM, Krompachy

„V tomto školskom roku sa naša škola opäť zapojila do projektu tvorby záložiek do kníh. Žiakov práca pri ich výrobe bavila a zároveň tiež rozvíjali svoju fantáziu a tvorivosť. Značnú časť záložiek poňali prostredníctvom fotografií a koláže a naplňal ich dobrý pocit, že sa mohli podeliť so svojimi záložkami s partnerskou školou, ktorej sme do balíčka okrem záložiek pribalili prospekty a prezentáciu o našej škole. Aktivitu sme tiež podporili sprievodnou akciou – exkurziou v školskej knižnici. Všetci zúčastnení žiaci boli obdarovaní sladkou odmenou za ich umelecké dielka. Tešíme sa na ďalší úspešný ročník.“

Miroslava Šujanská, Stredná priemyselná škola informačných technológií, Kysucké Nové Mesto

„Téma, ktorú spracovávali, bola aktuálna, pre nich známa a blízka z hodín dejepisu a slovenčiny. Inšpirovali sa nielen svojimi znalosťami, ale taktiež vlastnou predstavou, s ktorou pristupovali k vytvoreniu záložky. Oceňujeme snahu žiakov o kreativitu, samostatnosť a predovšetkým záujem podieľať sa aktívne na činnosti našej školy a reprezentovať ju. Po nadviazaní kontaktu sme si úspešne vymenili záložky s našou partnerskou školou. Okrem záložiek sme si vymenili taktiež informácie o našich školách, propagačné materiály, milé drobnosti a vzájomne sa spoznali ako kolegovia.“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Žilina

„Keďže do projektu boli zapojení prevažne chlapci, záložky navrhovali prostredníctvom rôznych grafických programov a po ich vytlačení sme ich laminovali, aby ich žiaci z partnerskej školy mohli používať. Téma projektu bola dodržaná... Zo záložiek, ktoré sme dostali od spolužiakov z Bratislavy, sme si urobili výstavu.“

Marta Greňová, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Košice

„Súčasťou projektu nebolo len nadviazanie priateľského kontaktu s inou školou, ale pre našich žiakov sa vytvorili možnosti ďalšej spolupráce, napríklad aktívna účasť žiakov z Humenného na mnohých súťažiach, ktoré sa dajú realizovať elektronickou formou. Ponúkame partnerskej škole umelecké súťaže, ako je obľúbená AMFO – 4. ročník umeleckej súťaže, ktorú vyhlasuje každoročne naša škola.“

Lubica Bašová, Stredná odborná škola potravinárska, Nitra

„Záložky naši žiaci vytvorili počas tvorivých dielní so spisovateľkou Vandou Rozenbergovou v Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi. V úvodnej časti ich spisovateľka formou prezentácie oboznámila so životom, študentskými rokmi a úlohou M. R. Štefánika v moderných dejinách. Následne žiaci za pomoci pedagógov vyrábali záložky pomocou ľubovoľných techník. Na záver si pozreli výstavu o vzniku Česko-Slovenskej republiky.“

Alena Šandriková, Spojená škola, Nábřežie J. Kaličiaka, Prievidza

Do projektu sa naša škola zapojila prvý raz. Žiaci sa s veľkou chuťou pustili do tvorivého projektu. Výroba záložiek bola oživením hodín dejepisu a slovenského jazyka a literatúry. Žiaci vyhladávali zaujímavé myšlienky osobností spájajúcich Čechov a Slovákov. Svojimi záložkami prezentovali, že aj žiaci technických odborov majú zmysel pre estetické cítenie a neboja sa prejaviť svoj talent a vyrobiť pekný darček pre žiakov z partnerskej školy.

Terézia Kamenišťáková, Stredná odborná škola technická, Čadca

„Táto mimoriadna akcia, ktorou sme si pripomenuli 100 rokov od vzniku Československa, priniesla medzi našich žiakov nielen trochu histórie, ale aj kreativitu. Zamyslieť sa nad tým, ako vývoj republiky postupoval, čo všetko sa za tých 100 rokov udialo, bolo veľmi inšpiratívne aj z hľadiska osobností, ktoré žiaci preniesli do záložiek. Táto téma nás sprevádzala aj niektorými vyučovacími predmetmi, tvorbou a aj rozhovormi o tom, ako potešíme našimi záložkami žiakov z partnerskej školy. So záložkami sme navštívili aj krásnu akciu k tejto udalosti v našom meste Človek vo víre dejín.“

Marta Onderková, Obchodná akadémia, Michalovce

„Do projektu sa naša škola zapojila už po tretíkrát, keďže predchádzajúce roky po ukončení projektu sme mali veľmi pozitívne ohlasy od žiakov našej školy. Po oboznámení s podmienkami účasti v projekte žiakovi myšlienka projektu ihneď zaujala. Na svojich záložkách zobrazili významné osobnosti Slovákov a Čechov, ako napríklad M. R. Štefánik, T. G. Masaryk a E. Beneš, M. Lasica a ďalší. Spolu so záložkami sme do balíka pridali prospekty o našej škole, propagačné záložky a reklamné darčeky vo forme klúčeniek a príveskov s logom našej školy.“

Daša Tomaníková, Stredná odborná škola strojnícka, Športovcov, Považská Bystrica

„Žiaci sa na hodinách slovenského jazyka a literatúry, občianskej náuky a etickej výchovy oboznámili s témou projektu. V rámci štúdia doma a na hodinách odborného výcviku zbierali potrebné informácie z dostupných informačných zdrojov, na základe čoho si vybrali osobnosti, symboly, ktoré zodpovedali téme projektu. Získané informácie využili pri výrobe záložiek. Na záver sme záložky zozbierali a poslali partnerskej škole v Kežmarku. Do balíka sme vložili aj náš školský časopis – Generácia, klúčenky a pohľadnice s motívmi kultúrnych pamiatok Zlatých Moraviec a Topoľčianok (letné sídlo T. G. Masaryka).“

Rastislava Chrenová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Zlaté Moravce

„... najviac skloňované osobnosti boli: Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, Alexander Dubček či Václav Havel. Inšpiráciou k výberu osobností boli pre žiakov hodiny dejepisu a občianskej náuky, kde si žiaci rozšírili svoje vedomosti o uvedených osobnostiach formou referátov a prezentácií. Tento celoslovenský projekt bol spropagovaný aj vo vysielaní v školskom rozhlase 25. októbra 2018, na webovom sídle školy a výstavkou najkrajších záložiek. Sprievodnými podujatiami na podporu čítania budú projekty o prečítaných knihách, ktoré žiaci vypracujú v priebehu školského roka a ukončia v marci.“

Dagmar Dudášová, Hotelová akadémia, Humenné

„Pri výrobe záložiek sme sa inšpirovali osobnosťou Milana Rastislava Štefánika. Na záložky sme uviedli jeho citáty či portrét. Zvolili sme si viacero druhov záložiek – klasické tvary, v tvare srdca, v štýle vintage, z lisovaných kvetov i zo starých novín, ktoré boli vkusné a estetické... So spoluprácou partnerskej školy sme boli spokojní, radi by sme s nimi spolupracovali aj v budúcom ročníku.“

Bibiana Dzianová, Stredná odborná škola Jána Antonína Baťu, Partizánske

„Na záložkách zobrazovali žiaci prvých až štvrtých ročníkov odboru propagačná grafika predovšetkým osobnosť a život M. R. Štefánika a niektorí aj T. G. Masaryka. K 100. výročiu založenia ČSR sme v priestoroch školy vyhotovili nástenné noviny a zorganizovali besedu k tejto problematike.“

Iveta Tóthová, Stredná odborná škola, A. Dubčeka, Vranov nad Topľou

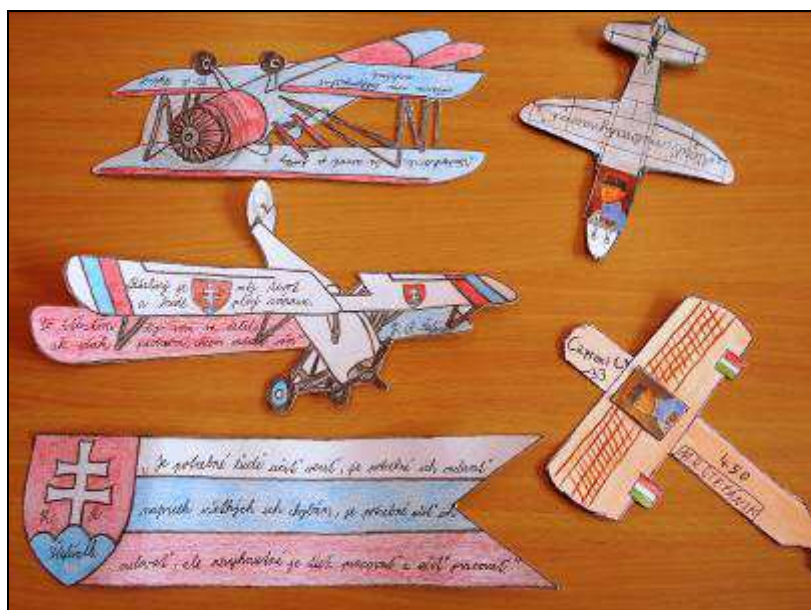
„Tohtoročná zaujímavá téma podnietila žiakov, aby si najskôr pripravili dostatok rozmanitého materiálu a keď prišiel deň D, tak usilovne strihali, lepili, kreslili... Výsledkom ich snaženia boli pestrofarebné záložky rôznych tvarov, tematicky venované nielen osobnosti M. R. Štefánika, ale aj T. G. Masarykovi, A. Dubčekovi, S. Jurkovičovi, L. Štúrovi, J. M. Hurbanovi... Prípravu záložiek sme spestrili besedou pre žiakov 2. ročníka s Blankou Kovarčíkovou, autorkou knihy Lásky Milana Rastislava Štefánika.“

Iveta Maliariková, Stredná priemyselná škola, Myjava

„Zrealizovali sme medzipredmetovú spoluprácu predmetov slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska náuka. Žiaci vytvárali práce rôzneho charakteru – prezentácie, referáty, slohové práce, v rámci ktorých sa vyjadrovali k uvedenej problematike. Zistili, zhrnuli a navzájom si predstavili informácie o dôležitom období našej histórie, o prvej Československej republike, ako aj o osobnostiach spojených s jej vznikom.“

Daniela Polníková, Stredná odborná škola, Púchov

„Osobnosť M. R. Štefánika bola výbornou voľbou tohtoročného projektu. Oslovil aj dnešných mladých ľudí, lebo do projektu sa prihlásilo dokonca viac žiakov, ako sme pôvodne uviedli, čo nás tiež veľmi potešilo. Zdroje informácií získavali hlavne z internetu, no niekoľko žiakov prišlo aj do školskej knižnice pre študijný materiál.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„Keďže projekt vznikol pri príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc, v školskej knižnici sme si so žiakmi 3.A čítali zo života M. R. Štefánika, ale aj E. Beneša, T. G. Masaryka. Žiaci si pomáhali aj vlastnoručne vyrobenými portfóliami, ktoré vyhotovili na hodine dejepisu. A keďže sa v našom meste nachádza busta M. R. Štefánika, spravili sme si jednu spoločnú fotografiu s 1.A a poslali partnerskej škole.“

Dana Weisová, Gymnázium sv. J. Zlatoušeho, Humenné

„Téma projektu im pomohla získať viac informácií predovšetkým o osobe M. R. Štefánika. S prekvapením zistili, že nebol len vedcom, vojakom, politikom, diplomatom, ale aj vášnivým cestovateľom a šikovným fotografom. Zaujalo ich množstvo hesiel tohto všestranného človeka, čoho svedectvom sú i vytvorené záložky, ktoré sme spolu s informáciami o našej škole a knihou Bratislava z neba poslali priateľom zo Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Košiciach s nádejou, že ich naozaj potešia.“

Mária Včasná, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Hálova, Bratislava

„Na tému tohtoročného projektu sme si vybrali knihu *Mravce sa nedajú*. Napísal ju významný český spisovateľ, novinár, kreslič, grafik, ilustrátor, karikaturista Ondřej Sekora. Vytvoril veľmi známu figúrku Ferda Mravca (prvýkrát sa objavila v *Lidových novinách* v roku 1932), ktorého sme zvečnili aj s jeho kamarátmi na záložkách.“

Valéria Geľová, Spojená škola internátna, Snina

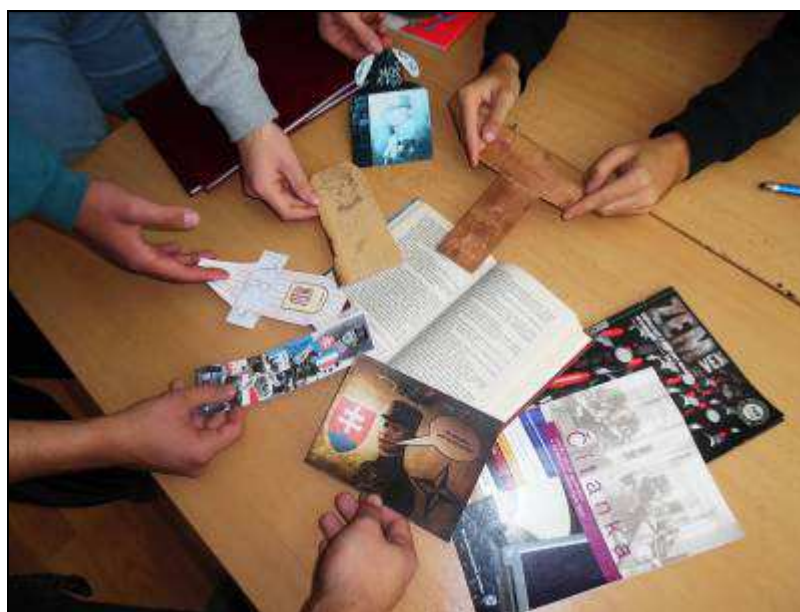
„Samotná príprava záložiek spočívala v tom, že žiačky mali za úlohu pripraviť si na záložku, na ktorej boli informácie o M. R. Štefánikovi, to čo ich zaujalo (citát, myšlienka, niečo z jeho plodného života) a čo by sme o ňom mali vedieť. Pri samotnej výmene záložiek žiačky čítali text zo svojich záložiek a postupne ich pripevnili okolo portrétu M. R. Štefánika. Tak sa navzájom dozvedeli rôzne zaujímavé informácie o najvýznamnejšej osobnosti slovenských dejín. Na záver sa tešili z krásneho diela, ktoré bude zdobiť našu čítareň.“

Renáta Hockicková, Školský internát, Medická, Košice

„Znovu sme pričítali knihy a tohoročnú tému projektu sme premenili do podoby záložiek, ktoré sme poslali svojej družobnej škole Gymnázium A. Kmeťa v Banskej Bystrici. Okrem záložiek sme do zásielky pribalili aj naše propagačné materiály o škole, publikáciu, ktorá vyšla pri príležitosti výročia školy, najnovšie číslo nášho školského časopisu XY.“

Helena Duffeková, Gymnázium, Alejová, Košice

„Naši žiaci si zvolili rozličné výrobné techniky. Témou bol výlučne M. R. Štefánik, o ktorom si rozšírili svoje obzory. Po prázdninách mám v pláne vyhotoviť nástenku, hneď ako od partnerskej školy dostaneme ich záložky.“

Martin Krupa, Stredná odborná škola technická, Hlohovec

„Už po niekoľkýkrát naše záložky putujú do Strednej zdravotníckej školy v Bratislave na Strečnianskej ulici. Z východu priamo do hlavného mesta. Tento projekt má obľubu na našej škole. Krásne záložky o osobnostiach Československa alebo z Čiech a Slovenska zhotovili najmä žiaci prvého a druhého ročníka...“

Gabriela Zavadská, Stredná zdravotnícka škola, Humenné

„S našou partnerskou školou sme si viackrát dopisovali, navzájom sme si vymenili záložky a spoznali sme, aj keď na diaľku, nových priateľov. Do balíka so záložkami sme pribalili informácie o našej škole, knihu Dolná Nitra s venovaním, perá s logom našej školy a informačný bulletin našej školy.“

Jana Uhláriková, Stredná odborná škola techniky a služieb, Topoľčany

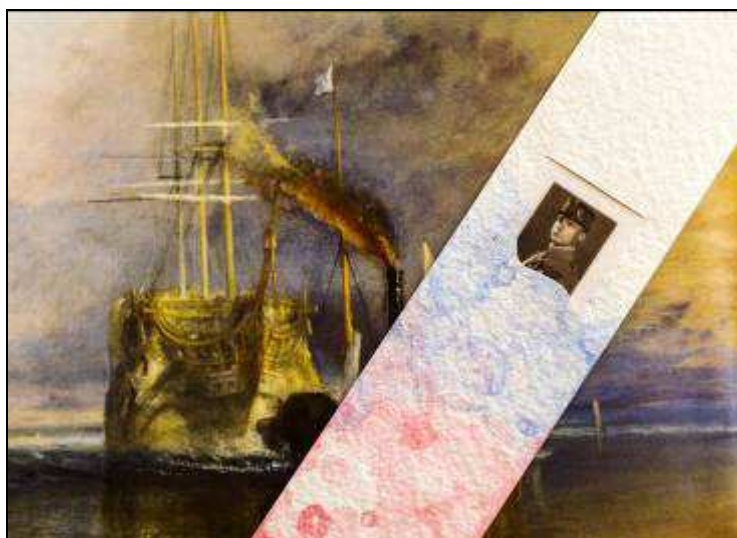
„Téma tohto ročníka bola pre nás výzvou, aby si žiaci pripomenuli a obohatili svoje vedomosti o mnohé zaujímavosti zo života M. R. Štefánika, T. G. Masaryka, V. Havla a iných významných osobností našich dejín.“

Lýdia Repeľová, Stredná odborná škola technická, Volgogradská, Prešov

„Pri výrobe záložiek sa žiaci inšpirovali hlavne životom M. R. Štefánika, ktorý by v súčasnosti žil v našom regióne (Trenčiansky samosprávny kraj). Snažili na záložkách zachytiť jednotlivé oblasti, v ktorých M. R. Štefánik pôsobil. Dúfame, že v našich záložkách si každý žiak z partnerskej školy nájde tú svoju, ktorá sa mu zapáči a bude jeho sprievodcom pri čítaní zaujímavých kníh, prípadne ich záložky budú inšpirovať k prečítaniu kníh o M. R. Štefánikovi.“

Margita Košútová, Stredná odborná škola, Pruské

„Záložky do knihy pripravovali žiaci umeleckých odborov pod kreatívnym vedením vyučujúcej odborných predmetov M. Čuchranovej. Výmenou záložiek sme nadviazali spoluprácu s partnerskou školou a tak vytvorili priestor pre našu ďalšiu spoluprácu.“
Adriana Zusková, Stredná odborná škola služieb, Košická, Prešov

„Tematicky sme záložky venovali našim významným slovenským dejateľom a udalostiam spojenými s vývinom spisovného jazyka. Na hodinách slovenského jazyka sme si vysvetľovali citáty M. R. Štefánika, jednou z najvýznamnejších osobností v novodobých dejinách Slovenska. Citáty sme neskôr použili ako témy na úvahu na hodinách slohu. Ďalšou témou bol vývin spisovného jazyka – udalosti a osobnosti. Využívali sme medzipredmetové vzťahy s dejepisom a občianskou náukou.“
Katarína Ďurišová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Prievidza

„Žiaci zhotovili záložky do kníh, ktorých ústredným motívom bol významný slovenský vzdelanec – jeden z našich najvýznamnejších osobností z obdobia humanizmu a renesancie – Vavrinec Benedikt Nedožerský, ktorý sa ako jazykovedec významne zapísal aj do dejín českého národa... Žiaci doplnili svoje záložky sprievodnými informáciami o uvedenom vzdelancovi, jeho jazykovednej práci a esteticky ich dotvorili tematickými obrázkami. Ako doplnok sme sa spolu so žiakmi venovali estetickému funkciu umeleckej literatúry a interpretácii vybraných básní. Integrovanou súčasťou každej záložky je tak aj ručne prepísaná báseň, ktorá žiaka najviac oslovila.“

Andrea Krajčovičová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Prievidza

„So žiakmi sme sa na projekt pripravovali tak, že sme si na hodinách slovenského jazyka porozprávali o tom, ako vznikla Československá republika, kto všetko sa na tom podieľal. Využívali sme aj IKT pri vyhľadávaní ďalších informácií, ďalších významných osobností, ktoré spájajú Čechov a Slovákov, pozerali sme rôzne dokumenty a filmy. So žiakmi sme navštívili aj školskú knižnicu a hľadali vhodnú literatúru, aby sme vedeli vyrobiť záložky na danú tému.“

Skarleta Gulbišová, Stredná odborná škola dopravy a služieb, Nové Zámky

„Žiaci sa rozprávali, hľadali osobnosti, ktoré historicky spájali naše dve krajiny. Potom prišli s nápadom, vytvoriť záložky ako poštové známky... Počas prác sme sa veľa rozprávali o knihách, o spoločenskej situácii alebo o osobnostiach, ktoré sú spojené s históriou a úspechmi od 1. ČSR až po dnes... Prežili sme príjemné tri týždne v školskej knižnici.“

Ol'ga Majlingová, Spojená škola, Kremnička, Banská Bystrica

„V rámci tohto projektu sme oslávili aj Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice. V súlade s vyhlásenou témou sme zorganizovali podujatie, na ktorom si všetky triedy našej školy pripomenuli výročie vzniku ČSR a pre spolužiakov si pripravili rôzne prezentácie a projekty, ktoré boli naozaj veľmi zaujímavé, poučné a na príprave a prezentácii ktorých si dali všetci žiaci záležať.“

Jana Ščipová, Gymnázium Juraja Fándlyho, Šaľa

„Navzájom sme sa skontaktovali s kysuckou partnerskou školou a vymenili si informácie. Žiaci našej školy zaslali partnerskej škole aj prezentáciu o škole. Pri príprave záložiek vynaložili žiaci aktivitu, kreativitu a nápaditosť. Projekt spojený s čítaním sa prvákom páčil.“
Alena Procházková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Komárno

„Žiaci opäť prejavili svoju kreativitu, nápady, vlastné návrhy, ale hlavne ochotu urobiť niečo pre iných žiakov, ktorých síce nestretli a nepoznajú sa, ale aj takýmto netradičným spôsobom sa mohli prepojiť s inými mladými ľuďmi z rôznych škôl v rôznych študijných odboroch. Všetko čo dnes mladého človeka obohatí o nové informácie, keďže žiaci boli informovaní o danej téme a sami hľadali vhodné osobnosti, pomáha rozvíjať ich všeobecné vzdelanie... Ďakujeme organizátorom tohto projektu a tešíme sa na ďalšie ročníky.“
Eva Šofranková, Spojená škola, Štefánikova, Bardejov

„Veríme, že projekt motivoval žiakov, aby siahli po knihe a zlepšili tak svoje čitateľské zručnosti. Záložky sme vystavili vo vestibule školy...“

Marta Stankovičová, Hotelová akadémia, Liptovský Mikuláš

„Výroba záložiek bola oživením vyučovacích hodín a veľkou výzvou pre nás bola aj výroba záložiek na vyhlásenú tému. Pri tvorbe záložiek sme sa inšpirovali najmä Milanom Rastislavom Štefánikom, Tomášom Baťom, Tomášom Garrigue Masarykom a Edvardom Benešom, to boli pre nás významne osobnosti, ktoré určite spájajú Čechov a Slovákov... Do balíčka sme našej partnerskej škole okrem záložiek ešte pribalili aj informačný leták o našej škole, hlinené kľúčenky, ktoré sme vyrobili na krúžku keramiky, informačné materiály o meste Kežmarok, v ktorom pôsobíme. Do tohto celoslovenského projektu sme sa zapojili už po siedmykrát a tešíme sa na vyhlásenie ďalšieho ročníka projektu opäť o rok.“

Stanislava Šutáková, Súkromná spojená škola, Biela voda, Kežmarok

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (28. 11. 2018)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 5 Vyhodnotenie 14. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018

Vyhodnotenie
14. ročníka celoslovenského projektu
„Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc
22. októbra 2018

Celoslovenský projekt sa konal pod záštitou
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Dňa 11. septembra 2018 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave 14. ročník celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018 na tému „Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska“.

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Propagácia celoslovenského projektu

Celoslovenský projekt propagovala Slovenská pedagogická knižnica, vyššie územné celky, školské úrady a okresné úrady v sídle kraja – odbory školstva, informačný portál Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a informačný portál InfoLib.

Priebeh celoslovenského projektu

Školská knižnica, ktorá sa chcela zúčastniť celoslovenského projektu, bola povinná:

- vyplniť do 17. októbra 2018 elektronickú prihlášku, ktorá bola dostupná na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice,
- zorganizovať podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc práve dňa **22. októbra 2018** na tému „Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska“,
- poslať stručný popis podujatia v rozsahu 3 – 5 strán textu vo formáte Word poštou najneskôr do 31. októbra 2018 na poštovú adresu Slovenskej pedagogickej knižnice (stačila poštová pečiatka z 31. októbra 2018) spolu s predpísanými povinnými údajmi,
- prihlásiť do celoslovenského projektu len jedno podujatie,
- byť zriadená v súlade s platným právnym stavom.

Odporúčanie

Školským knižniciam sa odporúčalo, aby na svoje podujatie pozvali rodičov žiakov, zriaďovateľa školy, predstaviteľov miestnej samosprávy, poprípade iných členov miestnej komunity.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **213 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 41 926 účastníkov podujatí.**

Kritériá hodnotenia celoslovenského projektu

Odborná porota, zložená zo zástupcu vyhlasovateľa celoslovenského projektu a dvoch zástupcov školských knižníc, nehodnotila podujatie 12 školských knižníc. Dôvodom ich vyradenia z hodnotiaceho kola boli formálne chyby (nesplnenie povinnej elektronickej registrácie podujatia, odoslanie popisu podujatia po uzatvorení celoslovenského projektu a nezriadenie školskej knižnice v súlade s platným právnym stavom). Do hodnotiaceho kola celoslovenského projektu postúpilo 201 školských knižníc.

Odborná komisia hodnotila podujatia v troch kategóriách. V kategórii A hodnotila, či bolo **podujatie v súlade s vyhlásenou témou „Skutočné knižnice – skutočné vzdelávanie: 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska“**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii B hodnotila **originalitu a vtípnosť realizovaného podujatia**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii C hodnotila **úroveň popisu podujatia po formálnej stránke – úplnosť povinných údajov**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 10 bodov.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Cena celoslovenského projektu

Víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v celkovej sume 2 000 €** do ich školských knižníc.

Víťazi celoslovenského projektu

1. miesto – Základná škola s materskou školou SUT, Veľké Rovné

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Veľké Rovné v období 1. Česko-Slovenskej republiky vo forme slávnostnej akadémie v sále Obecného domu vo Veľkom Rovnom, na ktorú pozvala všetkých obyvateľov obce. Akadémia bola zložená z dvoch častí. V prvej časti žiaci 9. ročníka prostredníctvom bohatej obrazovej prezentácie priblížili účastníkom podujatia dejiny, ktoré bezprostredne predchádzali vzniku Česko-Slovenska. Spomenuli 1. svetovú vojnu, Pittsburskú dohodu, Martinskú deklaráciu, česko-slovenské légie, Tomáša Garrigua Masaryka, Eduarda Beneša a zvlášť vyzdvihli osobnosť Milana Rastislava Štefánika. Následne si spoločne pozreli krátky film, ktorý priblížil obdobie Česko-Slovenskej republiky od roku 1918 do roku 1938. Túto časť programu uzatvorili žiaci 5. ročníka spevom vtedajšej česko-slovenskej hymny. Druhá časť akadémie bola venovaná životu obce Veľké Rovné počas 1. Česko-Slovenskej republiky a jej slávnym rodákom prostredníctvom čítania historických textov z archívov a školských, farských a obecných kroník. Prostredníctvom krátkej ukážky z filmu Keby som mal pušku si pripomenuli umeleckú tvorbu Milana a Vlada Ferkovcov. Akadémiu ukončili spoločným spievaním piesní rovnianskych predkov. Po skončení kultúrneho programu sa žiaci spolu s hosťami rozprávali o významných udalostiach spomínanej storočnice. Po návrate do školy sa žiaci ešte naďalej venovali prvorepublikovému obdobiu formou rôznych tvorivých aktivít, akými boli napríklad výroba vlajky, tvorba rodokmeňa či písanie slohovej práce na tému Ako ovplyvnila 1. Česko-Slovenská republika môj život.

2. miesto – Spojená škola, Lendak

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Všetko nejlepší, Česko-Slovensko!* vo forme projektového dňa s účasťou rodičov, starých rodičov a iných vzácných hostí a priateľov školy. Žiaci si dôležité udalosti, významné osobnosti, ľudové zvyky i tradície z obdobia trvania Česko-Slovenskej republiky pripomenuli prostredníctvom rozmanitých aktivít v rámci tematických blokov, ako boli napríklad *Oslava pri príležitosti vzniku Česko-Slovenska, Rodina v rokoch 1918 – 2018, Česko-slovenská rozprávka, Dva národy rovná sa jeden štát, Život na dedine po roku 1918, Karol Plicka, Školstvo na Slovensku po roku 1918*. Jednotlivé ročníky vykonávali aktivity primerané ich veku a náročnosti zadanej témy. Napríklad 3. ročník sa venoval česko-slovenským rozprávkam. Tretiaci v školskej knižnici čítali z obľúbených rozprávkových kníh, skladali puzzle, lúštili krížovky, vymýšľali básne, hrali bábkové divadielko a vyrábali leporelo. Sprievodným programom bola výstava starožitných predmetov z obdobia storočnice Česko-Slovenskej republiky, do ktorej sa zapojili všetci žiaci a zamestnanci školy. V závere podujatia vytvorili žiaci v školskom areáli živú československú zástavu a zo sto ilustrácií pripravili filmový dokument zachycujúci najvýznamnejšie udalosti z obdobia Česko-Slovenskej republiky, ktorý umiestnili v aule školy.

3. miesto – Základná škola s materskou školou Jána Bakossa, Banská Bystrica

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Dotkni sa histórie*, v rámci ktorého prostredníctvom zábavných foriem práce s knihami a živou účasťou na ôsmich besedách získali žiaci bohaté informácie o historickom, kultúrnom, umeleckom, hospodárskom, politickom i športovom dianí v Česko-Slovenskej republike. Napríklad v rámci besedy nazvanej *Stroj času* sa žiaci od pracovníkov Matice slovenskej dozvedeli zaujímavosti o úspešných Slovákoch žijúcich v zahraničí, ktorí preslávili Slovensko. Rovnako sa podrobne oboznámili s kópiou Martinskej deklarácie a spoločne poznávali dôležité osobnosti z prvorepublikového obdobia, akými boli Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, Eduard Beneš a Milan Hodža. V rámci ďalšej besedy, ktorá bola tematicky nazvaná *Šport v Česko-Slovenskej republike*, sa stretli žiaci s úspešným olympionikom Pavlom Blažekom, ktorý im okrem maskotov z olympijských hier priniesol aj päťdesiatročnú kroniku športového klubu Dukla Banská Bystrica a množstvo kníh so športovou tematikou, v ktorých spoločne vyhľadávali úspešných reprezentantov, ako boli napríklad Emil Zátopek, Viera Čáslavská, Ondrej Nepela, Vladimír Dzurilla. Získané vedomosti si žiaci overovali v tematických kvízoch a v rôznych workshopoch. Na záver slávnostného dňa sa žiaci predstavili rodičom, starým rodičom, zástupcom Banskobystrického samosprávneho kraja a ostatným vzácnym hosťom divadielkom *O Budkáčikovi a Dubkáčikovi*.

4. miesto – Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Po ceste k spoločnému štátu*. Podujatie, ktoré rozdelila do piatich tematických častí, realizovala v školskej knižnici a v kinosále. Napríklad v rámci prvej časti *Hlava je ako padák*. Funguje iba vtedy, keď je otvorená žiaci robili rôzne tvorivé aktivity s odbornou literatúrou s cieľom čo najlepšie poznať všetky historické osobnosti, ktoré boli späté so vznikom Česko-Slovenska, a zároveň ich výtvarne stvárniť s priložením príslušného komentára. V rámci druhej časti *Úspech sa vždy a všade začína jedným* – odvahou žiaci besedovali s českými hosťami o živote v bývalom Česko-Slovensku a spoločne si pripomenuli najobľúbenejšie české i slovenské rozprávky, príbehy, romány, filmy i historické pamiatky. V rámci tretej časti *Po ceste k spoločnému štátu* žiaci pod vedením akademického maliara Mariána Komáčeka vytvorili samostatné makety Česka a Slovenska a mapu Česko-Slovenska. Takisto i štvrtá a piata časť podujatia boli zamerané na spoločné spomínanie hostí na Česko-Slovensko. Osobitným doplnkom podujatia boli

najznámejšie piesne v podaní speváka, herca a kabaretiéra Zdenka Sychru a dve výstavy pod názvom Ako sme žili v minulosti a 100. výročie Česko-Slovenskej republiky.

5. miesto – Základná škola, Podhorod'

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Tibavský hrad ako 101. strážny hrad s cieľom priblížiť historické momenty a fakty od roku 1918 až po súčasnosť a tiež historické momenty týkajúce sa ich zemplínskeho regiónu. Žiaci zozbierané informácie z rozhovorov so staršími spoluobyvateľmi, z obecných a školských kroník, zo starých historických dokumentov, z kníh a internetu spracovali do podoby historického filmového pásu. Filmový pás bol rozdelený do dvanástich blokov, pričom každý blok bol zameraný na jeden takzvaný osmičkový rok a zahŕňal historické udalosti zo života Čechov a Slovákov na národnej úrovni i významné momenty z regionálnej histórie. Napríklad prvý blok filmového pásu prezentoval pražský hrad Hradčany ako symbol Česka, Prahu ako hlavné mesto Českej republiky a zase Bratislavský hrad ako symbol Slovenska a Bratislavu ako hlavné mesto Slovenskej republiky. Zároveň na ňom bol znázornený rok 1918 ako rok vzniku Česko-Slovenskej republiky a rok 2018 ako sté výročie od jej vzniku. Dvanásty uzatvárajúci blok bol zameraný na históriu Tibavského hradu a dreveného kostolíka v Ruskej Bystrej a prezentáciu povestí o spomínanom hrade. Samotné podujatie pozostávalo zo spoločnej prezentácie tohto filmového pásu, ktorý všetkým účastníkom podujatia pripomenul storočnú históriu spoločnej vlasti Čechov a Slovákov i spoločnú históriu Podhorodčanov.

6. miesto – Stredná odborná škola obchodu a služieb, P. Jilemnického, Trenčín

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Veľký duel osobností 1918 s cieľom priblížiť školskej komunite dve najvýznamnejšie osobnosti z tohto obdobia prostredníctvom konferencie. Diskusné príspevky žiačky orientovali na prezentáciu života a diela Tomáša Garrigue Masaryka a Milana Rastislava Štefánika. V duchu života školy a primerane k svojmu veku priblížili účastníkom konferencie aj gastronómiu typickú pre oboch veľikánov a študentský život a lásky Milana Rastislava Štefánika. Uvedené prednášky dopĺňali tri kratšie videonahrávky. Prvá zachytávala výpoveď prezidenta Tomáša Garrigue Masaryka o knihách, čítaní a knižniciach. Druhá mapovala život a prínos Milana Rastislava Štefánika a tretia zachytávala návštevu prvého prezidenta v škole z čias 1. Česko-Slovenskej republiky. Po skončení konferencie nasledovala diskusia o historických udalostiach z uvedeného obdobia a spoločné polozenie kvetov pri pamätníku Milana Rastislava Štefánika v trenčianskom parku. Doplnkom podujatia bolo pripravenie slávnostnej tabule na počesť prvého prezidenta Česko-Slovenskej republiky, vytvorenie jedálneho lístka podľa zachovaného menu zo slávnostnej recepcie pri príležitosti 1. výročia Česko-Slovenskej republiky a viacerých nástieniek, ktoré dokresľovali atmosféru slávanej storočnice i spomínaných významných osobností.

7. miesto – Základná škola, Spojová, Banská Bystrica

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska : 100 strán leporela formou projektového vyučovania. Jednotlivé ročníky s pomocou triednych učiteľov, rodičov a starých rodičov vyrábali štyri až päť strán spoločného leporela na vopred zadané témy, pričom využívali pripravené knihy zo svojej školskej knižnice. Napríklad prváci a druháci sa snažili na výkresoch namaľovať vlajky 1. Česko-Slovenskej republiky. Tretiaci sa usilovali nakresliť poštové známky. Štvrtáci si vybrali na svoje stránky leporela najkrajšie dominanty Prahy, piatáci zase bankovky, šiestaci dôležité politické osobnosti z tohto obdobia, siedmci najznámejších spisovateľov, ôsmaci zakladateľov spoločného štátu Čechov a Slovákov a deviataci úryvky z najdôležitejších historických dokumentov. Po odovzdaní výsledkov trojhodinovej spoločnej práce školské knihovníčky vybrali 100 najlepších výkresov, ktoré sa stali súčasťou dôležitého leporela, ktoré mapovalo 100 rokov od vzniku Česko-

Slovenska. Leporelo sa zároveň stalo súčasťou tematickej výzdoby školy k spomínanému výročiu.

Zvláštne ceny celoslovenského projektu

Spoločnosť Stiefel Eurocart (www.stiefel-eurocart.sk) venovala každej z ocenených dvanástich školských knižníc **knižné publikácie, mapy a náučné tabule v hodnote 100 € podľa vlastného výberu** do ich školských knižníc, a to:

- **Základná škola s materskou školou SUT, Veľké Rovné**
- **Spojená škola, Lendak**
- **Základná škola s materskou školou Jána Bakossa, Banská Bystrica**
- **Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava**
- **Základná škola, Podhorod'**
- **Stredná odborná škola obchodu a služieb, P. Jilemnického, Trenčín**
- **Základná škola, Spojová, Banská Bystrica**
- **Základná škola s materskou školou, Pavlovce nad Uhom**
- **Základná škola, Rohožník**
- **Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana, Čadca**
- **Základná škola, Bukovina, Turzovka**
- **Stredná odborná škola služieb, Prešov**

Klub mladých čitateľov Albatros (www.kmc.sk) venoval **Základnej škole s materskou školou v Pavlovciach nad Uhom**, ktorá sa umiestnila ako prvá základná škola mimo poradia víťazov **knihy v hodnote 150 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Tri v jednom – poznávame, učíme sa, zabávame sa vo forme stretnutia žiakov, takzvaných historikov, ktorí v päťčlenných tímoch prezentovali konkrétne historické obdobie počnúc národným obrozením cez vznik 1. Česko-Slovenskej republiky a končiac súčasnosťou. Po prezentácii jednotlivých historických období nasledovalo riešenie zábavných úloh, ktoré tematicky súviseli s danými dejinnými udalosťami. Do pripravených aktivít, ako boli napríklad prednes časti básne, hľadanie určitej časti textu v knihe podľa indícií, skladanie textu Preambuly Ústavy Česko-Slovenskej republiky z rozstrihaných slovných spojení v českom jazyku, vyznačenie miest s najväčším počtom obyvateľov do slepej mapy Česko-Slovenskej republiky, sa živo zapájali aj rodičia žiakov a zástupcovia obecného úradu v Pavlovciach nad Uhom. Podujatie ukončili staršie žiačky tancom a spevom ľudových piesní.

Vydavateľstvo Tatran (www.slovatran.sk) venoval **Základnej škole v Rohožníku**, ktorá sa umiestnila ako druhá základná škola mimo poradia víťazov **knihy v hodnote 150 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Storočné obdobie*, v rámci ktorého jednotlivé ročníky v kultúrnom dome širokej verejnosti odprezentovali formou plagátov, videonahrávok, tancov a scénok obdobie od roku 1918 až do roku 2018. Napríklad žiaci 8. ročníka priblížili účastníkom podujatia prostredníctvom plagátov vývoj školstva v Česko-Slovensku a v obci Rohožník v rokoch 1918 až 1938. Žiaci 6. ročníka zase formou videonahrávky priblížili život Čechov a Slovákov v päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch. Žiaci 4. ročníka stvárňali scénky o tom, ako sa učilo v období sedemdesiatych a osemdesiatych rokov. Obdobie od deväťdesiatych rokov až po súčasnosť priblížili žiaci 1. až 3. ročníka formou tanca a spevom populárnych piesní od Mariky Gombitovej a Mira Jaroša. Podujatie bolo ukončené besedou s učiteľkami, ktoré sú už na dôchodku. Žiakom porozprávali príhody zo svojho profesionálneho života z 20. storočia.

ŠEVT, a. s., (www.sevt.sk/firstnews) venoval **Gymnázium J. M. Hurbana v Čadci**, ktoré sa umiestnilo ako prvá stredná škola mimo poradia víťazov celoročné predplatné na **tri výťažky anglických novín priamo z Veľkej Británie First News v hodnote 98 €** do jeho školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Historická a kultúrna konferencia a tvorba propagačných materiálov pre všetkých členov školskej komunity*. V rámci konferencie, ktorú maturanti pripravili pre mladších žiakov, odzneli diskusné príspevky na tému *Vznik Česko-Slovenskej republiky a vzťahy medzi Čechmi a Slovákami v minulosti a súčasnosti*. Konferencia bola doplnená rozmanitými súťažnými aktivitami, zostavením historického zborníka, tvorbou leporela a vydaním novín, v ktorých sa žiaci usilovali spracovať pútavým spôsobom kultúrno-politické informácie z obdobia slávnej storočnice. Súťažné aktivity boli odmenené knižnými cenami.

Knižná edícia pre malých čitateľov Stonožka (www.stonozka.sk) venovala **Základnej škole v Turzovke**, ktorá sa umiestnila ako tretia základná škola mimo poradia víťazov **knihy v hodnote 80 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Významné osobnosti našej prvej nezávislosti v dvoch navzájom prepojených častiach*. V prvej časti podujatia najskôr žiaci v školskej knižnici pomocou vytvorených prezentácií na plagátoch podrobne predstavili život a dielo Milana Hodžu, Vavra Šrobára, Andreja Hlinku a Matúša Dulu. Ďalej žiaci v rámci súťaže, ktorej predsedom bol primátor mesta Turzovka, odpovedali na rôzne otázky z obdobia trvania Česko-Slovenskej republiky. Po ukončení súťaže sa všetci účastníci podujatia odobrali k pamätníku venovanému vzniku Česko-Slovenskej republiky a položením venca si uctili jej sté výročie. Druhá časť podujatia bola zameraná na návštevu významných miest, ktoré boli spojené so životom alebo smrťou slávnych spoluvotvorcov prvej republiky. Žiaci deviateho ročníka navštívili Černovú a Ružomberok s cieľom uctiť si pamiatku Andreja Hlinku. Takisto navštívili v Liskovej rodisko Vavra Šrobára a v Sučanoch rodisko Milana Hodžu. Na záver si na Národnom cintoríne v Martine uctili sté výročie vzniku Česko-Slovenska položením vencov na hroby Matúša Dulu a Milana Hodžu. Na každom navštívenom mieste si krátkym rozhovorom pripomenuli význam danej osobnosti v súvislosti s 28. a 30. októbrom 1918.

Knižná edícia pre mladých čitateľov YOLI (www.yoli.sk) venovala **Strednej odbornej škole služieb v Prešove**, ktorá sa umiestnila ako druhá stredná škola mimo poradia víťazov **knihy v hodnote 80 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Historická os dejinami Česko-Slovenska pre všetkých členov školskej komunity*. Žiaci prostredníctvom plagátov vytvorili historickú os spoločnými dejinami Čechov a Slovákov, a to od roku 1918 až po súčasnosť. Na každom plagáte bola spracovaná daná dejinná udalosť vo forme stručných faktografických

údajov a uverejnený príslušný štátny symbol. Uvedená historická os začínala vo vestibule školy a končila na šiestom poschodí budovy školy. Školská verejnosť bola pozvaná na prehliadku historickej osi prostredníctvom krátkeho školského rozhlasového vysielania.

Pod'akovanie školským knižniciam

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii a realizácii osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2018** vo svojich základných školách a stredných školách a ktorí si spoločne so školskou komunitou a širokou verejnosťou pripomenuli sté výročie vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov. Rovnako im patrí vďaka za to, že vytvorili príležitosť pre každého účastníka, aby mohol prispieť svojou inšpiráciou a svojimi vedomosťami k originálnemu priebehu podujatia a zároveň v ňom mohol prejavíť svoj osobný talent.

Všetkým **oceneným školským knižniciam** úprimne gratulujeme.

Špeciálne pod'akovanie

Osobitne ďakujeme **Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky** za prevzatie záštity nad 14. ročníkom celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.

Veľkú vďaka vyjadrujeme aj **partnerom celoslovenského projektu**, a to **Spoločnosti Stiefel Eurocart** (www.stiefel-eurocart.sk), **Klubu mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk), **Vydavateľstvu Tatran** (www.slovtatran.sk), **ŠEVT, a. s.**, (www.sevt.sk/firstnews), **Knižnej edícii pre malých čitateľov Stonožka** (www.stonozka.sk) a **Knižnej edícii pre mladých čitateľov YOLI** (www.yoli.sk).

Odborný garant celoslovenského projektu

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice
Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava
Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

Organizátori

Partneri:

Hodnotiacia tabuľka

Poradové číslo	Číslo projektu	Názov a sídlo školy	Počet bodov
1	157	Základná škola s materskou školou SUT Veľké Rovné 302 013 62 Veľké Rovné	150
2	160	Spojená škola Školská 535/5 059 07 Lendak	147
3	178	Základná škola s materskou školou J. Bakossa Bakossova 5 974 01 Banská Bystrica	145
4	72	Základná škola Ivana Bukovčana 3 841 07 Bratislava	141
5	13	Základná škola Podhorod' 17 072 64 Podhorod'	139
6	64	Stredná odborná škola obchodu a služieb Ul. P. Jilemnického 24 912 50 Trenčín	138
7	66	Základná škola Spojová 14 974 01 Banská Bystrica	135
8	5	Základná škola s materskou školou Školská 3 072 14 Pavlovce nad Uhom	132
9	179	Základná škola Rohožník 399 906 38 Rohožník	130
10	99	Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana Ul. 17. novembra 1296 022 01 Čadca	128
11	108	Základná škola Bukovina 305 023 54 Turzovka	125
12	186	Stredná odborná škola služieb Košická 20 080 01 Prešov	123
13	106	Základná škola Školská ulica 54/21 094 02 Slovenská Kajňa	118
13	126	Súkromná základná škola Oravská cesta 11 010 01 Žilina	118
14	130	Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul Saratovská 87 934 05 Levice	117
14	168	Spojená škola J. Fabiniho 3 052 01 Spišská Nová Ves	117
14	189	Základná škola s materskou školou Lipovce 125 082 36 Lipovce	117
15	32	Základná škola Ul. mieru 154 980 02 Jesenské	116

15	118	Základná škola Májové námestie 1 080 01 Prešov	116
15	164	Základná škola Námestie mládeže 587/17 960 01 Zvolen	116
15	176	Základná škola s materskou školou Rudinská 115 023 31 Rudinská	116
15	191	Základná škola s materskou školou M. R. Štefánika Budimír 11 044 43 Budimír	116
16	15	Základná škola J. A. Komenského Komenského 50 020 01 Púchov	115
17	24	Základná škola Školská 255/6 053 14 Spišský Štvrtok	114
17	92	Základná škola Nábřežná 95 940 57 Nové Zámky	114
17	163	Základná škola Jána Drdoša Víglaš 436 962 02 Víglaš	114
18	59	Základná škola Saratovská 85 934 05 Levice	113
18	74	Základná škola s materskou školou Stará Bystrica 680 023 04 Stará Bystrica	113
18	78	Základná škola P. Jilemnického 1035/2 960 01 Zvolen	113
18	88	Základná škola Gessayova 2 851 03 Bratislava	113
18	161	Základná škola Lipová 13 052 01 Spišská Nová Ves	113
19	12	Spojená škola Kremnička 10 974 05 Banská Bystrica	112
19	19	Základná škola Beňuš 250 976 64 Beňuš	112
19	30	Základná škola s materskou školou Hrušov 497 991 42 Hrušov	112
19	31	Stredná odborná škola technická Družstevná 1737 066 01 Humenné	112
19	52	Základná škola Janka Matúšku Kohútov sad 1752/4 026 01 Dolný Kubín	112
19	112	Základná škola Ulica T. J. Moussona 4 071 01 Michalovce	112
20	48	Základná škola Kossutha 56 077 01 Kráľovský Chlmec	111

20	113	Základná škola Sitniarska 32 974 11 Banská Bystrica	111
20	192	Základná škola Štúrova 231/123 061 01 Spišská Stará Ves	111
21	49	Základná škola Petra Škrabáka Martina Hattalu 2151 026 01 Dolný Kubín	110
21	84	Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla Komenského 64/17 067 81 Belá nad Cirochou	110
21	85	Základná škola Jozefa Horáka Ulica Pavla Dobšinského 17 969 01 Banská Štiavnica	110
21	87	Základná škola Tribečská 1653/22 955 01 Topoľčany	110
21	89	Spojená škola Mudroňova 1 949 01 Nitra	110
21	129	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 38 956 17 Solčany	110
21	137	Základná škola s materskou školou Lakšárska Nová Ves 397 908 76 Lakšárska Nová Ves	110
21	140	Základná škola nár. um. L. Podjavorinskej s materskou školou Bzince pod Javorinou 346 916 11 Bzince pod Javorinou	110
21	167	Základná škola Valentína Beniaka s MŠ Školská 186/13 956 33 Chynorany	110
21	188	Základná škola s materskou školou Imre Madácha 3 991 02 Dolná Strehová	110
22	25	Spojená škola Centrálna 464 089 01 Svidník	109
22	39	Základná škola s materskou školou Bukovce 80 090 22 Bukovce	109
22	80	Základná škola s MŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou 316 023 55 Vysoká nad Kysucou	109
22	83	Základná škola Vajanského 2844/47 984 01 Lučenec	109
22	175	Základná škola Partizánska 362 951 51 Nová Ves nad Žitavou	109
22	201	Základná škola s materskou školou Oravská Polhora 130 029 47 Oravská Polhora	109
23	17	Základná škola Bélu Bartóka s VJM Bratislavská 622/38 932 01 Veľký Meder	108

23	21	Základná škola s MŠ J. A. Komenského Lednica 350 020 63 Lednica	108
23	46	Obchodná akadémia Mládežnícka 158/5 926 01 Sereď	108
23	47	Špeciálna základná škola Trstín 335 919 05 Trstín	108
23	79	Gymnázium Martina Hattalu Železničiarov 278 028 01 Trstená	108
23	93	Základná škola Mostná 3 940 58 Nové Zámky	108
23	111	Základná škola Školská 14 956 18 Bošany	108
23	155	Základná škola s materskou školou Malonecpalská ulica 206/37 971 01 Prievidza	108
23	158	Základná škola s materskou školou Udiča 248 018 01 Udiča	108
24	18	Základná škola Matice slovenskej 13 080 01 Prešov	107
24	98	Základná škola s materskou školou Ubľa 120 067 73 Ubľa	107
24	100	Základná škola Domaniža 103 018 16 Domaniža	107
24	107	Základná škola s materskou školou Školská 311 059 34 Spišská Teplica	107
24	139	Spojená škola Ulica M. R. Štefánika 1 038 61 Vrútky	107
24	148	Základná škola Nemocničná 987/2 017 01 Považská Bystrica	107
25	96	Evanjelická spojená škola Námestie legionárov 3 080 01 Prešov	106
25	128	Základná škola s MŠ Ondreja Štefku M. R. Štefánika 432 013 03 Varín	106
25	154	Základná škola Vyhne 111 966 02 Vyhne	106
25	156	Gymnázium Angely Merici Hviezdoslavova 10 917 01 Trnava	106
25	177	Základná škola s materskou školou SNP 5 956 41 Uhrovec	106
26	81	Základná škola Obchodná 5 078 01 Sečovce	105

26	90	Gymnázium Ul. 1. mája 8 901 01 Malacky	105
26	109	Súkromná stredná odborná škola pedagogická Tovarnícka 1641 955 01 Topoľčany	105
26	117	Základná škola Ulica energetikov 249/39 971 01 Prievidza	105
26	171	Základná škola Ulica J. Stampayho 928/76 943 42 Gbelce	105
26	173	Základná škola s materskou školou Suchá nad Parnou 55 919 01 Suchá nad Parnou	105
27	26	Základná škola s materskou školou Školská 2 065 41 Ľubotín	104
27	55	Spojená škola Medvedzie 133/1 025 55 Tvrdošín	104
27	97	Základná škola Pugačevova 1871/7 066 01 Humenné	104
27	114	Základná škola Štefana Závodníka Pružina 408 018 22 Pružina	104
27	159	Súkromná základná škola Námestie slobody 100 083 01 Sabinov	104
28	2	Základná škola s materskou školou Školská ulica 1547 925 84 Vlčany	103
28	28	Súkromná základná škola s MŠ DSA Námestie Kubínyiho 42/6 984 01 Lučenec	103
28	60	Základná škola Zákopčie 957 023 11 Zákopčie	103
28	76	ZŠ Andreja Kmeťa Ul. M. R. Štefánika 34 934 01 Levice	103
28	138	Základná škola s materskou školou Vrbovce 147 906 06 Vrbovce	103
28	207	Základná škola s materskou školou Školská 5 956 21 Jacovce	103
29	16	Základná škola Modranská cesta 892 946 34 Bátorove Kosihy	102
29	29	Základná škola Kysak 210 044 81 Kysak	102
29	169	Základná škola Požiarnická 3 040 01 Košice	102
29	174	Základná škola Školská 757/10 946 14 Zemianska Olča	102

29	193	Základná škola Sľažany 122 951 71 Sľažany	102
30	56	Základná škola s materskou školou Mútne 224 029 63 Mútne	101
30	62	Základná škola s materskou školou Komenského 279/32 026 01 Dolný Kubín	101
30	110	Gymnázium Juraja Fándlyho Školská 3 927 01 Šaľa	101
30	120	Základná škola s materskou školou Hlavná 113/68 082 67 Terňa	101
30	127	Základná škola Pavilón B, Školská 26 946 55 Pribeta	101
30	132	Základná škola Československej armády 22 080 01 Prešov	101
30	196	Základná škola s materskou školou Hargašova 5 841 06 Bratislava	101
30	206	Základná škola Vtáčkovce 1 044 44 Vtáčkovce	101
31	9	Základná škola s materskou školou Skačany 539 958 53 Skačany	100
31	86	Základná škola Sasinkova 530/2 908 48 Kopčany	100
31	102	Gymnázium Jesenského 2243 024 04 Kysucké Nové Mesto	100
32	27	Základná škola Lesnícka 1 080 05 Prešov	99
32	40	Obchodná akadémia Komenského 1 066 01 Humenné	99
32	50	Základná škola Školská 192/8 972 42 Kamenec pod Vtáčnikom	99
32	95	Základná škola s materskou školou Školská 28 082 33 Chminianska Nová Ves	99
32	133	Gymnázium Komenského 13 082 71 Lipany	99
32	150	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Komenského 4 066 01 Humenné	99
32	190	Základná škola Hlinné 138 094 35 Hlinné	99
32	202	Základná škola s materskou školou Krivany 1 082 71 Krivany	99

33	14	Základná škola s materskou školou Rakovec nad Ondavou 2 072 03 Rakovec nad Ondavou	98
33	65	Stredná zdravotnícka škola Komenského 843 031 01 Liptovský Mikuláš	98
33	68	Stredná odborná škola polytechnická Sládkovičova 104 034 01 Ružomberok	98
33	116	Základná škola Martinská 20 010 08 Žilina	98
33	119	Súkromná stredná odborná škola Dukelská 33 087 01 Gíraltovcé	98
33	151	Spojená škola internátna L. Stárka 12 911 05 Trenčín	98
33	182	Základná škola M. R. Štefánika Haličská cesta 1191/9 984 03 Lučenec	98
33	183	Základná škola s materskou školou Sasinkova 1 951 41 Lužianky	98
34	4	Základná škola s materskou školou Školská 447/2 039 01 Turčianske Teplice	97
34	22	Základná škola Lachová 1 951 03 Bratislava	97
34	33	Spojená škola Štefánikova 64 085 01 Bardejov	97
34	73	SOŠ masmediálnych a informačných štúdií Kadnárova 7 834 14 Bratislava	97
34	105	SOŠ hotelových služieb a obchodu Zdravotnícka 3 940 01 Nové Zámky	97
34	124	Základná škola s materskou školou Kolačkov 31 065 11 Kolačkov	97
34	131	Základná škola Ul. P. J. Šafárika 3 971 01 Prievidza	97
34	145	Základná škola Sándora Petőfiho s VJM Kamenín 494 943 57 Kamenín	97
34	203	Základná škola s materskou školou Pod lesíkom 19 082 22 Šarišské Michaľany	97
34	211	Základná škola J. M. Petzvala Moskovská 20 059 01 Spišská Belá	97
35	43	Základná škola Hlavné námestie 14 941 31 Dvory nad Žitavou	96
35	123	Základná škola Zimné 96 053 23 Rudňany	96

35	134	Spojená škola sv. Jána Bosca Trenčianska 66/28 018 51 Nová Dubnica	96
36	20	Základná škola Kráľovohoľská 413 976 71 Šumiac	95
36	45	Základná škola Báb 225 951 34 Báb	95
36	51	Základná škola s materskou školou SNP 412 067 61 Stakčín	95
36	94	Základná škola J. Alexyho 1941/1 960 01 Zvolen	95
36	162	Základná škola Staškov 502 023 53 Staškov	95
37	6	SOŠ obchodu a služieb Z. Kodály 765 924 47 Galanta	94
37	23	Základná škola Konštantínova 1751/64 091 01 Stropkov	94
37	57	Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	94
37	104	Stredná priemyselná škola elektrotechnická Komenského 44 040 01 Košice	94
37	122	Základná škola s materskou školou Bidovce 209 044 45 Bidovce	94
38	35	SOŠ Jozefa Szakkayho Grešákova 1 040 01 Košice	93
38	82	Základná škola Martina Kukučina SNP 1199/36 026 01 Dolný Kubín	93
38	125	Základná škola Lúčna 8 985 52 Divín	93
38	144	Spojená škola Gorkého 4/90 930 28 Okoč	93
38	204	Základná škola s materskou školou Záhumnie 24 968 01 Brehy	93
39	75	Základná škola sv. Ladislava Lipová 3868 955 01 Topoľčany	92
39	141	Základná škola s materskou školou Radoľa 326 023 36 Radoľa	92
39	181	Základná škola Partizánska 6 957 01 Bánovce nad Bebravou	92
40	149	Základná škola Mlynská 50 903 01 Senec	91

41	34	Základná škola Severná 21 045 01 Moldava nad Bodvou	90
41	36	Spojená škola internátna Mičurova 364/1 014 01 Bytča	90
41	208	Základná škola s materskou školou Starojánska ulica 11/11 032 03 Liptovský Ján	90
41	54	Základná škola Devínska 12 940 63 Nové Zámky	89
41	61	Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím Matúškova 1631 026 01 Dolný Kubín	89
41	69	Spojená škola internátna Tovarnicka 1632 955 01 Topoľčany	89
42	10	Gymnázium Františka Švantnera Bernolákova 9 968 01 Nová Baňa	88
43	8	Základná škola Poľný Kesov 69 951 15 Poľný Kesov	87
43	199	Základná škola J. A. Komenského Nová cesta 9 941 10 Tvrdošovce	87
44	1	Odborné učilište internátne Námestie sv. Ladislava 1791/14 951 15 Mojmírovce	86
44	121	Základná škola J. A. Komenského Komenského 1099/7 050 01 Revúca	86
45	198	Základná škola Vajanského 93 900 01 Modra	85
46	3	Základná škola Škultétyho 2326/11 955 01 Topoľčany	84
46	136	Spojená škola Pod kalváriou 941 955 01 Topoľčany	84
47	42	Základná škola Muránska Dlhá Lúka 321 050 01 Muránska Dlhá Lúka	83
48	58	Stredná odborná škola strojnícka Športová 1326 024 01 Kysucké Nové Mesto	82
48	101	Základná škola s materskou školou Nová Bystrica 687 023 05 Nová Bystrica-Vychylovka	82
49	44	Základná škola Školská 235/10 017 01 Považská Bystrica	81
50	147	Súkromná spojená škola Starozagorská 8 040 23 Košice	80
51	7	Základná škola Školská 285 908 43 Čáry	79

51	180	Základná škola Školská 289 951 95 Obyce	79
52	115	Základná škola Medňanská 514/5 019 01 Ilava	78
52	143	Základná škola Športovcov 372/21 958 04 Partizánske	78
52	185	Základná škola s materskou školou Kráľovnej Pokoja Haligovce 24 065 34 Haligovce	78
53	194	Gymnázium Bernolákova 37 942 01 Šurany	77
54	38	Základná škola Ul. Gorazdova 1174/2 020 01 Púchov	76
55	172	Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA Novozámocká 220 949 05 Nitra	74
55	195	Základná škola Cabajská 2 949 01 Nitra	74
55	200	Gymnázium sv. Moniky Tarasa Ševčienka 1 080 01 Prešov	74
56	146	Základná škola s materskou školou Školská 250 067 82 Modra nad Cirochou	73
56	197	Stredná odborná škola Pruské 294 018 52 Pruské	73
57	135	Základná škola Eduarda Schreibera Schreiberova 372 020 61 Lednické Rovne	71
58	53	Športové gymnázium Trieda SNP 104 040 11 Košice	69
58	77	Základná škola s materskou školou Kolta 245 941 33 Kolta	69
58	153	Základná škola Školská 1123/29 957 01 Bánovce nad Bebravou	69
59	187	Stredná odborná škola lesnícka a drevárska Jozefa Dekreta Matejovie Hradná 534 033 01 Liptovský Hrádok	67
60	170	Základná škola Janka Palu 2 914 41 Nemšová	65
61	142	Cirkevná základná škola Ž. Bosniakovej Námestie hrdinov 6 942 01 Šurany	64
62	11	Základná škola Komenského 2 059 21 Svit	57

62	71	Spojená škola internátna Námestie Štefana Kluberta 2 054 01 Levoča	57
63	70	Základná škola Jedľové Kostoľany 75 951 96 Jedľové Kostoľany	56
64	63	Základná škola Školská ulica 243/1 018 64 Košeca	54
65	67	Gymnázium M. R. Štefánika Slniečná 2 931 01 Šamorín	51
66	37	Základná škola s materskou školou Svinná 131 913 24 Svinná	42
	41	Spojená škola SNP 15 083 01 Sabinov	Nehodnotené
	91	Základná škola Ul. sv. Michala 42 934 01 Levice	Nehodnotené
	103	Gymnázium Školská 837 027 44 Tvrdošín	Nehodnotené
	152	Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca T. G. Masaryka 9 984 01 Lučenec	Nehodnotené
	165	SOŠ obchodu a služieb Lomonosovova 6 918 54 Trnava	Nehodnotené
	166	Spojená škola Krátka 11 927 01 Šaľa	Nehodnotené
	184	Základná škola Pankúchova 4 851 04 Bratislava	Nehodnotené
	205	Základná škola Čaklov 495 094 35 Čaklov	Nehodnotené
	209	Základná škola s materskou školou Spartakovská 5 917 00 Trnava	Nehodnotené
	210	Základná škola s materskou školou Juraja Slávika Neresnického Školská 3 962 61 Dobrá Niva	Nehodnotené
	212	Základná škola s materskou školou Prakovce 307 055 62 Prakovce	Nehodnotené
	213	Základná škola M. R. Štefánika 461/17 965 01 Žiar nad Hronom	Nehodnotené

Príloha č. 6 Fotogaléria z 13. medzinárodnej konferencie

13. medzinárodná konferencia
Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

(Foto PhDr. Michal Kalnický)

PhDr. Vladimír Grigar, riaditeľ Slovenskej pedagogickej knižnice, počas víťania účastníkov 13. medzinárodnej konferencie

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
Ol'ga Nachtmannová počas slávnostného otvorenia 13. medzinárodnej konferencie*

Ing. Silvia Stasselová, generálna riaditeľka Univerzitetnej knižnice v Bratislave a členka výboru Sekcie IFLA pre vedecké a akademické knižnice, počas prednesenia úvodného príhovoru na 13. medzinárodnej konferencii

Účastníci 13. medzinárodnej konferencie

**Slávnostné ocenenie víťazov 14. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2018
štátnou tajomníčkou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
Ol'gou Nachtmannovou**

(Foto PhDr. Michal Kalnický)

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ol'ga Nachtmannová
a riaditeľka školy Mgr. Mária Milučká spolu so školskou knihovničkou
PaedDr. Magdalénou Michtalíkovou zo Základnej školy s materskou školou SUT vo Veľkom Rovnom*

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ol'ga Nachtmannová
a riaditeľka školy PaedDr. Mária Budzáková spolu so školskou knihovničkou
Mgr. Jankou Budzákovou zo Spojenej školy v Lendaku*

Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Oľga Nachtmannová spolu so školskou knihovničkou Mgr. Alžbetou Rišovou zo Základnej školy s materskou školou Jána Bakossa v Banskej Bystrici

Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Oľga Nachtmannová a riaditeľka školy Mgr. Mária Hančinská spolu so školskou knihovničkou Ing. Marcelou Šimičkovou zo Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trenčíne

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Oľga Nachtmannová
a riaditeľka školy Mgr. Marta Pfeilerová spolu so školskou knihovničkou
Mgr. Ivanou Címerovou zo Základnej školy v Rohožníku*

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Oľga Nachtmannová
a riaditeľka školy Mgr. Terézia Šupolová zo Základnej školy v časti Bukovina v Turzovke*

*Štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Oľga Nachtmannová
a zástupkyňa školy Ing. Adriana Zusková spolu so školskou knihovničkou
PhDr. Ľubomírou Bujňákovou zo Strednej odbornej školy služieb v Prešove*

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

13. medzinárodná konferencia

Zborník príspevkov 7. mája 2019

Zostavila Mgr. Rozália Cenigová

Neprešlo jazykovou úpravou

Typografická úprava Mgr. Rozália Cenigová

Vydala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2019

1. vydanie

Náklad 150 kópií

Nepredajné

ISBN 978 – 80 – 972668 – 4 – 4

EAN 9788097266844

ISBN 978 – 80 – 972668 – 4 – 4

EAN 9788097266844